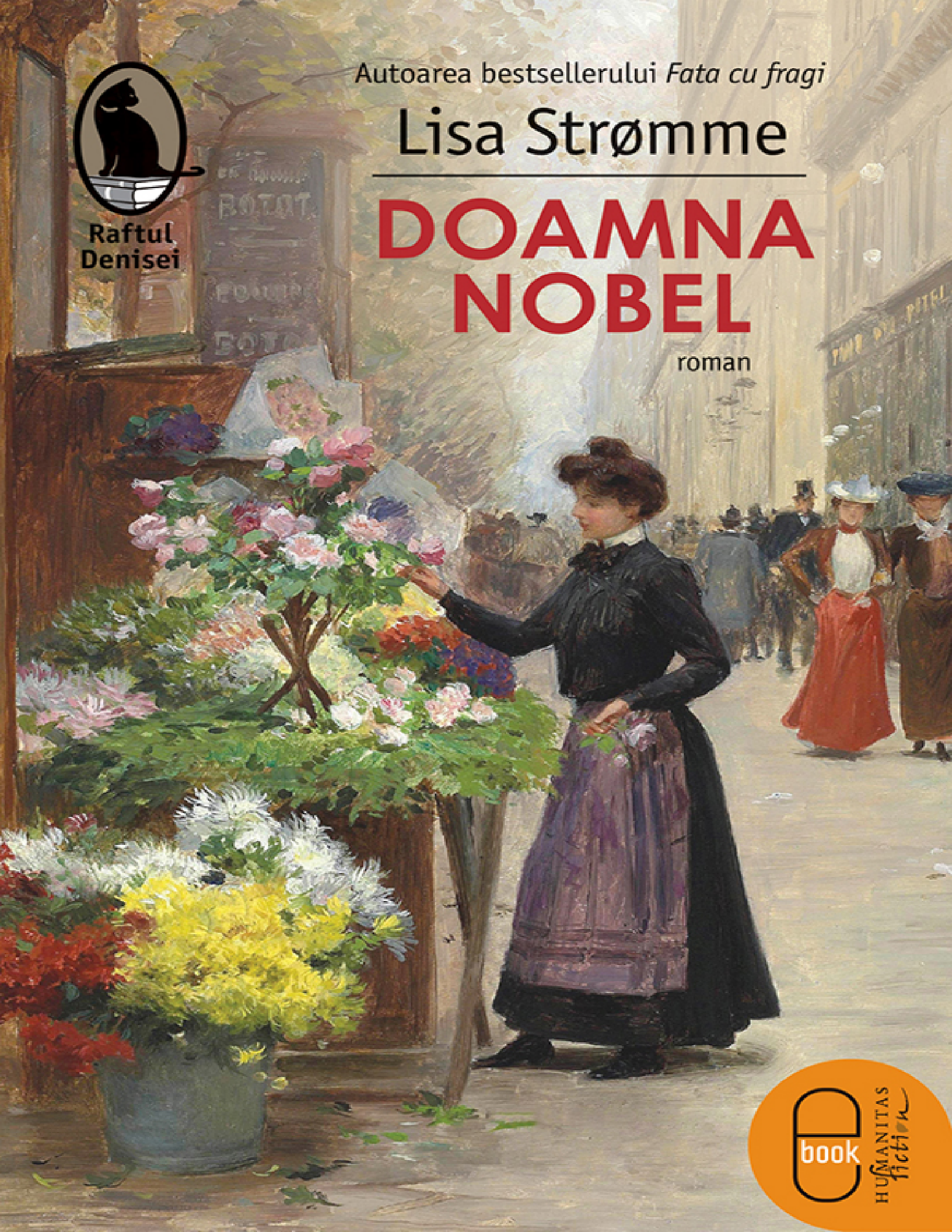
Raftul Denisei
Autoarea bestsellerului *Fata cu fragi*
Lisa Strømme
DOAMNA NOBEL
roman
ebook
HUMANITAS fiction

Lisa Strømme

DOAMNA NOBEL

Traducere din engleză și note de
CARMEN PAȚAC

Colecţie coordonată de DENISA COMĂNESCU

LISA STRØMME
MADAME NOBEL
Copyright © Lisa Strømme 2018
All rights reserved.

Acest e-book este protejat de legea drepturilor de autor. Reproducerea sa integrală sau parţială, multiplicarea sa prin orice mijloace şi sub orice formă, punerea sa la dispoziţie publică pe internet sau în reţele de calculatoare, stocarea sa temporară sau permanentă pe diverse dispozitive sau în sisteme care permit recuperarea informaţiei, gratuit sau în scop comercial, precum şi alte fapte similare, fără permisiunea scrisă a editurii reprezintă o încălcare a legislaţiei privind protecţia dreptului de autor şi se pedepsesc conform legilor în vigoare.

© HUMANITAS FICTION, 2020, pentru prezenta versiune românească (ediţia digitală)

ISBN: 978-606-779-721-3 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

Cuprins

Partea întâi. CHIMIE
Partea a doua. FIZICĂ
Partea a treia. MEDICINĂ
Partea a patra. LITERATURĂ
Partea a cincea. PACE

Dreptatea există doar în închipuire.
Alfred Nobel

Ragnar

Ceremonia de decernare a primelor Premii Nobel, Stockholm, 10 decembrie 1901

Un cap mic. Fin şi delicat, cum a fost şi omul. L-a observat cineva? Printre obeliscuri, cununi de lauri şi ramuri de pin, toate aranjate festiv, oare se uită cineva la acel cap, sau mă uit numai eu? Fiindcă e acolo pe podium, în fundul scenei. Un cap alb şi fragil. Şi ce mult aş vrea ca ochii aceia de alabastru să poată vedea toate astea! Aş vrea să se poată uita din punctul acela de observaţie de pe podium, pe lângă cei patru stâlpi înalţi: CHIMIE, FIZICĂ, MEDICINĂ, LITERATURĂ. Dincolo de orchestră şi de pupitrul din faţa scaunelor unde vor sta prinţii, laureaţii, prezentatorii, membrii comitetelor de acordare a premiilor. Aş vrea să-i poată vedea pe intelectuali, pe oficialităţi şi publicul ăsta sclipitor, în toată splendoarea. Ce tablou! E aproape comic.

Ragnhild mă strânge de braţ. Ştie că nu mai am răbdare, că vreau să înceapă odată, ca să fie misiunea îndeplinită. Are mănuşi albe de mătase, care îi acoperă antebraţele şi coatele. Le trage în sus, le trage ca să fie bine întinse. Şi eu, în costumul meu negru şi ţeapăn, cu un guler care parcă e gata să mă stranguleze. Nu suntem obişnuiţi cu haine din astea. Eu aş prefera un halat alb. Costumele astea par să atragă tensiunea nervoasă din aer precum atrage un magnet bucăţelele de fier. Dacă am aduce o lumânare de spermanţet aprinsă, cu siguranţă încăperea ar exploda. Poate că de asta are nevoie sala lipsită de pretenţii care n-a fost niciodată martoră la un asemenea fast, în ciuda faptului că se află în Academia Regală Suedeză de Muzică. Poartă haina splendidă a lui Lindegren[1] cu stângăcie, cu o strălucire care deranjează, nefiind deloc impresionată de munca arhitectului Curţii regale. E construită pentru a găzdui sunete, nu imagini.

1. August Lindegren (1859–1927), arhitect suedez, numit arhitect al Curții regale suedeze.

Toată lumea se uită la scenă, la orchestră. Bărbiile se ridică, ochii dor când trec în revistă atracția principală, exersând pentru clipa când o să sosească prinții. Nişte femei se foiesc nervoase pe scaune, deranjate de înălțimea domnilor din fața lor. Apoi pe tăcute, aproape pe furiş, în aerul plin de nervozitate, intră cei trei laureați. Ştiu cine sunt, dar încă n-am făcut cunoştință cu ei. S-a hotărât ca identitatea lor să rămână secretă pentru public până în ultima clipă. Asta sporeşte efectul, îmi închipui.

Cu greu l-ai băga de seamă pe Wilhelm von Röntgen dacă n-ai şti cine e. Cu barba aia lungă şi neagră, ai zice că e unul dintre profesorii de aici, nu un fizician extraordinar care vede prin carnea omului şi fotografiază oasele şi încheieturile. Este urmat de chimistul olandez Jakobus van't Hoff, care este mereu cu zâmbetul pe buze. E opusul lui Röntgen, are părul blond aranjat cu grijă şi e proaspăt ras; intră cu paşi mari ca şi cum ar fi un spectator oarecare, care nu participă cu adevărat la eveniment. Ultimul laureat este elegantul Emil Adolf von Behring, fiziologul german care a descoperit antitoxina difterică. Salvatorul copiilor se aşază lângă un al patrulea bărbat, ministrul francez care urmează să primească Premiul Nobel pentru Literatură în numele concetățeanului său, poetul Sully Prudhomme, absent din motive de sănătate. Laureații şi ministrul se aşază pe scaune şi se alătură celorlalți spectatori, uitându-se fix la scenă şi aşteptând nerăbdători.

Vreau să mă reped la podium, să mătur de acolo lojile alea şi să arunc cu medaliile în laureați. Terminați odată. Fără surprize.

Ragnhild îşi dă seama că sunt agitat.

— Tu ai făcut asta, Ragnar, datorită ție, şi numai ție, se petrec toate astea.

— Nu le-au decernat încă, spun eu.

Ca şi cum regele Oscar i-ar putea pune capăt în ultima clipă, mai ales dacă te gândeşti unde e el în momentul acesta.

Ca şi cum ar răspunde aşteptării aproape insuportabile a spectatorilor, bătaia uşoară a baghetei dirijorului pătrunde printre murmure şi ne face să fim atenți. Se lasă tăcere. Timp de o clipă, care pare să dureze la nesfârşit, închid ochii şi-mi țin răsuflarea.

— Asta e, Alfred.

Când deschid ochii, caut capul mic şi alb. E acolo, se uită atent.

Prinţul moştenitor Gustaf intră cu fiul lui, prinţul Gustaf Adolf, şi cu fratele lui, prinţul Eugen. Ne ridicăm cu toţii în picioare, plini de respect, şi aşteptăm până când oficialităţile îi conduc pe prinţi la scaunele lor. Îl zăresc pe Emanuel Nobel, în cealaltă parte, în stânga, cu cei din ramura rusească a familiei Nobel. Mă salută dând din cap. Îmi trimite salutul ca pe o strângere de mână, prin aer. Îi răspund în acelaşi fel. Ceilalţi, rudele suedeze, mă evită. N-ar vorbi cu mine nici dacă ar primi ordin de la rege. Oricum, n-o să se lase cu una, cu două.

Începe uvertura şi ne întoarcem la locurile noastre.

Mai întâi, în ritm lent cu un solo de clarinet singuratic, dar nu trece mult şi ne înălţăm odată cu corzile, iar sunetul trompetelor ne umple de mândrie. Este o muzică pentru victorie, pentru conducători, gânditori, cei care i-au oferit umanităţii cel mai mare câştig: laureaţii Premiilor Nobel.

Sunt prins şi eu de toată chestia asta. Când mă uit la acel cap alb din fundul scenei, aproape ascuns de orchestră, sufocat de lauri, părând mai mic din cauza obeliscurilor, cu acel crescendo continuu care acoperă sala, nimicind temerile şi neliniştea şi înlocuindu-le cu triumf, vreau ca urechile acelea de alabastru să audă totul:

— Asta e, Alfred.

Urmează răpăitul tobelor şi bubuitul timpanelor.

— Asta e, este moştenirea lăsată de tine, e cum ai vrut tu să fie.

Aş vrea să-i pot spune prin ce am trecut în cei cinci ani cât mi-a luat ca să ajung aici. Luptele, reaua-credinţă. Complicaţii la nesfârşit. Respir adânc. Închid din nou ochii, las capul în jos, dau aerul afară pe gură.

— Ai reuşit, şopteşte din nou Ragnhild, să duci toate astea la bun sfârşit. L-ai făcut să se simtă mândru, Ragnar.

Nu ştiu dacă mi se trage de la sunetul obsedant al viorilor sau de la izbucnirea tumultuoasă a tobelor, dar dintr-odată mă simt copleşit şi purtat de valurile afecţiunii pentru bărbatul acela, capul cel mic şi alb care e acolo sus, pe scenă. O prezenţă pe fundalul vieţii mele.

— Aş vrea să fie aici, zic eu.

Dar nu ajungem să vedem cum le pare altora ceea ce lăsăm în urma noastră, lucrurile care vrem să se întâmple după ce murim. Trebuie doar să sperăm că o să se împlinească şi să avem încredere în oamenii pe care îi

desemnăm să le ducă la bun sfârşit. Pentru Alfred Nobel, acea persoană am fost eu.

Erik Boström se urcă pe scenă. Fostul nostru prim-ministru şi actualul preşedinte al Fundației Nobel. Cu fața lui ovală şi palidă şi cu fălcile lăsate, arată mai degrabă ca un om al Bisericii, ca un preot lacom. A fost cândva fermier, dar pielea lui netedă şi albă nu trădează că ar fi muncit vreodată vreun pic. Face parte dintr-un şir lung de clerici şi moştenirea lui ecleziastică se vede. Boström deschide gura. Începe discursul. O prelegere lungă şi convingătoare despre cel mai generos om de afaceri al Suediei, cel mai eminent inventator, chimistul care a avut succesul cel mai mare.

Boström nu l-a cunoscut, nu vorbeşte din inimă, dar superlativele care i-au fost recomandate de cunoscători au fost bine alese ca să aştearnă o poleială strălucitoare peste realizările lui Alfred, un lustru pe care se vede patina timpului, ce vor permite acestei naţiuni să fie mândră de el în sfârşit. Reputaţia lui Alfred nu poate fi pusă la îndoială acum, după toate cele întâmplate. Dacă Alfred însuşi ar asculta, chiar dacă bustul ăla de alabastru ar putea auzi cu adevărat discursul, ar fi posibil să-l creadă şi el. S-ar putea, doar pentru o clipită, să se ridice deasupra acelor spirite din Niflheim[2], care l-au chinuit fără încetare. S-ar putea să vadă dincolo de vina pe care şi-a luat-o singur şi să se desfete o clipă în această splendoare.

2. „Țara Negurii“, în mitologia nordică, este unul din cele nouă tărâmuri ale universului, ținut al frigului şi gheții, uneori şi al morții.

Dar n-ar face-o.

Îl aud cum protestează.

— Nu de mine e vorba, Ragnar. E vorba despre ceilalți, despre cei care vin după mine. Ce-am făcut? Nu sunt decât un…

Ştiu ce-ar gândi. Şi vreau să răspund. Vreau să țip la capul acela alb şi mic de pe scenă, la sculptura în piatră care e tot ce ne-a rămas din el. Când Boström îşi prezintă concluziile despre Alfred Nobel, cel mai caritabil filantrop al Suediei, vreau să mă scol în picioare şi să strig:

— Vezi, Alfred! N-ai fost un ucigaş. N-ai fost un asasin. Nu-şi vor aminti niciodată de tine ca de un asasin.

Partea întâi
CHIMIE

Trebuie să credem că suntem înzestraţi pentru ceva şi că acest lucru, indiferent cu ce preţ, trebuie realizat.
MARIE CURIE,
laureată a Premiului Nobel pentru Chimie

Unu

Au sosit trandafirii. Căpşoare învăpăiate cu roşu, roz aprins şi galben. Strălucesc din găleți, dând un avertisment: *Admirați-ne, dar nu ne despărțiți*. Stă câțiva paşi mai în spate şi-şi ține cuțitul strâns în buzunarul de la şorț. Trandafirii înfloriți sunt deosebiți şi nu prea-i convin când primeşte comenzi. Vrea să țină aici, la florărie, cupele astea de petale de foc care par de neînvins. Dar a venit o comandă de la Römertherme[3] şi *Frau* Schiegl n-o să renunțe la trandafiri. Trebuie tăiați, legați şi livrați, ori plata o să fie oprită şi o să fie mai puțin pentru tata, mama şi ăia mici. Din ce în ce mai puțini, se pare, aşa stă treaba cu florinii în ziua de azi.

3. Stațiune balneară aflată la 25 de kilometri de Viena.

Frau Schiegl tuşeşte în față. Sofie pune mâna pe cuțit şi se apropie de trandafiri ca o ucigaşă.

— Iertați-mă, zice ea şoptit.

— Da’ ce-i cu comanda de la Römertherme? Sofie? strigă *Frau* Schiegl din față.

— O fac, zice Sofie, apucând un mănunchi de trandafiri.

— Römertherme, am spus. Römertherme! zice ea cu glas scârțâitor şi aspru.

— O fac, spune ea un pic mai tare şi-şi scoate cuțitul din buzunar.

Frau Schiegl se duce în spate, târşâindu-şi picioarele, cu mâinile înfipte în şolduri, ținându-şi brațele ca nişte triunghiuri ascuțite de o parte şi de alta. Un şal cenuşiu abia i se ține de coate şi atârnă fleşcăit ca o rufă udă întinsă pe frânghie la uscat. *Frau* Schiegl nu e floare. Este buruiana ațoasă din mijloc de la Schiegl’s Blumengeschäft, cea mai cunoscută florărie din Baden. O scârbă de femeie, neagră la față, cu dinți îngălbeniți şi obraji supți din cauza trasului din pipă. Soțul ei, care era de mult pe lumea cealaltă din

cauza băuturii, a lăsat bobocul de fată să se ofilească şi să se treacă. Singurii boboci care dau acum sunt de la florile care o înconjoară.

— Le vor legate şi împachetate, spune ea, şi hortensiile. Îl aştept pe Oskar să vină cu flori dintr-o clipă într-alta. Poţi să le aranjezi când ajungi acolo.

Se mişcă de colo-colo, dând la o parte de pe podea frunzele şi resturile de la codiţele pe care le-a tăiat Sofie.

— Apă rece, cameră rece. O să se veştejească dacă stau la soare. Ştii asta, nu? Pune-le pe fiecare în câte-o vază. Toate trebuie s-ajungă acolo până la 10,30. Nu ţi-am spus?

— O să am grijă.

— Da, păi să ai. Zilele noastre de *Gründerzeit*[4] s-au dus demult de când cu criza. Dacă nu i-am avea pe cei de la Römertherme, ar fi vai de capul nostru. Am ieşi din scenă precum crăiţele în toiul iernii. Doar oaspeţii de acolo ne ţin în activitate. Cei din partea locului n-au nici două piţule-n pungă. Şi cine-o să stea pe Ringstrasse[5] acum? Ştii doar că dau vina pe noi. Ca totdeauna, evreii sunt de arătat cu degetul. Oameni ca mine şi ca taică-tu. Numai Dumnezeu ştie ce a trebuit să facem ca să scăpam de alde Keglevich! Cu ce câştigaserăm!

4. Perioadă prosperă din punct de vedere economic în Germania şi Austria înainte de criza din 1873.

5. Şosea circulară care înconjoară cartierul istoric Innere Stadt al Vienei.

Sofie împachetează trandafirii în vreme ce *Frau* Schiegl perorează. Ştie cum a fost cu criza. Tatălui ei i-a mers bine în afaceri când toată lumea din Viena era bogată. Nu trebuia să lucreze pentru *Frau* Schiegl pe vremea aia. Lumea ei era lumea plină de *Sachertorte*[6], de trufe, de sufleuri cu nucă şi glazuri fine. Heinrich avea atunci destul de lucru, chiar şi pentru ea. Sofie şi surorile ei îl ajutaseră odată să ducă o comandă de 300 de trufe cu fructe soţiei unui magnat de la căile ferate, care locuia într-un palat în Schwarzenbergplatz. Apartamentul era plin de candelabre sclipitoare, mobilă tapiţată cu mătase şi draperii grele de damasc, care atârnau la ferestre precum veşmintele unor uriaşi. Amalie şi Hermine râseseră pe înfundate când văzuseră ce mari şi bogate erau toate lucrurile, în vreme ce

Sofie atinsese tăcută mesele netede de marmură şi se holbase la chipul ei reflectat în argintăria care-ţi lua ochii.

6. Prăjitură de ciocolată, care constituie una din specialitățile cofetarilor vienezi.

Bagă fiecare mănunchi de trandafiri în apă, învelind cozile cu o hârtie subțire şi moale ca să formeze un soi de pastă care o să le țină proaspete până când o să fie puse în vaze la Römertherme. *Frau* Schiegl pune pachetele conice unele peste altele şi începe să le lege cu sfoară. Odată tirada terminată, doamna se cufundă într-o tăcere plină de furie, punctată cu diferite feluri de tuse.

Clinchetul clopoţelului de la poartă le distrage atenția şi *Frau* Schiegl se uită la ceas.

— O fi Oskar, zice ea, du-te tu, o să termin eu asta.

Sofie se şterge pe mâini cu şorțul, îşi netezeşte fusta şi-şi strânge panglica din păr.

În partea din față a florăriei soarele dă năvală prin uşa care se deschide larg pe Wassergasse. Sofie simte parfumul ameţitor al verii şi al plantelor udate de curând. Dar nici vorbă de vreun transport de flori, nici pomeneală de hortensii, doar un domn care stă singur în colț.

— Pot să vă fiu de folos cu ceva, domnule? zice ea.

Domnul are pălăria sub un braţ şi în cealaltă mână ține un crin, care îi ajunge până în dreptul feței. Îşi mângâie barba cu petalele crinului şi inspiră adânc ca să-i simtă mirosul.

— Lilium, spune el, întorcându-se.

— Vă plac crinii, domnule? îl întreabă ea. Avem o grămadă.

Se uită fix la el, privindu-i chipul serios. Părul lui negru, încă turtit de pălărie, e înspicat. Are privirea lipsită de veselie, aproape gravă. Nu e ca alți clienți. Bărbații foarte rar sunt singuri.

— Şi crinul ca o baghetă, care şi-a ridicat, precum o menadă, cupa sa de culoarea clarului de lună, spune el.

Cuvintele nu au nici un sens pentru Sofie, dar el le spune cu un ton atât de sumbru, încât o întristează. Ea continuă să se uite fix, mutându-se nelinişti tă de pe un picior pe celălalt. Îşi bagă încet mâna în buzunarul de la şorț şi prinde cu degetele mânerul cuțitului.

— „Planta simțitoare“ e Shelley, zice bărbatul.

Apoi zâmbeşte şi întreg chipul i se schimbă. Ochii i se îmblânzesc, topindu-se în nişte izvoare de bunătate.

— Poetul englez.

— Îmi pare rău, nu-l ştiu, domnule. Dar crinii sunt foarte frumoşi. Vreți să vă fac un buchet?

O clipă nu zice nimic. Doar se uită la ea, cu floarea aia stingheră în mână, pe care o strânge cu putere.

— De ce nu? zice el.

Ea aduce găleata cu crini şi îi ridică pe tejghea, înşirându-i pe hârtia subțire şi moale şi lucrând cu repeziciune sub supravegherea acestui om ciudat. Cu cuțitul îndepărtează frunzele zdrențuite, lăsându-le doar pe cele mai bune să se vadă. Le taie cozile, apăsând lama pe degetul mare cât să nu se taie.

— Eşti îndemânatică, zice el.

— Şi dumneavoastră ați fi dacă ați fi făcut treaba asta atât de mult cât am făcut-o eu, domnule.

Sofie încearcă să-şi ascundă unghiile murdare şi îşi îndoaie degetele cu stângăcie într-un unghi destul de incomod. E pe punctul de a face un buchet de crini când uşa se trânteşte de perete şi clopoțelul zdrăngăne strident din cauza forței cu care s-a deschis uşa.

E Oskar, cu hortensiile.

— Pune-o opritoare să țină uşa asta, strigă el, am cinci găleți pline afară în cotigă. Nu pot să vin mai aproape din cauza hodoroagei ăsteia de trăsuri, care a oprit aici. Armăsari albi! Grozav! Ce să-ți spun!

Sofie caută cu privirea pe podea opritoarea pentru uşă.

— Sunt cu un client, spune ea, uitându-se la bărbatul care întinde mâna ca să țină uşa.

Oskar vine înapoi în mare grabă, cu brațele îndoite de găleți. E un bărbat solid, cu mâini ca labele de urs şi obraji care sunt mereu îmbujorați. Se face că nu-l observă pe clientul sfios de la uşă, pune jos gălețile şi le împinge cu piciorul înăuntru. În acelaşi timp apare şi *Frau* Schiegl, şuierând de parcă ar fi alergat o milă, şi deodată florăria se preschimbă într-un stup zgomotos şi agitat.

— Garoafe? zbiară *Frau* Schiegl. Garoafe roz şi galbene! Unde sunt hortensiile mele, hortensiile mele albastre? Nu asta am comandat, Oskar!

— Atunci pune-ți la bătaie iscusința de vrăjitoare, răspunde el, ad-o pe *Fräulein* Hess aici ca să le aranjeze cu nişte ochiul-boului.

Frau Schiegl se loveşte tare pe piept, înăbuşindu-şi tusea şi făcând-o să se oprească în coaste.

— Şi ai mai şi-ntârziat pe deasupra! E trecut deja de 10. Crezi că are ea timp să le aranjeze cu ochiul-boului? Eeeh! Ochiul-boului, Dumnezeule mare, şi să mai şi fie acolo la timp. Pentru numele lui Dumnezeu, Oskar. Dacă pierdem comanda asta, florăria o să se ducă dracului şi vina ta o să fie.

— Simțim beleaua cu toții, zice Oskar în zeflemea. Hortensiile nu-s decât nişte ciuperci din alea urâte care împrăştie peste tot praful din ele. Din partea mea, dă-le garoafe şi vopseşte-le în albastru. Asta au avut până acum şi asta ai şi tu.

Frau Schiegl îşi continuă peroraţia fără să-i pese de domnul care ținea uşa.

— Römertherme sunt cei mai importanți clienți ai noştri. Ştii bine, Oskar. Faci chestia asta anume? Vrei cu bună ştiință să-i pierd, nu-i aşa? Cum o s-ajungă acolo până la 10,30 cu buchetele astea? Nu poți s-o duci tu?

— Îți închipui că numai pe voi vă am? zice Oskar cu glas tunător. Mai am încă douăşpe. Gata, am plecat!

— Stai un pic! zice *Frau* Schiegl cu glas strident. Nu-ți plătesc pentru astea. Nu-i ce-am comandat eu!

Sofie leagă crinii cu o panglică. Şi-o închipuie cum o strânge de gât pe *Frau* Schiegl.

— Poftiți crinii, domnule, zice ea.

Clientul dă drumul la uşă şi o închide încet, fără zgomot. Uşa s-a închis şi hămăitul lui *Frau* Schiegl s-a transformat într-o bolboroseală. Pune mâna pe geam şi-l bodogăneşte pe Oskar, care se urcă în cotiga lui şi ridică biciul.

— Nu sunt ce-am comandat noi, îi spune ea domnului.

El se scobeşte în buzunar după câteva monede şi ia crinii din mâna lui Sofie.

— Mulțumesc. Dacă v-aş putea ajuta cumva, merg şi eu la Römertherme. Poți veni cu mine, dacă vrei.

— Uite că mai există bunătate pe lumea asta! zice *Frau* Schiegl, înveselindu-se. Un om bun. În sfârşit, Sofie, un om bun. Ne-ați salvat, domnule. Fetițo, ia trandafirii şi dacă acest amabil domn o să țină uşa, o să duc eu garoafele astea la trăsură. Garoafe! zice ea, scuipând din nou. E a dumneavoastră, domnule? Trăsura.

— Da. Mă tem c-am cam încurcat lumea pe aici, zice el.

— Cum! Încurcat! Doar un singur om mă încurcă pe aici şi ăsta e Oskar Kressnig. Data viitoare o să-i pun pielea pe băț!

Omul cu ochii trişti îşi pune pălăria şi îşi reia funcția de uşier.

— Doamne Dumnezeule! zice *Frau* Schiegl, bolborosind. Cupeu' ăsta de aici e? Ăsta mare cu cai albi?

Clientul îşi apleacă fața spre crini şi-i miroase încet.

— Da, zice el liniştit. Da, ăsta e.

Doi

Lumina se strecoară printr-o crăpătură amărâtă. Razele puternice de soare devin neputincioase, se transformă într-o ceață subțire când trec prin fereastra rotundă de la mansardă. Abia dacă se poate spune că e fereastră, e doar un cerc de sticlă în acoperiş. Lumina plăpândă a reuşit s-o trezească. Îi spune să se mişte, să se îmbrace. Ea se gândeşte la un bărbat. Nu se-ntâmplă des şi gândurile par neobişnuite. Să te gândeşti la un bărbat liniştit, la un bărbat în vârstă, la un bărbat căruia îi plac crinii. Şi să te gândeşti la el în felul ăla, încercând să-ți aduci aminte fiecare cuvânt, fiecare expresie. Nobel. Numele îi umblă prin cap. *Herr* Nobel. E un om bun, un om amabil. Vrea s-o ajute. Aşa a zis.

La început a stat foarte incomod în cupeul ăla, cu crinii pe genunchi şi găleţile cu garoafe şi trandafiri la picioare. Oamenii de pe stradă se opreau şi se holbau la el, rămânând fără grai când vedeau cupeul strălucitor, armăsarii albi ca laptele şi florile. Ziceai că e kaiserul în persoană, înconjurat de ghirlande. Dar el nu făcea nimic ca să pară că e kaiserul. S-a lăsat pe spate, făcându-se mic de tot în scaunul lui şi şi-a ferit fața, acoperind-o cu borul de la pălărie.

Au vorbit un pic. Din întâmplare, Sofie a spus că totdeauna îşi închipuise c-o să fie în altă parte pe vremea asta, c-o să facă altceva, că totdeauna avusese sentimentul că ar putea fi mai mult decât o biată vânzătoare de flori. Şi atunci el s-a schimbat, s-a înviorat, i-a pus tot felul de întrebări despre ea şi cum ar putea să plece de la *Frau* Schiegl şi să găsească altceva de făcut care să aibă mai mult înțeles şi să-i ofere un scop mai înalt în viață.

Când cupeul s-a oprit la Römertherme, au râs amândoi de mirosul neplăcut din aer. Dar pe urmă ochii lui albaştri şi sclipitori s-au făcut cenuşii şi el a zis că trebuie să suferim ca să apreciem frumusețea, să cunoaştem greutăți ca să apreciem ce ni s-a dat. Ea a văzut că el suferea, aşa

că l-a atins uşor pe mână şi a spus că acei crini o să-i aducă linişte şi pace în suflet. Atunci el s-a oferit s-o ajute, aşa, pur şi simplu. A spus că ar putea s-o ajute să ajungă mai educată. Treaba asta a speriat-o. Sofie nu avea cum să studieze, să-şi îmbunătăţească educaţia. Şi-a dorit să nu fi spus nimic despre faptul că vrea să plece sau să fie mai mult decât o simplă florărească. El a devenit insistent şi nu s-a lăsat deloc. Ea l-a întrebat dacă era profesor la vreo şcoală, profesor la universitate sau ceva pe acolo. Nu se aştepta la răspunsul pe care i l-a dat:

— Doamne Dumnezeule, nu, sunt inventator.

Herr Nobel. E chimist, inventatorul dinamitei.

Ea a spus că trebuie că el e foarte deştept, dar el a exclus chestia asta din discuţie şi a zis că n-are nimic de-a face cu deşteptăciunea, că se străduise şi atâta tot. A mai spus că nu se deosebea cu nimic de ea. Ea a zis că nu poate crede aşa ceva, dar pe urmă el a spus că nu face pe modestul, dar că este un fapt demonstrat ştiinţific. A vorbit despre corpul lor şi a zis că şi al lui, şi al ei erau la fel.

— Toate elementele chimice care te alcătuiesc pe tine sunt aceleaşi cu cele care mă alcătuiesc pe mine. Corpul omenesc: oxigen, carbon, hidrogen şi azot. Toţi suntem făcuţi din aceeaşi materie.

Ea nu a înţeles ce a vrut el să spună, dar el a încercat să-i explice.

— E ca o reţetă, a zis el, totul e făcut din materie, din lucruri pe care nu le putem vedea cu ochiul liber. Corpul nostru e făcut din acele elemente chimice, deşi nu le putem vedea.

Când au ajuns, a spus că o să mai facă o plimbare cu trăsura şi a întrebat-o dacă ar vrea să meargă cu el. Ea a mirosit trandafirii şi a dat din cap. El i-a dat mâna şi a ajutat-o să coboare din trăsură. Până acum nimeni nu o tratase ca pe o doamnă adevărată. Probabil că de asta se gândeşte încă la el.

Aerul e îmbâcsit şi cald şi se simte un miros respingător de tutun în pat, pe cearşafuri, pe pereţi. E ca şi cum toată clădirea ar fi făcută din fumul de la pipa lui *Frau* Schiegl. În lumina murdară Sofie bâjbâie să-şi găsească combinezonul, ciorapii şi chiloţii şi stă pe marginea patului când le trage pe ea. Se apleacă să-şi ia ghetele şi le trage şireturile, apoi îşi ia corsetul de pe scaun şi şi-l pune în jurul mijlocului. Încearcă să-şi găsească şnururile şi le strânge tare de tot în timp ce-şi ţine respiraţia. Se priveşte în oglinda

murdară şi pătată care atârnă pe perete, vede doi ochi albaştri care se uită fix la ea şi o şuviță de păr ondulat care trebuie aranjată.

Dedesubt o aude pe *Frau* Schiegl tuşind, scoțând flegma din gât şi scuipând-o pe muşcatele din balcon. Se aude cum se bate pe piept şi apoi se lasă tăcere când îşi mai umple plămânii cu otravă. Fumul intră în crăpăturile din pereți, se prinde precum funinginea în aerul stătut şi de hainele, părul şi fața lui Sofie. Fata bagă o mână în lighean. Apa de ieri, murdăria de ieri. O agită ca şi cum s-ar putea face curată în vreun fel, apoi îşi dă uşor pe față. Miroase a fum. Totul. Doamnă adevărată, ce mai încolo-ncoace!

Coboară, pâş-pâş, scările din dos şi trece pe lângă uşa lui *Frau* Schiegl, ținându-se aproape de balustradă ca să evite scârțâitul scărilor uzate.

— Sofie? Tu eşti? hârâie *Frau* Schiegl, deschizând uşa.

— Da, zice ea şi se grăbeşte să ajungă jos.

— Sofie? Tu eşti?

Sofie răspunde „da“, ştiind că o s-o întrebe şi a treia oară.

— Sofie? Tu eşti? face *Frau* Schiegl, ieşind pe palier şi târşâindu-şi picioarele. De ce nu răspunzi când te strig, fetițo?

— O să m-apuc imediat de treabă, strigă Sofie ca s-o audă *Frau* Schiegl de sus.

— Apucă-te. Da. Te-ai sculat devreme azi, scânceşte *Frau* Schiegl, împrăştiindu-şi tutunul pe scări în jos.

Putoarea abia venită se răsuceşte în aer şi o atinge pe Sofie în capul pieptului. Senzația de vomă amenință, se intensifică, apoi dispare.

— Ce s-a-ntâmplat, don’şoară? întreabă *Frau* Schiegl. Dai la rațe?

— E aşa zăduf astăzi, strigă Sofie, niciodată nu e atât de cald dimineața.

— Atunci nu sta în spate, clămpăneşte *Frau* Schiegl, începe cu hortensiile alea. Oskar mi le-a adus pe alea albastre. Bineînțeles că e prea târziu, lua-l-ar dracu’ de scursură, dar putem să le punem împreună cu floarea-miresei şi să le vindem în buchete. Doamnelor le plac buchetele.

Sofie se duce în camera din spate şi întinde mâna după şorț. Glasul lui *Frau* Schiegl se pierde, devenind o bombăneală surdă. Îşi pune şorțul pe după cap şi bâjbâie în buzunar după cuțit. Găleți îndesate bine cu hortensii albastre-violete stau aliniate de-a lungul peretelui din spate. Ridică florile care sunt mulțumitor de mari. Lama cuțitului intră pe furiş în cozile florilor

şi le taie în curmeziş. Frunzele cad pe masă şi tulpinile se rostogolesc pe podea. În duhoarea de tutun şi în zăpuşeală trebuie să se concentreze, deşi are amețeli. Umple o găleată cu apă. Picături mici cad pe podea, stropind-o. Apa e rece şi plăcută. Se lasă în jos spre găleată, uitând de hortensii, şi-şi dă cu apă pe frunte şi apoi pe tâmple, lăsând-o să se absoarbă în păr.

Cade pe podea. Să ai 25 de ani şi să cazi pe podeaua din camera din spate a unei florării ca o floare aruncată la gunoi! Mai bagă mâna în găleata cu apă şi se stropeşte pe față, lăsând-o să se scurgă în jos pe lângă gât şi să găsească toate locurile mai ascunse din lenjeria ei de corp. Pipăie medalionul care atârnă de o bentiță în jurul gâtului. Alinarea îi vine de la mama ei, de la mama ei adevărată, care a murit când s-a născut Amalie. Mama ei vitregă, Julie, abia dacă i-a aruncat vreodată vreo privire lui Sofie şi niciodată n-a tratat-o altfel decât ca pe-o servitoare…

„Proasta aia de fată! La ce e bună?“

Frau Schiegl începe să coboare scările care scârțâie şi Sofie se ridică din nou ca s-o găsească lucrând la flori.

— Sofie, ai şi început?

— Da.

— Ai început sau nu?

— Da.

— Sofie, zice ea țâfnoasă, intrând în cameră, de ce nu-mi răspunzi, fetițo?

Pipa lui *Frau* Schiegl e prinsă la mare fix între două degete şi poți să juri că e al şaselea deget. A pus la punct un mod de a o ține strâns între încheieturile degetelor, aşa încât să poată totuşi să-şi folosească mâna şi să nu se despartă de mult adorata ei pipă.

— Taie-le-n curmeziş, aşa e bine, zice ea. Le putem pune afară pentru ziua de astăzi. Ar trebui să se vândă ca pâinea caldă. Unele o s-ajungă la Römertherme şi, cu un pic de noroc, cei de la firma Müller o să vrea şi ei. Şi pe urmă e omul cu caii. Ce-a mai cumpărat?

— Crini, zice Sofie.

— Atunci o să mai aducem crini. Perfect, o să-ncep eu.

O porneşte anevoie, cu hainele atârnând după ea de parcă le-ar fi târât cineva fără voia lor.

Sofie atacă hortensiile cu cuțitul. Cozile sunt ca zăbrelele care o țin aici, în puşcărie, la *Frau* Schiegl. „Proasta aia de fată! La ce e bună?“ Să taie flori, din câte se pare. Mama ei vitregă l-a convins pe tatăl ei că celelalte fete îi erau de mai mult ajutor la cofetărie. Julie nu o lăsa nici în ruptul capului pe Sofie să vorbească cu clienții sau să înregistreze o comandă ori să se ocupe de o livrare. Sofie era bună la frecat podele şi la făcut curățenie, dar până la urmă nu şi-au mai putut permite s-o plătească nici pentru atât. Heinrich Hess a crezut că l-a apucat pe Dumnezeu de-un picior când i-a expediat-o lui Ines Schiegl la Baden bei Wien.

— Dacă munceşti mult, poți chiar să-ți păstrezi un procent din salariu pentru nevoile tale.

A încântat-o cu poveşti despre aerul proaspăt, despre Kurpark, despre trandafiri, despre alimentația care te face să fii mereu sănătos. Dar în camera din spate, căldura absoarbe aerul şi fumul se adună în nori, deşi *Frau* Schiegl îl trimite înapoi, suflându-l şi încercând să-l dea cât mai departe de florărie.

După ce termină de tăiat florile, Sofie începe să le aranjeze în vaze. Se duce să mai aducă apă şi-şi mai aruncă un pic pe lângă gât. Aude clopoțelul sunând în față şi dintr-odată *Frau* Schiegl vine ca o furtună înapoi, bombănind ceva despre un musafir, şi despre armăsari albi, şi despre un cupeu grozav. *Herr* Nobel. S-a întors.

— Scoate-ți şorțu’, spune *Frau* Schiegl. S-a întors. Vrea să te ducă la plimbare în cupeul ăla. Zice ceva despre un aranjament. Un aranjament, Sofie? De când ai început tu, aşa, să ai aranjamente cu bărbații?

Sofie se uită pe lângă silueta lui *Frau* Schiegl şi, în partea din față a florăriei, îl vede pe domnul ăla mititel, clientul din ziua de dinainte.

— Aşteaptă, zice *Frau* Schiegl, vorbind mai încet. Trebuie că e bogat, şuieră ea. Ce crezi? Cu caii ăia? Am zis că poți să-ți iei o mică pauză pentru că nu eşti în apele tale astăzi.

Îi dă un ghiont. Sofie se fereşte.

— Ce? Nu vrei să te duci? Dar eşti aşa de tăcută în dimineața asta! Serios, aerul o să-ți facă bine. Nu poți pierde o ocazie ca asta. Du-te. Întreabă-l de crini. Da’ nu prea mult.

Sofie îşi scoate şorțul şi pune cuțitul pe masă. Se spală pe mâini şi îşi

atinge cu palmele gâtul şi fruntea, potolind focul care îi încinge pielea. Nu e timp ca să vadă dacă îi stă bine părul. Netezindu-şi fusta, trage aer în piept şi se duce să îi iasă în întâmpinare.

El stă lângă uşă şi studiază frunzele unei ferigi în ghiveci. Planta şi omul par că-şi strâng mâinile.

— *Herr* Nobel?

El lasă frunzele şi-şi scoate pălăria.

— *Fräulein* Hess, zice el.

Ei îi place timiditatea lui, glasul lui blând şi felul în care ochii i se preschimbă din gheaţă în stele când zâmbeşte şi bunătatea îi face chipul să radieze, încercând s-o atingă şi pe ea.

— Am spus că o să te scot în oraş în cupe. Ai mai vrea să vii cu mine?

— Da, zice ea, uitându-se înapoi la *Frau* Schiegl.

— Pofteşte, te rog, spune el, deschizându-i portiera şi punându-şi pălăria pe cap.

În stradă, caii albi aşteaptă. Servitorul lui *Herr* Nobel, Kraus, stă cocoţat pe capră şi ia hăţurile în mână. Sare jos când o vede pe Sofie venind şi-i oferă un braţ ca să urce treptele.

— Uşurel, *Fräulein*, fii atentă, aşa e bine, zice el în vreme ce fusta ei îi fâşâie pe la urechi. *Herr* Nobel, poftiţi!

— O să punem umbrarul, spune *Herr* Nobel, cuibărindu-se lângă Sofie. Soarele e tare astăzi şi doamna preferă umbra. Un tur în jurul oraşului şi pe urmă te întorci aici, la florărie.

Kraus leagă umbrarul bine şi se întoarce la locul lui. Vizitiul scutură uşor de căpăstru şi trăsura porneşte.

— Stai bine? zice *Herr* Nobel încetişor.

— Da, mulţumesc, domnule, spune Sofie. Mi-a fost aşa de groaznic de cald astăzi. Nici nu mai ţin minte când a fost ultima oară la fel de cald aici, la Baden.

— Totuşi e de preferat frigului. Face bine la sănătate, nu-i aşa?

— Aşa e, spune ea. Cum sunt apele de la Römertherme, domnule?

— Nu sunt sigur dacă sunt mai bune cu ceva decât apele de la Marienbad sau Franzensbad. Cu siguranţă apa are mai puţin fier decât la Marienbad. Dar, în ciuda acestui fapt, o beau şi fac baie în ea.

Caii merg tropotind spre gară, trecând pe lângă casele elegante pe care soarele le face să sclipească. Oraşul străluceşte. Florile par să se arcuiască spre el, femeile se opresc pe stradă, trupurile se răsucesc ca să urmărească cupeul impresionant în trecere pe acolo.

Herr Nobel o priveşte sfios pe furiş.

— Ce colier frumos ai, spune el.

— Mulţumesc. E mama. Mama mea adevărată. A murit când s-a născut sora mea.

— Îmi pare rău, zice el.

Sofie îşi atinge colierul şi simte contururile delicate ale părului mamei ei.

— Ce mai fac crinii dumneavoastră, domnule? întreabă ea.

— Mă fac să mă gândesc la cum aş putea să te ajut, draga mea.

— Poftim?

— Da, cum să te ajut să te apuci de învăţat. Menajera mea de la Paris e o femeie cu multe cunoştinţe. Sunt sigur că pot să găsesc o guvernantă pentru tine.

— Guvernantă?

— O să ai nevoie de un profesor dacă e să termini şcoala cu note foarte bune.

— N-aţi putea să-mi fiţi dumneavoastră profesor, domnule? zice ea.

— Eu? spune el, râzând. Am munca mea, laboratoarele mele, fabricile mele, companii peste tot în lume. N-am cum să fac ca să-ţi fiu şi ţie profesor.

Sofie prinde strâns marginea banchetei din cupeu. Pieptul îi tresaltă de căldură şi tâmplele i se fac lipicioase.

— Nu fi aşa de îngrijorată, draga mea, zice *Herr* Nobel. N-ai de ce să te temi. Învăţătura o să te ajute să pleci de la florărie, o să-ţi ofere ocazii cu mult peste condiţia ta de acum. O să fac tot ce e nevoie ca să ai de toate. N-o să-ţi lipsească nimic.

— O să… zice ea, uitându-se la el şi punându-şi mâna streaşină la ochi. O să vin să stau cu dumneavoastră, domnule?

Herr Nobel râde din nou şi clipeşte din ochii lui albaştri.

— Nu trebuie să-ţi faci griji pentru reputaţia ta, *Fräulein*, spune el. Nu-ţi propun nimic necuviincios, pur şi simplu mă ofer să te ajut. O să-ţi găsesc

unde să stai. Ți se va da tot ce e necesar: profesori, cărți, mâncare, haine, tot ce le este necesar domnişoarelor din ziua de azi, adaugă el, aplecându-se spre ea. Draga mea, dacă totul e cum trebuie, se pot întâmpla tot felul de minuni.

— Minuni, domnule?

— Bineînțeles. În laborator se petrec mereu minuni. Dacă îți închipui, spune el, începi să găseşti soluții şi lucrurile pot să se transforme. Poți să-ți închipui viața fără *Frau* Schiegl, nu-i aşa? Mi-ai spus tu însăți că ți-ai închipuit c-o să fii în altă parte. Îți poți închipui o viață care să fie mai presus de aşteptările tale? O ocupație care să-ți ofere cu adevărat un scop mai înalt?

Trec pe lângă Kurpark, unde straturile de flori aranjate fără cusur se întind spre pădurea vieneză şi doamnele se plimbă țanțoş cu umbrele de soare. Sofie se pierde o clipă cu firea.

— Bănuiesc că pot, zice ea, zâmbind.

— Fără discuție că poți, zice *Herr* Nobel, şi eu o să te ajut.

Întinde mâna şi scoate o carte din buzunarul de pe uşa trăsurii.

— Uite, spune el vesel, am reuşit să fac rost de asta pentru tine, ca să începi cu ea. E Balzac. Un roman epistolar, ca un schimb de scrisori. M-am gândit că ți-ar fi uşor să-ncepi cu el.

Împinge cartea încet pe banchetă şi Sofie se uită la ea încurcată.

— Hai, draga mea, ia-o! zice el.

Ea atinge coperta, dar nu ia cartea de pe banchetă.

— Un roman te poate ajuta să-ți treacă timpul mai uşor. Eu citesc mult când călătoresc, spune el. Asta poate fi prima ta evadare până când aranjez eu lucrurile ca să facem o mişcare mai de durată.

— Unde o să merg? zice Sofie, neluând în seamă cartea.

— O să găsesc un loc unde să studiezi. Poate c-o să începi la Viena, spune el, ți-ar plăcea?

Sofie dă din cap.

— Sunteți foarte drăguț, domnule. De ce sunteți aşa de drăguț cu mine?

— Vreau doar să te ajut, zice el.

Ochii i se fac cenuşii şi expresia i se schimbă.

— Ți-e atât de greu să-ți închipui aşa ceva?

Sofie se simte brusc împovărată.

— Nu, spune ea, pot să-mi închipui, dar numai într-un vis şi într-un alt loc, cu o altă fată. Nu cu mine.

— De ce n-ai fi tu? zice el.

— Mie nu mi se-ntâmplă niciodată nici un lucru bun.

— Atunci dă-mi voie să-l fac să înceapă să se întâmple, spune el.

Ea se uită în ochii lui şi vede o dorinţă neîmplinită, o tristeţe, ceva neterminat. Vrea să întindă mâna spre el şi să găsească un mod de a-l mângâia, dar nu ştie cum.

Trăsura intră pe Wassergasse şi în curând sunt din nou la florărie. Sub umbrar, găleţi cu hortensii şi buchete grozave de bujori roz, blânzi se întind până la bordură, forţând trecătorii să meargă pe partea pentru trăsuri. *Frau* Schiegl aranjează de zor ghivece cu panseluţe. Le împinge uşor spre bujori, apoi se dă câţiva paşi înapoi ca să le admire. Când vede trăsura, se zăpăceşte şi rămâne acolo cu gura căscată şi cu mâinile înfipte în şolduri.

Sofie întinde mâna spre uşa trăsurii, dar *Herr* Nobel o opreşte, atingându-i braţul o clipită.

— Nu, e datoria lui Kraus, zice el.

Vizitiul sare jos de pe capră şi vine să-i deschidă uşa. Îi întinde mâna lui Sofie.

— Aşa, *Fräulein*.

— Poate mai ieşim o dată, mâine? spune *Herr* Nobel în timp ce ea coboară.

Ajunsă pe stradă, ea se uită înapoi spre el.

— Cu plăcere, domnule.

— Uite, zice el, întinzând mâna din trăsură, ţi-ai uitat cartea.

— A, da, desigur, spune Sofie. Mulţumesc. La revedere, domnule.

Simţind privirea sfredelitoare a lui *Frau* Schiegl, Sofie intră grăbită în florărie în vreme ce frumoşii cai ai lui *Herr* Nobel o pornesc la drum. Se duce în camera din spate, îşi găseşte şorţul şi şi-l trage peste cap.

— Ei, ce a fost cu amabilul domn? strigă *Frau* Schiegl, intrând şi aprinzându-şi pipa din nou.

Sofie se uită fix la carte. Se concentrează cu toată puterea asupra titlului: *Memoriile a două tinere căsătorite*. O înşfacă, o aruncă într-un sertar şi-l

închide, trântindu-l cu putere.

— Nimic, spune ea, a fost doar o plimbare prin oraş, atâta tot.

Trei

Astăzi a invitat-o la o plimbare prin Doblhoffpark. Începe să semene a obicei. *Herr* Nobel e la Römertherme de două săptămâni şi zi de zi apare la florărie, cerând mereu s-o vadă. Pretinde că întâlnirile lor sunt spre binele lui Sofie, pentru viitorul ei, pentru educaţia ei, dar de cele mai multe ori vorbesc numai despre *Herr* Nobel însuşi. Ea simte că e singur. El îi vorbeşte deschis, răsfoind filă după filă, şi ea ascultă cu atenţie, trezindu-se că trece prin suflet tot ce spune el şi încercând să-i dea înapoi totul ras, tuns şi frezat.

Intră pe poarta principală şi merg pe aleea ce duce la lac, unde sălciile plângătoare înveşmântează delicat marginile apei şi bărcile cu vâsle saltă ca prin vis pe suprafaţa lacului.

Sofie merge tăcută lângă el.

— Ai ajuns departe? întreabă el.

— Ce spuneţi, domnule?

— Cu Balzac, *Memoriile a două tinere căsătorite*?

Sofie îşi priveşte unghiile cu atenţie.

— Citesc când pot, zice ea fără prea multă consideraţie, dar e greu să găsesc timp ziua. Lui *Frau* Schiegl nu-i place să citesc când am de făcut treabă.

— E absolut necesar să-ţi găsim un profesor, zice el. De n-aş avea atât de multă treabă, care-mi mănâncă timpul! Se pare că directorii de departamente nu pot lua nici o hotărâre fără mine.

— Probabil că sunteţi foarte important, domnule, spune ea.

— E compania mea, atâta tot. Vreau ca lucrurile să fie făcute cum trebuie. Adesea, singura cale prin care mă asigur că lucrurile sunt făcute bine e să le fac eu însumi.

Se plimbă amândoi mai aproape de apă, unde raţele plutesc în cârduri

prin stuful des.

— Aţi ştiut dintotdeauna că vreţi să fiţi inventator? întreabă Sofie. Că vreţi să faceţi dinamită?

— Am lucrat cu tata, zice, deschizând un alt capitol despre el, era şi el inventator. Părea că e firesc să fac aşa. Mă pricepeam la chimie şi înţelegeam cum merg lucrurile. Dar pe mine mă interesau alte lucruri: poezia, scrisul, limbile străine. Totuşi, tata nu m-ar fi lăsat niciodată să fiu scriitor. După părerea lui, acest lucru nu avea nici un pic de valoare. El avea nevoie de noi ca să-l ajutăm în cadrul companiei pe care o avea.

— Aveţi fraţi?

— Da, spune *Herr* Nobel, înghiţind greu ca şi cum ar avea de gând să scape de un nod în gât. Doi.

— Şi ei tot dinamită fac?

— Nu, au terenuri petrolifere la Baku acum. Au şi ei companiile lor.

— Şi tatăl dumneavoastră?

Herr Nobel se uită cu tristeţe peste lac de parcă ar fi plin de fantomele trecutului său.

— A pierdut tot înainte de a muri. A făcut avere fabricând mine şi echipament militar pentru ţarul Rusiei. Pe vremea aceea locuiam la Sankt Petersburg. Tata a transformat arta înspăimântătoare a războiului în ştiinţă: arme cu tragere rapidă, motoare cu aburi pentru vasele de război, mine marine. Războiul Crimeii a fost fiara nesătulă care i-a devorat marfa şi i-a umplut buzunarele ca să poată să-şi construiască fabricile şi turnătoriile. Fraţii mei şi cu mine l-am ajutat. Am lucrat zi şi noapte la arme pentru războiul Rusiei, dându-le soldaţilor un mijloc de a-şi ucide semenii. Mă tem că asta ne-a îmbogăţit cât am stat la Sankt Petersburg.

— Cum a pierdut totul? zice Sofie, sondând terenul cu blândeţe.

— Ţarul a pierdut războiul, guvernul rus nu şi-a mai onorat obligaţiile, pe urmă a fost un incendiu la fabrică şi tata a intrat în faliment pentru a doua oară, trimiţându-ne înapoi în Suedia fără nici un ban. Biata mama a trebuit să privească în faţă un viitor sumbru. Să pierzi toate lucrurile alea nemaipomenite pe care le-ai avut odată ce ai simţit gustul bogăţiei… spune el cu glas tremurat …a fost cumplit.

— Şi chiar n-aţi rămas cu nimic?

— Absolut nimic, zice *Herr* Nobel. A trebuit să cerşesc bani ca să încropesc compania asta. Să merg prin Suedia dintr-un loc într-altul, să-mi fac reclamă, să caut investitori, să încerc să-i înduplec şi să-i conving. Şi nitroglicerina era volatilă. Tata şi cu mine lucram la asta împreună într-o făbricuță pe care o aveam la Heleneborg, în Stockholm, pe insula Långholmen. A fost un accident, un accident cumplit. Tata nu şi-a mai revenit. Peste o lună a făcut un atac cerebral, pe urmă a mai dus-o ca o umbră încă opt ani. După accident a trebuit să fac singur fabrica să meargă. Mi s-a cerut să fac foarte multe lucruri.

— Vă odihniți vreodată, domnule? întreabă ea.

— N-am timp.

Poteca îngustă îi obligă să se apropie mai mult unul de celălalt pe sub ramurile sălciilor şi *Herr* Nobel îşi îndoaie braţul spre ea, oferindu-i-l discret, dar ea nu îndrăzneşte să-l ia de braţ.

— Sunteți chiar mai inteligent decât am crezut, spune ea, dar nu e semn de prea mare inteligență din partea dumneavoastră dacă nu vă odihniți. Doctorii de la Römertherme recomandă tuturor odihna.

El o conduce spre o bancă pe malul apei.

— Aici mi se pare odihnitor, zice el, aşezându-se.

Ea se aşază lângă el şi îşi netezeşte rochia, urmărind cu degetul dunguliţa neagră de pe rochia ei cenuşie, mohorâtă.

— N-aveți amintiri plăcute din Rusia, nu-i aşa, domnule? spune Sofie, uitându-se peste lac de parcă şi ea vede crâmpeie din amintirile lui *Herr* Nobel îngrămădindu-se pe mal.

— Nu ştiu, zice el, n-am vorbit cu nimeni despre aceste lucruri. Nu le-am analizat până acum. Bănuiesc că un lucru bun pe care l-am avut noi la Sankt Petersburg au fost profesorii. Eu unul am studiat tot ce-am avut chef, am învățat rusa, engleza, franceza, germana şi un pic italiana, am dobândit cunoştințe temeinice de istorie, şi filozofie, şi de ştiință şi am ajuns să cunosc literatura îndeaproape. Toate astea mi-au lărgit orizontul, mi-au deschis o întreagă lume şi de aceea şi tu trebuie să studiezi.

Ea îşi lasă privirile în jos.

— Cred că menajera mea ți-a găsit o profesoară, continuă el, o guvernantă de mare clasă, *Madame* Bach. O să văd dacă e disponibilă şi să

hotărăsc unde s-o trimită.

— Nu pot studia la florărie, o trânteşte Sofie. *Frau* Schiegl face tot ce poate ca să nu am nici un pic de timp liber.

— Nu-i place să te învoiască nici pentru plimbările astea ale noastre, nu-i aşa?

— N-o deranjează, spune Sofie. Crede că o să cumpărați destui crini ca să aibă bani de tutun o viață întreagă, zice ea, ridicând capul şi râzând.

— Nu e sănătos deloc să stai în tot fumul ăla şi s-o auzi cum tuşeşte, zice el, râzând împreună cu ea. Are bronşită, nu?

— Are schiegl-ită, chicoteşte Sofie, are o ită numai şi numai a ei.

— Uite, vezi? Ai şi inventat o boală, spune *Herr* Nobel, zâmbind. Eşti inventatoare, ca şi mine! Ți-am spus doar că suntem la fel!

Fără să se gândească, îi ia mâna în mâna lui şi, la atingere, pe Sofie o cuprinde un val de căldură.

— Trebuie să fii atentă cu cuțitul ăla, zice el, mângâind-o pe mână, în locurile mai tari, unde s-a atins cu lama cuțitului.

— A, dar nu mă dor, domnule, spune ea.

Amândoi se uită la mâna ei, care s-a făcut covrig în mâna lui. Râsetele dispar încet. *Herr* Nobel o mângâie pe degete cu degetul mare, apoi îi lasă mâna şi, cu mare grijă, i-o pune la loc pe genunchi.

— Alfred, zice el cu glas şoptit. Alfred mă cheamă. N-o să mă tutuieşti dacă e să fim prieteni?

Ea trage aer în piept, inspirând scurt.

— Ei? face el.

— Alfred, spune ea.

Numele lui sună ciudat venind de pe buzele ei, prematur de familiar, totuşi perfect natural.

— Eşti un om bun într-adevăr, Alfred.

— Încerc şi eu din toate puterile să… începe el cu blândețe, aplecându-se spre ea, mai-mai c-ai fi putut zice c-o să-i şoptească o vorbă dulce la ureche, dar apoi se scutură parcă trezit din visare şi se întoarce la chestiunea ajutorului pe care o să i-l dea. O să fac tot ce pot pentru tine, draga mea. O să te duc la Viena şi o să iau toate măsurile ca să primeşti o educație cum se cuvine.

Se îndepărtează puțin de ea.

— Dar trebuie să-i ceri voie tatălui tău. N-aş vrea să vin în contradicţie cu dorinţele lui.

— Sunt sigură că n-o să aibă nimic împotrivă, zice ea. M-au trimis aici, la Baden, fiindcă nu-şi puteau permite să mă țină acasă. În afară de mine şi de Amalie, mai sunt alte cinci guri de hrănit.

— Foarte bine, spune *Herr* Nobel, dar trebuie să-mi dai în scris că iei hotărârea asta de bunăvoie şi nesilită de nimeni. Nu vreau să se creadă că te iau de aici împotriva voinţei tale.

— Nu, bineînțeles, zice Sofie. Dacă-mi spui ce să zic, dacă-mi scrii pe hârtie, spune ea, după care face o pauză, o să… pun pe hârtie. Vreau din tot sufletul să plec de-aici. Aşa de mult vreau să vin cu tine!

El o ia din nou de mână.

— Eşti sigură, draga mea?

— Da, spune ea. Te rog, Alfred, ia-mă cu tine.

— De îndată ce e gata tot ce este necesar, poți veni cu mine la Viena, zice el.

— Ce-o să se-ntâmple? spune ea emoționată. O să-i spui tu lui *Frau* Schiegl?

— Da, zice el, zâmbind. O să-i spun că ți-e frică să nu te molipseşti cumva de schiegl-ită şi că, pentru ca tu să nu te îmbolnăveşti, te iau de la Blumengeschäft şi te transfer la Hotelul Imperial!

— Hotelul Imperial de pe Kärntner Ring? zice Sofie toată un zâmbet.

— E un hotel cât se poate de confortabil, aşa cred.

— O să stau chiar acolo? La Hotelul Imperial?

— Dacă tatăl tău ne-ar da voie şi cu consimțământul tău scris, nu văd de ce nu.

— Vai, *Herr* Nobel… vreau să spun, Alfred, zice ea, scoțând un țipăt ascuțit, eşti bunătatea întruchipată.

Privirile li se întâlnesc şi el îi oferă din nou brațul. De data asta îl ia de braț acolo, pe loc, şi îl simte sigur şi liniştit lângă ea, cu toată căldura care i se revarsă prin toți porii. Se gândeşte la ce a spus el despre trupurile lor, despre cum sunt făcute din aceleaşi elemente chimice. Oare din cauza asta are ea un asemenea sentiment că îi aparține?

— Când crezi c-o să pot pleca? zice ea fericită.

— Curând, spune el, foarte curând. Dar între timp trebuie să încerci să citeşti cât de mult poți. Eşti, fără discuție, inteligentă şi ai un spirit pătrunzător. Sunt sigur că ai putea deveni o doamnă interesantă, în anumite condiții.

— *Memoriile a două tinere căsătorite*, spune ea alene.

— Exact, zice el. E corespondență. Două tinere care îşi scriu una alteia: Louise de Chaulieu şi Renée de Maucombe. Au plecat de la o mănăstire şi acum încep o viață nouă, aşa cum ai să faci şi tu, draga mea.

Se plimbă amândoi pe marginea lacului şi trec podul de lângă pavilion. Parcă mustrată aspru de privirea severă a soarelui, Sofie dă drumul brațului lui Alfred şi-şi lasă mâinile în jos pe lângă corp. *Herr* Nobel se opreşte şi se sprijină de grilajul de la pod. Se apleacă peste grilaj şi se uită în jos, la apă.

— Mâine, spune el cu hotărâre.

Sofie a luat-o un pic înainte.

— Hmmm? zice ea, întorcându-se.

— O să te duc la Viena mâine, spune el, dacă aşa vrei.

Pe buze îi apare un zâmbet plin de strălucire şi Sofie nu se poate abține. Se întoarce la el în fugă, îi ia mâinile într-ale ei şi-i sărută tandru tuleiele moi şi pufoase de lângă gură.

— Vai, porumbița mea, zice el, înroşindu-se.

— Sunteți într-adevăr bunătatea întruchipată, *Herr* Nobel, spune ea cu zâmbetul pe buze.

El face un pas înapoi şi se uită la ea.

— Alfred, zice el, totdeauna trebuie să-mi spui Alfred. Bătrânul tău unchi care te-a scăpat de schiegl-ită.

Sofie râde, se întinde spre el şi-l sărută din nou.

Patru

Se îmbracă în grabă şi-şi leagă corsetul din cale afară de strâns. Juponul i-e murdar, slinos la tiv. Îl întoarce la spate şi-şi trage prima şi a doua fustă peste el ca să acopere pata. Nu se poate s-o vadă lumea la Hotelul Imperial în halul ăsta. În afară de colierul de camee, de pieptenii din baga, de panglica de tul, pe care o ține de bună, şi de alte câteva fuste, nu mai are nimic de pus în bagaj. O să înapoieze şorțul la sfârşitul zilei şi *Frau* Schiegl poate să-l dea altei fete.

Scrisoarea e pe scaun. O verifică din nou. O compară cu nenumăratele versiuni aruncate la coş pe care le-a scris pe foiță luată de la florărie. A tot făcut exerciții, până noaptea târziu, punând hârtia mătăsoasă peste scrisul frumos al lui Alfred şi urmărindu-i înclinarea perfectă pe pagină. Declarația ei e scrisă pe o foaie de hârtie de culoarea vaniliei, pe care i-a dat-o Alfred. În partea de sus e bucla elegantă a monogramei lui Alfred, ceva la care ea nu are cum să ajungă. Trăsăturile scrisului ei sunt destul de sigure, crede ea, cuvintele sunt copiate cu scrupulozitate după ale lui.

Îi urmăreşte scrisul cu degetul şi spune în şoaptă cuvintele pe care le-a memorat când i le-a spus el: „Eu, Sofie Hess, certific prin prezenta că *Herr* Alfred Nobel m-a sfătuit să mă întorc la locuința tatălui meu din Praterstrasse şi că nu i se poate imputa nimic dacă eu nu voi face întocmai. Locul unde voi sta cât îmi urmez studiile este alegerea mea şi numai a mea.“ Îndoaie hârtia cu grijă şi o pune în buzunarul de sub fustă.

În camera strâmtă e întuneric chiar şi când soarele îşi trimite razele cam fără chef prin fereastra rotundă. Simte o undă de nostalgie când se urmăreşte pe ea însăşi ca printr-o aducere aminte, privind înapoi spre zilele când nu avea educație. Astăzi o să plece de aici. O să poarte haine la modă şi o să stea la Hotelul Imperial pe Kärntner Ring. Alfred Nobel o să aibă grijă de ea şi ea o să aibă un profesor. O să învețe. Trebuie să învețe. Nu

începe discuţie.

Frunzăreşte romanul pe care i l-a dat el. Balzac. Cuvintele din romanul ăsta o chinuie ca un cod pe care trebuie să-l descifreze. Bagă cartea sub pat. Poate c-o s-o lase acolo din întâmplare.

Jos, în florărie, lui *Frau* Schiegl îi tună şi-i fulgeră. Bombăne din nou din cauza lui Oskar Kressnig. Lui Sofie i s-a dat sarcina să frece podeaua şi să spele ferestrele ca să-i mai domolească furia lui *Frau* Schiegl. La început îşi face treaba cu tragere de inimă. E ultima dată când e nevoită s-o facă, ceea ce îi dă un farmec nespus. Dar *Frau* Schiegl e rea şi pe Sofie corsetul deja o sufocă pe la mijlocul după-amiezii. Răsuflarea i-a devenit o ţepuşă care o împunge în plămâni. Mâinile zbârcite îi sunt carne vie şi degetele îi ard de mâncărime şi usturime. Ziua se târăşte de parcă timpul s-ar sfârşi şi minutele par acum eoni care se întind spre eternitate. De câte ori sună clopoţelul, ea îl caută pe Alfred, simţind de fiecare dată cum creşte în ea imboldul către aventură. El o să-i spună lui *Frau* Schiegl că Sofie n-o să mai lucreze la florărie, că o să meargă cu el la Viena ca să-şi înceapă studiile. Şi o să plece amândoi în vreme ce *Frau* Schiegl o să pufăie din pipă, nevenindu-i să creadă când o să vadă cum Kraus îi ajută să se urce în măreţul cupeu tras de bidivii albi.

— Ia uite, măi, dom’le, geme *Frau* Schiegl, am ajuns să lucrăm de sabat.

Sofie nici nu-şi dăduse seama. Ziua asta e mult mai importantă decât sabatul.

— Pân-acu’ n-a trebuit. Nenorocitu’ ăla de Oskar Kressnig.

Frau Schiegl scoate nişte flegmă din plămânii plini şi, cu un grohăit strident, o scuipă pe podeaua pe care o freacă Sofie de zor.

— Nespălatu’ naibii! Mi se face rău când îl văd cum îi pupă-n cur, cu toate promisiunile făcute prietenilor de la grădina botanică. Şi cu noi, ceilalţi, cum rămâne? Merge şi dă tot vânzătorilor ăia împuţiţi, de două parale, din Viena. Florile alea erau ale mele. Vrea să-mi pierd clienţii, şi ce-o să facem atunci, Sofie? Ce ne-am face fără florăria asta, tu şi cu mine?

Trage vârtos din pipă de parcă ar suge sângele din trupul lui Oskar Kressnig, dând afară fumul ca o uşurare de îndată ce crima imaginară a fost comisă.

Sofie îşi ia găleata cu apă şi se duce în camera din spate, căutând treabă

de făcut ca s-o țină în mişcare. „Tu şi cu mine.“ Nu există nici un „tu şi cu mine“. Sofie n-o să fie niciodată ca *Frau* Schiegl, să stea în camera aia îngrozitoare de la mansardă şi să vândă flori până la sfârşitul zilelor. Aranjează sertarul cu panglici, curăță foarfecele şi cuțitele, şterge mesele de parcă ar vrea să termine totul, muncind în tăcere ca să poată auzi clopoțelul de la poartă când o să vină Alfred.

Frau Schiegl se ține după ea ca scaiul de oaie, găsind nod în papură la fiecare lucru făcut de ea, dând din nou peste cap lucrurile pe care ea le-a pus în ordine, de parcă nu suportă ca în florărie să fie linişte şi pace când ea e agitată. Sofie încearcă să n-o ia în seamă, punând cu răbdare lucrurile la locul lor.

Până la urmă, când ziua fără sfârşit recunoaşte că e înfrântă şi îşi priveşte în față inevitabilul sfârşit, *Frau* Schiegl îşi pune pipa pe tejghea şi-şi zăngăneşte cheile.

— O să-nchid, zice ea, cel puțin n-o să mai intre Oskar Kressnig.

— Aşa de repede? spune Sofie, uitându-se la uşă în căutarea trăsurii.

— Cum adică aşa de repede? E aproape 6, zice *Frau* Schiegl. Chiar am amânat să închid fiindc-am aşteptat trenul care a venit aşa de încet azi.

Sofie îşi stoarce cârpa.

— A, da… da… face *Frau* Schiegl, rânjind şi arătându-şi dinții pătați de la tutun. Te gândeşti la prietenul tău, *Herr* Nobel, nu-i aşa? Azi n-a venit, aşa-i?

Sofie nu răspunde, se uită doar la uşă.

— Nu, n-o să vină azi, zice *Frau* Schiegl, şuierând printre dinți, a plecat. Nu ți-a spus?

— A plecat? Unde?

— De un’ să ştiu io? Ştiu doar c-a plecat. A plecat aseară.

— De unde ştiți? spune Sofie, înghițind greu.

— Am întâlnit-o pe *Fräulein* Vogel de dimineață, urâțica aia care lucrează la Römertherme. A zis că sezonul e pe sfârşite ca şi florinii, că lumea stă puțin şi pleacă repede. A zis că *Herr* Nobel, regele ăla mare al dinamitei, a plecat grăbit aseară şi că alerga de parcă nu voia să-l prindă cineva din urmă. Am crezut că ştii. Că doar ai ieşit de-atâtea ori cu el. Nu mi-ai spus niciodată că face dinamită. Vrei să spui c-aruncă lucrurile-n aer?

Asta face?

— Dinamită, da, zice Sofie. A spus că, în anumite condiţii prielnice, se pot întâmpla tot felul de minuni.

— Minuni? Asta e minune la el? râde *Frau* Schiegl cu dispreţ. Doar nu crezi tot ce-ţi îndrugă oamenii ăştia, fetiţo.

— Da’ l-aţi văzut dumneavoastră plecând? întreabă Sofie.

Frau Schiegl întoarce bucata de carton de pe uşă.

— De parcă stătea el să-l văd eu, zice ea. Oricum, de ce m-ar minţi Vogel? N-are destulă imaginaţie să născocească o poveste ca asta. N-o prea ajută capu’, săraca!

Sofie se duce la fereastră. Apasă cu mâna scrisoarea, declaraţia ascunsă sub fustă. „Locul unde voi sta cât îmi urmez studiile este alegerea mea şi numai a mea.“ Îşi strânge juponul mai tare pe lângă picioare în vreme ce speranţa e aproape să-şi dea suflarea pe podeaua proaspăt spălată şi s-o ia la sănătoasa spre lumea umbrelor.

— Ce s-a-ntâmplat? zice *Frau* Schiegl, observând felul ciudat în care Sofie îşi strânge fustele. Ţi-a venit chestia aia? zice ea. De ce n-ai spus, fetiţo? Ţi-aş fi dat drumu’ mai devreme. Vrei să stăm pe balcon? Am nişte *Apfelstrudel*[7] de ieri, e încă bun. Ne putem uita la fetele familiei Müller de vizavi. Îţi place să te uiţi la rochiile lor, nu-i aşa? Nici nu-i de mirare, zice ea tuşind. Rochii ca astea n-o s-avem noi niciodată, adică tu şi cu mine, dar nu păţim nimic dacă ne uităm, nu-i aşa?

7. Ştrudel cu mere (germ.).

— V-a spus *Fräulein* Vogel unde se ducea Alfred?

— A, îi spui Alfred, nu-i aşa? zice *Frau* Schiegl. I s-au aprins călcâiele după tine, nu-i aşa? Are de gând să se-nsoare cu tine?

— A spus când vine înapoi?

— O, şi ţie ţi s-au aprins călcâiele după el, spune *Frau* Schiegl, zâmbind. Cu atât mai bine.

— Ştiţi cumva când vine înapoi? insistă Sofie.

— Taică-tău o să fie fericit, zice *Frau* Schiegl, neluând-o în seamă. Un om bogat ca ăsta…

— V-a spus?

— Ascult-aici la mine. A ieşit din Baden ca din puşcă, de parcă l-ar fi luat cineva la goană. Asta-i tot ce ştiu.

— A lăsat vreo scrisoare sau vreun mesaj pentru mine?

— Doamne Dumnezeule, ție chiar că ți s-au aprins călcâiele după moşu' ăla, nu-i aşa?

— Nu-i deloc aşa, spune Sofie, atingând cu mâna bucata de carton de la uşă, întorcând-o ca să se vadă „Deschis“ şi pe urmă dând-o din nou înapoi ca să se vadă „Închis“.

Alfred trebuie să fi aflat. Ştie el cumva că pe ea n-o poate învăța nimeni nimic, că nu e în stare să învețe. Îşi irosea timpul şi acum nu mai vine. S-a terminat cu trăsura frumoasă care s-o ducă la Viena, cu camerele de la Hotelul Imperial şi cu lecțiile luate cu un profesor particular. Destinul lui Sofie nu diferă cu nimic de ce a fost întotdeauna: să frece podele şi să curețe, să fie tâmpita care nu e bună de nimic decât de servitoare. E doar o vânzătoare de flori şi cu asta, basta. E invizibilă, o servitoare cu o pată pe jupon. Scrisoarea din buzunar o înțeapă în coapsă, râzându-şi de ea. A fost o proastă să creadă că e adevărat şi o proastă să-şi închipuie că un om ca Alfred Nobel ar fi putut vreodată să vrea s-o ajute.

Hawthorn Cottage
Laurieston
Ardeer
North Ayrshire
Scoția

Dragă şi dulce copilă,

O chestiune urgentă de muncă m-a adus la fabrica din Scoția. Nu am avut timp să-ți explic. Regret din tot sufletul şi sper că mă vei ierta. A fost o explozie, un accident îngrozitor, un om a murit. Mă tem că vina e numai şi numai a mea. Ar fi trebuit să-i avertizez în privința riscurilor pe care le implică transportul. Nu e prima dată când pierd un muncitor. E o substanță foarte volatilă şi, din când în când, se petrec accidente. Uneori mă şi întreb unde va duce pierderea asta cumplită de vieți omeneşti.

Tranşa asta trebuie să se fi deteriorat din cauza apei în timpul transportului, trebuie să fi suferit din cauza ploii, devenind extrem de sensibilă la atingere. Trebuie să mă întorc la laboratorul meu din Paris ca să găsesc o soluție mai bună, ca să fac inofensiv procesul de producție a dinamitei şi ea să poată fi transportată, udată de ploaie, aruncată în ocean şi totuşi să nu se scurgă. Dar deocamdată am rămas pe loc, la Ardeer, deoarece trebuie să mă duc la înmormântare.

Este cel mai deprimant loc din lume. Un teren arid, lipsit de viață sau de vegetație, dune de nisip de nelocuit cât vezi cu ochii. Trebuie să fie aşa când se lucrează cu substanța asta. Vântul scoate un vaier obsedant, biciuind şi vuind, aducând nisip cu el şi lăsându-l să te zgârie în urechi, în ochi, în fiecare orificiu. Fabrica e ascunsă după dunele înalte, un sat mic care are o viață a lui proprie în împrejurimile astea lipsite de viață. La vreo câteva sute de paşi începe oceanul. Între Ardeer şi America nu e nimic decât apă. E sumbru. Dar colinele scoțiene oferă cadrul perfect pentru dealurile mele de nitroglicerină.

Stau la Laurieston, care este ca o scuză la capătul unui drum. Case de piatră împrăştiate, care ar fi putut forma un oraş dacă ar fi fost construite mai aproape unele de altele. Strada principală e lată şi plină de praf. Casa mea, Hawthorn Cottage, este umedă şi rece chiar şi vara. Pereții sunt reci ca

gheața când îi atingi şi nu par să fie niciodată uscaţi în întregime. E ca şi cum casa ar fi fost cioplită dintr-o stâncă plângătoare. Într-un loc ca acesta, mintea mea devine un sălaş al întunericului şi al umbrelor, am digestie proastă, simt o durere în piept şi migrenele şi-au făcut din nou apariția. La Ardeer, nu mă bucur de tihna pe care am găsit-o cu tine la Baden, draga mea Sofie. Aici tristețea e o prietenă care bate la uşa stării mele de trezie. Dacă îi permit să intre ca să urzească şi să bântuie, îmi înfăşoară toate celelalte gânduri în pânze de păianjen din care nu pot scăpa.

Dar destul cu văicăreala. Încă intenționez să te ajut dacă o să fii atât de bună ca să-mi permiți aceasta. O să-ți scriu când ne putem întâlni. Până atunci îţi trimit salutări cordiale.

Al tău prieten, cu toată afecțiunea,

Alfred

Cinci

Sofie tresare la sunetul clopoțelului. De câte ori sună, crede că ar putea să fie Alfred, care s-a întors ca s-o ducă la Viena, aşa cum a promis. Caută cu privirea trăsura, armăsarii albi şi pe omul cel tăcut cu ochi albaştri şi plini de bunătate. Dar sunt doar doamna şi domnişoarele Müller. Intră ca împinse de furtună, o etalare de pălării, funde, volane şi culoare. *Frau* Müller umblă de la un buchet la altul, în vreme ce Charlotte şi Isabella se mişcă țanțoşe pe lângă ea de parcă ar fi la paradă.

— Haideți, fetelor. Luați ceva epatant, zice *Frau* Müller. Familia Amsel se va aştepta să găsească flori în fiecare cameră. Vezi tu, Sofie, noi ne ocupăm cu întreținerea distracției. Casa trebuie să fie plină de flori. E pentru unul dintre camarazii de arme ai soțului meu şi pentru soția lui.

— Ines nu-i aici?

— O să vină imediat, zice Sofie. Am primit ochiul-boului în dimineața asta. Pot să vă pun deoparte câțiva?

Charlotte Müller pufneşte cu dispreț.

— Nu punem ochiul-boului, mamă. Nu vrem ca familia Amsel să creadă că suntem țărani.

Isabella îi dă un ghiont surorii ei.

— Un ochiul-boului. Cât de regal sună, zice ea în bătaie de joc.

— Dar ce altceva am putea pune în camera lui *Frau* Amsel? întreabă *Frau* Müller.

— Zambilele miros tare frumos, zice Sofie.

— Oare s-or pune zambile la Hofburg? spune Charlotte.

— Dar de crini ce-ați zice? face Isabella, neluând-o în seamă pe Sofie. Mamă, ar trebui să punem crini. La Hofburg se pun crini.

Părul ei negru, buclat în cârlionți bățoşi, îi încadrează fața.

— Crinii n-au sosit încă, spune Sofie, dar doamna şi domnişoarele Müller

nu ascultă ce zice ea.

Părerea ei nu contează. Se fâțâie toate prin florărie cu paşi mici şi delicaţi, ridicând mâinile spre frunze, mângâind petale şi boboci, făcându-se că se pricep la flori. Sofie le urmăreşte cu privirea mersul afectat când ating podeaua cu poala rochiilor grele şi ascultă foşnetul luxului pe care îl emană.

Frau Müller se apucă cu amândouă mâinile de obrajii fleşcăiţi când ele trei se strâng la un loc în capătul mai îndepărtat al florăriei.

— Vai de mine, fetelor, zice ea cu o teamă neprefăcută, care i se citeşte în jurul buzelor. Nu ştiu ce să fac.

Tocmai atunci clopoțelul se aude din nou şi *Frau* Schiegl intră, ducând un coş plin cu muşchi.

— Am luat asta pentru aranjamentele de la fereastră, spune ea. Poţi să-ți termini treaba cu el în după-masa asta. Uită-te bine. E moale ca un burete.

Ia o mână de muşchi şi-l ține în sus ca să-l vadă Sofie, dar apoi le vede pe doamna şi domnişoarele Müller şi aruncă bulgărele verde înapoi în coş.

— *Frau* Müller, zice ea. Cu ce putem să vă fim de folos astăzi?

— A, Ines, spune *Frau* Müller. Familia Amsel vine să stea la noi şi fiecare cameră trebuie să fie aranjată perfect. Nu găsim nimic potrivit.

— Nimic care să fie demn de rangul unui general şi al soţiei lui, zice Charlotte peste ce a spus maică-sa.

— Dacă la Hofburg se pun crini, n-ar trebui să punem şi noi aici tot crini? spune Isabella peste ce a spus sora ei.

— Du-te în spate, fetiţo, îi zice *Frau* Schiegl lui Sofie. Vezi ce-avem pe-acolo.

Sofie pleacă pe nesimțite de la tejghea şi se duce în camera din spate, lăsându-le bosumflate pe doamna şi domnişoarele Müller şi pe *Frau* Schiegl forfotind prin florărie şi repezindu-se la ferigi şi primule.

Camera din spate e întunecoasă şi rece. Sofie nu caută flori, nici măcar nu observă găleţile înşirate pe podea sau florile tăiate în vaze pe mese. În schimb, găseşte un taburet şi scoate în tăcere cartea din sertar. O ia din nou de la capăt. Pune degetul pe primul cuvânt şi se plimbă cu el de-a lungul rândului.

„Scrompa man, şi eu stun liber!“ Se holbează cât poate de tare, gândindu-se, căci trebuie să descifreze secretele pe care cuvintele le ascund de ea. Se

duce la propoziția următoare ca să găsească vreo cheie care ar putea-o ajuta să înțeleagă despre ce e vorba: „Iş eu stun şi pmirlu, acdă un tu csirs lui Bloit“.

— Scumpa mea, şopteşte ea, dându-şi cu presupusul, şi eu sunt liber!

Înțelege despre ce e vorba şi simte ca o palmă usturătoare. Sofie nu e liberă. Alfred a lăsat-o în puşcăria asta plină de flori, cu o scrisoare de prisos, care e tot la ea în buzunar, o scrisoare ce te duce de nas, o scrisoare ce te face să visezi la lucruri minunate, în care îi spune tatălui ei şi tuturor celor care catadicsesc să întrebe că locul unde va sta cât îşi urmează studiile este alegerea ei şi numai a ei. Acum e doar o poveste imaginară despre Hotelul Imperial şi despre Alfred Nobel. Ceva închipuit, ireal.

Îşi pune iar degetul pe cuvinte şi şi le repetă sieşi cu mare trudă. „Draga mea, şi eu sunt liber! Şi sunt… zice ea cu ezitare… sunt şi primul…acdă? Acdă?“

— Ce faci aici, fetițo? răcneşte *Frau* Schiegl.

Sofie priveşte în sus, speriată.

— Citeşti? Citeşti din nou? Nu te-am trimis aici ca să citeşti. Haide, fetițo, nu sta acolo ca o indolentă ce eşti, lasă cartea. *Frau* Müller e unul din clienții noştri cei mai buni. Doar ştii asta.

Sofie pune uşor cartea înapoi în sertar şi se duce la masă unde nişte trandafiri aşteaptă să fie curățați.

— Vor trandafiri? zice Sofie.

— Aranjează-i, se răsteşte *Frau* Schiegl, într-o vază înaltă, roşii şi albi, şi leagă-i c-o panglică groasă şi drăguță, de mătase fină. Şi să faci treaba asta repede dacă nu vrei să ți se taie din bani.

Sofie ia florile una câte una. „Dacă nu vrei să ți se taie din bani.“

— Mai repede, zice *Frau* Schiegl. *Frau* Müller aşteaptă.

— Dacă nu, spune Sofie.

— Dacă nu vrei să ți se taie din bani, exact aşa am spus. Acuma eşti şi surdă, nu numai proastă?

Sofie n-o ia în seamă, strânge cuțitul şi taie cozile trandafirilor. „Dacă nu i-ai scris lui Blois! Dacă nu i-ai scris lui Blois.“ Spune vorbele astea o dată şi încă o dată, băgându-şi-le în cap în timp ce retează florile. „Draga mea, şi eu sunt liber! Şi sunt şi primul dacă nu i-ai scris lui Blois.“

Aproape a descifrat primul rând.

Când pleacă doamna şi domnişoarele Müller, *Frau* Schiegl o pune pe Sofie la treabă, forţând-o să se pocăiască prin muncă. Fata spală mesele din camera din spate şi le freacă picioarele până jos. Pe urmă spală vitrinele şi mătură trotuarul, pune în ordine aranjamentele florale de afară, aşază coşurile unul peste altul şi goleşte lăzile cu gunoi în fundul curţii. În tot timpul ăsta repetă întruna psalmodierea lăuntrică a vorbelor din carte. „Draga mea, şi eu sunt liber!“ Trebuie să şi-o bage bine în cap, s-o înveţe pe de rost şi să ştie sunetele pe care le fac vorbele în aşa fel încât s-o ajute să le descâlcească pe toate celelalte.

Poate că n-o să meargă la Hotelul Imperial acum, dar n-a uitat ce a spus Alfred, anume că nu e altfel decât el şi că, în anumite condiţii, se pot întâmpla tot soiul de minuni. Încearcă să-şi închipuie cum e viaţa despre care au vorbit, aflându-se în altă parte, dincolo de propriile ei aşteptări, având o ocupaţie care să-i dea sentimentul că înseamnă ceva şi că are un scop în viaţă. Acum tânjeşte după ea. E ca şi cum Alfred a deschis o uşă lăuntrică în ea şi i-a arătat noul ei eu, o Sofie după care se prăpădeşte de dor, chiar dacă fata aia nu s-a născut încă. O licărire slabă de crezare vine înapoi ca s-o ispitească, ca o mână ce se întinde spre ea din visurile ei. Sofie o poate reţine numai câteva clipe înainte ca mâna aia să-i scape din strânsoare şi ideea se sufocă din cauza glasurilor de condamnare şi îndoială. Nu merită şansa asta. Nu când literele găsesc cu cale să se schimonosească şi să se deghizeze şi când cuvintele fug de ea. Chiar şi un om bun ca Alfred a văzut că ea e o cauză pierdută. S-a răzgândit în privinţa ei şi a lăsat-o aici, singură, să se îmbolnăvească de schiegl-ită şi să putrezească în cuşca asta abominabilă de flori.

Frau Schiegl trage obloanele. Gata pentru astăzi. Se lasă târâtă spre uşă într-un nor de fum, inhalând şi exhalând simultan într-un soi de extaz doldora de tutun.

— Gata, fetiţo, am închis, zice ea, întorcând bucata de carton de la uşă. Vin-aici, te rog.

Sofie aranjează panglicile de pe tejghea şi se duce spre uşă după *Frau* Schiegl.

— Ascult-aici, spune *Frau* Schiegl. Nu-mi place tot cititu’ ăla al tău şi

nici nu ştiu de ce tot încerci, mai ales când e treabă de făcut. Poți citi pe timpul tău, dar nu aici în florărie. De câte ori ți-am mai spus asta pân-acum?

— Îmi pare rău, zice Sofie.

— Da, o să-ți pară rău dacă o să-ți pierzi slujba asta, nu-i aşa? Ce-ai să faci atunci? Tac-tu nu-şi poate permite să te țină. Ai să-i fii o povară. O s-ajungi pe stradă.

Sofie inhalează tutunul. Şi simte primele spasme de schiegl-ită cum pun stăpânire pe trupul ei. Se vede într-un viitor sumbru, ca femeie bătrână, care tot freacă podelele la Schiegl's Blumengeschäft şi se căciuleşte în fața unora ca Charlotte şi Isabella Müller tot restul vieții.

— Hai, întinde-o! spune *Frau* Schiegl.

Sofie se duce în camera din spate, îşi atârnă şorțul în cui şi îşi recuperează cartea din sertar. De obosită ce e, o doare fiecare os. Aproape că nu poate să-şi adune puterile ca să urce scările, aşa că se prinde cu mâna de balustradă ca să ajungă să urce pe prima treaptă. Când începe să urce, *Frau* Schiegl o cheamă din nou înapoi.

— Sofie! Vin-aici, fetițo. Înainte să pleci…

Sofie se uită la ea netulburată şi aşteaptă să înceapă să bată câmpii din nou, dar, în loc să bată câmpii, *Frau* Schiegl scoate ceva din buzunar.

— Asta a venit pentru tine, zice ea tuşind. Am uitat să ți-o dau mai demult. Pare că-i scrisoare. De când primeşti tu scrisori, mmm? Sunt curioasă dacă e de la domnul ăla bun. Ce crezi? E de la el?

Sofie ia scrisoarea din mâna lui *Frau* Schiegl şi pleacă, lăsând-o pe patroană să-şi dea cu presupusul.

— Şi să nu crezi tot ce-ți îndrugă bărbații ăştia, fetițo, strigă *Frau* Schiegl după ea. Bărbații sunt toți la fel. O să te lase până la urmă şi o să trebuiască să te păzeşti singură.

Cu puteri reînnoite, Sofie ajunge din câteva sărituri în mansarda mizeră, închide uşa după ea şi o şi încuie. Trage aer în piept, se aşază pe pat, pipăie plicul gros cu miros de vanilie şi merge cu degetele pe scrisul înclinat, care îi e la fel de familiar ca şi mirosul crinilor. Rupe plicul şi scoate scrisoarea, desfăcând-o şi prinzând-o cu mâinile tremurânde.

„A trestiune urgentă ed muncă m-a adus la franbtica nin Costția.“

Merge încet, o citeşte din nou, studiază literele din nou, punându-le

sunetele cap la cap cu o concentrare intensă.

„A frot a expolsie, nu iccident înfrozitor, nu mo a murit.“

— Îngrozitor accident. A murit cineva?

„Acnă intenționez să te ahut dacă vei fi atât de zună ca să-mi premniți… Slalutări crordiale. Lal tău priesten, cu toapă ifecțiunea, Ilfred.“

— Prieten, Alfred. E încă prietenul meu?

Se aşază în genunchi pe podea şi pune scrisoarea desfăcută pe pat. Deschide cartea şi o pune lângă scrisoare, uitându-se la toate cuvintele din faţa ei de parcă s-ar uita la un labirint de ghicitori, o enigmă de nedezlegat. Îşi dă părul peste cap, îşi strânge panglica, apoi apasă cu degetele cuvintele în vreme ce uşa lăuntrică din mintea ei se deschide încă o dată şi mâna întinsă a crezării se întoarce iar ca s-o seducă.

Şase

Timpul s-a lăbărțat, s-a lungit, s-a tolănit molatic. Scurgerea lui e aproape imperceptibilă. Întunericul e semnul nopții, iar lumina, al zilei. Astea sunt singurele ei puncte de referință. Munca pe care o face la florărie nu se abate de la o monotonie ursuză. Bombănitul şi tusea lui *Frau* Schiegl sunt exagerate în aceste momente de nemişcare, făcând golul şi mai sufocant. Schimbarea vremii este o uşurare bine-venită, singurul semn tangibil că vara s-a terminat şi că toate merg alene spre sfârşitul anului.

Sofie transformă ceasurile astea de letargie în lecții. Ia o lumânare la ea în cameră noaptea şi studiază cuvinte şi litere până când flacăra începe să scadă, înecată în balta de seu. O ia de la capăt a doua zi. În lumina chioară a fiecărei dimineți ce se repetă fără întrerupere, scoate cartea de sub pat şi începe din nou de unde a rămas. De înțeles, nu prea înțelege ea mare lucru. Şi-a clarificat doar câteva fragmente din *Memoriile a două tinere căsătorite:* că Louise de Chaulieu este dintr-o familie nobilă şi că s-a întors de la mănăstire la casa ei din Paris, unde urmează acum să fie prezentată în societate. Urmează să aibă haine noi şi frumoase şi să ia lecții de dans şi i s-a repartizat o guvernantă, domnişoara Griffith, care o va învăța englezeşte. O parte din povestire a făcut-o pe Sofie să se cufunde într-un sentiment de nesiguranță care se prelungeşte. Două rânduri simple ce au ieşit la iveală la un răsărit mohorât de soare au enervat-o: „Am întrebat-o pe domnişoara Griffith cum se poate să fie trădată o femeie. «Aşa bine, desigur, când iubeşte un bărbat», a fost răspunsul ei.“

Când sună clopoțelul, nu-l mai caută pe Alfred. Doar îi aduce aminte de ceea ce nu are. În lunile care au trecut alene, şchiopătând, s-a resemnat din nou cu înfrângerea. Alfred nu vine. A uitat-o pe fata aia proastă, de care nu se prinde învățătura deloc, de la florăria din Baden.

Prin norii de fum care o înconjoară *Frau* Schiegl trebuie să fi observat

mâhnirea lui Sofie. Nu prea o mai mustră, se arată surprinzător de înțelegătoare când e vorba de treburi neterminate, trage obloanele devreme şi o invită pe Sofie să ia masa cu ea în chilioara ei mocnindă şi plină de fum de deasupra florăriei. Îngăduința lui *Frau* Schiegl o sperie pe Sofie fiindcă precis înseamnă că femeia se identifică cu ea, văzând-o ca pe o tovarăşă, succesoarea ei, următoarea fată bătrână însingurată care o să hrănească şi să ude Blumengeschäft-ul. Noaptea, când o chinuie literele, uneori Sofie nu vede nici o diferență între „Sofie“ şi „Schiegl“. Are coşmaruri cum că pe firma de deasupra uşii e scris numele ei. E încuiată în florărie, într-un fum gros ce o sufocă, luând-o peste picior şi spunându-i că n-o să iasă de acolo în vecii vecilor. Uneori coşmarul pătrunde în visarea cu ochii deschişi. Începe în degete, când Sofie taie cozile florilor şi le curăță de frunze. Se uită la mâini îngrozită, vede cum i se zbârceşte pielea şi se umple de ciupituri ca de vărsat şi pe urmă pereții încep să se apropie unul de altul, făcând-o să gâfâie după o gură de aer.

Aseară a aprins şamaşul[8] şi *Frau* Schiegl a aprins celelalte lumânări. Au aşezat menora în fereastră şi şi-au rostit binecuvântările. Sofie a tăgăduit minunea care s-ar putea înfăptui. Era de presupus că Sofie o să fie bucuroasă, dar, în timp ce *Frau* Schiegl îşi croia drum prin *Ma'oz Tzur*[9] tânguindu-se, Sofie nu se putea gândi la nimic altceva decât la Alfred şi la minunile care nu se pot înfăptui. S-a deprins să nu mai stea în camera din spate când nu sunt clienți, căci a obosit să se tot uite pe fereastră, căutând trăsura lui Alfred şi crescându-i speranțele de fiecare dată când aude clopoțelul. Acum lucrează în camera aia mohorâtă din spate, punând plante în ghivece şi tăind flori, căci timpul s-a oprit pe loc în jurul ei.

8. Lumânare cu care se aprind celelalte opt lumânări în timpul sărbătorii de Hanuka.

9. Poem liturgic evreiesc care se cântă în timpul sărbătorii de Hanuka.

De dimineață s-a apucat să lucreze la o coroană de ilice. Se apropie Crăciunul. Clienții vor molid, steaua-crăciunului şi aranjamente de pus în mijlocul mesei, cu cele patru lumânări de advent. În efortul de a le satisface dorințele, *Frau* Schiegl a ticsit florăria cu jucările în culori țipătoare, care împrăştie sclipici peste tot, şi a umplut ghivece cu acadele care nici măcar nu par comestibile.

— E ruşine să nu sărbătorim şi noi, nu-i aşa? zice ea, trăgând spre uşa din faţă un brăduţ de Crăciun într-un ghiveci. Toate chestiile astea care fac plăcere ălora care nu sunt de-un neam cu noi. Şi mai scoatem şi noi un ban din astea.

O crenguţă de ilice atârnă fără vlagă pe reverul lui *Frau* Schiegl şi pare jenată că se află acolo. Patroana s-a întrecut pe sine ca să-şi pună părul rebel în ordine, strângându-l într-un turnuleţ, într-o parte, unde ies două pene lungi şi roşii ca nişte condeie. E ca o caricatură, o pastişă decolorată a doamnelor de la operă. Pipa e înfiptă în cureaua de la brâu şi la fiecare câteva minute mâna i se duce convulsiv la şold ca să verifice dacă odorul neprețuit e tot acolo.

— Leagă coroanele cu panglică, strigă ea, ducând brăduțul afară. Mai fă câteva cu panglică aurie. Doamnei şi domnişoarelor Müller le place auriul.

Sofie ridică coroana la care lucrează. Ilicele o înțeapă la mâini când le înfăşoară cu muşchi. Degetele îi sunt pline de zgârieturi şi ea se şterge pe şorţ de picăturile de sânge ca să nu strice ornamentele de sărbătoare.

După un timp sună clopoțelul şi *Frau* Schiegl se întoarce din nou ca o furtună.

— Sofie! Sofie! Ai un musafir!

Sofie scapă coroana pe masă.

— Eu?

— Ieşi puțin!

Se şterge pe mâini de şorţ. Gândul îi este doar la Alfred şi, pe lângă asta, simte nişte palpitații în piept, mâna aia întinsă a speranței, dar repede îşi mută gândul în altă parte. Alfred nu se întoarce.

În florărie *Frau* Schiegl ține uşa să nu se închidă şi zâmbeşte nerăbdătoare.

— Ia uite! Uite cine-a venit!

Un bărbat înalt intră cu paşi mari pe uşa din faţă. E cât un munte, voinic, zgomotos şi plin de energie. E tatăl lui Sofie, Heinrich Hess.

— Sofie, Sofie, dulceața mea! strigă el.

— Tăticule! face ea, alergând în întâmpinarea lui.

— Vai, scumpa mea Sofie, izbucneşte Heinrich. Ia să mă uit un pic la tine. Mai drăguță ca niciodată. Eşti bine?

O cuprinde cu brațele lui puternice şi ea îşi pune capul pe pieptul lui. Ochii fetei se umplu de lacrimi, care o înțeapă, şi un val neaşteptat de dor de casă o copleşeşte.

— Ce minunat că te văd, fata mea, zice Heinrich. Are Ines grijă de tine?

N-o aşteaptă să-i răspundă şi-i dă înainte cu întrebările, cu glasul lui de tunet, răstindu-se şi râzând, umplând totul din jur cu prezența lui şi aducând în florărie o oarecare vibrație, de care era atâta nevoie.

— Da' n-am venit singur, spune el, uitându-se înapoi la *Frau* Schiegl, care încă ține uşa să nu se închidă. Ad-o înăuntru, zice el.

Frau Schiegl se lasă puțin pe spate şi face semn cu mâna cuiva de afară.

Sora lui Sofie, Amalie, apare în uşă râzând.

— Malie! strigă Sofie, repezindu-se spre ea. Chiar tu eşti?

O apucă pe soră-sa strâns de braț şi o sărută pe obraji, apoi face un pas înapoi şi o ia de mână.

— Ia uite, ce frumoasă eşti!

— Da, suntem în plină sărbătoare, spune Heinrich, de-asta am venit aici. Amalie are să-ți spună ceva. Nu-i aşa, Malie?

Sofie se uită fix la soră-sa şi observă toate amănuntele noi de pe chipul ei, de pe haine, de pe bijuterii, lucruri care n-au fost acolo până atunci. Amalie poartă o rochie în dungi, roşu intens şi culoarea untului. Are corsaj din satin, fustă plisată, cu volane la marele fix şi granituri de catifea la manşete, la guler şi la tiv. E la fel cu ce poartă domnişoarele Müller. Chipul lui Amalie, care seamănă atât de mult cu al lui Sofie, pare luminat dinăuntru, ochii îi zburdă, pielea străluceşte, obrajii îi sunt mai roşii şi mai bucălați decât înainte.

— Îmi vine să te mănânc toată! zice Sofie, admirându-şi sora.

Chipul lui Amalie radiază de bucurie şi cerceii lungi cu diamante, care îi încadrează fața, strălucesc în lumină.

— Da' spune-mi, continuă Sofie, ce veste îmi dai, Malie!

Amalie ridică mâna stângă şi i-o arată lui Sofie.

— O să mă mărit, draga mea, zice ea emoționată. O să mă mărit cu Albert Brunner!

— O, Malie, face Sofie cu respirația tăiată, mângâind inelul frumos, cu safir, de pe degetul surorii ei. Felicitări! Când s-a întâmplat?

— Tata, nimeni altcineva, a pus totul la cale, spune Amalie. Albert era la Viena cu treburi şi tata l-a invitat la masă. Ştii, s-au cunoscut cu ani în urmă, la Proßnitz[10]. Albert este acum directorul Uzinelor Imperiale de Prelucrare a Zincului de la Celje. Aşa c-o să mă mut pe pământ sloven! O să fiu nevasta unui industriaş important!

10. Numele nemțesc al oraşului Prostějov din Moravia, Republica Cehă.

— O, Amalie, dar e minunat! spune Sofie. Ce mai aventură o să fie!

— Cu siguranță a găsit un bărbat bun, zice Heinrich şi ochii rotunzi, de culoarea ciocolatei, strălucesc de mândrie. N-o să ducă lipsă de nimic cu Brunner.

Sofie trage aer pe nas ca să-şi alunge lacrimile.

— Sunt atât de fericită pentru tine, Malie. Dar o să-mi fie dor de tine când o să fii *Frau* Brunner şi o să stai aşa de departe.

— Trebuie să vii în vizită, spune Amalie zâmbind. Trebuie să ai şi tu un pic de aventură!

— Ei, nu fi prostuță, zice Heinrich. Sofie n-ar putea să plece de la florărie. Are un serviciu bun la Ines, nu-i aşa, draga mea? Şi Ines are nevoie de ea.

Frau Schiegl afişează un rânjet urât de tot şi spune:

— Aventura lui Sofie este să fie aici cu mine, nu-i aşa, fetițo? Suntem ca două muşcate în ghiveci, Sofie şi cu mine. Florăria ne ține în formă. Totdeauna e o grămadă de treabă de făcut.

— De-ai găsi un bărbat bogat ca să te măriți, Sofie, spune Amalie.

— Nu toate fetele sunt la fel de norocoase ca tine, Malie, zice Heinrich. Sofie o duce destul de bine aici, la Baden, nu-i aşa, Sofie? Ines are mare grijă de tine.

— Da, spune Sofie, sunt norocoasă că am de lucru.

Înghite în sec când îşi aduce aminte de *Sachertorte*, şi de trufele cu fructe, şi de apartamentul soției magnatului de la căile ferate din Schwarzenbergplatz.

— Păi acum câtva timp, a crezut şi ea că i s-a ivit o ocazie bună, o trânteşte *Frau* Schiegl. Aproape c-a pus mâna pe un bărbat bogat, nu-i aşa, fetițo?

— Sofie! face Amalie. E-adevărat? Hai, spune-ne tot!

Sofie clatină din cap şi îşi apucă strâns şorţul.

— Nu, nu, n-a fost aşa. *Frau* Schiegl exagerează.

— E, haide! mai zice *Frau* Schiegl. Ai mers la întâlniri, nu-i aşa? Ai ieşit în fiecare zi cu trăsura aia grozavă.

— Trăsură grozavă? face Heinrich.

— Cu armăsari albi şi câte şi mai câte, spune *Frau* Schiegl. Era regele dinamitei… nu aşa-i spuneau?

— Regele dinamitei? zice Heinrich. Vrei să spui că *Herr* Nobel a fost aici, la Baden?

— Chiar el, spune *Frau* Schiegl cu mândrie.

— Şi Sofie a vorbit cu el? face Amalie râzând. Cu Alfred Nobel? Sofie? Chiar ai vorbit? E adevărat?

— I-a spus tot felul de basme, nu-i aşa, fetiţo? zice *Frau* Schiegl, revenindu-şi la vechile ei năravuri. I-a promis luna de pe cer, i-a vorbit de minuni şi toate prostiile alea. Da’ io i-am spus fetii, i-am zis să nu creadă în promisiunile lui şi, de bine ce-am zis, a şi plecat într-o seară în mare grabă şi dus a fost.

Sofie se crispează când aude ce spune *Frau* Schiegl.

— A fost şi-o scrisoare, nu-i aşa? Numai una. Acu’ multe luni. Şi alta n-a mai venit. Nu, a uitat de ea, chiar cum am zis eu c-o să fie.

— O scrisoare? face Heinrich, uitându-se într-un fel ciudat la Amalie.

— Mai nimic, spune Sofie. Poate vreţi o ceaşcă de ceai?

— Dar ţi-a scris o scrisoare? întreabă Amalie.

— Doar câteva rânduri, spune Sofie, nimic important. *Frau* Schiegl, îmi permiteţi să fac nişte ceai pentru tata şi sora mea?

— Vai, de ce nu? zice *Frau* Schiegl, dându-i lui Sofie cheile apartamentului. Facem o mică pauză ca să sărbătorim succesul lui Amalie, c-a pus mâna pe un bărbat bogat! Dumnezeu ştie bine că doar aşa se poate face. Florăria asta n-o să mă-mbogăţească, mie-n sută, dar noi ne străduim şi facem tot ce putem, nu-i aşa, Sofie? Hai, du-te, fetiţo. La urma urmei e Hanuka.

Sofie dispare în fund şi o ia la fugă pe scări în sus, spre bucătăria lui *Frau* Schiegl, unde pune apa la fiert pentru ceai. De acolo, de sus, aude încă

glasul tatălui ei ca un bubuit de tunet. Tare îşi doreşte să poată să-l facă să se simtă mândru şi de ea şi, într-o zi, să poată să se laude la toată lumea cu fata lui cea mai mare. Dar ce şanse are Sofie să găsească un bărbat bogat, prinsă cum e în capcană, aici, cu *Frau* Schiegl?

Vine înapoi, ducând tava şi coborând încet şi cu grijă pe scări. *Frau* Schiegl şi-a aprins pipa şi fumul se ridică, plutind spre partea din spate a florăriei. Cei trei stau pe taburete şi discută. Aude glasul lui *Frau* Schiegl bâzâind încă prin fum.

— … Bineînțeles că nu văd ce rost are, zice ea. Vreau să spun că aici nu e bibliotecă. Vindem flori, nu cărți.

— Nu, e ciudat într-adevăr, zice şi Heinrich. Pân-acum n-a dat semne c-ar interesa-o. N-a avut niciodată aceeaşi uşurință ca surorile ei. Nu prea s-a descurcat la şcoală.

Sofie îi întrerupe şi cei trei tac.

— A venit ceaiul, zice Sofie, punându-l pe tejghea.

— Mulțumesc, draga mea, spune Heinrich. Vedeți ce fată bună e, chiar dacă nu ştie…

Se încurcă şi Amalie îi sare în ajutor.

— *Frau* Schiegl tocmai spunea că a început să te intereseze cititul, Sofie, zice ea.

— Înainte n-ai vrut niciodată să citeşti, spune Heinrich. De unde până unde schimbarea asta?

— Citesc o carte, da, aşa e, zice Sofie. Doar e voie.

— Nu pe timpu’ meu, nu-i voie, spune *Frau* Schiegl, făcând cu degetul ca şi cum ar fi fost supărată. Ce ți-am spus eu, fetițo?

— Da’ de ce? spune Heinrich. De ce-ai vrea să citeşti?

Sofie le dă ceaiul.

— De ce nu poate o femeie să citească? întreabă ea.

— O femeie? zice Heinrich râzând. Desigur o femeie ar putea să citească, dar de ce ai vrea tu să citeşti? La ce te-ar ajuta?

— Şi dacă vreau s-ajung mai bine? spune Sofie.

— S-ajungi mai bine? bolboroseşte Heinrich. De ce-ai vrea să faci una ca asta? Nu eşti recunoscătoare pentru serviciul pe care îl ai aici, la *Frau* Schiegl?

— Sigur că sunt, spune Sofie, da’ ce e rău dacă învăț, dacă o să am şi eu o pregătire?

Heinrich şi Amalie nu se sfiesc să râdă.

Frau Schiegl trage vârtos din pipă.

— Şi cât o să te mai ajute pregătirea asta, scumpa mea! zice Heinrich. Ca să freci podeaua, n-ai nevoie să ştii să citeşti!

— Ce idee tâmpită, draga mea, spune Amalie. Toate fetele din familia Hess ştiu că singura cale ca să ne descurcăm în lumea asta e să ne măritățm… să ne măritățm cu bărbați bogați!

— Dumnezeu mi-e martor că nu mai pot să vă întrețin pe toate, zice Heinrich. Nu de când cu criza.

Sofie îşi reține lacrimile şi simte că îi ard obrajii.

— Oricine poate să învețe, spune ea, gândindu-se la Alfred şi la toate promisiunile pe care i le-a făcut. Chiar şi eu.

— Vai, draga mea, nu începe să-ți plângi singură de milă, zice Heinrich. Nu puteți avea toate ce are Amalie. Hermine şi Käthe ajută în magazin. Chiar şi micuța Anna e o pereche de mâini în plus. Totuşi nu putem să le plătim, aşa cum n-am putut să te plătim nici pe tine. Fii recunoscătoare că ai de lucru.

— Julie a spus mereu că sunt proastă.

Heinrich clatină din cap.

— N-a spus aşa, draga mea. Ți-a vrut numai binele, la fel cum am vrut şi eu. Slavă cerului c-a fost Ines pe-aici! Te plăteşte destul de bine ca să le ajuți şi pe surorile tale.

— Îți spun io, bine că nu-i măritată, zice *Frau* Schiegl. Are mai mult decât e nevoie, nu-i aşa? face ea, afişând un alt rânjet oribil. Io i-am zis să nu creadă tot ce-i spune el şi-am avut dreptate, nu-i aşa? I-a băgat în cap tot felu’ de poveşti. Nu-i sănătos. Idei nebuneşti.

— Ai foarte mare dreptate, Ines, face Heinrich ca şi cum Sofie nu e acolo. Mă bucur că te are pe tine ca s-o îndrumi.

Amalie îşi soarbe ceaiul.

— Sunt sigură că Albert şi cu mine o s-avem ceva de pus deoparte, spune ea. O să-ți trimit nişte bijuterii mărunte şi drăguțe după ce ne stabilim la Celje.

— Da’ la ce-i trebe bijuterii? întreabă *Frau* Schiegl.

— Dac-o fi să vrăjească vreun bărbat, zice Amalie. Bărbaţilor le plac fetele care sunt bine îmbrăcate.

Inelul ei de logodnă cu safire sclipeşte din nou şi Heinrich o mângâie uşor pe mână.

— Sofie e drăguță, are corp frumos, trebuie doar să se gătească un pic, atâta tot.

Sofie merge parcă plutind spre fereastră în vreme ce ei fac mare caz de bijuteriile lui Amalie. Priveşte în depărtare, undeva, dincolo de flori, dincolo de tărâmul întins al închipuirii ei, dincolo de omul cel bun care a vrut doar s-o ajute. Îi aude glasul învăluind-o ca un şal moale şi dulce ca siropul. „Eşti, fără discuţie, inteligentă şi ai un spirit pătrunzător. Sunt sigur că ai putea deveni o doamnă interesantă, în anumite condiţii.“ Alfred, cu dovezile lui ştiinţifice, „totul e făcut din materie, din lucruri pe care nu le putem vedea cu ochiul liber. Suntem făcuți din aceeaşi materie, toate elementele chimice care te alcătuiesc pe tine sunt aceleaşi cu cele care mă alcătuiesc pe mine“. Tare ar vrea să trăiască din nou viața aia, cea pe care şi-a spus s-o uite, tânjeşte din nou după acea Sofie care nu s-a născut încă. Caută caii, trăsura cea grozavă, îl caută pe Alfred, să se întoarcă şi s-o salveze. Îşi închipuie cum sare Kraus de pe capră şi deschide portiera. Nu mai poate de dor după Alfred. De s-ar întoarce! Poate că atunci ar putea să-l vrăjească, aşa cum l-a vrăjit sora ei pe Albert Brunner! Dar chiar dacă ar avea rochii şi bijuterii la fel de frumoase ca ale lui Amalie, tot n-ar ajuta-o. Singura posibilitate ca să-i cucerească inima lui Alfred Nobel sunt cuvintele… cuvintele şi literele, exact ceea ce o pune pe ea în mare încurcătură.

Şapte

Lalelele sunt potire îmbietoare şi pline cu speranţă. Găleţile stau pe podea în camera din spate, aşteptând ca florile să fie curăţate şi legate. Se uită la ele fără prea mare tragere de inimă şi face socoteala cam cât de mult are de lucru. E de ajuns ca s-o facă să lucreze toată dimineaţa. Îşi pune şorţul peste cap şi umblă după cuţit prin buzunar. Un val de lumină năvăleşte din florărie. Soarele găseşte unghere întunecate şi le umple cu lumină arămie, învăluind totul într-un soi de strălucire biblică.

Clopoţelul zbârnâie slab. La început nici nu pare că sună. Zbârnâitul lui i se pare lui Sofie ceva subtil ca un gând trecător. Ea trage bucăţi de sfoară de pe mosor. Le taie, începe să aranjeze lalelele, pe urmă îşi dă seama că de fapt a sunat clopoţelul. Se trezeşte ca dintr-un vis, neridicându-şi ochii de pe şorţ până când ajunge la tejghea.

— E prea devreme pentru crini? aude ea un glas de bărbat.

Îşi ridică ochii. El stă în mijlocul camerei, învăluit în licărul luminii. Pălăria lui e atât de mătăsoasă, încât pare udă. Chipul lui e tot acelaşi, ochii albaştri plini de bunătate, sprâncenele stufoase, barba neagră înspicată cu argintiu.

— Bună, Sofie, zice el zâmbind.

— Alfred?

— Îmi pare rău, face el. Am venit prea târziu?

— Alfred?

Mai mult n-a putut spune.

El îşi scoate pălăria şi şi-o pune sub braţ.

— Trebuie să mă ierţi, draga mea. Am fost, zice el, bătând toba cu degetele pe pălărie, preocupat cu munca. Dinamita devenise periculoasă la transport şi a fost absolut obligatoriu să găsesc o soluţie mai bună. A trebuit să stau mult timp în laborator. Dar pe tine nu te interesează treaba asta, nu-i

aşa?

— Eşti aici? zice ea, recăpătându-şi glasul.

Iese în faţa tejghelei, iar el face un pas înainte ca s-o salute, sprijinindu-se în baston şi privind cu timiditate în pământ.

— Pot să te mai ajut în vreun fel, draga mea?

— Alfred, am crezut că n-o să te mai întorci niciodată.

— Acum sunt aici, spune el. Poţi să mă ierţi?

Vorbele lui pline de umilinţă o răscolesc. Crede că s-ar putea să plângă.

— Te rog, Sofie, spune el, luând-o în braţe. Nesuferitul ăsta bătrân vrea să facă ceva ca să te îmbuneze şi să-l ierţi.

Ea îşi pune capul pe umărul lui şi trupul ei se lasă greu în îmbrăţişare. El o mângâie pe cap şi vorbeşte liniştit, cu blândeţe.

— Îmi pare rău, porumbiţa mea. Ai mai vrea să vii cu mine la Viena?

Ea dă din cap fără să spună nimic, apoi se uită în sus la el, cu ochii plini de lacrimi.

— Haide, unde e fetiţa deşteaptă pe care am cunoscut-o înainte? Ia uită-te la tine! Nu se mai vede nici cea mai slabă urmă de bucurie. E „isprava“ mea?

În cele din urmă Sofie zâmbeşte şi spune:

— Mă tem că da.

— Atunci trebuie să fac tot ce pot ca să-ţi redau bucuria, draga mea, zice el. Unde e *Frau* Schiegl?

— S-a dus la piaţă.

— Păi bine, de ce nu-ţi strângi lucrurile şi o să-i spunem când se întoarce. Kraus aşteaptă în Josefsplatz.

Sofie zâmbeşte cu toată faţa.

— O, Alfred! zice ea cu un zâmbet larg, scăldat în lumină. Sunt aşa de fericită că te văd din nou.

O ia la fugă spre partea din spate a florăriei, tropăind pe scări. Ajunsă în pod, aruncă lucruri cum dă Dumnezeu într-un sac, apucând repede colierul de camee, pieptenii de baga şi panglica de tul, pe care o ţine de bună. Pune mâna pe carte şi o azvârle în sac, apoi, nemaiputând de bucurie, îndeasă două jupoane şi o fustă şi o pufneşte râsul când lucrurile ies, grămadă, din sac. O porneşte pe scări în jos clătinându-se, ducând paporniţa asta

nenorocită cu lucruri.

Ajunsă la jumătatea scărilor, aude clinchetul clopoţelului de la uşă. S-a întors *Frau* Schiegl. Având perspectiva să dea nas în nas cu ea şi să plece în felul ăsta, Sofie simte cum bucuria se dezumflă şi se preface în frică. Şovăie când ajunge jos. Mai sunt şi alte glasuri. *Frau* Schiegl nu e singură.

— Ei, ia uite pe cine-avem noi aici! zice *Frau* Schiegl. E chiar bunul nostru domn? Bine-aţi revenit, *Herr* Nobel.

— *Frau* Schiegl, spune Alfred.

— *Herr* Nobel. Aşa aţi spus, *Frau* Schiegl? zice o fată. E chiar *Herr* Nobel? Regele dinamitei? Ce plăcere să fac cunoştinţă cu dumneavoastră, domnule. Pe mine mă cheamă Isabella.

— Ce mare onoare să vă cunosc, domnule, o aude Sofie spunând pe Charlotte Müller. Tot timpul citim în ziare despre dumneavoastră şi despre succesele pe care le aveţi. Nu prea te-aştepţi să întâlneşti în florăria lui *Frau* Schiegl un domn celebru ca dumneavoastră!

— Într-adevăr, spune *Frau* Müller cu un glas piţigăiat, sforţându-se să-l facă mai blând, ce plăcere nemaipomenită. Îmi daţi voie să mă prezint şi eu, domnule? Sunt *Frau* Elizabeth Müller. Soţul meu e generalul-maior Alexander Müller.

— *Enchanté*, zice Alfred.

— Bănuiesc că staţi mai mult la Baden, domnule, spune Isabella. Sunt sigură că mamei şi tatălui meu le va face mare plăcere să dea o masă în onoarea dumneavoastră.

— A, desigur, zice *Frau* Müller. Ar fi un privilegiu pentru noi.

— Trebuie, zice Charlotte Müller. Mamă, *Herr* Nobel pur şi simplu trebuie să vină la masă.

— Sunteţi foarte drăguţă, spune Alfred, dar mă tem că voi pleca la Viena imediat.

— A, ce păcat, zice Isabella. Mamă, n-am putea să-i oferim o gustare lui *Herr* Nobel înainte să plece?

În timp ce sporovăiesc ele, Sofie vine pe furiş. Fusta şi jupoanele cad pe podea.

— A, ce bine c-ai venit, draga mea! face Alfred.

Doamna şi domnişoarele Müller rămân fără grai.

— Ai tot ce-ţi trebuie?

— Da, răspunde Sofie. Mă tem că n-am loc pentru haine.

Charlotte Müller rămâne cu gura căscată.

— Nu-ţi face griji, draga mea, spune Alfred. O să găsim o garderobă întreagă, nouă, pentru tine când ajungem la Viena.

— Viena? scrâşneşte din dinţi *Frau* Schiegl. A zis cineva ceva despre mersul la Viena?

— Plec, spune Sofie.

Frau Schiegl îşi smulge pipa de la brâu.

— Ce?

— Vine cu mine la Viena, zice Alfred.

Isabella Müller îşi muşcă mănuşa.

— Să pleci? face *Frau* Schiegl.

— Da. *Herr* Nobel o să aibă grijă de mine acuma, zice Sofie.

— Tu pleci cu *Herr* Nobel? De ce? spune Charlotte Müller pe un ton batjocoritor.

— Ai o datorie faţă de mine, zice *Frau* Schiegl. Eu răspund de tine. Nu poţi să pleci aşa, oricum.

— Ba poate, spune Alfred. Nu are nici o obligaţie contractuală. Sofie e liberă să plece când vrea. Deocamdată o să stea la Hotelul Imperial de pe Kärntner Ring, mai spune el şi îi întinde mâna lui Sofie, apoi se uită la feţele uimite ale doamnei şi domnişoarelor Müller. Şi fata asta scumpă o să aibă absolut tot ce-şi doreşte, adaugă el.

Sofie îl ia de braţ şi Alfred o mângâie pe mână.

— Dar… face Isabella, dar e doar o fată simplă, o florărească.

— Nu e genul de fată care… spune Charlotte, lovindu-se tare cu palma în piept.

— Şi cu taică-tu cum rămâne? Ce-o să-i spun? întreabă *Frau* Schiegl.

— Că o să m-apuc să-nvăţ, zice Sofie. I-am spus că oricine poate să înveţe, chiar şi eu.

— Kraus aşteaptă, zice Alfred. Dacă eşti gata, draga mea, trebuie să mergem.

Îşi ridică pălăria în faţa lui *Frau* Schiegl şi a doamnei şi domnişoarelor Müller.

— Doamnelor, zice el.

O conduce pe Sofie departe de cele patru guri căscate şi o scoate din Schiegl's Blumengeschäft, din Baden bei Wien, din viața pe care ar fi putut s-o ducă, escortând-o într-o lume nouă a posibilităților.

*

Ea se apropie de uşă şovăielnic, foşnindu-şi rochia de mătase. Şi-a lăsat cărțile în plata Domnului. Jumătate din ele sunt de gramatica franceză, pe care nu poate să înceapă s-o înțeleagă. Lui nu-i place să fie deranjat când lucrează, dar probabil că ea o să poată să-l convingă să facă o pauză scurtă, să iasă la o plimbare pe Kärntner Ring sau să bea un ceai la Café Oper.

Bate la uşă. De trei ori, tare.

— *Ja? Komm herein*[11], strigă el.

11. Da? Intră (în germ., în orig.).

— Pot să intru, Alfred? zice ea, băgând capul pe uşă.

— Bineînțeles, spune el.

Camera e o etalare magnifică de opulenţă multicoloră. Alfred stă la un birou de marmură. Mult deasupra lui un tavan în stuc, bogat ornamentat, ține bine lanțul unui candelabru, care atârnă în centrul camerei. Un pat imens se află printre mobilele rococo. Sumedenie de draperii cu ciucuri împodobesc ca nişte ghirlande capătul patului, întinzându-se spre tavanul foarte înalt. Covoare orientale cu model acoperă podele cu model în romburi şi perne albastre cu model sunt răspândite pe o cuvertură aurie cu model. Decorul nu poate fi bun pentru durerile lui de cap.

— Cum merge cu cititul? întreabă el, ridicându-se în picioare.

Ea intră repede în cameră, cu fusta foşnind în urma ei. Rochia de pe ea e croită cu rafinament, are un decolteu adânc paspoalat cu dantelă. Garniturile sunt de culoarea untului, lucioase şi cu volănaşe, partea din față e din mătase, brodată, cu nasturi şi fundițe.

— Ce minunat arăți, zice el, luându-i mâinile într-ale sale.

— O, dar Alfred, spune Sofie, Alfred, dragul meu, uită-te la tine. Eşti palid. Nu munceşti prea mult? Ai mâncat ceva astăzi?

— Sofie, începe el, dar ea îl întrerupe.

— Munceşti prea mult, zice ea, ar trebui să ai pe cineva care să te ajute. Nu pot să te ajut eu?

— Poate, după ce o să te pui la punct cu limba, spune el, şi după ce-ai să faci ceva cu scrisul ăla îngrozitor al tău.

— Dar îmi dau silința. *Bonjour Mossiur*, zice ea cu zâmbetul pe buze.

— Se spune *Monsieur*, face el, copilă dragă. E nemaipomenit să te privească omul, dar trebuie să mă întorc la lucru şi tot aşa trebuie să faci şi tu, zice el, depărtându-se de ea.

— Dar, Alfred, spune ea, trebuie să te gândeşti şi la sănătatea ta. Nu te gândeşti la bietul tău căpşor şi la durerile alea pe care le ai?

— Nu mor din asta.

— De ce să nu facem o mică plimbare? N-ai ieşit din camera asta toată ziua.

— Fetiță scumpă, n-am timp de aşa ceva. Trebuie să fii disciplinat dacă vrei să obții un succes. Studiază acum, draga mea, şi o să mâncăm împreună mai târziu. Ştii regulile.

— Bine, zice ea descurajată, întorcându-se spre uşă.

— Stai puțin! zice el, chemând-o înapoi.

Se duce la birou şi scoate o cutie din sertar.

— Aveam de gând să aştept până diseară, dar întrucât eşti o fată aşa de bună şi studiezi cu atâta hărnicie, cred că meriți un mic premiu acum, nu-i aşa?

Îi întinde cutia şi ea nu-şi mai ia ochii de la cutia din mâinile lui.

— Alfred?

El ridică încet capacul şi îi arată un colier frumos cu pietre prețioase.

— Un colier cu diamante? spune ea, făcând ochii mari.

— Adamas, zice Alfred, cea mai veche substanță de pe pământ.

— Alfred, spune ea drăgăstos, e aşa de frumos.

— Ia-l! zice el şi i-l oferă.

Atinge cu degetele pietrele strălucitoare şi scoate cu grijă colierul din cutie.

— Diamantul e cel mai dur alotrop al carbonului, spune el. Atomii de carbon s-au adunat cu toții într-un lanț. Sunt minunate, nu-i aşa?

Sofie ține colierul aproape de ea şi-l ridică încet spre gât. E conştientă că

ochii lui sunt îndreptați spre ea, căci el urmăreşte cu privirea cum bijuteriile ca nişte picături alunecă pe decolteu în jos şi se ridică deasupra despicăturii sânilor.

— Vai, Alfred! şopteşte ea ca în transă. Vrei să mi-l pui tu?

El vine mai aproape şi i-l închide la spate.

— Sper să-ți placă, spune el, e o fărâmă de stele.

— Nu-l merit, zice ea, întorcându-şi capul şi ridicându-şi fața spre el.

— Ba da, îl meriți, spune el, Sofiechen a mea merită tot pământul şi toate stelele de pe cer!

Ea simte ceva care se mişcă prin aer, o forță magnetică care o trage spre el. El o soarbe din ochi, neputând să spună nimic.

— Eşti aşa de drăguț, Alfred, zice ea, cu ochii plini de lacrimi de recunoştință, nevenindu-i să creadă.

El pare să întindă mâna, apoi şovăie, sforțându-se să-şi țină mâinile pe lângă corp de parcă ar fi vrut să se corecteze.

— Acum, lasă-mă să-mi termin corespondența şi ne vedem la masă, spune el. Hai, du-te şi tu, draga mea.

— Foarte bine, *Mossiur Nobel*, zice ea, *au revoir*.

— Se spune *Monsieur*, zâmbeşte el.

Se duce în foşnet de rochie înapoi spre uşă, unde se întoarce şi-i zâmbeşte.

— Mulțumesc pentru colier, spune ea, ridicând degetele spre gât. E cel mai minunat lucru pe care l-am văzut vreodată.

— *À plus tard, ma chérie*[12], zice el.

12. Pe curând, scumpa mea (în fr., în orig.).

Închide uşa şi se întoarce, pe coridor, în camera ei. E mai mică şi mai puțin opulentă decât a lui Alfred, dar e luxoasă. Are un dulap plin cu haine, o canapea, un birou, o bibliotecă şi un pat cu baldachin din lemn de cireş, împodobit cu volane verzi ca salvia şi perne şi draperii. Mai e un candelabru, o măsuță de toaletă cu o oglindă ovală şi covoare groase lucrate de mână care se lasă în jos şi se ridică precum buretele sub paşii ei. Hotelul Imperial este atât de diferit de camera de mansardă a lui *Frau* Schiegl, încât e copleşită cu totul. Nu e obişnuită să aibă cameriste la dispoziție, care vin

şi pleacă cu aşternuturi curate şi vase cu apă şi aduc ceaiul pe tăvi de argint. Nu ştie cum să le salute, dacă să le mulţumească sau nu, dacă să vorbească cu ele sau să nu le bage în seamă. Simţind că e stânjenită, cameristele dansează în jurul ei politicoase, spunând doar minimumul necesar în vreme ce Sofie se face că e foarte concentrată la birou. E ca şi cum ar fi din ţări diferite şi nici una nu poate vorbi limba celeilalte.

Se mişcă de parcă ar fi înghiţit un băţ în hainele pe care i le-a cumpărat Alfred, temându-se să nu strice sau să păteze materialul superb. Hainele astea o forţează să respire în alt fel, cameristele o strâng în corset aşa de tare şi, în timp ce lucrează ore nesfârşite, stă în camera ei, cu spatele drept şi mijlocul strâns, uitându-se fără speranţă la cuvinte şi litere care nu au nici un sens.

Traversează camera, mergând spre fereastră, şi se uită în jos la forfota vieţii de pe Kärntner Ring. Făcându-şi apariţia din camera asta somptuoasă deasupra furnicarului din stradă, observă negustorii şi cupeurile, verva oraşului. Pune o mână pe geam şi se uită la oamenii care mişună pe străzi. Vede doamne elegante cu rochii viu colorate şi pălării cu pene, cu umbrele de soare ţinute cu o anumită înclinaţie. Urmăreşte cu privirea felul în care se mişcă, cu umerii traşi spre spate şi capul sus. Sunt ca doamna şi domnişoarele Müller. Emană o încredere dată de educaţia aleasă pe care Sofie trebuie s-o înveţe.

O întrerupe un ciocănit la uşă. E Alfred.

— Sofiechen? zice el intrând.

— Am crezut că ai treabă, spune ea.

— Poate să aştepte.

— Te-ai răzgândit? În privinţa plimbării?

— De fapt, da, zice el.

Se duce la birou şi îşi plimbă degetele pe cărţile de acolo.

— M-am răzgândit şi în altă privinţă, spune el.

— Da? face Sofie, studiindu-i expresia serioasă.

— Trebuie să plec în câteva zile, zice el. Trebuie să mă întorc la Paris ca să-mi reiau treburile acolo.

— Da, spune Sofie.

— Mă întreb, draga mea, zice el, întorcându-se ca s-o privească în ochi,

dacă ai vrea să mă însoțeşti.

— La Paris? face ea cu respirația tăiată.

— Da, la *La Ville Lumière*. Fără discuție te-ar ajuta să-nveți franceza mai bine.

— M-ar ajuta, spune ea.

— Şi *Madame* Bach e acolo, gata să te-nvețe. Într-un timp foarte scurt ai vorbi franceza fluent.

Lui Sofie îi tremură mâinile.

— O să fiu singură? întreabă ea.

— Singură, draga mea? Nu. O să-ți găsesc un apartament aproape de unde stau eu. O să fim vecini. Cum ți se pare?

— Mi se pare… zice ea, aruncându-se în vâltoare şi căzând şi mai adânc într-o lume pe care n-o înțelege, mi se pare… minunat.

— Hai, atunci nu face mutrița asta atât de îngrijorată, zice el, oferindu-i brațul ca să iasă din cameră. Vino, o să-ți iau un pahar de şampanie de la Café Oper ca să sărbătorim!

Sofie zâmbeşte şi-l ia de braț, mişcându-se cu grijă, căci simte durerea pe care i-o pricinuieşte corsetul rigid, care i se încleştează pe coaste şi îi opreşte respirația.

Partea a doua
FIZICĂ

Toată lumea e genială, dar, dacă judeci un peşte după priceperea lui de a se urca într-un copac, acesta va trăi toată viaţa crezând că e prost.
ALBERT EINSTEIN,
laureat al Premiului Nobel pentru Fizică

Unu

Avenue d’Eylau este un bulevard larg, mărginit de o parte şi de alta de platani. Copacii sunt un fel de hibrizi, o informează Alfred, cultivaţi ca să facă faţă condiţiilor vitrege din oraşe. Alfred ştie totul despre copaci. După câte ştie, ar fi putut să planteze el însuşi Bois de Boulogne. Apartamentul ei are numărul 10. E într-o clădire monumentală, cu coloane înalte care ajung până la balcoanele cele mai de sus precum coloanele din Grecia antică. Sofie stă la etajul doi. Alfred zice că mai bine nici nu se poate, deoarece camerele sunt mai spaţioase şi plafonul este mai înalt. Pe jos are parchet şi deasupra şemineurilor, polițe generoase, candelabre şi ferestre mari, care dau spre bulevard. Are o cameră numai a ei în care îşi ţine toaletele şi un dormitor, alte două dormitoare, două saloane, o sufragerie, o bucătărie şi o baie. Ca personal de serviciu are o cameristă, Marie, şi o bucătăreasă, *Madame* Buisson, ca şi portarul de jos, *Monsieur* Perrin. Are şi cămări la subsol, o trăsură, un vizitiu, Guillaume, şi un grajd pentru cai. Avenue d’Eylau e frumos şi elegant şi e foarte aproape de vila superbă a lui Alfred de pe Avenue Malakoff, în care Sofie n-a călcat încă.

Plouă. Măzărichea, mocirla, apa în şiroaie şi cu spume nu se mai sfârşesc odată, de parcă un cep invizibil a fost tras sus în cer. Sofie stă la fereastră, unde ploaia bate în geam. Trotuarele sunt o mare vălurită de umbrele negre care se ciocnesc unele de altele şi se lasă în jos în vreme ce lumea se grăbeşte prin potop. Unii se adăpostesc la intrările clădirilor, sperând că ploaia o să se oprească curând, dar aceasta nu dă nici un semn c-ar avea de gând să înceteze şi, până la urmă, rătăciţii care s-au adăpostit îşi părăsesc adăposturile şi se duc înapoi în ploaia torenţială. Prin ferestrele aburite vede cum apare jos o trăsură. Portiera se deschide, ţâşneşte o umbrelă şi o femeie şi o fată coboară din trăsură. Se ţin una de alta şi se grăbesc spre intrare.

Sofie aude clopoţelul sunând, dar rezistă imboldului de a răspunde.

Continuă să se uite jos, în stradă, şi urmăreşte cu privirea cum se îndepărtează trăsura şi cum caii, mai de milă, mai de silă, o trag înapoi în mijlocul străzii.

Ciocăneşte cineva la uşă şi intră Marie.

— *Madame* Bach şi *Mademoiselle* Olga sunt aici, spune ea.

Sofie întoarce capul de la fereastră. Marie se uită încruntată. Fiecare vorbă pe care i-o spune lui Sofie e plină de dispreţ. Dinţii de jos sunt ieşiţi puţin în afară, ceea ce face ca falca să aibă un aspect bărbătesc şi privirea îi este mereu neiertătoare şi pătrunzătoare. Alfred a angajat-o fiindcă vorbeşte nemţeşte, dar Sofie încearcă să-i spună câteva cuvinte în franţuzeşte.

— *Merci*, zice ea, încercând să dea cu ochii de musafirele ei peste umărul lui Marie.

— Doriţi să le poftesc înăuntru? întreabă Marie. Trebuie să-mi spuneţi să le poftesc înăuntru dacă asta doriţi.

— A, da, zice Sofie, scuză-mă, da, desigur, te rog, adu-le înăuntru.

Marie îşi ţuguiază buzele şi se strâmbă.

— *Mademoiselle* Hess, bună dimineaţa, zice *Madame* Bach intrând. Indiscutabil, ce zi cumplită! Olga şi cu mine ne-am udat leoarcă cât am mers câţiva paşi de la trăsură până la uşă.

Şuviţe de păr roşu aprins stau lipite pe fruntea lui *Madame* Bach, dar ea le dă la o parte înainte de a o săruta pe Sofie pe obraji.

Olga pare chiar mai udă decât *Madame* Bach. Stă acolo, tremurând şi scuturându-şi apa de pe fustă cu mâna. Fata este pupila lui *Madame* Bach. E o făptură părăsită de ai ei, mititică şi drăguţă, de 15 ani, costelivă şi cu ten măsliniu. Foamea pe care a îndurat-o în trecut se vede încă în obrajii ei supţi.

— Olga, eşti udă până la piele, zice Sofie. Stai să-ţi dau o ceaşcă de ceai.

O porneşte să meargă în partea cealaltă a camerei, dar *Madame* Bach o prinde de braţ.

— Ţii minte ce am spus, Sofie? o întreabă ea. Trebuie să-i ceri cameristei. Trage de şnurul de lângă poliţa căminului. Sun-o să vină.

— A, da, spune Sofie, mergând spre clopoţel. Da, am uitat.

Olga vine să se încălzească la foc. Îşi freacă degetele ca nişte beţe şi suflă în ele slab de tot. Alfred spune că fata a fost lăsată să moară de foame după

ce părinţii ei au murit. Uitându-te la ea, te întrebi dacă o s-ajungă vreodată să mănânce destul.

— Ce citim astăzi? întreabă Olga, întorcându-se spre *Madame* Bach.

Olga e deşteaptă foc. Ochii îi sunt sclipiri de obsidian şi-i poţi citi toată viaţa în ei.

— Astăzi nu citim nimic, spune *Madame* Bach.

— Zău? face Sofie, luminându-se la chip.

— Nu, zice *Madame* Bach, ducându-se la masă. Astăzi o să scriem.

Lui Sofie i se strânge inima.

Marie intră din nou.

— Da? spune ea scurt.

— A, da… Marie, îngaimă Sofie. Vrei, te rog, să-i aduci o ceaşcă de ceai lui *Mademoiselle* Böttger? Dacă nu e deranj prea mare…

— *Mademoiselle* Hess şi cu mine o să bem şi noi ceai. Adu un ceainic, zice *Madame* Bach ferm. Asta-i tot.

Marie dă din cap în semn c-a înţeles şi apoi dispare.

— Trebuie să fii autoritară, Sofie, spune *Madame* Bach. Asta e legea firii. Haideţi, fetelor. Să începem, zice ea, îndemnându-le să vină la masă.

Lui Sofie i se strânge din nou inima.

— Hai, nu fi aşa de speriată, Sofie.

Olga se aşază faţă în faţă cu *Madame* Bach şi trage de sub masă scaunul de lângă ea, făcând semn cu mânuţa ei osoasă.

— Stai lângă mine, Sofie, zice ea.

Madame Bach le dă foi de hârtie şi Sofie ia un toc.

— Acum, spune *Madame* Bach, să facem exerciţii de scris scrisori. O să începem cu adresa în partea de sus a paginii şi o să ne facem că scriem cuiva o scrisoare. Putem începe cu descrierea vremii, a ploii ăsteia nesuferite. Şi folosiţi cât mai multe detalii descriptive puteţi.

— Da’ cui să scriem? întreabă Olga.

— Oricui. Dacă nu vă vine nimeni în minte, atunci faceţi-vă că-i scrieţi lui *Monsieur* Nobel. Amândouă aveţi motive destule ca să-i scrieţi, aşa că exerciţiul ăsta o să vă prindă bine. „Dragă *Monsieur* Nobel“, hai, Sofie, scrie.

Sofie trage foaia de hârtie spre ea. Îi tremură degetele când apucă tocul.

— Nu ții tocul cu înclinația corectă, zice *Madame* Bach. Uită-te la Olga. Ține-l ca ea.

Sofie se uită la mâna scheletică a Olgăi, care ține tocul cu atâta gingășie. Cu degetul arătător apasă pe peniță şi degetul mare îl ține în spate. Se uită la mâna ei şi la felul grosolan în care apucă tocul, aşa cum ținea cuțitul.

— Degetul arătător şi degetul mare. Asta-i tot ce trebuie, spune *Madame* Bach. „Dragă *Monsieur* Nobel.“

Cele trei cuvinte simple o bagă în sperieți pe Sofie.

— Eu îi spun Alfred, zice ea.

— Foarte bine. „Dragă Alfred“ atunci, adaugă *Madame* Bach.

Marie le întrerupe când intră cu o tavă de ceai. Se învârte pe la marginea mesei, uitându-se la foaia albă a lui Sofie.

— O să-l bem aici, spune *Madame* Bach.

— Da, *Madame*.

Camerista pune ceştile jos, ciocnindu-le una de alta în vreme ce Sofie se luptă cu tocul.

— Arătătorul şi degetul mare, zice *Madame* Bach din nou. „Dragă Alfred“, haide, grăbeşte-te.

Sofie ține tocul pe hârtie. Îşi repetă întruna în minte. „Dnagă Alfred“, scrie ea.

Marie împinge ceainicul între Sofie şi Olga. Râde pe înfundate încet, dar destul de tare ca să se audă în timp ce se uită iar la foaia lui Sofie.

Sofie încearcă să-şi acopere foaia cu cotul.

— Acum, vremea, ploaia, zice *Madame* Bach. Cum le-ați descrie?

Olga mâzgăleşte cu furie în timp ce Sofie se întoarce şi se uită pe fereastră. Vârfurile copacilor se leagănă ca nişte puşcăriaşi care încearcă să scape. Apa picură, se scurge şi loveşte în fereastră. Bate toba pe geam şi vântul o ia şi o aruncă cât acolo. Sofie aude sunetul râurilor ascunse care curg prin tot oraşul. Vrea să devină apa aia, e la fel de deznădăjduită ca ziua asta mohorâtă, vrea să iasă şi să i se alăture, să plângă, şi să suspine, şi să se facă una cu nenorocirea mustind de apă care îi chinuie pe toți.

„Pleuă“, scrie ea, „umed şi pleuă“.

Marie zăboveşte lângă umărul ei.

— Asta-i tot, spune *Madame* Bach țâfnoasă şi camerista pleacă

ascultătoare şi supusă.

Lecţia continuă în felul ăsta, plină de cuvinte pocite. Sofie şi le spune în minte şi se străduieşte să le scrie aşa cum sună. Mâzgăleşte, băgând literele unele în altele ca să le ascundă pe cele pe care poate le-a scris greşit. După un timp *Madame* Bach cere să vadă ce au scris fetele.

Sofie ține foaia la piept

— Chiar trebuie să v-o dau? întreabă ea.

— E singura cale ca să faci progrese cu scrisul. De-asta sunt aici, nu? zice *Madame* Bach, întinzând mâna.

Olga împinge scrisoarea pe masă de bunăvoie.

Sofie se ridică şi se duce în altă parte.

— Hai, Sofie, spune *Madame* Bach. Nu te pot ajuta dacă nu mă laşi s-o văd.

Sofie îi trânteşte lui *Madame* Bach bucata de hârtie cu fața în jos şi se duce iar la fereastră ca să se uite la ploaie.

— Aşa, da, mai ai de lucrat, zice *Madame* Bach.

Mai are mult de lucrat, dar Sofie nu ascultă. Pentru prima dată de când a ajuns la Paris îşi dă seama că, de fapt, tânjeşte să se întoarcă la Schiegl's Blumengeschäft cu florile care nu cer nimic de la ea. A fost o naivitate fără leac să creadă c-ar putea să-l impresioneze pe Alfred, să creadă c-ar putea deveni altceva decât vânzătoare. Indiferent cât se străduieşte, literele nu vor să arate cum trebuie şi cuvintele nu vor să se formeze.

Lecţia trece dureros de încet, ajungând după-amiaza târziu. Sofie pleacă des de la masă în timp ce Olga şi *Madame* Bach merg mai departe, bând ceai şi discutând cu plăcere despre substantive, şi verbe, şi adjective. Lucruri pe care Sofie nu le înțelege. Face pauze mai lungi, stă mai mult timp la fereastră şi desenează figuri pe geamul aburit.

La sfârşitul zilei, când se lasă seara, îl urmăreşte cu privirea pe lampagiu, care-şi face treaba. El merge de la un felinar la altul şi aduce o lumină galbenă pe străzile înecate de ploaie. Prin semiîntunericul plin de apă Sofie vede o trăsură care trage la uşă. Un bărbat sare din ea şi se repede ca să sune la clopoțel.

— Alfred! exclamă Sofie. A venit Alfred!

Madame Bach strânge foile.

— Păi bine, cred c-am terminat pentru astăzi, oricum. Bravo, fetelor. O să ne-ntoarcem la citit mâine.

Pe Sofie o doare capul de atâta concentrare şi e epuizată fiindcă a trebuit să stea într-o tensiune prelungită. La vederea lui Alfred, încordarea slăbeşte.

Marie intră ca să anunţe c-a venit.

— *Monsieur* Nobel e aici, îi spune ea lui *Madame* Bach.

— Pofteşte-l înăuntru, atunci, zice Sofie. Pofteşte-l înăuntru!

Alfred intră în cameră sfios ca şi cum ar intra într-o bibliotecă.

— Bună seara, doamnelor, spune el. Deranjez?

— Nu! o trânteşte Sofie. Nu, Alfred, deloc.

— Tocmai terminam pentru astăzi, zice *Madame* Bach, ridicându-se şi punându-şi scaunul la loc sub masă.

— V-am scris scrisori! chicoteşte Olga.

— O! face Alfred. Păi uite, aici sunt! N-o să trebuiască nici măcar să le puneţi la poştă.

— Nu, râde Olga, putem să i le dăm chiar acum!

Sofie face o piruetă şi îi aruncă lui *Madame* Bach o privire ucigătoare.

— Au făcut doar exerciţii, spune *Madame* Bach cu mult tact. Haide, Olga. E timpul să plecăm.

Se aude un zgomot din hol, cum se deschide şi se închide uşa din faţă, urmat de sunetul unor lucruri mutate de colo-colo.

— A, e Perrin, zice Alfred. L-am rugat să-mi aducă nişte cutii. Marie, vrei, te rog, să-i spui să le aducă aici?

Madame Bach şi Olga ies când Perrin intră cu o sumedenie de cutii împachetate frumos. *Monsieur* Perrin e un slăbănog cu păr alb şi sârmos şi cu o pereche de pince-nez care îi strâng şaua nasului.

Şnurul atârnă chiar pe lângă un obraz ca un lanţ de la toaletă. Cutiile împodobite îl storc de puteri şi el le aşază forţat una peste alta ca şi cum şi-ar afirma bărbăţia.

— Mai sunt trei în hol, *Monsieur* Nobel, spune el, ridicând cutiile.

— *Merci*, Perrin, zice Alfred şi pe urmă începe să-l potopească cu instrucţiuni în franceză, pe care Sofie nu le înţelege.

Ea vede pachetele şi îşi dă seama imediat că sunt toate pentru ea. Sunt cutii cu litere aurii de la modistă, Caroline Reboux, cutii albe legate cu

panglică groasă de culoarea piersicii, genţi de la *Les Grands Magasins du Louvre* şi *Le Bon Marché* şi pachete învelite în hârtie aurie, împodobite cu valuri de plasă şi panglici.

— Alfred! face ea. Ce sunt toate astea?

După ce pleacă Perrin, Alfred închide uşa.

— O fată care studiază merită să fie premiată, zice el. Am vrut să-ţi ofer ceva frumos. Hai, desfă-le.

— Dar, Alfred, nu… Vreau să zic că nu pot accepta toate astea. Sunt de ajuns pentru zece femei.

— Dar toate sunt pentru tine, spune el. Te rog, Sofiechen. Sunt fericit să-ţi pot da lucruri frumoase. Tu eşti în seama mea. Am spus c-o să am grijă de tine şi asta şi fac. Nu-l laşi tu pe bătrânul tău Alfred să te alinte un pic?

Ia o cutie cu dungi roz şi albe şi i-o dă.

— Deschide-o, zice el cu un zâmbet.

Sofie desface panglica şi ridică uşor capacul. Un parfum îmbătător o învăluie şi, sub straturile de hârtie subţire, găseşte o pereche de ghete din piele de căprioară şi satin.

— Vai, sunt nemaipomenite, zice ea, aşa de minunat făcute.

— Mai deschide una, spune Alfred, aşezându-se pe canapea.

Sofie se apucă să despacheteze cutiile. Apar papuci albaştri pal, trei perechi de mănuşi de dantelă, sticluţe cu parfum, rochii cusute impecabil, pălării, voaluri şi eşarfe. Desface panglică după panglică, trăgând hârtia fină de împachetat şi ridicând fiecare lucru, mângâind cu degetele textura frumoasă a hainelor rafinate, de-abia venindu-i să creadă că sunt ale ei cu adevărat. Sunt mătăsuri şi catifele roşii intens, albastre pal, arămii, pline de rafinament, cenuşii, foarte elegante, cu dungi negre şi albe care te uimesc, pălării supraetajate, voaluri veritabile, buline, dantele gofrate, volane şi franjuri, modele şi croieli pe care le poţi găsi doar la Paris.

— Alfred, şopteşte ea, nu ştiu ce să spun.

— Nu trebuie să spui nimic, draga mea, zice el.

— N-am avut niciodată lucruri aşa de frumoase şi nici aşa de multe! spune ea.

— Ei, uite acum le ai. Acum, dacă vrei să ieşi şi să defilezi pe bulevard, o să te amesteci printre celelalte parizience. O să se uite la tine ca la o femeie

tânără şi rafinată, aşa cum eu… adică femeia care ştiu că poţi tu să fii.

Vine şi se aşază lângă el pe canapea.

— Alfred, zice ea, uitându-se la el şi simţind cum i se pune un nod în gât.

El o bate uşor pe mână.

— Acum spune-mi cum stai cu studiile. Vreau să ştiu tot. Trebuie să plec iar în Scoţia peste câteva zile şi…

— Vai, dar, Alfred, de-abia te-ai întors, zice ea.

— Asta mi-e viaţa, copilițo, spune el. Am prea multe treburi în prea multe ţări ca să-mi permit să stau la Paris foarte mult. Fiecare fabrică, fiecare companie îmi cere câte ceva. Trebuie să mă duc unde e nevoie de mine.

„E nevoie de tine aici“, gândeşte ea.

— Trebuie totuşi să te odihneşti, zice ea, altfel te doare capul, te chinuie migrenele alea îngrozitoare. Şi oricum, eu…

Nu. Nu poate spune una ca asta. Nu poate să-i spună că îi e dor de el când nu e aici. Că zilele se lungesc şi timpul trece greu fără el, la fel cum trecea înainte, la Baden. Nu-i poate spune că se gândeşte la el atât de des cât se gândeşte sau că se gândeşte la el, tânjind şi dorindu-l. Nu poate să-i spună cât de mult îi plac numele cu care o alintă, cât de mult îi place să fie a lui, să fie deosebită. Nodul din gât creşte şi mai mult şi lacrimile încep să-i curgă fără să le poată opri.

— Ce e, draga mea? o întreabă Alfred, aplecându-se ca să fie mai aproape de ea şi luând-o de mână.

— Nimic, spune ea, nu-i nimic. Doar o prostie.

— Spune-mi, draga mea, zice el şi bunătatea i se citeşte în ochi. Nu eşti fericită?

— Eu…

— Da? Ce e, Sofiechen?

— Eu… vreau să zic, tocmai că… când o să te întorci?

Alfred zâmbeşte.

— Nu ştiu. Poate peste câteva săptămâni.

O bate iar uşor pe mână.

— Dar speram c-o să-mi scrii când o să fiu plecat. C-o să-mi scrii multe scrisori. Câteva cuvinte de la tine mi-ar însenina cu siguranţă zilele

mohorâte de la Ardeer. Îmi promiți c-o să-mi scrii?

Lacrimile lui Sofie curg nestingherite pe obraji. Dă din cap, își înghite lacrimile, își înghite și ghiuleaua imensă de frică și tristețe care explodează din ea.

Alfred o șterge pe obraji, încet, cu grijă, prinzând fiecare lacrimă cu degetul mare și dând-o la o parte cu blândețe până când îi intră lui în piele.

— Alfred, începe ea, dar restul propoziției nu-l poate rosti.

„Scrisul meu e o mâzgăleală înfricoșătoare, mâzgăleala unui copil, nu a unei parizience rafinate.“

— Scumpa mea copilă, zice el, studiindu-i chipul. Poate c-ai lucrat prea mult? De ce nu-ți pui una din rochiile alea drăguțe și eu o să te scot în oraș? O să luăm masa împreună în seara asta. Vrei? Ce zici de *La Tour d'Argent* sau de o masă la *Le Chalet des Iles*? Bois e foarte frumos chiar și într-o seară ploioasă.

Vrea să-l cuprindă în brațe, să se cufunde în privirile lui și să stea la căldura acelor ochi strălucitori. De-ar putea să schimbe timpul, să grăbească momentele când nu e aici și să le descâlcească pe cele când e. Cât de mult ar vrea să prelungească chiar minutul ăsta și să se cufunde în glasul lui blând și liniștitor, în mantia caldă de apărare pe care o oferă. Se gândește să-l sărute, să-l mângâie pe barbă, să-i simtă mustața când îi mângâie buzele întredeschise. N-are nevoie de cadourile și favorurile lui extravagante, are nevoie de altceva, dar nu poate să-l lase să vadă despre ce e vorba. Își trage mâna ușor din mâinile lui.

— Ar fi minunat să luăm masa împreună, spune ea, ochind o rochie albă de seară într-o cutie deschisă de pe podea.

Se gândește la sora ei Amalie și la cât de splendid arăta când a venit în vizită la Baden, după ce se logodise. „Bărbaților le plac fetele care sunt bine îmbrăcate.“ Sofie ia cutia și se duce spre ușă, simțind privirea lui Alfred care o urmărește când se mișcă. Se întoarce ca să se uite la el.

— Mulțumesc, Alfred, o să mă duc să mă pregătesc.

Hawthorn Cottage
Laurieston
Ardeer
North Ayrshire
Scoția

Scumpa mea Sofie,

Scrisorelele tale drăguțe tocmai au sosit şi mi-au făcut o asemenea bucurie, în ciuda mâzgălelii tale încovrigate, pe care uneori o descifrez cu greu, şi a numeroaselor greşeli de ortografie. Dar au un anumit farmec, specific lui Sofiechen, despre care nu pot spune că-mi displace. Mă bucur să aud că descoperi şi alte fațete ale Parisului şi că tu şi Olga participați cu conştiinciozitate la lecțiile lui *Madame* Bach. Te ajută *Madame* Bach? Ai nevoie de alte cărți pe care ți le pot trimite, draga mea? Cum stai cu banii? Îți trimit un cec pe care o să poți să-l încasezi printr-un domn pe nume *Herr* Gottwald. E un asociat de încredere şi o să aibă grijă să primeşti banii cu promptitudine.

Aici nu e din cale afară de plăcut. Sunt atâtea chestiuni care îmi solicită atenția şi ziua întreagă am urlat cu toți la Liedbeck până la epuizare. Bietul Alarik, care are un suflet aşa de cald şi bun, nu poate să înțeleagă că surzenia lui îi deranjează atât de tare pe alții. Dar e prietenul meu din copilărie, de la Stockholm, aşa că zic că trebuie să am răbdare cu el. Spune că un tip pe nume Carl Dittmar e pe cale să mă dea în judecată. Dittmar a lucrat pentru mine la fabrica mea de la Krümmel cu ani în urmă şi acum are propria lui companie în Statele Unite. Nemernicul ridică pretenții cum că dinamita este invenția lui şi că eu am furat-o de la el. Nu trece o zi în care cineva de undeva să nu vrea să-mi ia dinamita. Sunt aşa de dibaci când e vorba de furat, de ridicat pretenții că au făcut-o ei. Vor recompense financiare, dar vrea cineva oare să-şi asume responsabilitatea pentru aşa ceva? Vor accidente şi explozii? Ar munci ei măcar pe jumătate cât muncesc eu ca să îndepărteze riscurile? Toți anii ăştia de muncă pe brânci, când am pus-o la punct cu mare minuțiozitate, am experimentat, am investit, am găsit mijloace de a calma neliniştea guvernelor, de a obține brevete, de a mă conforma cu standardele şi legile unei țări sau ale alteia. Dittmar habar n-

are de astea. I-am spus lui Alarik să-l lase să mă dea în judecată. Am conştiința curată. Reputația mea e nepătată şi nimeni nu-mi poate distruge bunul meu nume.

Mă simt singur fără tine, copila mea dragă şi dulce, şi mă gândesc cu drag la timpul scurt pe care l-am petrecut împreună la Paris. Nu-ți pot spune când o să mă întorc, dar sper să fie curând. Până atunci, îți transmit toate salutările mele, de la al tău prieten, cu toată afecțiunea,

Alfred

Doi

Madame Bach e în vizită la sora ei la Pontoise. Sofie şi Olga sunt singure. Li s-au dat exerciţii de citire şi teme de scris, pe care trebuie să i le prezinte lui *Madame* Bach la întoarcere. Olga atacă fiecare provocare cu mare plăcere, în timp ce Sofie stă la masă şi desenează cercuri molâi şi domoale pe foaia ei. Afară Parisul o ia peste picior. Plimbări în Bois de Boulogne, plimbări cu trăsura spre Arc de Triomphe, plimbări pe malurile Senei, o vizită la Trocadéro Palace construit de curând, mese luate la cafenele şi patiserii, chiar şi o mică hoinăreală pe Avenue Malakoff ca să vadă casa lui Alfred, toate astea zumzăie la fereastră ca un roi de albine care îi solicită atenţia. Cărţile n-au nici o şansă să intre în competiţie.

Sofie se scoală de pe scaun, face câţiva paşi prin cameră, se duce la fereastră şi atinge geamul cu vârfurile degetelor. E o după-amiază frumoasă şi copacii de pe Avenue d'Eylau sclipesc în soare cu nuanţe aurii şi roşcat-cafenii, nişte frunze se desprind şi cad în voia sorţii, cad interminabil de încet precum timpul.

— Eşti gata? întreabă Olga, ridicând ochii de pe carte.

— Dacă sunt gata? întreabă şi Sofie, uitându-se la *Memoriile a două tinere căsătorite,* pe care le lasă să i se bălăbănească în mână. O să termin eu vreodată?

— Unde-ai ajuns?

— Capitolul III.

— A, da, zice Olga. Renée urmează să se mărite cu *Monsieur* de l'Estorade.

— Zău? Doar de asta e vorba?

— Vino, spune Olga, luându-şi cartea şi ducându-se spre canapea. Hai să citim împreună.

— Chiar trebuie? zice Sofie răstit.

Olga îşi bagă sub ea picioarele subțiri ca nişte fuse şi se ghemuieşte lângă braţul canapelei.

— Nu te supăra, Sofie, spune ea cu blândețe, dar stau aici cu tine în fiecare zi, vin la toate lecțiile la care vii şi tu. Am observat nişte lucruri când citeşti şi scrii.

Obrajii lui Sofie se aprind ca para focului.

— Ce lucruri?

— Ceva în legătură cu literele, cu felul în care le vezi. Ceva care te împiedică să citeşti şi să înțelegi.

— A, zice Sofie, ție ți-e uşor să spui. Ție-ți plac, clar, lecțiile astea, le mănânci pe pâine, ca pe o prăjitură delicioasă cu cremă. Tu te îndopi cu ele. Dar eu n-am nici un pic de poftă de ele. Din contră, mi se face rău când le văd.

— De ce nu vii să stai aici cu mine? zice Olga cu o răbdare de înger. Lasă-mă să citesc cu tine.

— N-are rost, spune Sofie. Nu vezi, Olga? Dacă le vezi pe toate celelalte, o să vezi şi că sunt proastă.

Ochii Olgăi încep să scapere.

— Cum poți să spui aşa ceva?

— Fiindcă aşa e. Am fost proastă de când mă ştiu. Mama mea vitregă nici măcar nu m-a lăsat în magazinul propriului meu tată de teamă c-o s-o fac de râs în fața clienților. Zicea că sunt proastă şi că nu-s bună de nimic. Acuma vezi şi tu c-a avut dreptate. N-o să treacă mult şi o să vadă şi Alfred.

Olga se uită la ea şi clatină din cap.

— Nu, zice ea, nu, n-a avut deloc dreptate. Din clipa în care te-am cunoscut, n-am avut decât respect pentru tine, Sofie. Eşti inteligentă. Eşti deşteaptă. Ştiu sigur că eşti.

— O, nu, Olga, spune Sofie. Eu nu sunt ca tine.

— Vino-aici, zice Olga, luând o pernă de pe canapea şi punând-o lângă ea. Te rog!

Sofie se trânteşte pe canapea şi Olga o ia de braț.

— Cred că pot să te ajut, spune Olga. Cred c-am găsit un tipar pentru chestia asta.

— Pentru ce chestie?

— Pentru ce faci tu cu literele. Poate că există un tipar pentru asta şi dacă putem identifica tiparul, s-ar putea să găsim o cale ca să te ajut să vezi literele aşa cum le văd toți ceilalți oameni.

Sofie se uită la ea.

— Mai precis, ce-ai observat?

Olga îşi deschide cartea.

— Amesteci literele, le confunzi pe unele cu altele. Dar nu pe toate. Destule însă ca să-ți vină greu să vezi ce înțeles au propozițiile. Aici, de exemplu, zice ea, arătând cu degetul cuvintele de pe pagină, ce vezi aici?

Sofie urmăreşte degetul mic şi alb al Olgăi şi se uită la carte.

„Tu, dnaga lea Louite, îmi vei ca coacă poezia vieții rele.“

Simte o greutate în piept. Închide ochii şi şi-i acoperă cu mâinile.

— Încearcă, zice Olga, încearcă să-mi spui ce vezi. Doar câte un cuvânt. Unul câte unul.

Lacrimile o înțeapă pe Sofie în ochi. Şi le şterge cu dosul palmei. Se uită iar la pagină.

— „Tu“, spune ea.

— Da, spune Olga. Şi eu tot „tu“ văd. Ce cuvânt urmează?

— „Dnaga“? zice Sofie şovăind.

— Asta e! spune Olga. Asta e una dintre litere. Vezi r-urile ca n-uri.

— Zău?

— Da, vezi cuvântul „dnaga“, dar de fapt e „draga“. Hai să trecem la următorul cuvânt. Poți să-mi spui cum se scrie?

Sofie se întoarce la degetul Olgăi şi urmăreşte literele din cuvântul pe care i-l arată ea.

— „Lea“? zice Sofie şovăind.

— Uite încă una, zice Olga. Vezi m-urile ca l-uri.

— Zău?

— Da, vezi cuvântul „lea“, dar de fapt e „mea“. Dar următorul cuvânt? Poți să-mi spui cum se scrie, literă cu literă?

Sofie îl studiază.

— Pare „Louite“, spune ea, dar trebuie să fie „Louise“.

— Ghiceşti o grămadă de cuvinte, nu-i aşa? zice Olga.

Sofie dă din cap.

— N-am încotro.

— Dar dacă am putea identifica toate literele pe care le vezi altfel, probabil că n-ar mai trebui să ghiceşti aşa de multe cuvinte.

Olga se scoală de pe canapea şi se duce la masă, ia un toc şi aduce un bloc de foi.

— E ca un cod, zice ea zâmbind, şi-l putem sparge. Citeşte cuvântul următor.

— „Vei“.

Olga îşi ia notițe.

— „Vei“, da. Aşa că acum ştim că „vei“ e un cuvânt pe care ne putem baza. Poți să ai încredere în el. Cum stă treaba cu următorul?

Sofie oftează.

— Nu ştiu.

— Încearcă. Spune ce vezi.

— „Ca coacă“, spune Sofie. Dar astea nu-s cuvinte.

— Nu, cuvintele sunt „da toată“, zice Olga. Aşadar vezi d-urile şi t-urile ca nişte c-uri.

— Da de unde-o să ştiu eu care sunt d-uri şi care sunt t-uri?

— O să trebuiască să facem exerciții, spune Olga. Cred că există o cale simplă ca să înveți.

— Cum? întreabă Sofie în timp ce se bate cu degetele în cap.

— Mai e ceva ce-am observat la tine.

Olga se apleacă spre măsuța pentru cafea şi întinde mâna ca să ia o revistă. E o publicație trimestrială de la magazinul universal *La Samaritaine* şi are pe copertă o poză cu două femei îmbrăcate rafinat.

— Hai, uită-te la asta, zice Olga.

Sofie ia revista şi o frunzăreşte. Sunt poze cu rochii, şi materiale, şi lenjerie de corp, şi modele pentru cusut haine.

— Alege o poză, oricare, spune Olga.

Sofie se opreşte la o pagină cu desene simple pentru nişte lenjerie de corp.

— Uită-te la poza asta, zice Olga şi apoi citeşte textul însoțitor. „Sub aceste straturi este cea mai simplă formă de lenjerie de corp, căci doar acest obiect de îmbrăcăminte, luat singur, înlocuieşte combinezonul, pantalonaşii

şi juponul. Este confecţionat în două nuanţe diferite din acelaşi material.“

Sofie se uită fix la poză şi ascultă cum citeşte Olga.

— Ai înţeles ce-am spus, nu-i aşa? zice Olga.

— Da, desigur.

— Ce-am spus?

— Ai spus că asta este cea mai simplă formă de lenjerie de corp, căci doar acest obiect de îmbrăcăminte, luat singur, înlocuieşte combinezonul, pantalonaşii şi juponul. Este confecţionat în două nuanţe diferite din acelaşi material.

— Da! începe Olga să râdă. Am ştiut eu!

— Ce? întreabă Sofie, zâmbind neputincioasă.

— Reţii diverse lucruri mult mai uşor dacă sunt poze. Faci chestia asta când citim din manuale cu *Madame* Bach. Pe paginile unde sunt poze care reprezintă ceea ce se descrie, îi repeţi totul perfect, aproape cuvânt cu cuvânt. Se pare că citeşti foarte bine pe paginile alea. Pe urmă, cum ai întors pagina, iar încurci lucrurile.

— Ai observat tu toate astea?

— Da, zice Olga, luând de zor notiţe, pozele te ajută să înveţi. Dacă putem cumva să transformăm cuvintele în poze, ţi-ai da seama de înţelesul lor imediat.

— Cum pot să transform cuvintele în poze? întreabă Sofie, frunzărind revista.

— O să trebuiască să găsim o cale, spune Olga, o să fie foarte nostim.

Se întorc amândouă la masă şi Olga reia propoziţia din *Memoriile a două tinere căsătorite.* O scrie clar şi desenează sub unele cuvinte nişte simboluri mici: două coarne de cerb şi o inimă. Apoi încercuieşte literele pe care ştie că Sofie o să se chinuie să le vadă.

— Încearcă acum, zice ea, împingându-i foaia.

Sofie se concentrează, se uită la propoziţie în întregime şi la cheile pe care i le-a dat Olga prin desene, şi la literele periculoase, cele pe care le confundă cu altele. Foarte încet începe să citească.

— Tu, draga mea Louise, îmi vei… da toată… poezia vieţii mele.

— Da! strigă Olga. Da! Da! Da!

Se aruncă la pieptul lui Sofie şi o ia în braţe.

— Citeşti, Sofie! spune ea. Citeşti exact cum este.

— Chiar citesc? Am reuşit? zice Sofie uimită, râzând. Am citit bine?

— Da, spune Olga, sărutând-o pe Sofie pe obraz. Da, ai citit bine!

Trupul vlăguit al Olgăi e un schelet în braţele lui Sofie. Dar din fata asta sfrijită ţâşneşte o energie, o forţă atât de puternică, încât o face pe Sofie să râdă şi să plângă de parcă tocmai s-ar fi înfăptuit o minune.

— Draga mea Olga, zice ea. Citesc.

— Da, citeşti!

Şi pe urmă o licărire minusculă de speranţă apare în capul lui Sofie. O vede doar slab, ca frunzele ce cad din copaci şi plutesc în aer fără a avea puterea de a-şi lua avânt. „Dacă citesc, Alfred o să fie mândru de mine şi dacă e mândru de mine, poate chiar o să se însoare cu mine?“

*

Singură din nou, stă lângă fereastră. E deja târziu şi felinarele de pe Avenue d’Eylau aruncă pe bulevard linii perfect drepte. Urmăreşte cu privirea cum trec oamenii: bărbaţi cu jobene şi haine lungi şi negre se întorc acasă după o zi petrecută în birouri, măturătorul în halatul lui albastru îşi vede de treabă, vizitiii în hainele lor la două rânduri pocnesc din bice şi strigă în gura mare. N-au chipuri. Nu pentru ea. Doar un singur chip vrea să vadă. O să apară dintr-o trăsură trasă de armăsari. Un bărbat încărunţit, sfios şi blajin. O barbă căruntă, un joben, un baston în care să se sprijine. Îşi închipuie că e acolo. Ştie înclinaţia exactă la care o să se deschidă portiera trăsurii. Cum o să apară întâi o parte din corpul lui, cum o să se răsucească, o să se ţină de bară, apoi o să coboare treptele. De aici ea o să vadă cum îi strălucesc pantofii lustruiţi, chiar şi în amurg, şi calota jobenului. O să audă clopoţelul, dar n-o să aibă voie să răspundă.

Ea repetă scena, umplând secundele care se lărgesc cu aceleaşi poze, repetând-o ca pe un exerciţiu de la militărie. Dar când trăsura apare în cele din urmă, nu apare în felul în care şi-a închipuit ea. Portiera trăsurii rămâne închisă şi vizitiul sare jos de pe capră. Vine într-o parte a trăsurii şi deschide portiera. Alfred se ţine de braţul vizitiului şi iese împleticindu-se de parcă ar avea nevoie de ajutor. Când sună clopoţelul, Sofie nu aşteaptă. Iese ca o furtună şi deschide uşa cu putere. El urcă scările, sprijinindu-se bine în

baston şi urcând doar câte o treaptă.

— Alfred! strigă ea din capul scărilor. Alfred, eşti bine?

El se uită la ea

— Ce faci, draga mea? Du-te înăuntru.

— Te-ai lovit? Să te ajut.

Sofie coboară repede scările şi-l întâmpină, şocată de culoarea cenuşie a feţei lui.

— Alfred, eşti bolnav?

— N-am nimic, copila mea. Sunt un pic obosit, atâta tot.

— Ține-te de brațul meu ca să te sprijini de ceva, zice ea. Când te-ai întors?

— Am venit direct de la gară, spune el când ajung în capul scărilor. Am vrut să te văd în seara asta.

Marie e în hol şi se uită la Sofie mustrător. Se uită la Sofie care ține mâna pe brațul lui Alfred şi condamnă gestul din priviri, apoi se înclină puțin în fața lui Alfred când intră amândoi în hol.

— Bună seara, *Monsieur* Nobel, zice ea.

— Adu-ne nişte ceai fierbinte, spune Sofie, şi ceva de mâncare pentru *Herr* Nobel. Vine dintr-o călătorie lungă.

Sofie îi ia pălăria şi haina lui Alfred.

— Intră şi vino lângă foc.

Intră amândoi în salon şi se aşază pe canapea. La lumina din salon fața lui e chiar mai palidă. I se citeşte încordarea pe chip şi Sofie îşi dă seama că are o durere care-l zgândăreşte.

— Alfred, zice ea, te rog să-mi spui ce s-a întâmplat.

El clatină din cap şi se uită fix la covoraşul de lângă cămin. Un smoc de păr îi atârnă pe frunte. Ea ridică mâna, vrea să-i aranjeze părul, dar atunci intră Marie şi s-a dus momentul prielnic.

— Aici pe măsuța pentru cafea. Asta-i tot, spune Sofie, imitând-o pe *Madame* Bach.

După ce iese camerista, Sofie îi toarnă lui Alfred o ceaşcă de ceai. I-o dă, dar el face semn cu mâna că nu vrea.

— Nu acum, draga mea.

Pe ea o doare că-l vede trist. El n-o întreabă nimic. Nici măcar despre

Olga şi *Madame* Bach şi despre ce învaţă ele, aşa cum face de obicei. Nici o anecdotă din călătorie, nici o poveste despre oamenii cu care a vorbit pe vapor, despre vreme, despre traversarea Canalului Mânecii, despre călătorii din tren. Stă acolo cu ochii ţintă la foc de parcă l-ar fi părăsit toată lumea.

— Alfred, spune Sofie în şoaptă, îndrăznind să se mute mai aproape de el.

El se uită la ea. Ochii lui şi-au pierdut strălucirea.

— Nu vrei să-mi spui ce te chinuie? îl întreabă ea.

El trage aer în piept, prelung şi încet. Respiraţia îi ţiuie pe nas, în nări.

— Niflheim, zice el.

— Ce-ai spus?

— Spiritele din Niflheim. Mă vizitează din când în când.

— Ce e Niflheim? întreabă ea, temându-se de răspunsul pe care i-l va da el.

— Ceţuri, întuneric. Un loc al ceţii şi frigului.

— E o boală?

— Dacă tristeţea şi melancolia sunt boli, da. Când vine, nu mă pot lupta cu ea. Simt cum mi se micşorează capul, strângându-se, şi am o durere care mă înjunghie, ca un cuţit.

Îşi pune mâna pe frunte şi se freacă tare cu degetele.

— Dar Alfred, zice ea, ce o face să vină?

— O, orice, totul şi nimic. Uneori pur şi simplu mă trezesc şi-mi dau seama că spiritele m-au năpădit şi pieptul şi gâtul mi s-au prefăcut în piatră. Uneori plâng fără nici un motiv. Nu pot să mă abţin.

Stau amândoi nemişcaţi, hipnotizaţi de foc, urmărind cu privirea flăcările care sar şi se încolăcesc în dansul lor incandescent. Sofie îl ia de mână ca să-i aline durerea.

— Ar fi trebuit să-ţi spun, zice Alfred pe urmă, cu ochii tot aţintiţi la foc.

— Să-mi spui ce?

— Despre accident, la Heleneborg.

— Dar mi-ai spus, zice ea. Mi-ai spus că tatăl tău nu şi-a mai revenit niciodată.

— Motivul, spune el, motivul pentru care nu şi-a mai revenit.

Respiră greu. Sofie nu poate să se uite în altă parte. Vede flăcările

reflectate în ochii lui Alfred, care se uită, fără să clipească, la foc.

— Era o zi frumoasă, de toamnă, zice el. Totul era stropit cu aur, bătând în nuanța aia blândă şi caldă de chihlimbar specifică începutului de toamnă. Se simțea un pic gerul în aer. Purificam glicerina. Obținuserăm o ofertă de la Ammeberg şi de la compania Northern Railway. Afacerea o pornea în sfârşit la drum şi eu începeam să întrezăresc ceva recompensă pentru eforturile pe care le făcusem. Primisem primul meu brevet în Suedia şi acum aveam primul client. Era o fabrică micuță la Heleneborg, o curte mică, înconjurată de un gard, şi câteva căsuțe. Tata închiriase terenul şi construise atelierul, dar brevetul îl aveam eu. Era invenția mea. Mai erau alți doi supraveghеați de mine: prietenul nostru, Carl Herzman, care era mecanic, şi, spune el, după care face o pauză, când flăcările se văd licărindu-i în pupile, şi fratele meu mai mic, Emil.

Sofie îl strânge mai tare de mână. El închide ochii pentru scurt timp, pe urmă deschide pleoapele, forțându-se să continue.

— Emil avea 21 de ani. Era student la Uppsala. Era în vacanța de toamnă. Venise acasă doar pentru câteva săptămâni şi voia să mă ajute, să învețe cum stau lucrurile cu nitroglicerina. M-am bucurat c-o să mă ajute şi voiam să-l învăț. El şi Herzman s-au dus spre şopron. I-am urmărit cum se duc. Şi atunci s-a întâmplat. Aşa de brusc. Aşa de violent. O flacără uriaşă s-a ridicat în văzduh. O coloană de fum. Tot oraşul s-a pierdut în fumul sufocant. Pe mine m-a aruncat la pământ. Presiunea a fost cumplită. Lemn şi sticlă împrăştiate peste tot. Strigătele puteau frânge inima oricui.

Se opreşte, se uită fix la foc, urmărind cu privirea flăcările care îi luminează coşmarul.

— N-a mai rămas nimic din fabrică, spune el. A dispărut cu totul şi, odată cu ea, fratele meu şi Herzman şi toți ceilalți. Cadavrele nu mai erau ale unor ființe umane. Carne sfâşiată. Fără formă. Oase ieşite în afară. Un băiat avea doar 13 ani şi Maria, fata supraveghetorului, 19. Să n-ajungă nimeni să fie martor la aşa ceva.

Glasul lui Alfred începe să se stingă sub povara amintirilor. Tuşeşte, pe urmă înghite, făcând o grimasă când simte gustul oribil al tuturor acestor lucruri. Ochii lui Sofie sunt plini de lacrimi. Se duce mai aproape de el, îl cuprinde cu brațul peste piept şi-şi pune capul pe umărul lui.

— Vai, Alfred, spune ea în şoaptă.

— Îi spusesem să n-o încălzească mai mult de 180 de grade. Le-am arătat cum să facă. Nu e inflamabilă decât după acel punct. E imposibil să explodeze sub temperatura aia. Chiar dacă se dă foc la nitroglicerină, nu explodează. Nu ştiu ce-a făcut el. Trebuie să fi fost o reacţie. Nu ştiu cum s-a întâmplat. Sofie, cu mâna pe inimă, îţi spun că nu ştiu.

— A fost un accident, zice Sofie, un accident cumplit, cumplit de tot. Dacă ai fi ştiut care e cauza, l-ai fi oprit.

— Când mă gândesc la mama, la ce a avut ea de suferit din cauza exploziei. Emil era lumina ochilor ei, cel mai mic copil încă în viaţă, smuls de la pieptul ei în felul ăsta. Şi tata, atacul cerebral. Şi Katharina, prietena lui Emil. Am găsit-o stând în genunchi acolo, ghemuită în noroi şi pietriş. Ţinea în mână ceva, o piatră sau o bucată ruptă dintr-o stâncă. N-am putut să văd. „Alfred, mi-a spus ea, tu ai făcut asta.“ Chipul ei îşi pierduse drăgălăşenia. Gura îi era contorsionată şi ea să străduia să formeze cuvinte. „Ţi-ai ucis fratele“, a spus ea. Şi pe urmă m-am uitat în jos şi am văzut că piatra nu era piatră, ci o mână. Mâna lui Emil.

Ochii i se umplu de lacrimi şi Sofie întinde mâna să i le şteargă. Durerea lui pătrunde în piept la ea şi o umple de tristeţe.

— Vezi tu, lucrul care ne-a distrus familia este munca mea de o viaţă. M-a îmbogăţit dincolo de orice închipuire, oricât de nebunească ar fi fost. Am profitat mult de pe urma substanţei care i-a răpit pe fratele meu şi pe alţii, atât de mulţi. Sunt unul dintre cei mai bogaţi oameni din lume, dar ocupaţia mea nu mă face fericit. Cu toate astea, trebuie să duc povara. Răspunderea e a mea şi numai a mea. Şi acum trebuie să-i ţin piept lui Dittmar şi pretenţiei lui cumplit de nefondate cum că dinamita e invenţia lui, nu a mea. Dar ce ştie Dittmar despre toate astea? Cum ar putea Dittmar sau oricine altcineva să dorească la fel de mult ca mine să facă o dinamită lipsită de periculozitate? În mâinile oricui, oricine ar fi acela, ar fi o catastrofă.

— Dar Alfred, toată lumea ştie că dinamita e a ta, spune ea. Eşti cunoscut drept regele dinamitei.

— Dacă o invenţie are succes, totdeauna cineva vrea să pretindă că e a lui. Toţi vor bogăţii, bani şi avere. Asta-i tot ce văd ei. Nu le pasă de ştiinţă şi progres sau să-şi aducă o contribuţie în lumea asta, aşa cum fac eu.

Dinamita a dus la crearea căilor ferate şi a mineritului, a îmbunătăţit comunicaţiile şi tehnologia. Bogăţia mea este doar produsul secundar. Nu e stimulentul meu principal. Oamenii cred că bogăţia o să-i facă fericiţi, dar nu pot înlocui reputaţia cuiva, nu-i aşa? Avem doar un nume şi fiecare dintre noi are răspunderea de a-l păstra cât de curat se poate. Dittmar vrea să-mi murdărească numele, să-mi mânjească reputaţia.

— N-o să se-ntâmple nimic, Alfred, zice ea liniştită. Omul ăsta nu poate să-ţi ia invenţia. Doar ai brevete care dovedesc că e a ta.

Se aşază mai bine şi se uită la el. Sprâncenele lui Alfred s-au băgat una într-alta, ochii îi sunt aproape lipsiţi de viaţă acum, încă înghețați şi ațintiți spre foc.

— Alfred, nu pot să-ndur să te văd aşa de necăjit, spune ea. Eşti un om atât de bun, atât de paşnic. Nu trebuie să te împovărezi cu lucrurile astea.

— Sofiechen.

Îşi lasă degetele să alunece printre ale ei şi palmele li se unesc.

— Cum îmi alini tu necazul care mă chinuie! Ce binecuvântare eşti!

Sofie îl mângâie pe frunte şi-i aranjează părul rebel.

— Dacă n-ai fi fost tu aşa de bun, eu n-aş fi aici.

Acum îl atinge pe obraji şi îi mângâie buzele cu vârfurile degetelor aşa cum îşi închipuise c-o să facă.

— Eşti un om extraordinar, Alfred, cel mai generos şi cel mai mărinimos om, cel mai bun om pe care l-am cunoscut vreodată.

El deschide gura şi ea îi simte vârful limbii atingându-i vârfurile degetelor în vreme ce sprâncenele lui se destind, iar chipul începe să i se relaxeze.

— Scumpul meu Alfred, tu mi-ai dat o viaţă la care n-aş fi putut spera niciodată înainte de a te întâlni pe tine, mi-ai arătat atâta compasiune şi, făcând asta, iartă-mă, Alfred, dar mi-ai cucerit inima.

Încet îşi apropie gura de a lui. Îl sărută.

El o ia cu bucurie în braţe şi o trage spre el. Ea îşi trece uşor degetele prin părul lui, vrând să-l liniştească, să înlăture acest Niflheim, acest loc al gheţii şi mâhnirii, şi amintirile cumplite care îl bântuie. O sărută şi el, atingându-i limba cu limba lui, dând frâu liber unei dorinţe care a fost înăbuşită mult timp. Sărutările lor devin tot mai profunde odată cu împlinirea visurilor care

s-au născut şi au crescut între ei. Buzele lor flămânde se pierd unele într-altele. El o ține mai strâns şi ea scoate un geamăt uşor de plăcere când se lasă purtată de căldura asta năvalnică. Îl sărută pe lobul urechii, îi rosteşte numele în şoaptă întruna, îl sărută pe gât, pe obraji, pe frunte.

— Te iubesc, zice ea cu glas dulce şi abia auzit. O, Alfred, te iubesc.

El o ține în brațe cu putere, dar totuşi cu gingăşie, tresărind, şovăind la început, apoi bucurându-şi simțurile, atingându-i sânii, luându-i în mâinile făcute căuş, apoi acoperindu-i trupul cu sărutări. Pe ea o trec fiorii. Se topeşte pe dinăuntru, mistuindu-se şi trezindu-se în acelaşi timp când el o aşază pe canapea şi se înghesuie lângă ea.

El îi rosteşte numele în şoaptă în timp ce o descheie la nasturi şi îi scoate acele din păr, lăsându-l să-i cadă pe umeri. Simte o bucurie imensă când o dezbracă. Îşi aruncă cât colo haina, vesta, cravata, apoi se descheie la cămaşă. Ea îl mângâie nerăbdătoare pe piept şi îşi plimbă degetele în sus până pe umeri. Trupul lui e mai musculos decât şi-a închipuit, mai puternic decât pare când e îmbrăcat. Ea nu-şi poate ascunde dorința de a-i atinge pielea cu buzele, cu mâinile, cu tot trupul ei, găsind nenumărate căi de a-l face să-şi uite durerea.

Ea se întinde din nou să-i ajungă la buze, atingându-i gura, apoi falca şi barba, ochii şi nasul, aidoma unui orb care încearcă să afle ce formă are trupul lui şi cât de catifelată îi e pielea. Pe urmă îl trage în jos, peste ea, şi el îi ridică fusta şi-şi lasă degetele să alunece între coapsele ei, încet, ca în vis. Ai zice că amândoi sunt în transă de la această cercetare neaşteptată a trupurilor lor, beți dintr-o dorință atât de dureroasă şi de primitivă, încât trebuie să-şi încetinească mişcările ca să le savureze pe deplin.

Se uită la chipul ei în vreme ce îşi lasă degetele să se furişeze în ea, împingându-le stăruitor, lăsându-le să deseneze cercuri cu delicateţe, făcând-o să ridice din şolduri ca să vină în întâmpinarea mâinii. Îi găseşte puncte sensibile de care ea nici nu ştia că există. Ea respiră greu pe gură în vreme ce el îi are trupul în stăpânire. Vrea să i se dea cu totul, să-şi împartă sufletul cu el, să-l facă fericit. E mirată de cât de profundă este această nevoie a ei şi îi cuprinde lacomă trupul cu mâinile, trăgându-l cu putere în ea. El are gura deschisă, cu vârful limbii pe marginea buzelor, şi scoate sunete abia auzite care arată că e stârnit. Şovăie, de parcă ar aştepta să i se

dea voie.

— Hai, îl imploră ea. Hai, Alfred. Da.

În cele din urmă se lasă convins. Se eliberează din strânsoarea pantalonilor şi ea îi simte penisul cald şi catifelat acolo, între picioare.

El se uită cum o pătrunde. Fața i se contractă şi geme din fundul rărunchilor, apoi se cufundă în ea, acoperind-o cu sărutări. Trupurile lor se unduiesc împreună şi intră repede în acelaşi ritm. El începe să se mişte cu mai multă forță, pătrunzând-o de nenumărate ori, până când trezeşte în ea o senzație nouă, un răspuns atât de violent şi nemaipomenit de plăcut, încât ea începe să se mişte mai repede, implântându-şi unghiile în omoplații lui, lăsându-le să alunece în jos, pe spate, şi trăgându-l în ea, descoperind strat după strat de înflăcărare până când începe să țipe. El continuă s-o mângâie cu cât o pătrunde mai adânc, ținând-o de păr în vreme ce limbile li se ating în acelaşi ritm în care li se mişcă trupurile şi izbucnirile de plăcere tot mai mare se transformă într-un val de neoprit. Ea plânge de bucurie când senzația de fierbințeală i se împrăştie în tot corpul şi el scoate un geamăt ascuțit.

Ea plânge. Pieptul îi palpită.

— Alfred, zice ea şoptit, acoperindu-i obrajii cu sărutări. Alfred, te iubesc.

— Şi eu… te iubesc, murmură el.

Ea îl înconjoară cu brațele şi amândoi stau acolo, într-o străfulgerare fierbinte, cu inimile bătând în acelaşi ritm.

— Iartă-mă, frumoasa mea, spune el. N-am putut să-ți rezist.

— Te iubesc.

O spune din nou şi valuri imense de emoție o năpădesc, iar ea se îmbibă de plinătatea momentului. Tristețea şi durerea sângerează, prefăcându-se în încântare şi libertate. O copleşeşte un sentiment de plinătate, un sentiment că e a cuiva. Acum e a lui. Îi aparține lui.

Îi priveşte chipul cu atenție, i se uită drept în ochii lui albaştri, îl mângâie uşor pe păr ca să-l liniştească. Parcă îl vede la fiecare vârstă pe care a avut-o şi la fiecare vârstă pe care o va avea. Îl vede copil, tânăr, la vârsta pe care o are acum şi bătrân, dar acea parte din el pe care o vede nu se schimbă în vecii vecilor.

— Te văd, spune ea, uitându-se drept la acel lucru atemporal şi nenumit. Te văd, Alfred Nobel, zice ea în şoaptă, nimeni altcineva nu te va vedea vreodată cum te văd eu.

Hotelul Reichshof
Hamburg

Draga şi scumpa mea Sofiechen,

Încearcă să mă ucidă. Cazul acesta infernal ia în bătaie de joc sistemul juridic. Au dezgropat o puzderie de martori pe de-a-ntregul falşi, care spun cele mai sfruntate minciuni. Mă cutremur când mă gândesc cât de uşor poate fi pătat numele unui om cinstit şi cât de uşor e pentru orice fel de escroc să-i fure ideile. Dittmar e un şarlatan fără pereche şi n-o să fie mulţumit până n-o să aibă toate averea mea la el în buzunar. În fiecare zi se duce cu paşi mari la masa judecătorului, îngâmfat de nu-i ajungi cu prăjina la nas, cu ochii pe jumătate închişi în spatele ochelarilor, şi cercetează încăperea, masa, pe judecător, pe avocaţi cu o trufie fără margini. Pretinde că invenţia lui, dualina, este primul brevet valabil pentru pudră de siguranţă cu nitroglicerină, care e compusă din nitroglicerină absorbită în substanţe combustibile. Vrea să creadă lumea că eu i-am sustras în mod fraudulos invenţia şi cere anularea actului prin care mi-a fost acordat brevetul din nou.

Frau Schnell e o mincinoasă. Încearcă să prezinte o imagine înspăimântătoare a fabricii mele de la Krümmel ca fiind un atelier preindustrial unde se folosesc procedee riscante şi echipament defect. Nimic din toate astea nu e adevărat. A zis, sub jurământ, că soţul ei i-a spus că dinamita nu e invenţia mea, ci a lui Dittmar, şi că eu nu ştiu cum s-o produc în condiţii de siguranţă fiindcă nu înţeleg pe deplin cum acţionează. Poţi să crezi că există ceva mai absurd?

Soţia lui Dittmar e şi mai cumplită, o femeie cu un caracter atât de josnic, încât nici nu merită să depună mărturie. N-am nici cea mai vagă idee de ce e băgată şi ea aici. Sunt alţii. Au adus o gaşcă dubioasă de străini, de necunoscuţi şi, unul după celălalt, au venit să se alăture calomniei: nu numai Dittmar şi soţia lui şi *Frau* Schnell, ci şi cumnata lui şi chiar fratele ei, oameni din Berlin de care nici măcar n-am auzit vreodată. Hauer, un muncitor de la fabrică, şi alţi doi de la Krümmel au contribuit la desfiinţarea mea. S-au vehiculat date, s-au fabricat scrisori. Poveşti revoltătoare până la Dumnezeu au fost prezentate ca fiind adevărate, toate fictive. Pot doar să sper că brevetul meu din 1864 o să fie valabil.

Sunt aşa de singur şi aşa de îndurerat de afacerea asta neplăcută, încât m-au lăsat şi nervii. Acum şi aici, în vâltoarea acestui torent, îmi dau seama cât de dragă îmi eşti cu adevărat, Sofiechen. Nu suport lumea la fel cum o suportă alţii. Mă dezamăgeşte, oamenii mă dezamăgesc. Sunt lipsiți de decența, şi de bunătatea, şi de moralitatea pe care le aştept de la semenii mei. Aşteptările mele sunt mereu înşelate. Mereu şi mereu. Nimic nu se ridică la înălţimea idealurilor mele. Cel puțin ştiu că tu eşti a mea, că nici un proces absurd nu mi te poate lua. Cât îmi e de dor de atingerea ta, o dorință de adâncimea oceanului. Cum limpezeşti tu mintea înnegurată a unui bărbat. Cum mă înțelegi. Ştii că am intenții onorabile şi că doar tu poți să mă mângâi şi să mă linişteşti în toiul acestui calvar. Numai tu opreşti acea cădere inevitabilă în Niflheim.

Îmi închipui că văd chipul tău aici, în fața mea, şi buzele tale pe ale mele, şoaptele tale seducătoare şi căldura trupului tău lângă mine. Trec prin toate amintirile ca să mi te aduc aici şi să-mi alin dorul. Doar când sunt cu tine pot să-mi şterg din minte acest proces abominabil.

Draga mea, am mult prea mult de lucru aici şi foarte puțin timp ca să-ți scriu. Nu pot decât să-ți spun în câteva cuvinte cât de mult doresc din tot sufletul ca tu să fii bine din toate punctele de vedere, şi să-ți citeşti cărțile, şi să-ți umpli căpşorul cu cunoştințe. Nu există înlocuitor pentru inteligență şi cunoaştere, după cum am văzut astăzi la acest simulacru de proces.

Mii de salutări din toată inima de la al tău iubitor,

Alfred

P.S. Pentru reputația mea, voi scrie pe scrisoarea aceasta *Madame* S. Nobel. Ține scrisorile de la mine departe de ochii indiscreți ai unora şi ai altora şi după ce le citeşti, arde-le. Ar- de-le pe toate.

Trei

Sofie mângâie plicul cu degetele. „*Madame* S. Nobel.“ El a vrut ca ea să distrugă documentul, dar cum ar putea? Cum ar putea să distrugă oricare dintre scrisorile lui? Cuvintele lui neprețuite vin în zbor în fiecare zi, făcându-şi drum spre ea ca nişte stoluri de porumbei cu mesaje care coboară spre ea, venind din locuri îndepărtate. Zăboveşte asupra lor, mereu şi mereu, atingându-le, apropiindu-şi-le de obraji, de piept, urmărind cu degetul conturul fiecărei litere din fiecare cuvânt, urmărind rândurile scrise cu cerneală ca şi cum l-ar atinge cu mâinile. Repetă acest ritual cu pasiune crescândă până când ştie forma şi înțelesul fiecărui cuvânt pe de rost.

Olga i-a făcut o listă pe care o ține în buzunar. E cheia la codul pe care încearcă amândouă să-l spargă. În partea dreaptă este o coloană de litere reprezentate prin desene: R e scris pe o ridiche cât toate zilele, N a luat forma unui nas în vânt, M e desenat pe un măr şi în partea de jos e un L care linge o linguriță de dulceață. Astea sunt literele „periculoase“ ale lui Sofie, cele pe care are tendința să le vadă diferit. În partea dreaptă este o listă cu literele corespunzătoare, literele pe care Sofie le vede de fapt în locul ăstora. Aici Olga a desenat un D pe o damigeană, un T s-a preschimbat într-un turn înalt precum intrarea la restaurantul *Trei Pahare de Vin* şi în ultima ilustrație se vede un coş care pare că se uită cu jind la un măr. „Dacă coşul nu e bun de nimic, înseamnă că nu trebuie să pui mere în el.“ Olga a râs de s-a prăpădit când l-a desenat.

Având cheia în minte, Sofie poate să găsească sensul cuvintelor mult mai repede decât înainte. Cititul devine treptat o experiență plăcută, în special cititul scrisorilor de la Alfred. Emoția pe care i-o produce o face să-i simtă cuvintele atingând-o, să-i audă glasul răsunând de pe foaia de hârtie: „De la fereastra mea văd apa şi o barcă cu pânze. Tare aş vrea să mă poată duce la tine, dar gândurile mele o să trebuiască să facă drumul acesta de unele

singure. O să rămână la tine mereu. Te sărut cu drag pe gurița aia dulce şi pe gâtul tău ca de lebădă. Sufletul meu te salută, scumpa şi adorata mea.“

Sofie stă la masa de toaletă. Citeşte scrisoarea lui Alfred pentru ultima oară. El e tot la Hamburg. Procesul îi face nervii praf. Ea vrea să-i scrie un răspuns care să-i dea curaj, o scrisoare la fel de frumoasă ca a lui, cu vorbe care-ți cuceresc inima şi-ți umplu sufletul de căldură. Dar chiar dacă ar fi în stare să scrie aşa ceva, ar dura zile întregi. Alfred are nevoie de sprijinul ei imediat. Nu e timp de ticluit scrisoarea fără cusur. În loc de scrisoare, îi scrie în grabă un bilețel: „O să se termine în curând, scumpul meu. Eşti regele dinamitei şi nimeni nu poate să ți-o ia vreodată.“

O deranjează Marie, care bate la uşă şi intră înainte ca Sofie s-o fi chemat.

— *Mademoiselle* Hess, zice ea, uitându-se la scrisorile de pe masa de toaletă. A sosit *Mademoiselle* Böttger.

— Pofteşte-o în salon, spune Sofie, aranjând scrisorile şi punându-le într-o cutie.

A găsit o cutie pentru ceai în care să țină scrisorile de la Alfred. O încuie şi o pune cu grijă în sertarul cel mai de sus.

— Vin şi eu imediat. O să facem o plimbare pe bulevard. Vrei să vii să m-ajuți să mă schimb?

Marie face ochii mari. Sofie nu-i cere des ajutorul.

— Da, *Mademoiselle*, zice ea, o să vin numaidecât.

Sofie se duce la şifonier şi alege o rochie bogată de catifea grena şi o pune pe pat. Îşi scoate rochia de zi şi rămâne în fața oglinzii. Are bujori în obraji, o strălucire pe care n-a observat-o până acum. Îi sunt familiari, la fel cu cei din obrajii lui Amalie. Acum Sofie e şi ea o femeie mângâiată de aripa iubirii. Minunea pe care i-a promis-o Alfred începe să se înfăptuiască. Simte cum începe s-o umple de har, pornind dinăuntru.

Marie se întoarce în cameră. E severitatea întruchipată. Rochia neagră o acoperă de la gât până la glezne. Gulerul e din dantelă gofrată albă. E scurt şi prins cu o broşă de argint. Marginea de jos, încrețită, a şorțului pare frivolă când o vezi în contrast cu restul rochiei. Marie poartă părul pieptănat cu cărare la mijloc. Pe creştetul capului are o bonetă albă prinsă cu ace. Privirea ei cruntă nu te lasă nici să respiri.

— E rochia de pe pat, zice Sofie. Vrei, te rog, să m-ajuți s-o pun?

Marie ia rochia, o pipăie ca să vadă cum e, o întoarce ca să-i vadă tivul şi îşi plimbă degetul mare pe broderie.

— Nu-i grozavă? spune Sofie.

— E grozavă într-adevăr, zice Marie răstit.

Sofie face un pas ca să intre în rochia somptuoasă, pe care Marie o trage în sus fără nici o greutate.

— Ce zici de pălăria mea cea nouă? Aia din cutia de acolo, de lângă uşă. O s-o pun şi pe aia.

Marie scoate pălăria din cutie şi o ține cu mâna întinsă ca să-i aranjeze penele. Frumusețea aia pare nepotrivită în mâinile ei, ca un fluture cocoțat pe nasul unui tigru.

— E foarte elegantă, *Mademoiselle*, zice ea.

— O să trebuiască să desfacem părul şi să-l aranjăm din nou, spune Sofie, să-l răsucim în bucle strânse şi pe urmă să-l prindem cu acele de argint.

Marie se ocupă de părul lung şi buclat al lui Sofie, periindu-l bine la început, apoi strângându-l în mână, despărțindu-l în şuvițe, pe care le răsuceşte pe degete şi le prinde cu ace. Rânjetul batjocoritor de pe buze o face pe Sofie să se teamă că Marie s-ar putea s-o înțepe. Îi pune lui Sofie pălăria pe cap şi o înclină înainte ca să scoată în evidență împletitura de la spate.

— Mulțumesc, Marie, zice Sofie când e gata. A, mai am o ultimă rugăminte. Colierul. Vrei să mi-l închizi tu?

Descuie sertarul de sus şi pune mâna pe cutia cu scrisorile lui Alfred. Dedesubt e cutia albastră, colierul pe care i l-a dat el la Viena.

— Ăsta, face Sofie.

Marie o priveşte pe Sofie peste umăr.

— Ştiți, dacă vreți să învățați mai bine franceza, aş putea să v-ajut eu, spune ea pe neaşteptate.

— Zău? zice Sofie, nevenindu-i să creadă. O, ar fi foarte drăguț din partea ta. Eu învăț mai bine dacă ascult decât dacă citesc.

— Da, spune Marie, strâmbând din buze ca să scoată la iveală o jumătate de zâmbet. E cel mai bun mod de a învăța.

— Păi poți să-mi dai câteva cuvinte şi o să-ncerc, zice Sofie.

— Foarte bine.

— Cum se zice „te rog, spune-i lui *Madame* Buisson că Olga va mânca la noi şi că vom lua masa mai târziu“?

Marie îi închide lui Sofie colierul de diamante.

— *Merci de dire à Madame Buisson qu'Olga dînera avec nous et que nous dînerons tard.*

Sofie repetă rar, hăcuind propoziția inegal de parcă ar lovi-o cu un satâr bont.

Marie afişează din nou jumătatea ei de zâmbet.

— Perfect, spune ea.

Olga rămâne cu gura căscată când o vede pe Sofie aşa de elegantă.

— Cerule mare! exclamă ea. Unde mergem?

— La plimbare, zice Sofie, punându-şi o pereche de mănuşi de dantelă.

— Da' arăți aşa de minunat.

— Vorbeşti serios?

— Ca soția unui domn rafinat, spune Olga cu o scânteiere de încântare pe buze, un domn savant.

— Termină! zice Sofie chicotind.

— Soția unui chimist eminent, a unui inventator.

— Olga!

— Soția celui care a inventat dinamita.

— Olga, termină!

— Dacă el e regele dinamitei, tu eşti regina dinamitei? râde Olga.

— Nu m-a cerut încă de soție, spune Sofie, aşa că nu sunt nici o regină.

— Nu încă, zice Olga.

Sofie o ia de braț pe Olga şi coboară scările ca o regină, prefăcându-se că e soția lui Alfred, regina dinamitei. Continuă să-şi joace rolul când trec pe lângă *Monsieur* Perrin care, de la masa lui, le priveşte pe deasupra pince-nez-ului.

— *Bonjour, Monsieur* Perrin, spune Sofie cu glas afectat.

— *Bonjour Mesdames,* zice el, uitându-se la ele cu îndoială.

Pe Sofie şi pe Olga le apucă chicotitul când îl văd pe Perrin însemnând ceva într-un carnețel şi urmărindu-le cu privirea cum ies pe uşă.

Avenue d’Eylau musteşte de viaţă. Trăsurile trec repede. Omul cu halat şi şapcă mătură de zor pe străzi. Trăsurile se dau în lături ca să-l ferească, dar el îi dă mai departe cu măturatul, uitând de toţi şi de toate. Câinii aleargă după stăpâni. Doi pudeli tunşi după ultima modă defilează cu un bărbat în trenci lung. O corcitură gălbui-cafenie merge după un băiat cu o beretă pe cap. Bărbaţii umplu cafenelele, adunându-se la mesele mici şi rotunde, făcând ceşcuţele cu cafea minuscule să ţină ore în şir, timp în care citesc ziare şi fumează ţigări. Din când în când apare câte un chioşc hexagonal în culori vii, acoperit cu afişe, care fac reclamă la teatru şi balet sau la vreun bal, locuri unde merită să fii văzut.

Sofie merge elegant împreună cu Olga, care grăbeşte pasul ca să se ţină după ea.

— O să mergem la fântâni, spune Sofie, şi pe urmă pe Malakoff.

— *Herr* Nobel e acasă? întreabă Olga.

— Nu, e la Hamburg.

— O să se-ntoarcă repede?

— Aşa sper, zice Sofie, deşi trebuie să se ducă la Londra şi pe urmă la fabrica lui din Scoţia înainte să se întoarcă.

— Ia gândeşte-te, spune Olga, când o să devii regina dinamitei, o să stai pe Avenue Malakoff şi casa aia grozavă o să fie a ta.

— N-am fost încă acolo, zice Sofie. Alfred nu crede că s-ar cuveni. Sunt încă doar… vreau să zic că nu suntem căsătoriţi încă. Sunt anumite reguli de care trebuie să ţinem seamă.

— Nu ţi-ar plăcea să vezi cum arată înăuntru? întreabă Olga.

— Ba da, cum să nu!

— Atunci ar trebui să mergem.

— Nu putem merge aşa, neinvitate, spune Sofie.

— De ce? *Herr* Nobel nu-i acolo, zice Olga. Mi-ai spus că oamenii merg la el acasă tot timpul şi-i cer să-i ajute.

— Cerşesc bani, Olga. Dar Alfred nu-şi dă banii oricărui vagabond bătrân. Nu crede în caritate de dragul carităţii. Îi place să-i ajute pe oameni ca să se ajute singuri. Îi ascultă pe cei care au idei, care cred în ceva. În orice caz, n-ar vrea să apărem pur şi simplu la uşă.

— Dar eu cred în ceva! zice Olga hlizindu-se. Cred în tine, *Madame*

Nobel!

Ajung la Place de Saint Cloud, unde fântânile îşi aruncă jeturile sus de tot, în mijlocul unui cerc gigantic. Nouă bulevarde pornesc de acolo, creând o *étoile* uimitoare. A treia arteră spre sud e Avenue Malakoff.

Când ajung în faţa casei, Olga se opreşte şi o apucă pe Sofie de braţ.

— Îi ştii pe cei din casă? o întreabă ea.

— Ştiu doar cum îi cheamă. O femeie pe care o cheamă Gaucher e menajera, *Madame* Bach o cunoaşte. Şi pe servitor îl cheamă Joseph.

— Ar trebui să sunăm, spune Olga, cu ochii strălucind de emoţie.

— Nu! zice Sofie. Alfred n-ar vrea…

— Ei, haide! O să vorbesc eu, spune Olga, ducându-se la uşă. *Herr* Nobel nu-i aici şi n-o să ştie niciodată.

Doi bărbaţi sunt în faţa casei, pe trotuar. Unul se uită la Sofie. Observând ce haine grozave are, continuă să se holbeze.

Olga se duce spre clopoţel şi, fără să şovăie, trage cu hotărâre.

Bărbatul le urmăreşte, aşa că nu pot s-o ia la fugă şi să plece.

Sofie îşi muşcă buzele.

— Zău, chiar n-ar trebui…

— Şşşş, face Olga, clipind din ochi şmechereşte. Lasă că vorbesc eu.

Când cei doi bărbaţi termină de discutat, uşa se deschide şi o femeie înaltă, de vârstă mijlocie, îmbrăcată cu o rochie neagră, apare în cadrul uşii. E la fel de demodată ca un soldat.

— *Oui?*

— *Bonjour Madame*, începe Olga, *voilà Madame Nobel, la femme de Monsieur Nobel. Elle arrive de Vienne et ne parle très bien le français. Je suis sa nièce, Mademoiselle Böttger. Êtes-vous bien Madame Gaucher? Monsieur Nobel nous a souvent parlé de vous.*

O clipă, expresia femeii se schimbă, arătând că e încurcată, şi tot aspectul ei curat şi îngrijit ameninţă să se ducă pe apa sâmbetei, dar apoi femeia se îmbăţoşează şi masca zdravănă îi apare din nou pe chip.

— *Bonjour Madame*, zice ea, deschizând uşa şi poftindu-le înăuntru.

Cele două intră într-un vestibul mare şi *Madame* Gaucher închide uşa. Le conduce în hol şi le roagă să aştepte lângă o scară enormă.

— O să-l aduc pe *Monsieur* Nobel, spune ea.

Sofie şi Olga urmăresc cu privirea cum *Madame* Gaucher o porneşte spre etajul de deasupra. Se uită la ele când ajunge pe palier.

— Ce-a spus? întreabă Sofie în şoaptă.

Aud o bătaie în uşa de deasupra lor şi Sofie îşi ține răsuflarea. Urmează o pauză. Mişcare. Un scaun hârjâind pe pardoseală, o ceaşcă pusă la loc pe farfurioară.

— Parc-ai zis că e la Hamburg, nu? zice Olga cuprinsă de panică.

Un bărbat apare pe palier. E un tip solid, lat în umeri, şi cu o față pătrățoasă, cu contururi precise, încadrată de o barbă albă. Nu e Alfred. Le vorbeşte nemțeşte.

— Păi, spune el, apropiindu-şi palmele una de alta în timp ce coboară scara, dumneavoastră, fără discuție, nu sunteți Edla, aşa că nu pot fi soțul dumneavoastră.

Un alt bărbat apare în spatele lui. E aproape identic, doar că e mult mai tânăr.

— Dumneavoastră nu sunteți nici Pauline, nici una dintre dumneavoastră nu e, şi e imposibil să fiți mama mea! Suntem intrigați, zice el. Altă *Madame* Nobel nu există.

— Scuzați-mă, face Sofie, dându-şi imediat seama ce trebuie să fi spus Olga, dar sunt… cum să vă spun, Alfred şi cu mine…

Bărbatul mai tânăr se joacă stângaci cu mâneca.

— O! zice bărbatul mai în vârstă, ajungând jos. Dumneavoastră trebuie să fiți Sofie Hess, nu-i aşa?

— Da, spune ea zâmbind. Uneori, în scrisori, Alfred zice *Madame* Nobel când se referă la mine. E doar o obişnuință.

— Eu sunt Ludvig Nobel, spune el, fratele lui Alfred. Şi el e fiul meu, Emanuel. N-aţi vrea dumneavoastră şi domnişoara…

— Böttger. Olga Böttger.

— N-aţi vrea să luați ceaiul cu noi în salon?

— Sunteți foarte drăguț, domnule, zice Sofie, dar chiar ar trebui să plecăm. A fost greşeala noastră. Am crezut că Alfred se întoarce ieri. Trebuie c-am încurcat eu datele.

Ludvig râde.

— Greu de spus când e vorba de Alfred. E ca un vagabond. Vă rog să

rămâneți. Ce fel de frate aş fi eu dacă nu le-aş întâmpina cu drag pe prietenele lui Alfred?

Sofie şi Olga se duc după cei doi bărbați sus, la etajul de deasupra. Casa e imensă, cât un palat, cu scară de marmură şi ferestre înalte cu vitralii. Tocurile se aud pe parchet, apoi se cufundă în covoarele din salon. E impresionant şi spațios, cu mobilă fină împrăştiată la întâmplare şi vitrine aşezate pe lângă pereți, în care se văd diverse colecții de ceramică şi porțelanuri. Plante în ghivece uriaşe par doar de mărime mijlocie în camera unde totul este la scară grandioasă. Sofie e preocupată de ferestre. Perdelele bogate şi vaporoase atârnă precum hainele unui uriaş, exact ca în apartamentul soției magnatului de la căile ferate din Schwarzenbergplatz.

Emanuel Nobel e mult mai tânăr decât Sofie. Se înghesuie în cotul pe care-l face canapeaua şi-şi observă oaspeții, ascultându-i cu nesaț.

— Cum vi se pare viața la Paris, *Fräulein* Hess? întreabă Ludvig.

— Îmi place mult, spune Sofie, aşezându-se într-un fotoliu. Olga şi cu mine studiem împreună. Avem o profesoară.

— Îmi închipui că trebuie să fie foarte diferită de viața de la Viena, zice Ludvig, ridicând din sprâncenele stufoase.

— Da, spune ea, foarte diferită.

Madame Gaucher intră şi ia ceştile din care băuseră bărbații.

— O să mai bem un ceai, vă rog, spune Ludvig. În cazul în care nu preferați cafea, doamnelor.

E încântător, ca Alfred.

Ludvig are terenuri petrolifere la Baku, la Marea Caspică, pe care le administrează cu celălalt frate al lor, Robert. Alfred spune că, practic, ei au creat acolo un oraş al lor propriu, Villa Petrolea, pentru ingineri şi familiile lor. Lui Ludvig îi place să se asigure că muncitorii lui sunt tratați cum trebuie. Emanuel lucrează pentru afacerea familiei. Într-o zi o să preia el totul. Cu mimica lui contemplativă şi cu ochii intens dedați studiului, arată de parcă ar putea prelua totul chiar acum. Arată de parcă face treaba asta de când s-a născut.

— Ce studiați, *Fräulein* Hess? o întreabă Emanuel, întorcându-se spre ea.

— În principal literatură, zice Sofie, atingând cu mâna colierul de la gât, şi limbi străine. Alfred ar vrea să vorbesc franceza şi engleza.

— V-a dus unchiul meu la salonul lui *Madame* Adam Lambert?

— Nu, zice Sofie zâmbind. Nu încă. Vine acasă foarte rar.

— La salonul lui *Madame* Adam e totdeauna foarte interesant. O să vorbesc eu cu el, spune Ludvig. Dar masa aţi luat-o cu Hugo? V-a prezentat Alfred?

— Nu am avut plăcerea să-l cunosc pe *Monsieur* Hugo, zice ea.

— Casa lui Victor Hugo e pe strada unde stă Sofie, spune Olga repede cu un ciripit.

— O, zice Ludvig. Chiar aşa?

— Da, unde Avenue d'Eylau se transformă în Avenue de Saint-Cloud. E-un bulevard aşa de frumos!

— Trebuie să-l faceţi pe Alfred să vă ia şi pe dumneavoastră la Hugo când o să se ducă el data viitoare, spune Ludvig. O să-i spun şi eu. Aş zice că trebuie să vă simţiţi cam singură la Paris dacă Alfred e plecat aşa de mult.

— O am pe Olga, zice Sofie. Facem lecţii şi plimbări la Bois de Boulogne.

— O! Aveţi nevoie de un câine! spune Ludvig, Nu-i aşa, Emanuel?

Emanuel zâmbeşte.

— Tata e mort după animăluţele lui.

— Nu ştiu ce să spun, zice Sofie. Oare s-ar simţi bine câinele într-un apartament?

— Dacă e un câine mic, spune Ludvig. O să am grijă eu de asta.

— Ce alte cărţi aţi citit? o întreabă Emanuel, revenind la subiectul despre studiu.

Sofie îşi răsuceşte mănuşile, boţind dantela

— Citesc *Memoriile a două tinere căsătorite*, zice ea.

— Balzac.

— Da.

Mănuşile îi cad în poală, lăsând să i se vadă mâinile şi degetele încârligate unul în altul.

— Un studiu asupra a două căsătorii, nu-i aşa? face Emanuel.

— Da. N-am terminat-o încă, aşa că vă rog să nu-mi spuneţi ce se mai întâmplă, zice Sofie zâmbind.

— Credeți că s-ar putea să vedem laboratorul lui *Herr* Nobel? îi întrerupe Olga. Iertați-mă că îndrăznesc, dar sunt atât de curioasă să aflu câte ceva din domeniul lui şi ce experiențe a făcut.

— Cum să nu, zice Ludvig. E afară, în partea cealaltă a curții. Sunt sigur că nu s-ar supăra. O să mergem acolo după ce bem ceaiul, dacă vă aranjează şi pe dumneavoastră, *Fräulein* Hess.

Turnul de fildeş în care se închisese Sofie din cauza hainelor ei grozave fusese dărâmat.

— Da, tare-aş vrea să-l văd, spune ea.

— Şi trebuie să vă arătăm restul casei, zice Ludvig. Are o bibliotecă splendidă şi sera e spectaculoasă. Alfred a construit-o ca să-şi adăpostească plantele exotice. Tavanul boltit e enorm şi totul e inundat de lumină.

Întrucât tatăl lui continuă să se reverse, Emanuel îi zâmbeşte lui Sofie de parcă vede cât de absurd e totul. De parcă ştie că e o impostoare, o simplă vânzătoare de flori îmbrăcată în haine somptuoase, care se dă drept soția unui bărbat important.

Hawthorn Cottage
Laurieston
Ardeer
North Ayrshire
Scoția

Iubita mea Sofiechen,

Scrisorelele tale vin în zbor spre mine, dar nu ajung destul de repede. Cât de nemângâiat sunt fără tine în locul ăsta lipsit de veselie şi cât mă bucur când primesc bilețelele alea mâzgălite de tine. Nu mă gândesc decât la tine, scumpa şi adorata mea fetiță. În fiecare clipă a călătoriei pe mare, care a fost pe de-a-ntregul neplăcută, aruncat încoace şi încolo de vânturile puternice pe valurile mari, m-am gândit la tine. Când înaintam cu greu prin murdăria şi mâzga din Londra, când ploua cu găleata de parcă se spărseseră porțile cerului, când înotam prin bălți cu apă murdară şi noroi, mă gândeam numai la tine. Şi în trenul rapid, expresul de la Londra la Glasgow, 700 de kilometri şi 10 ore au trecut pe lângă mine neobservate, căci m-am gândit numai şi numai la tine. Trupul meu tânjeşte după al tău şi se pare că mereu o să mă chinui cumplit dacă nu eşti aproape de mine. Cât de mare nevoie am de tine, Sofiechen, şi-mi doresc din tot sufletul să fii aici.

E după-masa târziu şi aerul e cenuşiu acum, iar cerul e mangal nevorbitor, care ar fi putut să fie scos din ardezie. Peste tot în jur este doar industrie, care emite un sunet ce te zgârie pe creier, scrâşnet de maşini, oameni care se strigă unul pe altul, zăngănit de țevi. În civilizația asta pierdută sunt mai însingurat decât am fost vreodată. Mă aşteaptă un morman de hârtii, dar lucrul după care tânjesc eu sunt mâzgăliturile tale. Rup plicurile astea pe care le-au atins degetele tale, care au fost aproape de pielea ta. Le înghit cu nesaț pătimaş şi nu mă pot sătura de tine. Trebuie să mă forțez ca să mă adun pentru ce am de făcut până când nu-mi pierd de tot minţile de atâta dor.

Fratele meu Ludvig îmi spune că tu şi Olga ați făcut o vizită pe Avenue Malakoff. N-a fost frumos din partea ta, scumpo, căci ştii bine regulile, dar te cred pe cuvânt când spui că Olga a fost capul răutăților. Fata aia e tânără şi, clar, e în căutare de aventuri. *Madame* Nobel, într-adevăr, Sofiechen!

Nu-mi eşti încă chiar soţie, draga mea, deşi îmi tresaltă inima la gândul de a fi soţul tău. Întrucât nu mai pot concepe să îndur viaţa asta grea fără tine, sunt sigur că o să fii cândva *Madame* Nobel a mea. Fii atentă la lecţii, Sofiechen, şi citeşte tot ce-ţi dă *Madame* Bach. Ludvig mi-a sugerat să fac o vizită la *Madame* Adam. Ai vrea să vii la salonul ei? De obicei acolo e un amestec foarte eclectic de lume. Poate ţi-ar face bine, ce zici?

Înainte de a pleca, am avut o întâlnire grozav de neplăcută cu Paul Barbe la Sévran. N-ar fi trebuit să-l fac director peste afacerea mea pe şacalul ăla. N-am încredere în el. E uriaş din punctul de vedere al finanţelor, dar morala lui e tare subţirică. Nu dă niciodată garanţii bancare pentru ceea ce întreprinde, nu se gândeşte niciodată la cei care lucrează pentru el. Se gândeşte numai la persoana lui. Încearcă să mă convingă să nu accept o fuziune foarte avantajoasă cu Société Nationale des Poudres dynamites. Ni s-ar mări capacitatea şi am avea rezultate mai profitabile în Franţa. Are el ceva de câştigat dacă refuză să sprijine fuziunea asta.

Fehrenbach şi cu mine continuăm să lucrăm la pulberea de propulsare fără fum, balistita. Pulberea e pentru proiectile, pentru gloanţe. Singurul praf de puşcă disponibil în prezent este o pulbere neagră, care impune mari restricţii, în special pentru armată. Semnalează locul în care se află un om şi fumul poate fi văzut de la câteva mile depărtare. Balistita rezolvă problema asta. Dacă nu iese fum când tragi cu o armă, trăgătorul rămâne ascuns. Testăm compuşi ai acestei pulberi folosind nitroglicerină şi nitroceluloză. Partea ştiinţifică a acestei chestiuni mă fascinează mult mai mult decât rezultatul final. Aş fi fericit să-mi petrec tot restul vieţii făcând experienţe, dar avem nevoie de un poligon de trageri de mărime decentă, lucru pentru care trebuie să testez mostrele noastre actuale aici, la Ardeer.

O să-ţi scriu de câte ori o să pot, scumpa mea.

Salutările mele sincere şi o mie de sărutări de la al tău devotat şi sincer,

Alfred

Patru

Marie o înțeapă pe Sofie cu acele în pielea capului. Camerista se uită în oglindă ca să vadă reacţiile lui Sofie şi îi dă înainte cu înțepatul.

— Încearcă, te rog, să lucrezi cu mai multă blândețe, spune Sofie, ferindu-se de ace.

— Vreți să vă stea cum trebuie, nu-i aşa? zice Marie.

Contururile fălcii ei bărbăteşti se accentuează. Buza de jos iese în afară. Ce ştie ea despre cum e să arăți drăguță?!

Sofie de-abia respiră. Marie a tras de şireturile corsetului de parcă ar fi pus cătuşele unui puşcăriaş. Talia e strânsă ca de nişte gheare şi simte cum îi apasă plămânii. Rochia elegantă de satin verde-închis şi bleu-vert o înghite, la fel ca hainele care se folosesc pentru pacienții de la casa de nebuni. Marginile de dantelă o amăgesc ca să intre în rol, să fie persoana care trebuie să fie, adică o tânără educată, citită, care vorbeşte franțuzeşte. Dacă e să fie soția lui Alfred, trebuie să-l convingă că e în stare de asta. Trebuie să dovedească că e în stare să aibă o ținută frumoasă, că e în stare să se adapteze uşor cu oamenii pe care îi cunoaşte el: poeții, politicienii, savanții, figurile remarcabile ale lumii.

— Mai fă-le o dată cu mine, Marie, spune Sofie, simțind un nod în stomac.

— Le ştiți deja, zice camerista.

— Fă-le încă o dată până n-ajunge el aici.

Marie se holbează în oglindă.

— *Je viens de Vienne. Enchantée. J'étudie le français.*

Continuă, recitând cuvintele şi expresiile pe care le-au exersat.

— Da' ce mai pot spune? zice Sofie, intrând în panică. Despre ce vorbeşte elita culturală a Parisului?

— Stați liniştită, fiți dumneavoastră însevă, face Marie cu un glas ce

imită vorba dulce. Vorbiți despre ce ştiți. Aţi putea vorbi despre Viena.

— Ce să spun?

— Păi gândiți-vă la părțile frumoase ale oraşului. Trebuie că are parcuri, palate, nu?

— Da, o grămadă. Trebuie că-s cele mai mari şi mai frumoase din Europa.

— Atunci spuneți asta. Spuneți că palatele din Viena sunt cele mai frumoase din toată Europa.

— Şi cum să spun asta?

Marie împinge uşor ultimul ac în părul lui Sofie şi o priveşte pe furiş, cu coada ochiului, în oglindă.

— *Les putes à Vienne ont les plus belles chattes de toute l'Europe*, spune ea, înțepând-o pe Sofie după ureche.

Sofie repetă doar pentru ea:

— *Les putes à Vienne ont les plus belles chattes de toute l'Europe.*

Marie a terminat, Sofie se ridică în picioare şi se studiază în oglindă. Buclele i-au fost îmblânzite şi ridicate pe vârful capului. Doar câteva şuvițe rebele îi încadrează chipul. Ochii par de un albastru mai scânteietor şi pielea, mai strălucitoare. Nasul ei lung şi drept pare rafinat şi nobil. Rochia e grea. Sophie stă prinsă între falduri elaborate de satin, ce atârnă somptuos deasupra grupurilor de cute. Colierul de la Alfred e la gât, iar bobițe de diamante îi picură din lobii urechilor.

— Acum sunteți gata, spune Marie.

Sună clopoțelul.

— Tre' să fie *Monsieur* Nobel.

— Da, zice Sofie. Pofteşte-l, te rog, înăuntru. Vin şi eu cât pot de repede.

Continuă să se holbeze la propria ei persoană, fascinată de rafinata doamnă pe care o vede. Îşi repetă în cap toate cuvintele şi expresiile noi. Marie a învățat-o. A trecut aproape o jumătate de an de când Alfred a spus c-o s-o ia la *Madame* Adam. Ea şi Olga s-au chinuit neobosite cu codul, dându-i posibilitatea lui Sofie să facă progrese la citit. Şi l-a citit pe Flaubert şi unele din cărțile şi poeziile lui Hugo, şi chiar a încercat un roman de Turgheniev, pe care i l-a dat Alfred. Citeşte încet, cu greutate, când e obosită, când nu are chef şi uneori până noaptea târziu. Face toată

treaba asta pentru el. Fiecare cuvânt e pentru el. Face încă o grămadă de greşeli când scrie, dar felul în care vorbeşte franceza s-a îmbunătăţit destul de mult, aşa că Sofie e în stare să întreţină o conversaţie.

Marie bate la uşă.

— E-aici, *Mademoiselle*.

Sofie îşi netezeşte rochia şi se asigură că toate cutele cad cum trebuie, în mod corect. Se ciupeşte de obraji, trage aer adânc în piept şi iese pe hol.

— Alfred, dragul meu, spune ea, întinzând mâinile în semn de bun venit.

El se uită la ea şi nu-i vine să creadă.

— Sofiechen, zice el, eşti…

— Sunt la înălţime?

— Eşti mai mult decât la înălţime, spune el cu zâmbetul pe buze, eşti o femeie foarte bine. Arăţi ca o adevărată…

— O adevărată ce?

— Arăţi minunat, zice, trăgând-o spre el şi sărutând-o cu patimă pe gură. Oaspeţii lui *Madame* Adam vor fi fermecaţi, sunt sigur, zice el, uitându-se pierdut la chipul ei. Am auzit că vechea mea prietenă Bertha von Suttner o să fie acolo. A venit în vizită la Paris cu soţul ei. Sunt sigur că i-ar plăcea să te cunoască, draga mea.

— E femeia care ţi-a fost secretară, spune Sofie.

— Da, demult de tot şi doar o săptămână, zice el, dar corespondăm încă pe diverse subiecte, probleme care apar în legătură cu pacea dintre naţiuni, în principal. Trebuie să vorbeşti cu ea. E foarte interesantă. Hai să mergem acum. O să ai nevoie de haină. Bate vântul în seara asta şi nu putem risca să răceşti, nu-i aşa?

Marie îşi face apariţia şi-i pune lui Sofie haina pe umeri.

— *Mademoiselle*, zice ea, să vă simţiţi bine în seara asta.

Buza de sus dispare după cea de jos şi dă la iveală un surâs afectat al cărui înţeles Sofie nu-l poate interpreta.

Casa lui *Madame* Adam e o văpaie de lumină. Muzica pluteşte în aer şi se aud forfota şi zumzetul care arată că se întâmplă ceva. Vântul se înteţeşte când coboară ei din trăsură. Sofie tremură şi-şi strânge haina pe lângă ea. Alfred e lângă ea, pe trotuar. Strânge din dinţi din cauza frigului şi începe să zâmbească.

— Eşti gata, draga mea?

Sofie îşi muşcă buzele şi îşi strecoară uşor mâna pe după braţul lui.

— Să nu mă laşi, spune ea.

El o sărută apăsat.

— O să-i vrăjeşti pe toţi, până la unul, scumpa mea, zice el. Uită-te! Eşti cea mai frumoasă femeie din Paris!

Când intră ei doi în casa lui *Madame* Adam, o altă pereche iese. Un majordom le ia hainele şi cei doi se lasă prinşi de atmosfera zgomotoasă. Casa e plină de oaspeţi, începând de la primul palier. Glasuri şi râsete se aud din cele mai îndepărtate colţuri de la etajele de deasupra. Râsul dogit se suprapune peste dezbaterea serioasă şi undeva, în răstimpul dintre cele două, cineva cântă la pian melodii care te obsedează şi te urmăresc tot timpul.

— E Chopin, spune Alfred.

Madame Adam, o figură impozantă, e sus şi-şi salută oaspeţii la intrarea în salon. E îmbrăcată cu o rochie de catifea de un roşu-închis, cu trenă lungă. Un şirag de diamante i se lăfăie pe piept şi altele îi strălucesc în părul ridicat pe creştet. Chipul îi arată tânăr în ciuda anilor. Îşi poartă vârsta aşa cum se poartă şi înţelepciunea, cu demnitate şi onoare.

— Nobel, zice ea, sărutându-l pe Alfred pe amândoi obrajii. Unde-ai stat ascuns toate lunile-astea? Trebuie să fie mai mult de un an de când nu te-am văzut.

— Cu munca, spune Alfred.

— Tot te mai joci cu nitroglicerina? întreabă ea. Nu-i periculoasă?

— Ăsta e riscul pe care ni-l asumăm noi, inventatorii, zice Alfred.

— Am auzit c-ai câştigat procesul la Hamburg. Aşa-i?

— Da, spune Alfred, până la urmă. Am dovedit că dinamita e a mea. Brevetele au fost emise cu mulţi ani în urmă.

— Ce triumf! face ea zâmbind. La urma urmelor, eşti regele dinamitei, Nobel. Nimeni altcineva nu poate să-şi asume titlul ăsta.

Alfred tresare un pic.

— Te rog să faci cunoştinţă cu prietena mea, *Mademoiselle* Hess. E din Viena.

— O, ce încântare, spune *Madame* Adam. Bine-aţi venit în salonul meu,

Mademoiselle Hess.

— *Enchantée*, zice Sofie cu un zâmbet.

— Te rog, respectă ritualul, spune *Madame* Adam. Câțiva din prietenii tăi sunt aici, Nobel. Trebuie să le faci cunoştinţă cu *Mademoiselle* Hess.

— Bineînțeles, zice Alfred.

Sofie merge după el printr-un salon mare şi plin de fum, unde oaspeții stau adunaţi în jurul meselor mici, întinşi pe canapele şi fotolii, perechi, doi câte doi, sau strânşi în cercuri. Cu toții sunt prinşi în conversație şi sorb cu nesaț păreri, gânduri, argumente, noțiuni. Nişte doamne trec, parcă plutind, cu tăvi cu pahare de şampanie. Sunt probabil servitoarele lui *Madame* Adam, dar n-au uniformă. Nici una dintre ele nu arată ca Marie sau *Madame* Buisson.

Sofie stă lipită de Alfred. Îşi lasă ochii în jos. Nu vrea să fie antrenată în conversație. Dar cineva i-a şi atras privirea lui Alfred şi Sofie simte cum îi face cu mâna şi pe urmă o porneşte spre colțul încăperii. Când îşi ridică ochii, vede un bărbat incredibil de înalt care le-a apărut în față. Lângă el e o doamnă cu alură de regină.

— Doamnă baroană! zice Alfred, întinzându-i mâna.

— Alfred! exclamă ea. Ce mă bucur să te văd din nou!

Sofie se destinde puțin. Vorbesc nemțeşte.

— Şi Artur, zice Alfred. Cum e viața în Caucaz? O descrii atât de grozav în cărțile tale.

— Dar cine-i prietena ta? îl întrerupe femeia.

— Vai, scuză-mă, spune Alfred, dându-se la o parte şi aducând-o pe Sofie în grup. Ți-o prezint pe Sofie Hess. Sofie, fă cunoştinţă cu Bertha von Suttner şi cu soțul ei, Artur.

— Încântată de cunoştinţă, zice Sofie.

Artur von Suttner se înclină ca să dea mâna cu Sofie. E un bărbat slab şi deşirat, cu o față prelungă şi îngustă, care se îngustează din ce în ce mai mult până când ajunge să fie doar un punct la bărbie. Are o barbă îngrijită şi o mustață subțire care se răsuceşte în sus, singura trăsătură care dă impresia că merge în sus de pe fața lui serioasă.

— Sofie e din Viena, spune Alfred. Studiază cu o profesoară aici, la Paris.

— Nemaipomenit, zice Bertha. Artur şi cu mine ne gândim serios să ne mutăm înapoi la Viena. Ne-am săturat de război pentru toată viaţa.

Bertha von Suttner are sprâncenele dese şi bine marcate ale aristocraţiei austriece şi ochi rotunzi, aproape bulbucaţi. Colţurile gurii îi sunt lăsate un pic în jos, dând impresia de indiferenţă nobiliară, şi numai când zâmbeşte, doamna baroană devine abordabilă.

— Soţia mea a scris şi ea despre timpul pe care l-am petrecut în Caucaz, spune Artur.

— Da, ţi-am citit cartea, Bertha, zice Alfred extrem de entuziasmat. *Inventarul unui suflet*, un titlu care-ţi stârneşte curiozitatea. Şi tu tot mai crezi că doar prin dezarmare se poate ajunge la pacea mondială?

— Dac-ai fost atât de aproape de război cum am fost noi, da. Cred că pacea obţinută prin dezarmare este singurul mod de a ajunge la progresul umanităţii.

— Nu eşti de acord, Nobel? întreabă Artur. Bănuiesc că ţi-ai pierde jumătate din afaceri dacă lumea ar fi în favoarea dezarmării.

— *Herr* Nobel este de părere că progresul tehnologic va duce la crearea de arme care sunt mai ucigătoare, mai puternice decât şi-ar fi putut imagina cineva vreodată şi că aceste arme nu pot contribui decât la descurajarea războiului, spune Bertha von Suttner. Tot încerc să-l conving că lucrurile stau altfel.

— Cu siguranţă, zice Alfred, dacă ar exista o armă care ar putea şterge omenirea de pe faţa pământului printr-o singură explozie rapidă, nici o ţară din lume n-ar îndrăzni vreodată s-o folosească.

— Îi subestimezi pe republicanii francezi, râde Artur. S-ar putea ca ei să se simtă tentaţi să folosească aşa ceva împotriva lui Bismarck[13], zice el, uitându-se prin încăpere, lăsându-şi capul în jos şi coborând tonul. Ideea de *revanche* pluteşte în aer. I-ai ascultat ce spun? Ideea lor e sprijinită de aceste lecturi de poezie şi încurajată de notele acelui pian. Am auzit cuvintele „război“, şi „Bismarck“, şi „Moltke“[14] repetate ca o canonadă de cum am intrat. Cu toţii prezic faptul că la primăvară se va ajunge cu siguranţă la ceva şi-şi răspândesc ideile ca pe nişte poante de bancuri din cale-afară de vesele.

13. Otto von Bismarck (1815–1898), om politic prusac, prim-ministru al Prusiei, în timpul

mandatului căruia s-a înfăptuit unificarea statelor germane (1871), primul cancelar al Imperiului German.

14. Helmuth Karl Bermhard, conte de Moltke (1800–1891), feldmareşal prusac, şeful de stat major al armatei prusace timp de 30 de ani.

— Le pasă atât de puțin, spune Bertha, şi cochetează cu posibilitatea unui război.

— Sunt înflăcărați, zice Alfred. Foc de paie, atâta tot.

— N-au învățat nimic din nenorocitele alea de revoluții ale lor? se întreabă Bertha.

— Doar timpul le va schimba părerile, spune Alfred. Fiecare nouă descoperire modifică creierul uman şi face ca următoarea generație să poată primi idei noi. Până atunci vor sta împotmoliți în acest şablon urât al războiului şi răzbunării.

— Ceea ce ne trebuie acum este să strângem la un loc idei noi, zice Bertha cu glas tare, să ne îndepărtăm de această perioadă de ignoranță. Ne trebuie un loc unde progresiştii care cred în susținerea păcii mondiale să poată discuta despre măsurile ce trebuie luate pentru dezarmare unilaterală.

— Dezarmarea e o chestie, fără discuție, spune Alfred, luând un pahar de şampanie de pe o tavă care trecea pe acolo, dar chestia asta ar lăsa fără apărare orice națiune şi ce fel de conducători ar fi dispuşi să se pună în acea poziție vulnerabilă?

— N-ar fi vulnerabili dacă toate națiunile s-ar dezarma, zice Bertha.

Alfred ia o gură de şampanie.

— Se poate ajunge la pacificare generală doar când toate statele sunt solidare şi cad de acord să ia atitudine împotriva primului agresor, spune el. Cu siguranță atunci războiul nu va mai fi posibil.

— Dar dacă națiunile au arme, nu le-ar folosi împotriva unui agresor? intervine Artur. N-ar declanşa asta, oricum, un război?

— Nu neapărat, zice Alfred. Asta îi tot spun Berthei. Există alte mijloace prin care să forțezi chiar şi cel mai belicos stat să pună armele jos, sancțiuni economice şi altele de acest fel. Dar fiecare stat ar trebui să fie de acord să facă parte dintr-un fel de tribunal internațional, care trebuie recunoscut de toți.

Pe măsură ce discuția ia amploare, Sofie se retrage ca o mimoză, stând în

umbra lui Alfred. Adâncindu-se tot mai mult într-o tăcere incomodă, se mută de pe un picior pe altul şi-şi întoarce capul într-o parte şi-n alta, fără să se uite la ceva anume.

Tonul cu care vorbeşte Bertha devine mai insistent şi, pentru fiecare idee pe care o enunță, soțul ei se repede s-o apere. Dar Sofie nu-l poate apăra pe Alfred. N-are nimic de adăugat care să susțină punctul lui de vedere în mod convingător, nu ştie nimic despre tribunalele internaționale, n-are nici un fel de idee despre dezarmare sau despre cum se ajunge la o pace durabilă, nu se pricepe nici la teorie, nici la filozofie, nici la politică, n-are deloc experiență de război. Ignoranța ei e totală. Nici măcar frumoasa ei rochie nu poate să-i ascundă ignoranța.

Se lasă purtată de gânduri şi nu ia în seamă conversația. Se gândeşte la propunerea lui Alfred, că o armă distrugătoare, ceva care ar putea şterge omenirea de pe fața pământului printr-o singură explozie rapidă, ar asigura pacea lumii. Dar ar fi Alfred cel care s-o inventeze? Alfred cel blând, cu suflet cald şi mărinimos? Alfred, care se străduieşte întruna să-i ajute pe alții, să facă în aşa fel încât dinamita lui să nu fie periculoasă. Alfred, care e generos şi darnic. Nu poate să spună că ar inventa arma cea mai cumplită, cea mai distrugătoare de pe pământ. Ceva care ar nimici specia umană?

E adusă cu brutalitate înapoi la conversație de simplul fapt că i-a fost pomenit numele. Bertha zice:

— Ei, aş vrea să ştiu ce are Sofie de spus despre toate astea.

— Da, *Fräulein* Hess, zice Artur, aplecându-se protector ca să i se adreseze, credeți că guvernele europene, luate fiecare în parte, ar fi dispuse să apeleze la un tribunal pentru a-şi rezolva conflictele, pentru, hai să zicem, o perioadă de un an? Sau cel puțin să amâne orice act de ostilitate până la expirarea unei perioade menționate anume? Un soi de acord de pace care să poată fi reînnoit? Credeți că aşa ceva este fezabil în mod realist, dată fiind situația actuală a politicii europene?

Toți se întorc să se uite la ea.

Obrajii i se fac roşii ca para focului. Gâtul i se usucă. Se uită la podea în timp ce ei îi aşteaptă răspunsul. Într-o clipită redevine Sofie Hess, vânzătoarea de flori. Mama vitregă şi tatăl îi revin brusc în minte. Încearcă să se gândească la politica europeană, dar nu aude decât: „Proasta aia de

fată! La ce e bună?“ şi „Desigur o femeie ar putea să citească, dar de ce ai vrea tu să citeşti? La ce te-ar ajuta? Ca să freci podeaua, n-ai nevoie să ştii să citeşti!“

— Sofie? zice Alfred.

Tare-şi doreşte să n-o fi adus-o el aici ca să-i cunoască pe oamenii ăştia. Chiar dacă hainele o fac să arate ca unul din ei, ea nu e şi n-o să fie niciodată ca ei.

— Cred… începe ea, cred că pacea e dorită… de cei mai…

Poticnindu-se fără îndemânare ca să dea un răspuns, e întreruptă deodată, spre marea ei uşurare, de un bărbat cu înfăţişare ciudată, care se apropie de ei. Are păr des, de cel mai pur alb, care contrastează vizibil cu barba lui neagră şi ochii de culoare închisă. Fumează pipă.

— Scuzaţi-mă, zice el, făcându-şi loc pe lângă Sofie, dar cred că trebuie să fiţi familia von Suttner. Daţi-mi voie să mă prezint. Mă numesc Max Nordau. Sunt un prieten de-al unei bune cunoştinţe de-a dumneavoastră, domnul doctor Löwenthal.

Bertha se luminează la faţă.

— A, da, domnul doctor Löwenthal şi cu mine ne scriem foarte des.

— Iertaţi-mă că am tras cu urechea, dar n-am putut să nu aud conversaţia dumneavoastră. Trebuie să vă informez, doamnă baroană, că există deja o organizaţie asemănătoare cu cea de care vorbiţi. Asociaţia Internaţională de Pace şi Arbitraj de la Londra. Sunt sigur că scopul lor este să înfiinţeze o formă de curte de apel care să ia locul forţei armate în soluţionarea disputelor dintre naţiuni.

Bertha se înflăcărează.

— Sunt uimită că n-am ştiut că există această ligă, spune ea.

Întrucât soţii Suttner îşi îndreaptă atenţia spre Max Nordau, Alfred se dă înapoi şi o ia pe Sofie de braţ.

— Vino, draga mea, zice el. Hai să stăm în linişte numai noi doi.

Lumea se întoarce ca să se uite la Alfred care trece prin salon şi se duce în încăperea de dincolo. Oamenii şuşotesc. Sofie îi aude rostit numele. „Nobel e aici. E Nobel, regele dinamitei. El e.“ Unii oaspeţi li-l arată prietenilor lor. Conversaţiile se opresc o clipă când trece el.

Alfred se face că nu vede şi nici nu aude toate astea. Sofie stă lipită de

brațul lui şi-şi ține ochii în pământ în vreme ce femeile o cântăresc, nescăpându-le mătasea fină de pe ea, croiala elegantă a rochiei, diamantele care îi luminează chipul.

— Alfred, şopteşte ea în timp ce trec prin salon.

— Mmm?

— Ai vorbit serios?

— Să vorbesc serios despre ce?

— Când pomeneai de armele distrugătoare.

— Ce-i cu ele?

— Că fabricarea armelor distrugătoare este singura cale de a împiedica războiul. Chiar crezi asta?

— Da, spune el. De ce? Te deranjează?

— Sunt mai îngrijorată că nu te deranjează pe tine, zice ea. Ştiu cum ai privit Rusia, cum a făcut avere tatăl tău.

— Sofie, draga mea, ideea mea e că arma ar descuraja. Pur şi simplu existența ei ar împiedica războiul.

— Şi tu ai fi cel care să facă arma asta?

— Posibil.

— Dar cum ai putea să fii sigur că n-o s-o folosească nimeni vreodată?

— Deci nu eşti de acord cu mine?

— Pur şi simplu spun că pare o contradicție, atâta tot. Un om ca tine, aşa de blând şi bun, un asemenea susținător al păcii, să fie omul care să creeze cea mai distrugătoare armă din lume. Şi dacă totuşi ar folosi-o cineva? Chiar tu spui că nu poți avea încredere în ființele omeneşti. Uită-te la accidentele care s-au petrecut cu dinamita. Dacă o națiune ar folosi arma ta distrugătoare, treaba asta te-ar face răspunzător de moartea a mii de oameni. Nu se poate să doreşti să te ştie lumea drept un ucigaş. Nu doreşti să te ştie lumea pentru mila, pentru compasiunea ta?

— Draga mea, e un argument ipotetic, dar cred că are mai multă substanță decât ideea dezarmării. Să ceri dezarmarea pur şi simplu înseamnă aproape să te faci ridicol fără să câştige nimeni nimic. O națiune trebuie să poată să se apere, spune el, şi națiunile trebuie mai întâi să cadă de acord să sprijine pacea înainte de a putea începe să vorbească despre dezarmare. Dacă ar exista o armă capabilă să anihileze toate națiunile, s-ar

putea găsi vreo motivație mai puternică pentru susținerea păcii? Ar fi ceva care descurajează războiul.

Sofie cade pe gânduri. Pare un argument pus cu susu-n jos, să foloseşti amenințarea întunecată a violenței de nerostit, care planează deasupra tuturor, ca un mijloc de a aduce pacea.

— Nu-ți mai bate căpşorul cu treaba asta, scumpo, zice Alfred. Hai să mergem să-ți găsim un loc să stai jos.

Trec în altă cameră. Pereții sunt roşii, acoperiți cu mătase rubinie cu ape. Trei canapele stau în jurul focului, roşii cu franjuri aurii şi ciucuri grei. Pe jos sunt covoare orientale şi pe lângă pereți sunt mese de mahon pe care tronează vaze mari de porțelan. Ferigi ce cresc precum corzile de viță-de-vie din hârdaie ascunse se cațără pe pereții roşii ca şi cum ar căuta un loc prin care să scape de acolo.

Un bărbat stă pe canapeaua din fața focului. Se reazemă de pernele moi şi-şi ține mâinile pe burtă. Are părul şi barba albe şi o voce guturală ca de tunet. Un grup de bărbați stau şi-l ascultă cu mare atenție.

— A, uite că-i aici, spune Alfred.

Bărbații se uită în sus spre el. Bărbatul cu barbă albă se întoarce să vadă şi el de ce-i vorba.

— Nobel! exclamă el. Măi, haimana învechită-n rele! Te-ai întors la Paris?

— Hugo! zice Alfred. Ce mai faci, domnule?

— Sunt mort, spune el vesel. Trebuie să înfrunt chestia aia umilitoare şi murdară când îmi dau duhul.

— Arăți destul de bine după părerea mea, zice Alfred.

— Dar cine e această încântătoare ființă care e cu tine?

— *Mademoiselle* Hess, spune Alfred. Sofie, ți-l prezint pe Victor Hugo.

Victor Hugo se îndreaptă de spate şi se apleacă în față ca să se uite la ea.

— Veniți şi luați loc, *Mademoiselle*, zice el, întinzând mâinile, aici, lângă mine.

Sofie îl priveşte pe Alfred, încurcată. El îi face semn cu mâna ca s-o încurajeze. Vrea ca ea să vorbească cu zeitatea, Hugo.

— *Mademoiselle* Hess e de la Viena, spune Alfred.

Sofie se aşază. Ceilalți bărbați din cameră îi urmăresc mişcările cu

privirea. Pieptul îi e strâns în corsetul strâmt. Nu ştie ce să spună.

— A, da, de la Viena, zice Hugo, lăsându-şi mâna să alunece uşor pe genunchiul lui Sofie.

Ea tresare, dar bărbaţii continuă s-o urmărească cu privirea şi zâmbesc. Sofie se uită din nou la Alfred, dar el face câţiva paşi înapoi, imperturbabil.

Mâna lui Hugo alunecă în continuare, în sus pe piciorul ei.

— Să fiu sincer, Nobel, fără discuţie că ştii cum să le farmeci, nu-i aşa? După dinamita ta cad ele în limbă, sau după tine?

Toată lumea râde.

Sofie îşi ţine răsuflarea. Pentru Victor Hugo nu există reguli. Omul poate face ce vrea.

— Sofie a venit aici ca să studieze, spune Alfred.

— Ce să facă? zice Hugo, punându-şi mâna pâlnie la ureche.

— Să studieze, spune Alfred.

— Aha. Şi ai citit vreuna din cărţile mele?

— Da, zice Sofie. Am citit *Les Misérables* cu profesoara mea.

— Lumea zice că-i o capodoperă, spune Hugo. Ai fi de acord cu asta?

— Desigur, zice Sofie. Sunteţi un mare maestru, *Monsieur* Hugo.

El zâmbeşte.

— Francezii mi-au arătat că mă respectă. Ştiai că o să schimbe numele străzii pe care stau? O să fie Avenue Victor Hugo. O să am strada mea proprie.

— Oh, dar, Hugo, izbucneşte unul dintre bărbaţii de pe canapeaua din faţă, Avenue d’Eylau e o arteră mult prea neînsemnată ca să aibă onoarea de a-ţi purta numele.

— Fără discuţie, zice alt linguşitor, întregului oraş ar trebui să i se schimbe numele! *Hugoville*!

— O să vină şi asta, o să vină, zice Hugo, când n-o să mai fiu eu. Sunt sigur c-o să vină.

Râd din nou cu toţii ca să-i facă pe plac.

— Aşadar, vorbeşte-ne despre Viena, *Mademoiselle* Hess, spune Hugo. Ăsta e într-adevăr un oraş destul de frumos ca să poarte numele de Hugo. E frumos, nu-i aşa?

Sofie îşi drege glasul. Se gândeşte mult, încercând să-şi aducă aminte

propozițiile pe care i-a zis Marie să le spună.

— O, da, zice ea. *Les putes à Vienne ont les plus belles chattes de toute l'Europe.*[15]

15. Curvele din Viena au cele mai frumoase pizde din întreaga Europă (în fr., în orig.).

Bărbații de pe canapeaua din față se uită lung la ea.

Lui Hugo îi apar pe față crețuri de amuzat ce e şi începe să râdă.

— Chiar aşa? o întreabă el.

Ceilalți bărbați încep să râdă cu el şi Hugo o strânge mai tare pe Sofie de picior.

— Şi tu eşti dovada vie?

Toți izbucnesc în râs, care se intensifică şi umple încăperea.

— Scuzați-mă, zice Sofie, am spus ceva greşit?

— Nu, după cum arăți, strigă un bărbat. Pun pariu că o are foarte drăguță.

— Aşa e, Hugo, dacă toate curvele din Viena ar fi atât de frumoase, ne-am muta cu toții în Austria!

— Cele mai frumoase din Europa, zice Hugo râzând. Sunt sigur că madamele din Franța ar protesta!

Sofie se dă înapoi de spaimă. Se eliberează din strânsoarea lui.

— Draga mea, nu trebuie să fii modestă când e vorba de aşa ceva, spune el, uitându-se la ea cu ochi hulpavi. E ceva de care poți să fii mândră.

Scârbită, Sofie se întoarce şi-l caută pe Alfred, dar îi vede doar ceafa. Alfred se depărtează.

— Nu vrei să ne arăți pizda ta cea frumoasă? face alt bărbat, râzând cu subînțeles când Sofie se ridică în picioare.

Sofie simte o mână pe fund. Cineva o ciupeşte. I se face greață şi pereții se întunecă, par mai roşii, mai apăsători decât păreau înainte.

Râsetele bărbaților îi sună în urechi ca un cor al umilirii. Şi cuvântul ăla, repetat ca nişte lovituri date cu pumnul.

Şocată şi nedumerită, o porneşte în grabă după Alfred.

El traversează încăperea principală, făcându-şi loc prin mulțime. Toți se opresc să se uite la el când trece pe lângă ei. Unii oaspeți încearcă să-i atragă atenția când îl văd venind, dar el nu se opreşte. Iese pe palier şi urcă pe scări la etajul de deasupra. Sofie nu-şi ridică ochii din pământ. Inima îi

bate mai-mai să-i iasă din piept. Se teme c-o să vomite sub privirile tuturor şi în rochia asta frumoasă.

Aleargă spre scări, îşi ridică poala rochiei şi o zbugheşte după Alfred. Îl găseşte într-un dormitor gol, cu capul rezemat de fereastră.

— Alfred! zice ea, intrând în dormitor. Alfred, îmi pare tare rău. Am crezut că vorbesc despre palatele din Viena. N-am ştiut ce spun.

El se uită lung afară, în stradă. Nu se uită deloc la ea.

— Unde-ai învăţat să vorbeşti ca la uşa cortului?

— Marie. Ea mi-a spus să zic asta. Am crezut că mă ajută.

— Marie? zice el, răsucindu-se ca s-o privească în faţă. Iei lecţii de la nenorocita aia de cameristă, când eu plătesc o profesoară cu pregătire?

Îi ies flăcări din priviri şi glasul îi e schimbat. Sofie nu l-a auzit niciodată vorbind aşa.

— Nu, nu iau lecţii. A zis c-o să mă-nveţe franceza, atâta tot.

— Şi vrei să-nveţi franceza pe care o vorbesc cele mai execrabile lepădături din Paris? zice el cu un bombănit.

— Ce? Nu… spune ea disperată în timp ce ochii i se umplu de lacrimi. Iartă-mă, Alfred, te rog. A fost o greşeală. Marie e de vină.

— Pentru numele lui Dumnezeu! Olga te-a făcut să te duci pe Malakoff şi Marie te-a făcut să spui obscenităţi în faţa lui Victor Hugo. Când ai de gând să-ţi iei răspunderea pentru ceea ce faci, Sofie?

Forţează fereastra, deschizând-o cu o pocnitură, şi lasă vântul să intre în cameră.

— N-ai văzut cum m-a tratat? zice ea. Cum m-au tratat toţi? I-ai dat voie să pună mâna pe mine.

— E vorba de Hugo, spune el. Bătrânul a avut un atac cerebral acum câţiva ani. N-are nici o intenţie ascunsă când face aşa ceva.

— Crezi c-am meritat să se poarte cu mine în felul ăsta? Doar fiindc-am făcut o greşeală?

Alfred se duce înapoi la fereastră şi o împinge cu atâta brutalitate, încât se trânteşte, lovindu-se de obloane. Trage în piept aerul rece.

— Trebuie să-mi apăr reputaţia, zice el liniştit, şi tu pari hotărâtă s-o distrugi.

— Nu, Alfred. Nu, nu-i adevărat.

— Ai o răspundere, spune el, toți avem. Să facem ceva pe lumea asta. Avem o răspundere față de omenire. Nu-ți dai seama? Cum pot să fac ceva, ceva folositor, dacă reputația mea e la pământ? Cum aş putea fi eu de folos atunci întregii lumi?

— Îmi pare rău, Alfred. Dragă Alfred, te rog, iartă-mă. Te iu…

— Să nu spui nimic de asta, zice el, nu ştii ce înseamnă.

Se apleacă pe fereastră şi lasă vântul tăios să-i biciuiască fața şi să-i ciufulească părul. Nu se întoarce deloc s-o privească în față.

Notele îndurerate de la pian urcă pe scări şi se furişează în cameră. Chopin e muzica cea mai plină de singurătate pe care a auzit-o Sofie vreodată. Se duce mai aproape de Alfred, încet, cu blândețe, rămânând pe fundal precum notele care se ridică şi se prăbuşesc în aer în timp ce agitația e stăpână peste tot. Sofie întinde mâna ca să-l atingă pe umăr.

— Alfred, eu…

— Lasă-mă-n pace, zice el gemând. Du-te! Pleacă!

Hawthorn Cottage
Laurieston
Ardeer
North Ayrshire
Scoția

Draga şi iubita mea Sofferl,

Scrisorile tale scurte mi-au adus atâta fericire, căci, de când am ajuns aici, mi-a fost foarte rău şi n-am fost în stare să lucrez nimic. Nu pot să spun că te compari cu poeții noştri cei mai mari, dar, pentru ceea ce-ți lipseşte din punctul de vedere al stilului, compensezi cu sentimente şi voie bună.

Sunt bombardat cu articole decupate din ziare, care se referă la atrocitățile teroriste din Marea Britanie şi Rusia. Mă acuză. Teroriştii înşişi proclamă dinamita ca fiind darul făcut de ştiință celor asupriți, cu ajutorul căruia despotismul poate fi înfrânt şi libertatea poate fi regină. Spun că eu l-am omorât pe țarul Rusiei[16]. După felul în care au relatat ziarele cele întâmplate, ai crede că eu însumi le-am pus revoluționarilor la dispoziție explozivii. Picioarele țarului au fost spulberate şi omul a murit fiindcă a pierdut sânge. E asta într-adevăr opera mea, Sofiechen? Sunt eu un om atât de rău? Fenienii[17] ăştia, aşa-numiții dinamitarzi, chiar au propria lor şcoală de dinamită la New York City. Oare am fost eu amestecat în toată treaba asta?

16. Este vorba de țarul Alexandru II (1855–1881), care a fost asasinat într-un atentat cu bombă.

17. Membri ai unei organizații naționaliste irlandeze, înființată în 1858, care activa în Irlanda, Statele Unite şi Marea Britanie.

Ai dreptate când spui că am o inimă generoasă. Dar nu sunt chiar atât de generos încât să permit teroriştilor să pretindă că dinamita e a lor. Simplul gând că s-ar putea întâmpla aşa ceva mă scârbeşte. N-a fost niciodată în intenția mea ca dinamita să fie folosită în asemenea scopuri odioase. Ce trebuie să fac? E invenția mea. Ar trebui să mă opresc şi să n-o mai produc? Să-mi pierd afacerea? Cum aş putea atunci să-mi aduc orice fel de contribuție la bunăstarea lumii ăsteia?

Povestioara de la salonul lui *Madame* Adam a făcut înconjurul cercului meu de cunoştinţe, aşa cum m-am aşteptat. S-a trăncănit în termeni obsceni, s-au făcut bancuri despre amanta mea vieneză şi despre faptul că a vorbit cu curvele din Viena. N-ar fi trebuit să te duc acolo. A fost o greşeală. Nu erai gata ca să te laşi la cheremul unei societăți de genul ăsta. Hugo a fost un monstru şi-mi cer scuze pentru purtarea pe care am avut-o. A fost nedrept să am asemenea aşteptări de la tine. Nu sunt obişnuit să-mi fie puse la îndoială standardele morale şi prefer să-mi ţin viaţa personală doar pentru mine. Totuşi terorişţii mi-au dat motive de îngrijorare mult mai serioase şi importanţa incidentului de la *Madame* Adam a pălit aşa de tare, încât sunt dispus să-l dau uitării.

Adesea mă simt ca şi cum m-aş prăbuşi. Sofiechen, tu eşti singura care mă poate prinde. Sunt absorbit de forţa gravitaţiei şi totul se scufundă în jurul meu. În cădere pierd controlul, căci toate forţele exterioare din jurul meu devin din ce în ce mai puternice: folosirea dinamitei cu barbarie, ameninţările la adresa bunului meu nume, extinderea companiei, Barbe şi afacerile lui dubioase, siguranţa pulberii de azvârlire fără fum. Totul devine cumplit de greu de ţinut în frâu şi de ferit de compromisuri. Totul mă trimite, clătinându-mă, în jos spre Niflheim şi spre spiritele care mă înghit de tot. Poţi să găseşti un sens în locul meu în toată treaba asta, Sofie? Poţi să mă aduci înapoi?

Îţi trimit dragostea şi salutările mele din toată inima.

Al tău sincer şi devotat,

Alfred

Cinci

E după-amiază târziu şi ea se întoarce de la plimbare în Bois. Lecţiile de dimineaţă au fost atât de intense, încât *Madame* Bach le-a propus drept răsplată o plimbare înviorătoare în jurul lacului. Când Sofie intră în hol, îl găseşte pe Alfred acolo spre surprinderea ei. E prins într-o discuţie cu *Monsieur* Perrin, care îi arată cu degetul spre conţinutul unui dosar cafeniu de parcă ar vrea să-i explice ceva.

— Alfred! exclamă ea. Ce surpriză! Am crezut că azi eşti la Sévran.

Alfred se întoarce spre ea ca s-o privească în faţă.

— Bună, Sofiechen, zice el, unde aţi fost?

— La plimbare în Bois. *Madame* Bach a zis că s-ar putea să ne înviореze plimbarea asta. Vii la ceai?

— Foarte bine, spune el, dând din cap către Perrin, care închide dosarul cu zgomot şi-l bagă grăbit la el sub masă.

— Despre ce vorbeaţi? îl întreabă Sofie, luându-l de braţ când urcă scările.

— Mmm?

— Tu şi Perrin? Părea ceva foarte serios.

— A, nimic, zice Alfred, note de plată pentru întreţinere. Trebuie să repare acoperişul.

— Nu mi-am dat seama că e vreo problemă cu acoperişul.

— O scurgere, spune el. Chestiile astea se transformă în adevărate catastrofe dacă n-ai grijă să le ţii în stare bună.

Noua cameristă, Colette, o fată pistruiată, cu umerii lăsaţi, îi salută când intră în casă. Marie a fost dată afară, spre marea bucurie a lui Sofie. Colette e mult mai plăcută. Îi aduce aminte lui Sofie de surioara ei, Anna, căci adesea nu aşteaptă să-i vină rândul când e vorba să spună ceva şi asta din pură inocenţă şi sinceritate. N-are nimic răutăcios în ea.

— Pot să vă aduc nişte ceai sau cafea? întreabă Colette. Sau preferaţi să aşteptaţi până la cină?

— Un pahar cu apă, te rog, spune Alfred. Atât.

— O s-aştept, zice Sofie, poftindu-l pe Alfred în salon.

El se duce imediat la masa unde sunt cărţile ei aşezate în teancuri mici şi caietul deschis cu tocul pus deasupra.

— Asta-i ce-ai scris tu, draga mea copilă, spune el.

— O, nu te uita la asta, zice Sofie, dând caietul la o parte. N-ai vrea să-mi spui ce se-ntâmplă cu balistita?

— Ce mai încolo-ncoace, sunt nişte mâzgăliturі încârligate care-arată cumplit, zice el de parcă şi-ar fi vorbit lui însuşi. Dar astea ce-s? spune el, luând nişte tăieturi din ziare de lângă cărţile ei.

— M-am gândit că poate te-ar interesa, zice ea cu glas dulce. Unul e despre canalul lui De Lesseps[18] din Panama, care e subminat de clima tropicală, şi altul despre o biserică pentru cetăţenii suedezi care o să se construiască la Paris.

18. Ferdinand Marie, viconte de Lesseps (1805–1894), diplomat şi antreprenor francez, sub conducerea căruia s-a finalizat construcţia Canalului de Suez şi au început lucrările la Canalul Panama.

— Aha, spune el, punându-le în buzunar. O să le citesc cu siguranţă.

— Spune-mi ce se mai întâmplă la Sévran, zice ea, şi ce mai e cu experienţele cu pulberea fără fum.

— Ia stai un pic, spune el, uitându-se mai atent la caietul ei. Ce-i cu desenele astea mâzgălite? O lună? Un şarpe? Un ochi şi asta ce-i? Un castel? Cu ce te ocupi tu la lecţie, draga mea?

— E-un lucru fără importanţă, zice ea.

— Nu faci altceva decât să mâzgăleşti desene din astea şi pe urmă să mergi la plimbare? Te laşi de studii, Sofie?

— Nu, nu mă las. Am avut nevoie de o pauză, atâta tot.

— Draga mea, educaţia nu se face luându-ţi pauze. Pentru ce crezi c-o plătesc pe *Madame* Bach? Ca să desenezi tâmpenii, să visezi cu ochii deschişi şi să te plimbi în Bois?

— Alfred, face ea cu glas tremurat.

— Nu eşti atentă la ce-ţi spun?

— Ba da, zice ea, bineînțeles că sunt atentă. Pozele doar mă ajută să…

— Te ajută să ce?

— E ceva ce-a făcut Olga…

— Sofie?

— E ceva ce-a făcut Olga pentru mine.

Alfred nu-şi poate înăbuşi furia şi dă drumul vorbelor ca un răpăit de arme.

— De ce totdeauna se găseşte altcineva să facă un lucru şi nu faci tu lucrul ăla? De ce ți se pare cumplit de greu să fii răspunzătoare pentru ce faci tu însăți?

Sofie îşi întoarce privirea de la el. Îşi ține capul plecat şi umerii lăsați în jos.

— Ca să fiu sincer, copilă, e-o minune c-ai învățat totuşi ceva.

— Nu sunt copilă, scânceşte ea.

— Ce?

— Nu sunt copilă. Sunt femeie în toată firea.

— Atunci dovedeşte ceva maturitate, pentru numele lui Dumnezeu, şi nu-ți mai irosi timpul făcând desene pe foaie.

Sofie se şterge la ochi cu dosul palmei.

— Nu sunt doar nişte desene acolo. E o cheie şi am nevoie de ea ca să pot să…

Propoziția îşi pierde din puterea de convingere şi Sofie se simte din nou dărâmată.

— Ce vrei să spui? Ce cheie? zice el uimit la culme.

Sofie se uită la el şi i se taie respirația. Îi tremură buzele.

— Văd unele litere diferit de toți ceilalți oameni. Asta e. Acuma ştii.

Alfred face un pas înapoi şi întinde mâna ca să se sprijine de marginea canapelei. Se uită fix la ea ca la o orfană cu mintea întunecată.

— Vrei să spui că nu ştii să citeşti? zice el.

Ea ridică capul şi se uită la cărțile de pe masă.

— Ştiu să citesc, dar citesc cam greu, spune ea. Unele litere mi se par diferite, mi se pare că sunt altele. R-urile sunt ca n-urile, m-urile ca l-urile. Nu ştiu de ce le văd aşa. Pozele Olgăi mă ajută. Mă fac să văd ce ar trebui să văd. Olga o observat ce se întâmpla când citeam împreună. A zis că nu-s

proastă deloc, m-a încurajat. Şi-am muncit aşa de mult. Am studiat, şi m-am concentrat, şi-am încercat să fac progrese pentru tine. Zile şi nopți la rând am tot încercat. Ți-am citit scrisorile, de nenumărate ori, am citit cărțile astea şi ți-am scris. Tot timpul cât eşti plecat, scriu, aşa cum îmi ceri, chiar dacă îmi ia mai mult decât celor mai mulți oameni, chiar dacă sunt obosită ori mi-e foame sau mă simt prost. Fac toate astea pentru tine, fiindcă te iubesc, Alfred. Ai spus că, în anumite condiții prielnice, se pot întâmpla tot felul de minuni. Am vrut să cred că o să se poată.

Alfred se duce la fereastră, urmărind modelul de pe covor ca şi cum sensul vorbelor ei s-ar putea găsi acolo.

— Dar i-ai citit pe Flaubert şi Balzac, nu-i aşa? zice el.

— Încet, face ea, dând afirmativ din cap.

— Şi-ai învățat franțuzeşte, cel puțin un număr de cuvinte.

— Vorbesc mai bine decât scriu.

— Scrisul, da, scrisul tău e aşa de…

— Greu, spune ea. Mi-e greu să scriu corect. Mi-e mai uşor să aud în cap cum sună cuvintele decât să le scriu. Sunt neîndemânatică când scriu şi asta ca să-mi ascund greşelile.

El se uită în jos, privindu-şi mâinile.

— Dar înțelegi? Ai şi aici greutăți?

Ea clatină din cap, dându-şi seama că e disperat.

— Nu. *Madame* Bach e o profesoară devotată. Ea şi Olga m-au ajutat enorm. Acum sunt în stare să atribui înțeles cuvintelor foarte repede.

— Dar cum ai, dacă erai aşa de handicapată… cum de ai înțeles…, zice el, uitându-se în ochii ei, în care se citeşte înfrângerea, cum de m-ai înțeles pe mine?

— Partea asta e uşoară, spune ea cu un zâmbet trist. N-ai nevoie de cuvinte ca să poți simți emoții.

El îşi întoarce din nou privirea de la ea.

— Am făcut tot ce-am putut, zice ea, trăgând aer pe nas. Nu-ți cer nimic. Nu te împovărez. Nu vezi cât te iubesc, Alfred? Cât de mult țin la tine?

El îi aruncă o privire ciudată.

— Nimic din astea nu contează?

Alfred îşi duce mâna la frunte.

Colette intră cu un pahar de apă pe o tavă. Alfred îl ia repede şi goleşte paharul dintr-odată.

Când iese camerista, Sofie se uită din nou la el. E un om care se îneacă şi se sufocă.

— Dragostea pe care ți-o port nu e de ajuns, aşa-i? zice ea. N-o să mă iei de soție.

Alfred trage aer în piept cât de mult poate, pe urmă îl dă afară pe tot, oftând.

— Nu sunt pregătit pentru căsătorie, spune el.

— Nu eşti pregătit? Sau nu sunt eu pregătită să se însoare cineva cu mine? Sunt încă nepotrivită? Sunt încă vânzătoarea de flori de la Schiegl's Blumengeschäft.

El tresare când îşi dă seama cât e de perspicace, iar ea îşi doreşte să nu-l fi înțeles aşa de bine.

— Nu. Eşti chiar mai mult, Sofiechen. Doar munca mea e de vină, zice el cu glas pierit. Îmi ia aşa de mult timp, îmi cere atât de mult. Ca soț, aş fi absent, n-aş fi în stare să-mi îndeplinesc îndatoririle, tot ce aştepți tu de la mine. Aş fi o dezamăgire pentru tine.

— Cum poți spune aşa ceva? zice ea răstit. De fapt vrei să spui că eu aş fi, că sunt o dezamăgire pentru tine. Nu mă poți iubi dacă sunt o dezamăgire, dacă fac greşeli cum am făcut la *Madame* Adam şi dacă am nevoie de ajutor ca să înțeleg literele şi cuvintele.

— Sofie, eu… zice el cu glas obosit, luându-şi capul în mâini. Mâine plec din nou, spune el chinuit sufleteşte. Hai să nu mai vorbim despre asta acum.

Tăcerea îi învăluie pe amândoi. Ea stă cu brațele încrucişate pe piept, cu părul atârnându-i pe obraji şi cu ochii umezi, roşii şi plini de uimire. Se simte mică şi slabă.

El se uită la ea de parcă e o impostoare.

— Trebuie să mă duc în Scoția şi apoi la Londra, spune el. Trebuie verificate mostrele şi trebuie făcute experiențe. Şi mai trebuie să mă întâlnesc cu prietenul meu, Frederick Abel. Avem de discutat chestiuni legate de pulbere şi de momentul potrivit ca s-o punem pe piață. Toate astea nu se pot face fără mine.

— Nu. Totdeauna ai de lucru, spune ea încet.

Alfred se duce către ea.

— Putem să discutăm despre viitorul nostru când mă întorc. Promit, zice el.

— Viitorul nostru? Mai avem viitor?

El pare că se străduieşte să găsească soluţii.

— Bineînțeles, zice el pe un ton călduț.

Se duce s-o îmbrățişeze. Ea e nemişcată. El îşi apropie buzele de părul ei şi o sărută acolo de formă.

— O să-ți scriu, spune el, deschizând uşa.

— Alfred, zice ea când încep s-o năpădească lacrimile, încerc să fiu tot ce vrei tu să fiu.

— Ştiu, spune el.

El strânge din buze şi zâmbeşte cu gura, nu cu ochii, într-un fel care o face pe ea să se simtă desconsiderată. E o substanţă în mâinile unui mare om de ştiinţă, un element care nu poate fi manipulat, o femeie care nu poate fi schimbată. Alfred nu poate face să se petreacă minuni, indiferent cât de curajoase sunt pretenţiile lui sau cât de deştept e chimistul din el. Căci dacă minunile ar fi posibile, el ar fi acum soțul ei şi ea ar fi soția lui.

Şase

Cerul din Paris ştie cum să trimită ploaia. Ca toate lucrurile din acest oraş, şi treaba asta e făcută cu eleganță. Plouă cu ambiție, strălucire şi pompă. Apa loveşte cu furie, venind în valuri ample şi înecând totul cât vezi cu ochii. Toamna e deprinsă să aducă ploi cu găleata, care îi trimit la intrarea în clădiri şi în chioşcuri pe toți cei care se reped să-şi găsească adăpost. Sofie urmăreşte cu privirea marea de umbrele, care răsar precum ciupiturile de vărsat, când norii îşi dezlănțuie atacul crâncen. Plouă atât de tare, încât apa ca o perdea sare de pe trotuare şi imediat ajunge, înspumată, în rigole şi dă pe dinafară, făcând bălți mici peste tot pe drum. Fereastra plânge. Sute de lacrimi se scurg pe geam în jos în vreme ce alte sute se năpustesc cu furie la ochiurile de sticlă ale ferestrei. Sofie urmăreşte ploaia cu privirea cum izbeşte şi toarnă. Alfred zice că ploaia e compusă din elemente chimice. Ceva care se numeşte hidrogen şi ceva care se numeşte oxigen. Se întreabă cum de poate el să pună aşa preț mare pe lucruri pe care nu le putem vedea şi totuşi să nu dea doi bani pe realitatea lumii.

E plecat de luni de zile. Lăsând-o singură să aştepte. Toate sunt pe catalige, ținute în loc fără scop sau sens. Viața ei se scurge vrând-nevrând, se târăşte precum o căruță trasă de un cal beteag. Scrisorile de la el ajung la ea încet-încet. Vin doar în rafale, multe deodată. Există şi un tipar după care merg toate. De fiecare dată când Niflheim scoboară asupra lui, Alfred se duce cu gândul la ea şi îi scrie ca să se descarce: răbufniri ale diverselor lui stări sufleteşti, lamentări din cauza defectelor lui, frustrări în afaceri, critici la adresa colegilor şi scârbă fără margini când e vorba de avocați. Sofie înghite tot, cum a făcut mereu, şi găseşte un sens în toate numai şi numai pentru el. Ea pune bucățelele cap la cap şi îi oferă o imagine a lui însuşi pe care doar ea singură o poate vedea în felul acesta. „Eşti un om bun şi blând, dragul meu, nu lăsa întunericul să te tragă la fund. Ai atât de multă bunătate

în tine, până în străfunduri. Dorința ta e întotdeauna să faci lumea să fie mai bună, să ajuți şi să fii de folos. Niflheim nu e locul potrivit pentru acest om generos şi plin de compasiune. Omul pe care-l cunosc şi pe care-l iubesc. Ieşi din întunecimea umbrelor, dragul meu. Lumea nu poate decât să se bucure de lumina dăruită de tine.“

Alfred nu pomeneşte absolut nimic despre dificultățile pe care le are Sofie la citit, dar continuă s-o încurajeze să studieze. E ca şi cum s-a despărțit de ea şi s-a apropiat de o altă Sofie, o Sofie ideală, o imagine de la el din cap, şi trăiesc amândoi două vieți: viața din scrisorile lor şi impasul nerezolvat în care se află viața lor reală. Poate că el crede că mai sunt şanse ca ea să devină totuşi femeia educată după care tânjeşte. Dacă Alfred ține cu dinții de acea speranță, Sofie nutreşte credința că într-o bună zi o să se căsătorească.

Sofie părăseşte ploaia cu ropotul ei şi se întoarce la masa unde începuse să-i scrie lui o scrisoare. A găsit un articol în ziar despre siguranța substanțelor explozive în minerit. Îl decupează şi-l pune în plic. E pe punctul de a se întoarce la scrisoarea care va însoți tăietura din ziar când Colette bate la uşă.

— Da?

— Aveți un musafir, *Mademoiselle* Hess.

— Atât de târziu? Cine e?

— *Monsieur* Nobel, spune Colette. E ud până la piele, *Mademoiselle*.

Sofie se ridică în picioare, îşi aranjează părul şi se ciupeşte de obraji. Au trecut săptămâni întregi de când nu-l mai aşteaptă pe Alfred. Dar bărbatul care intră în cameră nu e Alfred. E Emanuel Nobel, fiul lui Ludvig.

— Doamne, ce surpriză plăcută, zice Sofie zâmbind. Vai de mine, dar eşti ud leoarcă!

— Bună, *Fräulein* Hess,

— Intră, te rog, Emanuel! Intră şi ia un loc lângă foc. Ce plăcere să te văd!

— Am venit pe la unchiul, dar am aflat că nu e acasă.

— Nu. Iarăşi e plecat. Întâi în Scoția, pe urmă la Londra.

— Trebuia să vă văd şi pe dumneavoastră, spune Emanuel. Am ceva pentru dumneavoastră, să ştiți, de la tata. A zis că trebuie să vă cer scuze

fiindcă a durat aşa de mult să ajungă aici. Bănuiesc că e mai mult de un an de când a făcut tata această promisiune.

Emanuel îşi scoate paltonul şi din buzunarul de la haină apare un căpşor alb. Nişte ochişori căprui se uită de sub un breton pufos. E o cățeluşă.

— Vai! face Sofie cu glas ascuțit, acoperindu-şi obrajii cu palmele. Stai s-o văd şi eu! Vai! E adorabilă!

Emanuel pune cățeluşa pe podea şi micuța mârâie nervoasă, cu urechiuşele ca nişte petale căzându-i în față când adulmecă covorul. Are o panglică roz la gât.

— Vai, dar ce frumoasă e! zice Sofie râzând, lăsându-se în genunchi şi luând în mână cățeluşa ca un ghem de puf.

— E bichon maltez. Tata s-a gândit că i-ați putea pune numele Bella, spune Emanuel indiferent.

— Da! Bella! Fiindcă e mică şi frumoasă! Nu-i aşa, Bella? Nu-i aşa?

Sofie e încântată de cățeluşă. Îi sărută căpşorul pufos şi o lasă s-o lingă pe obraz.

— E a mea de tot? Pot s-o țin la mine?

— Eu unul, fără discuție, n-am nevoie de ea, spune Emanuel.

Sofie se fâțâie încolo şi-ncoace şi se aşază lângă foc, insistând ca Bella să stea la ea în poală.

— Vino, trebuie să te încălzeşti şi să te usuci, Emanuel, zice Sofie. O să-i spun lui Colette să ne-aducă nişte ceai.

Barba lui Emanuel e plină de apă, care îi picură pe guler. E un tânăr bine făcut şi bunătatea caracteristică familiei Nobel i se vede în ochi şi în sprâncenele stufoase, care aproape se unesc la mijloc. Seamănă ciudat de mult cu tatăl lui şi Sofie se trezeşte că se uită lung la el.

— Cum merg treburile la Baku? îl întreabă ea.

— Branobel[19] merge bine, dar, din păcate, unchiul Robert s-a îmbolnăvit, spune Emanuel surprins că Sofie i-a pus întrebarea asta. Se retrage, aşa că am preluat eu o parte din sarcinile lui.

19. Compania petrolieră a fraților Nobel.

— Îmi pare tare rău, spune Sofie. Unchiul tău Alfred vorbeşte cu mare drag de unchiul Robert şi de copiii lui, în special de Ludvig şi Hjalmar.

— Da, pe unchiul Robert nu prea-l lasă inima să se retragă, dar are 20 de tancuri petroliere, mai mult de 1000 de cisterne pe calea ferată şi 5000 de angajați, ceea ce e deja prea mult pentru el şi, ca să aibă grijă de sănătatea lui, trebuie să se mute într-o zonă cu climă mai blândă. Mă tem că, având funcția pe care o am în cadrul companiei, îi moştenesc şi munca.

Colette intră cu o tavă cu ceai şi mai-mai s-o scape din mână când o vede pe Bella făcută colac la Sofie în poală.

— Vai! *Mademoiselle*! zice ea. *Pardonnez-moi*! Ce dulce e! E a dumneavoastră?

— Da. A adus-o *Monsieur* Emanuel.

Colette scoate nişte sunete ascuțite de alint şi face un gest ca şi cum ar săruta-o pe Bella pe nas în timp ce toarnă ceaiul.

— Cum vă descurcați cu studiile, *Fräulein* Hess? întreabă Emanuel.

— Ei, aşa şi-aşa, zice Sofie, neîncercând să ascundă nimic.

Emanuel se uită la ea şi ridică din sprâncene

— Am auzit ce s-a întâmplat, spune el cu blândețe, la *Madame* Adam.

— O, vai de mine, zice Sofie, a fost o neînțelegere groaznică. Am avut o cameristă, Marie, şi-am crezut că m-ajută, dar m-a făcut să spun cele mai obscene, cele mai dezgustătoare lucruri. A fost teribil de jenant.

— Francezii pot fi foarte intempestivi, spune el, şi unchiul e un om atât de discret! Am înțeles că baroana a fost şi ea acolo în seara aceea.

— Da, a fost acolo, cu soțul ei.

Emanuel ia o gură de ceai.

— Asta a fost şi mai greu de îndurat pentru unchiul Alfred. Îi respectă imens pe soții von Suttner.

— Bertha a fost secretara lui, nu? zice Sofie.

— Pentru scurt timp, da.

— Doar o săptămână. Aşa a zis el.

— Da. Dar în acea săptămână… a întrebat-o dacă inima i-e dată cuiva.

Sofie se uită la el fix. Ochii lui de membru al familiei Nobel sunt plini de gingăşie şi tristețe.

— Bertha von Suttner? întreabă ea.

— Da.

— A fost îndrăgostit de ea?

— Nu ştiu, spune Emanuel, dar a ţinut la ea destul de mult ca s-o ceară de soţie.

— Da, înţeleg, zice Sofie, mângâind-o pe Bella pe cap şi luându-i lăbuţele în mână.

— Dar Bertha l-a refuzat, spune Emanuel. Era deja îndrăgostită de Artur. După o săptămână a plecat. Ea şi Artur au fugit împreună. A fost scandal mare în familie. Bănuiesc că nimeni n-are un trecut curat ca lacrima.

— În afară de Alfred, zice Sofie.

— Are standarde imposibil de înalte şi ţine foarte mult la numele nostru, spune Emanuel. E un om pe care-l mulţumeşti cam greu. Bietul unchi Alfred! Nu are decât intenţii bune. La fel ca tata. Mă tem, *Fräulein* Hess, că e o trăsătură a familiei Nobel. Nu-l poţi învinui de nimic. În familia noastră se practică etica muncii fără răgaz. Şi acum urmează ca guvernul francez să-i acorde onorurile cuvenite pentru asta.

— Da, am auzit, spune Sofie. Legiunea de Onoare pentru contribuţiile lui în domeniul ştiinţei şi industriei.

— Şi în rang de ofiţer, zice Emanuel cu mândrie. Cu siguranţă merită. A muncit aşa de mult.

— N-ar putea nimeni să-l acuze că nu munceşte destul de mult, spune Sofie. De s-ar opri din când în când ca să-şi aprecieze realizările la adevărata lor valoare!

Sofie ţine căţeluşa în braţe ca pe un copil şi-o mângâie pe burtica trandafirie.

— Trebuie să-i mulţumeşti tatălui dumitale pentru acest animăluţ adorabil, zice ea. Mă bucur grozav să te văd. Aici, la Paris, e atâta singurătate. Aveai de gând să rămâi la unchiul dumitale în seara asta?

— Da.

— Chiar dacă nu e acolo?

— *Madame* Gaucher şi vreo câţiva servitori sunt acolo. Casa nu e goală.

— Doar nu vrei să ieşi din nou pe ploaia asta care te pătrunde până-n măduva oaselor, Emanuel?! Abia te-ai uscat.

— Sunt sigur c-o s-ajung teafăr şi nevătămat, spune el cu zâmbetul pe buze.

— Ce rost are?! zice ea. Trebuie să stai aici, cu mine. Am loc destul. Sunt

singură în toată casa.

— Zău, *Fräulein* Hess, mulţumesc foarte mult, dar trebuie să mă duc înapoi.

Emanuel se ridică în picioare şi-şi dă cu mâna pe pantaloni ca să le îndrepte dunga.

— Dar nu sunt şi eu aproape membru al familiei? întreabă ea. Te rog, rămâi aici, cu mine, în seara asta, Emanuel. Hai să mâncăm împreună de cină.

Fără să se gândească, se scoală în picioare şi-l ia de mână. Se uită la ochii lui blânzi de reprezentant al familiei Nobel şi-şi doreşte s-o accepte.

Emanuel, politicos, îşi trage mâna.

— Trebuie să verific ceva pentru tata, spune el. A fost extrem de plăcut să vă revăd. Mulţumesc pentru ceai. Sper din tot sufletul că Bella o să se poarte frumos.

— Da, Bella, zice Sofie, strângând căţeluşa la piept. Te rog să-mi mai faci o vizită când vii data viitoare la Paris. Eşti mereu bine-venit şi poţi să stai aici.

Emanuel dă din cap cu seriozitate şi pleacă.

Sofie se întoarce la scrisoarea pe care i-o scria lui Alfred. Se gândeşte la Bertha von Suttner, contesa. Alfred a cerut-o în căsătorie. Bertha, aristocrata, pacifista, romanciera. Cum, Doamne, iartă-mă, să se compare Sofie cu ea? Cum ar putea ea vreodată să ajungă la asemenea standarde înalte? Rupe scrisoarea în bucăţele şi începe din nou.

„Dragă Alfred,

Nepotul tău mi-a adus o căţeluşă. E un dar de la fratele rău, Ludvig. Micuţa asta dulce este absolut adorabilă şi o să-mi ţină companie cât eşti tu plecat. Ludvig a vrut s-o cheme Bella, aşa că Bella a şi rămas. Aştept cu nerăbdare să te întorci ca să poţi veni să faci cunoştinţă cu ea şi ca eu să-ţi sărut buzele cu toată dragostea. Te aştept, cu iubire şi afecţiune, dragul meu Alfred.“

Scrisoarea trebuie să-l fi găsit într-o stare sufletească oribilă, undeva în străfundurile Niflheim-ului, fiindcă răspunsul lui, care a sosit după o săptămână, era numai critică.

„Am primit o scrisoare de la Emanuel. Acum îi faci avansuri nelalocul lor

nepotului meu? Ai de gând să încetezi odată şi să te gândeşti la reputaţia ta şi la a mea? Să fii o doamnă în adevăratul sens al cuvântului nu înseamnă să ai doar intelect, draga mea, ci şi să te comporţi cum se cuvine. Întoarce-te la cărţi imediat şi scrie-mi ce progrese ai făcut. Nu lăsa cățeluşa să te distragă prea mult.“

Ea citeşte din nou scrisoarea şi o duce la sobă.

Se aude un tropăit mărunțel şi dintr-odată Bella apare lângă ea, țopăind şi milogindu-se să fie luată în braţe.

— Vai, scumpă Bella, zice Sofie ridicând-o de pe podea. Cum poți tu să mă distragi? Eşti singura mea mângâiere.

Bella o linge pe Sofie pe obraji şi dă din codița cârlionțată. Sofie aruncă scrisoarea în foc şi o urmăreşte cum se înnegreşte şi se carbonizează.

E singura scrisoare de-a lui pe care a ars-o vreodată.

Şapte

Copacii se prefac în vâlvătăi portocalii şi roşii când soarele îi aprinde şi aruncă raze de lumină caldă şi strălucitoare peste parcul Bois de Boulogne. Sofie e singură. Doar Bella îi ține tovărăşie. Olga şi *Madame* Bach s-au dus la Berlin şi Alfred e la Londra. Se îndreaptă către lac. Oglinda apei se încreţeşte, făcând cercuri galbene-aurii, adânci, în locurile unde copacii şi-au desenat o imagine cu susul în jos pe suprafața liniştită a lacului. Bella sare fericită prin frunzele care foşnesc, mergând în urmărirea unor mirosuri noi şi trăgând-o pe Sofie în desişul de fagi şi făcând-o să se îndepărteze de potecă.

— Hai să mergem, Bella, spune ea. Nu putem sta aici. O să te murdăreşti de noroi pe lăbuţe.

Dar Bella nu se lasă şi Sofie se trezeşte aventurându-se mai adânc în pădurice. Merge prin tunelurile de frunze care se cască, depărtându-se de potecă, de oameni, de parc şi de lumina soarelui. Bella merge mândră, cu panglica ei roz şi zgărdița luminând pe sub ramurile dese de deasupra şi Sofie încearcă să-şi stăvilească teama care i se furişează în suflet.

— Bella, zice ea, Bella, hai să mergem.

Se aude un zgomot. Un pârâit în spate. Se întoarce să vadă cine e, dar nu vede pe nimeni.

— Înapoi pe potecă, Bella, spune ea, trăgând de lesă.

Alt trosnet şi un pocnet. Sofie măreşte pasul.

Bella tropăie mărunt pe lângă ea, crezând că e un joc.

Alte pârâituri. O bufnitură înfundată, în pământ.

Sofie merge mai repede printre copaci, uitându-se printre crengi ca să găsească poteca de pe marginea lacului, dar a intrat atât de adânc în pădure, încât copacii s-au îndesit mult şi ea nu mai găseşte drumul înapoi.

Bella fuge şi Sofie fuge cu ea. Bufnitura, pârâitul şi trosnetul vin după ele

când se mişcă. Sofie se împiedică de nişte rădăcini cioturoase de copac şi ghetele i se afundă în muşchi. Alunecă un pic şi-şi pierde echilibrul. Rămurelele o ating pe față. Şi acum pare că e în mijlocul unui desiş fără margini, bântuit de umbre, şi nu are cum să iasă de acolo. Bella miroase pământul. Trage. Sofie merge după ea.

— Scoate-mă, Bella, zice ea. Scoate-mă de-aici.

Copacii nu se mai deosebesc unul de altul, o mantie de întuneric. Cerul dimineții e departe acum, sus, deasupra bolții arcuite. Deasupra lui Sofie e o plasă încâlcită de coarde răsucite unele după altele. Chiar şi aerul e o plasă grea de unde nu poate scăpa. Îi simte strânsoarea în bezna tumultuoasă. E ca o eclipsă sau un apus ciudat la capătul nepotrivit al zilei. În întunericul mohorât, ochişorii nostimi ai Bellei se uită spre ea şi lăbuțele păşesc mărunt şi se întorc, căutând ceva care să-i dea siguranță.

— Nu ştiu, fetițo, spune Sofie. Nu ştiu dacă ăsta-i drumul bun.

Amândouă caută de zor prin hățiş. Lesa Bellei se prinde în nişte rămurele şi spini ascuțiți, ceea ce le face pe amândouă să se oprească şi să înainteze mai greu. Sofie ia cățeluşa în brațe şi calcă peste crengile şi frunzele de pe jos, dând la o parte grozama cu o mână.

Pământul continuă să bufnească înfundat în spatele ei. Paşi fără cineva care să-i facă. Trosnete şi zgomote făcute de bețe care se rup. Sofie respiră scurt şi repede. Aerul pare să se subțieze. Şi-o apropie pe Bella de obraji, îi mângâie urechile fine şi simte în palmă cum îi bate inimioara.

— Bella, Bella, Bella *la belle*.

Îi repetă numele ca pe o mantră, mărind pasul şi fugind prin desiş departe de primejdia nevăzută din spatele ei.

Deodată vede că poteca e chiar acolo. Puțin mai încolo de creanga din fața ei apare strălucirea portocalie a soarelui şi lacul se zăreşte în depărtare şi alți oameni care se plimbă, o pereche care hoinăreşte braț la braț în linişte totală.

Iese dintre copaci, nemaiputând să scoată nici o vorbă de uimire. Se uită înapoi.

Nu e nimeni acolo.

Zguduită, încearcă să-şi recapete respirația. Se uită cu atenție în spate: două doamne în vârstă, un om care mătură frunzele, o femeie cu un băiat în

costum de marinar.

Iese din Bois de Boulogne, dar îşi dă seama cu groază că s-a rătăcit şi nu ştie unde e. Trece pe lângă cafenele care freamătă de lume şi simte în nări mirosul de pâine proaspătă şi aroma amăruie a cafelei şi a fumului de ţigară. Trebuie c-a mai fost aici înainte, cu Olga, dar nu recunoaşte nimic. Nu-şi aduce aminte cum poate s-ajungă acasă. Aude iar paşi grei în urmă. Pare că merg în ritm cu ea, auzindu-se ca un ecou, dar de câte ori se întoarce ca să-i surprindă, nu e nimeni. Continuă tot aşa, mergând şi întorcându-se, cu Bella care gâfâie în braţe. Apoi intră pe o stradă îngustă. Cafenelele dispar, clădirile sunt mai înalte, ferestrele mai întunecate decât pe celelalte bulevarde. Oamenii dispar. Totuşi încă se aude ecoul paşilor. Aproape aleargă acum, ca un iepure într-o vizuină care nu are ieşire. Copertine roşii, un steag care flutură în vânt. Iese la o *étoile*. Un cerc cu un monument în mijloc. Se învârte în jurul lui. O florărie. Copertine verzi. O farmacie. O braserie. Numără străzile care pornesc din *étoile*. Una, drogherie, două, trei, patru, braserie, şase, florărie, şapte. Bella se agită în braţele ei şi Sofie o lasă jos.

— Pe-aici, fetiţa mea, spune ea, alegând strada cea mai lată şi luându-se după un băiat cu bicicletă.

O boscorodeşte nervoasă pe Bella pe când se îndepărtează grăbită de *étoile*.

— Trebuie s-ajungem acasă, zice ea. Hai, Bella, trebuie s-ajungem acasă.

În faţă, băiatul cu bicicleta opreşte şi se dă jos. Are un teanc de ziare pe care-l lasă la o casă de pe partea stângă. Sofie se uită atent. Tende cu dungi albastre şi albe, o poartă de fier cu multe ornamente, balcoane la etajele de deasupra, o cupolă înaltă de sticlă pe acoperiş. E Malakoff.

— Bella! Haide, fetiţa mea, că ştiu unde suntem!

O ia la fugă spre casă în vreme ce băiatul pe bicicletă pleacă mai departe. Se repede la uşă şi apasă cu degetul mare ca să sune.

— *Madame* Gaucher! strigă ea, lipindu-şi palma de uşa groasă de lemn. *Madame* Gaucher, vă rog, daţi-mi drumul!

Bella hămăie şi se învârte în cerc.

— *Madame* Gaucher! *Madame* Gaucher!

Panica o face pe Sofie să i se pună un nod în gât. O năpădesc lacrimile.

Bate cu putere în uşă.

În cele din urmă apare *Madame* Gaucher, aranjată şi pusă la punct.

— Trebuie să mă lăsaţi să intru, *Madame*, ţipă Sofie. Vă rog, daţi-mi drumu-năuntru. Mă urmăreşte cineva. Sunt în primejdie.

— Intraţi, *Mademoiselle*, zice *Madame* Gaucher, grăbindu-se s-o lase pe Sofie să intre în hol. *Monsieur* Nobel nu e aici.

— Ştiu, spune Sofie, ştiu, dar pot să stau un pic aici? Am tras spaima cea mai cumplită.

— Foarte bine, pufneşte *Madame* Gaucher pe nas, veniţi după mine.

N-o conduce pe Sofie în salon sau în biroul lui Alfred ori în oricare din celelalte camere de primire. În loc de asta, o duce direct în bucătărie, în fundul casei.

— Aveţi nevoie de un ceai. Negru şi tare, spune ea.

Sofie o ridică pe Bella şi şi-o pune în poală, trecându-şi degetele prin blănița ei.

— A început la Bois, zice ea. Bella şi cu mine ne plimbam, dar cineva ne urmărea şi venea după noi.

— Multă lume îşi scoate câinii la plimbare acolo, spune *Madame* Gaucher.

— N-aveau nici un câine. Era un bărbat, singur.

— Aţi văzut pe cineva?

— Nu.

Madame Gaucher umple un ceainic cu apă fierbinte de pe soba de gătit.

Bella lasă urme murdare de lăbuţe peste tot pe poala rochiei lui Sofie, dar Sofie nu lasă căţeluşa din braţe.

— A continuat pe drumul înapoi. Pe stradă, spune Sofie. Cineva mă urmărea.

— Şi-aţi văzut pe cineva atunci? întreabă *Madame* Gaucher.

— Am simţit, zice Sofie. Doar am simţit.

— Beţi asta, spune *Madame* Gaucher, turnând ceai într-o ceaşcă şi punând-o pe o farfurioară. Puteţi sta aici cât vă beţi ceaiul.

— Puteţi trimite pe cineva după Guillaume, vizitiul meu, să vină să mă ia? Pe Avenue Victor…

— Vă ştiu adresa, zice *Madame* Gaucher înţepată. O să am grijă. Trebuie

să mă-ntorc la treburile mele. *Excusez-moi.*

Sofie se uită fix în ceaşca de ceai. E un model pe porţelan, o ghirlandă micuță de litere legate una de alta: AN, monograma lui Alfred. Literele sunt pictate în albastru-pal, stins. Cât de bine le vede! Suflă în ceai şi ia o înghiţitură. O arde la limbă şi pune ceaşca înapoi pe farfurioară.

— Suntem din nou singure, Bella, zice ea în şoaptă.

Împinge ceaşca la o parte şi o ia pe Bella mai aproape de ea, simțind cum o mângâie pe obraji puful moale de pe urechiuşele ei.

În casă e linişte. Curioasă, Sofie se strecoară afară din bucătărie, nelăsând-o pe Bella din braţe. Merge la uşa din spate, aducându-şi aminte unde le-a dus Ludvig. Cheia atârnă pe perete. Şi-o pune pe deget şi iese tiptil fără să facă vreun zgomot, închizând uşa după ea. În partea cealaltă a curții laboratorul e în întuneric, dar pe ea o atrage. Se apropie cu grijă de clădirea lungă şi joasă, apucând-o pe Bella de picioruşe. Cheia intră în broască, uşa se dă la perete şi Sofie dă buzna înăuntru.

Mesele sunt puse de-a lungul peretelui, pe lângă ferestre. E frig. Se simte un miros înțepător, nişte chimicale, făcute acolo, care persistă în aer. Se uită la toate ustensilele, la eprubete, şi la recipiente, şi la clemele de metal, încercând să înțeleagă cum şi la ce se folosesc. O pune jos pe Bella şi-şi plimbă palma pe suprafața de lucru. Găseşte bucățele disparate de la un aparat şi se joacă cu ele. Se duce la dulapul de sticlă de pe peretele din față şi se uită la toate etichetele de pe borcane: acid picric, acid sulfuric, nitroglicerină. Toate sunt etichetate cu grijă, cu scrisul ordonat al lui Alfred. Unele sticluțe sunt transparente, altele sunt cafenii-închis cu dopuri negre, altele sunt cenuşii-fumurii. Lichidele sunt verzi, negre antracit şi incolore ca apa. Şi sunt şi pulberi, negre şi zgrunțuroase, roşii-cărămizii şi altele fine şi deschise la culoare precum nisipul cel mai fin şi albe ca făina. Ia o eprubetă dintr-un stativ de pe perete şi o lasă să se rostogolească în palmă, pe urmă o atârnă la loc de cârlig.

Ia o pâlnie şi se uită prin partea largă şi pe urmă prin cea îngustă ca să vadă un pahar Berzelius de pe masă. Chestia asta e ca să schimbi starea de agregare a lucrurilor. Alfred transformă lucrurile, le face lichide din pulbere şi gaze din lichide. Trebuie să le facă maleabile. Le încălzeşte, le răceşte, adaugă nişte picături de acid sau pulbere pentru a le transforma în altceva.

Sofie ridică un cleşte, îl desface şi-l strânge la loc, apucă o sticluță şi o ridică ca s-o vadă mai bine la lumină.

Afară frunzele cad, desprinzându-se de pe ramuri şi acceptându-şi soarta. Prin sticluță, Sofie se uită la frunzele care se învârtesc în aer, la aerul pe care nu-l poate vedea, aerul despre care Alfred zice că e făcut din oxigen şi azot şi alte gaze care nu se văd. Frunzele îşi acceptă căderea. Se despart de creangă şi-şi dau drumul, învârtejindu-se jucăuşe în jocul naturii.

Alfred ia natura şi o agită în sticlele astea. O desface în bucățele şi o pune la loc din nou. Sofie se întreabă dacă amestecurile şi compuşii ăştia îl sfidează vreodată pe Alfred. Trebuie să fie unele care protestează. Unele care, când sunt încălzite, nu se topesc. Sau unele care, când sunt amestecate, nu se schimbă. Unele care dau semne de transformare în timpul experienței, dar în cele din urmă rămân la fel. Ce face el cu alea? Oare îi alimentează obsesia cele care îl sfidează sau cele care i se supun?

Sofie se gândeşte la dinamită, la praful de puşcă, la arme şi la teoria lui Alfred conform căreia inventarea substanțelor periculoase i-ar face pe oameni să se teamă atât de mult de ele încât, până la urmă, ar duce la pace. Dar nu teama face legătura între oameni. Atinge uşor cu degetul paharul Berzelius. Unghia îl face să sune cristalin. Bella îşi ciuleşte urechile când aude sunetul.

— De-am putea să-l scoatem din laboratorul ăsta al lui, zice Sofie. Să-l facem să nu se mai gândească atât de mult şi să-şi asculte mai mult inima.

Aranjează lucrurile cum au fost când le-a luat ea. Apoi observă un sertar care este pe jumătate deschis şi care o invită să vină şi să se uite la ce e în el. Ceva cu aspect de hârtie iese în afară. Un dosar. E ca dosarul pe care l-a văzut pe masă la Perrin când Alfred vorbea cu el despre acoperiş. Stă o clipă în cumpănă, pe urmă îl trage repede afară, şi după el vin toate celelalte hârtii şi dosare care zac îngropate dedesubt. Deschide dosarul cu un bobârnac. Înăuntru sunt hârtii prinse cu clame, numerotate şi datate. Literele sunt prelungi şi subțiri, ca nişte bețe de chibrit care stau aliniate în rând. Le studiază, aplecându-se deasupra hârtiei şi apăsând cu degetul pe foaie. Trebuie să se concentreze căci n-are la îndemână cheia Olgăi.

„*Mademoiselle* Hess s-a primbat în Boi cu *Mademoiselle* Böttger.“

„S-a dus la cumpărături fa Le Bon Marché, a cumpărat pătăsuri şi mănuşi

de piele.“

„A făcut conversiție cu Guillaube. Franţuzeşte. A cecut să fie cusă la Luvru.“

„*Mademoiselle* Böttger a ajuns pa zece jumătate. *Madame* Bach mai târziu, după-amiază.“

„A dat scrisoci ca să vă fie trimise dumneavoastră şi lui *Frau* A. Brunner.“

„Am mers după ea până la Trocadéro. N-a mincat acasă astăzi.“

Sofie merge mai departe, sărind diverse însemnări. Sunt însemnări făcute în fiecare zi lăsată de Dumnezeu. Toate au o oră şi o dată şi toate sunt semnate cu inițiale: J.M.P.

Perrin.

Aruncă dosarul pe podea şi scoate altul. Acelaşi lucru. Rapoarte amănunțite despre ea şi despre ce a făcut: cu cine s-a întâlnit, cine a venit în vizită, când a mâncat, ce a mâncat. Totul e pus pe hârtie, consemnat, ca rezultatele unei analize. Mai sunt şi alte hârtii, pătrate albe, împăturite şi puse în plicuri. Sofie le scoate. O altă mână a scris rapoartele astea. E un scris pe care îl recunoaşte imediat.

„Mă tem că fata progresează foarte încet fi dorința dumneavoastră, caritabilă fi plină de bunăvoință, de a o ajuta s-ar putea să fie inutilbă. Micuța Olga e o elevă mult mai proviță toare.

Pur şi simplu nu învață. Nu o interesează murte din lucrurile cu care încerc, cu multă răbdare, să o familiarizez.“

Rapoartele astea sunt datate şi semnate de *Madame* Bach.

Sofie cade în genunchi. Împrăştie hârtiile pe podea, le ridică, le întoarce pe o parte şi pe alta, le verifică şi pe față şi pe dos. Hârtiile sunt scrise cu luni întregi în urmă, cu ani de zile. Zi de zi, cu inițialele drepte ale lui Perrin puse pe fiecare raport şi cu mesajele de la *Madame* Bach, întortocheate şi pline de dezamăgire şi pesimism. Printre hârtii sunt diverse chitanțe de plată, tranzacții între Alfred şi Perrin.

Ameţeşte de parcă ar fi primit o lovitură în piept. Bella mişună în jurul ei, dând din coadă. Cățeluşa se lipeşte de ea şi-şi bagă nasul sub brațul lui Sofie.

— Da, da, trebuie să plecăm până nu ne prinde cineva aici.

Strânge toate rapoartele, le pune la un loc şi le îndeasă înapoi în sertarul care stă căscat. Lasă pe masă lucrurile pe care le-a luat, o ia pe Bella în braţe şi încuie uşa de la laborator, răsucind repede cheia în broască.

Intră în casă şi atârnă cheia.

Madame Gaucher o strigă.

— Aici sunt, zice Sofie. A trebuit s-o scot pe Bella afară.

— Nu v-aţi terminat ceaiul. Guillaume e aici, spune *Madame* Gaucher, întâmpinând-o în hol.

— Era prea fierbinte, zice ea.

— Ei, acum e rece, spune *Madame* Gaucher, strângându-şi mâinile una în alta. Guillaume aşteaptă în stradă. La revedere, *Mademoiselle* Hess, zice ea, aruncându-i o privire plină de asprime.

Încă fără grai din cauza lucrurilor pe care le descoperise în dosarul lui Alfred, Sofie se suie în trăsură şi-i face loc Bellei lângă ea. Guillaume ia hăţurile şi, cu o scurtă pocnitură din bici, pornesc. Merg în sus pe Avenue Malakoff, unde soarele molcom de toamnă se vede pe cer, legănându-se ca o pendulă cu mişcări lente, bătând orele, numărând părţile zilei, timp pentru care trebuie dată socoteală.

Sofie îşi atinge rochia cu mâna, plimbându-şi degetul mare pe toate fronseurile şi dantelele gofrate, pe toate pliurile aşa de dibaci cusute. Îşi înfăşoară materialul scump pe degete şi simte greutatea mătăsii, împingând-o cu vârful degetelor şi mângâind delicat cutele albastre şi fine ca să le aranjeze ca înainte. Ce distinsă e doamna din trăsură. Rochia e a ei, trăsura e a ei, vizitiul e al ei. Are o casă măreaţă şi bijuterii frumoase. Totuşi nimic din toate astea nu îi aparţine.

Când ajung în faţa casei, Guillaume sare de pe capră. Sofie se sprijină de mâna lui şi coboară din trăsură, ţinând-o pe Bella sub braţ. Intră în hol ca să dea ochii cu indiscretul de *Monsieur* Perrin, dar vede că nu-i acolo. Nu s-a mai întâmplat niciodată aşa ceva. Perrin e mereu la masa lui. Urcă scările şi găseşte uşa de la apartament deschisă larg. Totul arată aiurea.

— Hai, fetiţa mea, spune Sofie, hai să intrăm!

Auzindu-i glasul, Colette vine alergând.

— *Mademoiselle* Hess, zice ea frângându-şi mâinile, vai, *Mademoiselle*, v-am căutat peste tot. *Monsieur* Perrin a fost în tot oraşul.

— Ce e? Ce s-a întâmplat?

— E vorba de *Monsieur* Nobel, spune ea, înecându-se între cuvinte.

— Alfred? întreabă Sofie cu respirația tăiată. Ce-i cu el? Ce e?

— A fost o explozie, zice ea tremurând, la Londra. Şi *Monsieur* Nobel era acolo.

— Ce fel de explozie? A păţit ceva?

— Nu ştim. A venit o telegramă pentru *Monsieur* Perrin de la birourile companiei de dinamită.

— Şi ce spunea? întreabă Sofie cu glas pierit.

— O bombă, spune Colette, la Londra. Terorişti. Au aruncat o bombă pe Clubul Carlton, mai zice ea, întinzându-se să-i ia mâinile lui Sofie în mâinile ei. *Monsieur* Nobel era acolo când s-a-ntâmplat. L-a prins explozia acolo. Vai, *Mademoiselle,* nu mai ştim nimic altceva. Încă nu ştim dacă e…

Lui Sofie i se moaie picioarele, dar Colette o sprijină să nu cadă.

— Mă duc în salon, spune Sofie, venindu-şi în fire, să aştept veştile acolo. Unde e *Monsieur* Perrin acum?

— Nu ştiu, *Mademoiselle,* zice Colette. Pe-afară. Vă căuta pe dumneavoastră.

— Spune-mi numaidecât dacă se întoarce cu vreo veste.

— Da, *Mademoiselle*.

Bella se duce după Sofie în salon, unde stăpâna se prăbuşeşte în fotoliul de lângă foc. Buşteni de culoarea cenuşii trosnesc încet în sobă. Sofie se apucă strâns de articulațiile de la degete, îndoindu-şi degetele şi trăgând de ele ca şi cum ar încerca să vadă cât de mare e durerea pe care poate s-o îndure. Închide ochii şi îi apar imagini oribile cu ceață şi monumente, pietre de mormânt din marmură cu firicele de altă culoare, acoperite în parte de trandafiri şi iederă. Nume necunoscute dăltuite în piatră sunt umbrite de plante ale căror frunze sunt negre şi pârjolite, amenințând să se facă praf şi pulbere în orice clipă. Chiar şi cimitirul e pe moarte.

— Aşa trebuie c-arată Niflheim, îşi spune ea.

Deschide din nou ochii şi o vede pe Bella la picioarele ei, privirea ei supusă oferindu-i un pic de mângâiere.

— Ține-l departe de primejdie, Bella, zice ea. Sfinte Dumnezeule, ține-l departe de primejdie.

Se ridică din fotoliu, se duce la bufet, îşi toarnă un pahar de brandy şi merge cu el la fereastră, unde rămâne în picioare şi se uită în jos la bulevard, în vreme ce lumina soarelui se scurge încet şi mantia pictată a asfinţitului se lasă peste oraş. Tot se mai uită, urmărind cu privirea siluetele de pe stradă, trăsurile şi caii care se preschimbă în umbre înainte ca să apară lampagiul şi să se apuce de treabă.

Colette intră şi iese. Scurmă cu vătraiul în foc, aprinde luminile, îi serveşte cina lui Sofie.

— Staţi aici singură de atâtea ore, *Mademoiselle*.

Sofie clatină din cap, nu spune nimic, se întoarce la fotoliul ei de lângă foc şi continuă să se tragă de degete pe când orele de-abia se târăsc şi ochii se luptă să nu se închidă, dorind cu disperare să se dea la o parte din calea cimitirului aducător de năpastă.

E aproape miezul nopţii când Perrin îşi face în sfârşit apariţia. Bate la uşă şi intră. Colette s-a dus să se culce.

— *Mademoiselle*, spune el, o telegramă pentru dumneavoastră.

Sofie sare în picioare, trezind-o pe Bella care dormea şi care ridică capul mârâind.

— Daţi-mi-o, zice ea.

Smulge plicul din mâna lui Perrin şi-l deschide rupându-l.

Literele se ridică şi se răsucesc în timp ce ea încearcă să soarbă repede cuvintele: „Nu-ţi face griji. Nu sunt rănit grav. O mică lovitufă fi câteva tăieturi şi vânătăi.“

— Trăieşte, spune ea cu glas schimbat de uşurare.

Restul e mai clar: „Au folosit dinamită. Am fost aproape omorât de propria mea invenţie. Ce am creat? Mă tem că, până la urmă, mi-a scăpat din mână toată chestia. Le-am dat teroriştilor o armă aducătoare de moarte. Mor oameni şi e doar vina mea.“

Opt

Un vânt cu o grămadă de ace de gheață în coadă s-a abătut asupra Parisului. Aripile lui zimțate fâlfâie prin pereți şi uşi de parcă toate astea nu sunt decât nişte spații goale. Totul e expus furiei vântului. Sofie merge cu trăsura la Sévran. E înfăşurată în pături şi blănuri şi scoate pe nări aburi, care se văd clar în aer, în timp ce vârful nasului îi amorțeşte încet-încet. Chiar în dimineața asta Perrin a anunțat-o, cu o bucurie răutăcioasă, că Alfred s-a întors de la Londra acum câteva zile. E în Paris de la jumătatea săptămânii şi n-a venit s-o vadă. Nici măcar o telegramă nu i-a trimis să-i spună că e aici. Simte furia vântului despotic care o loveşte în oase de parcă ar ține morțiş s-o gonească şi s-o facă praf şi pulbere. Poate c-ar trebui să se întoarcă la Viena? La Paris nu e bine-venită.

La Sévran Alfred are o casă imensă, cunoscută sub numele de Le Fayet. Nu stă nimeni aici. Asistentul lui, Georges Fehrenbach, vine şi stă aici din când în când şi mai este o menajeră, Aveline. Casa nu e un loc unde să te simți bine, ci un spațiu unde să îngheți din cauza frigului auster. E un laborator în capătul mai îndepărtat al grădinii şi un poligon de trageri în partea cealaltă a terenului, pe care îl împarte cu l'Administration des Poudres et Salpêtres, fabrica deținută de stat de alături. Alfred foloseşte casa ca birou, în ciuda proporțiilor colosale pe care le are.

Trăsura se opreşte în fața casei şi Guillaume se duce să deschidă portiera.

— E-un frig de crapă pietrele, *Mademoiselle*, spune el. O să duc caii în grajd. Nu rezistă afară pe frigul ăsta.

— Foarte bine, Guillaume, zice Sofie. Nu cred c-o să stau mult aici dacă *Monsieur* Nobel lucrează.

Calcă apăsat prin pietriş şi simte cum îi îngheață degetele de la picioare când urcă treptele ca s-ajungă la uşă. Intră în hol şi se duce drept la biroul lui Alfred. Aburul pe care-l scoate pe nas se vede chiar şi în casă.

— Alfred! zice ea, întinzând mâna ca s-ajungă la uşă. Bună! Eşti acolo, Alfred?

Se năpusteşte în cameră şi-l găseşte ghemuit la birou.

— Sofie? Ce cauţi aici? o întreabă el.

— Ce caut aici? Doamne Dumnezeule, Alfred. Abia te-ai întors. Mi-am făcut atâtea griji pentru tine! Toţi ne-am făcut griji. Şi acuma, că te-ai întors la Paris, ai venit direct la Sévran? Nici măcar nu te-ai gândit că poate-aş vrea să te văd?

— Trebuie să lucrez, spune el.

— Să lucrezi? Exact ce-ţi lipseşte în starea asta!

— Ai primit telegrama de la mine. Ştiai că nu sunt rănit grav. Doar o lovitură uşoară, atâta tot.

Sofie se duce în fugă spre partea de birou unde e el şi-l strânge în braţe. E înfofolit într-o haină de blană, dar e alb la faţă şi corpul i-e rece.

— Vai, Alfred, trebuia să te văd. Simţeam că-mi pierd minţile.

— Uite-mă, draga mea, şi sunt teafăr şi nevătămat, zice el, bătând-o uşor pe spate până când Sofie se dă un pic mai încolo. De ce-ai făcut drumul ăsta? Ar trebui să stai cuminte lângă foc, spune el, gerul te pătrunde până la oase.

— N-am putut s-aştept, zice ea. N-ai venit la mine. Am aflat de la Perrin că eşti deja de câteva zile la Paris.

— Sunt probleme care-mi solicită imediat atenţia.

— Şi eu nu sunt una din ele.

— Sofie… draga mea!

— Ai spus c-o să vorbim, când te întorci, despre viitorul nostru. Mai ţii minte?

— N-am uitat şi o să vorbim, draga mea, dar nu acum. Nu e timp destul. Am impresia că mă duc de la o chestiune la alta, încercând întruna să ţin totul la linia de plutire.

— Treaba asta nu poate fi amânată, Alfred, spune ea, aşezându-se pe scaunul din faţa lui. Ce viaţă mai e şi asta? Tu plecat, ocupat tot timpul, şi eu aici, la Paris, singură.

— O ai pe Olga, şi pe *Madame* Bach, şi căţeluşa ca să-ţi ţină companie. Nu eşti singură, draga mea.

— Şi dacă m-ar înconjura o mie de oameni, tot singură aş fi, zice ea. Nu vezi, Alfred? Pe tine te vreau.

El se uită pe fereastră la cerul neted şi cenuşiu.

— Trebuie să ştiu, Alfred. Trebuie să ştiu ce intenţii ai, spune ea.

— Intenţii? zice el cu un oftat, punând tocul jos şi mutându-şi hârtiile de pe birou dintr-o parte în alta. Am aşa de mult de lucru, spune el.

— Da, întotdeauna ai, zice ea, desfăcându-şi fularul, dar mai sunt alte lucruri în afară de muncă, Alfred, altele, importante: iubirea, căsătoria, o soţie, o familie. Nu tânjeşti şi tu după lucrurile astea?

Alfred încearcă să se ţină bine. Se freacă pe braţe.

— N-are rost să speri c-o să mă schimb, Sofie, spune el. Ştii că ţin la tine. Dar căsătoria? Tare-aş vrea să nu vorbeşti despre asta.

— De ce? Sunt o dezamăgire aşa de mare pentru tine? Îţi sunt aşa de inferioară, încât nu merit să fiu soţia ta? Sunt pur şi simplu amanta ta, Alfred? Şi asta o să fiu mereu pentru tine?

— Sofie!

— Nu sunt aristocrată, aşa cum vrei tu să fiu. Şi nici n-o să fiu vreodată. Nu sunt Bertha von Suttner. Dar sunt o femeie care te iubeşte, Alfred. Asta nu contează deloc?

Alfred îşi îndoaie degetele în podul palmei şi se uită atent la tenta albastră a sângelui rece de pe unghii.

— Sofie, dragă, spune el cu subînţeles. Nu ţi-am dat o ocazie ca să-ţi depăşeşti condiţia de atunci? Nu te-am învăţat ce e viaţa? Ce e lumea de dincolo de Schiegl’s Blumengeschäft? Nu ţi-am dat tot ce ţi-ai dorit? Haine şi lucruri bune şi o casă.

— Lucrurile alea nu înseamnă nimic pentru mine dacă n-am dragostea ta, zice ea.

El se uită din nou la cer, nu la ea.

— Ar fi mai bine dacă ai găsi un bărbat mai tânăr, un om mai simplu, unul care nu are aşteptări atât de mari. Eu sunt un urs bătrân aşa de dificil. Un bărbat mai tânăr te-ar face fericită.

— Cum aş putea fi fericită cu un bărbat de vârsta mea dacă nu-l iubesc? zice ea.

— Ştii că ţin la tine, spune el, uitându-se iar la unghii, şi încă foarte mult.

Însemni incredibil de mult pentru mine, dar nu vezi că eu nu sunt în stare să-ți dau ce-ți dorești tu?

Ea trage aer în piept şi se îneacă. Se străduieşte să-şi recapete o respirație regulată.

— Poate c-ar trebui să plec, zice ea.

— Da, draga mea, spune el uşurat. E cumplit de frig. Ar trebui să te-ntorci acasă şi să stai lângă foc.

— Poate c-ar trebui să plec… din Paris, zice ea.

El se uită în sus la ea.

— Să pleci din Paris? Şi unde te-ai duce?

— Înapoi în Austria.

— Crezi c-ai fi fericită acolo?

— Nu mai puțin decât sunt aici, zice ea, trăgând de degetele mănuşilor. Probabil c-o să pot începe o viață nouă la Viena.

— O viață nouă, spune el. Şi cum o s-arate viața asta nouă?

— O casă, Bella, familia mea, poate un serviciu, zice ea şi ridică din umeri.

— Fără mine?

— Dar acum stau cu tine, Alfred? Tu de-abia dacă dai pe-aici.

— Scumpa mea copiliță, spune el, nu poți să pleci aşa, pur şi simplu. Gândeşte-te bine. Şi de unde-o să faci rost de bani pentru viața asta nouă?

Ea tuşeşte tare şi se îndreaptă de spate.

— M-am gândit că, întrucât ai fost aşa de dispus să-l plăteşti pe Perrin ca să mă țină prizonieră la Paris, poate c-ai vrea să plăteşti pe altcineva ca să mă țină la Viena. Şi ți s-ar putea raporta de acolo despre activitatea mea zilnică.

— Sofie, face el, clătinând din cap, nu ştiu ce vrei să spui.

— Ți-am găsit dosarele, Alfred, toate rapoartele pe care le-ai primit.

— La Malakoff? Cum de-ai…?

— Da, m-am dus la Malakoff. N-am respectat regulile fiindcă eram speriată din cale-afară. Cineva mă urmărea şi m-am rătăcit. Ai pus pe cineva să mă urmărească.

El se freacă pe frunte. Un vânt rece trece prin cameră şi Alfred tremură de frig.

— Trebuie să-mi apăr numele, reputația. Trebuia să știu dacă pot să am încredere în tine, spune el. Iartă-mă. Îmi pare rău.

— Și-ai crezut că reputația ta ar putea fi afectată de ce mâncam eu?

El se apleacă, făcându-se mic în fața ei.

— Nu sunt un lucru ce-ți aparține, Alfred, un produs pe care-l fabrici, o experiență de care să te ocupi în laborator la tine. Sunt o persoană reală și te iubesc. Când te-ai rănit, n-am putut suporta, n-am putut suporta gândul că ți s-a-ntâmplat ceva rău sau gândul că suferi și, în special, gândul că te-aș putea pierde. Atunci, după ce a căzut bomba, mi-am dat chiar mai bine seama cât de drag îmi ești. Nu poți fabrica sentimentele alea. Chiar dacă tu nu ai încredere în mine, eu ți-am fost devotată. Am încercat să învăț și să fac progrese. Am făcut eforturi mari ca să citesc și am încercat din toate puterile să te fac să fii mândru de mine, în ciuda sforțărilor mele. Ți-am dovedit că mă interesează foarte mult viața ta și tot ce faci tu. Dar la tine nu se vede nici un fel de angajament și nici un fel de promisiune pentru viitorul nostru împreună.

El nu se poate uita la ea. Ea continuă înverșunată.

— Vorbești de faptul că trebuie s-avem un scop în viață, Alfred, dar care poate fi scopul meu dacă sunt ținută prizonieră? Am încercat să găsesc răspunsuri. Am crezut că poate scopul meu e să te iubesc pe tine. Dacă e așa, mă-ntreb ce crimă trebuie să fi comis eu, la ce fapte mârșave și nelegiuite trebuie să fi complotat sufletul meu pentru ca Dumnezeu să mă facă să fiu cea care să te iubească pe tine. Căci atunci când iubirea nu vine din amândouă părțile, fiecare zi e ca o ispășire a unei pedepse. Fiecare zi se termină cu o durere care mă arde și mă înjunghie în piept. Spune-mi, Alfred, dacă îmi ești profesor, așa trebuie să arate iubirea?

El ridică mâna.

— Termină! strigă el. Te rog, termină!

Sofie se face mică. A mers prea departe.

Alfred închide ochii.

— Dacă te duci la Viena, o să fac în așa fel încât să ai tot ce-ți trebuie, spune el. Promit c-o să iau mereu măsuri ca să ai tot ce-ți trebuie. N-o să trebuiască să-ți faci griji pentru asta.

Încet începe să respire din nou. Deschide ochii și se uită la ea.

— Foarte bine, zice ea liniştită. O să trebuiască să-mi fac bagajele şi să cumpăr bilete de tren.

— Atunci o să am eu grijă de treaba asta.

Câteva minute stau amândoi în tăcere, uitându-se la podea şi la pereți, dar nu unul la altul, în timp ce aerul potrivnic îi pătrunde până în măduva oaselor. Într-un iureş, ea tânjeşte după afecțiunea lui. Îi e tare dor de omul bun cu ochi albaştri, strălucitori, care i-a recitat versuri şi a cumpărat crini şi a convins-o că se pot întâmpla minuni. Dar acum ochii lui sunt iarăşi cenuşii şi e sub influența spiritelor din Niflheim, tărâmul întunericului, cu care ea nu se poate lua la întrecere. El pare înfrânt, de parcă a dat greş cu fiecare teorie pe care o ştie. Nici o formulă ştiințifică nu i se poate aplica lui Sofie şi acum amândoi s-au împotmolit într-o stare de inerție, neputând să se mişte înainte sau înapoi. El se uită la ea şi-i întinde mâna, dar ea n-o vede. Îşi întoarce privirea de la el, îşi pune fularul, se ridică în picioare. Amorțită de frigul care paralizează, Sofie pleacă de lângă el, nefiind în stare să simtă cum inima i se sfărâmă în bucățele.

Partea a treia
MEDICINĂ

Aşa perfectă cum poate fi aripa unei păsări, nu-i va da niciodată păsării posibilitatea să zboare dacă nu e sprijinită de aer.
IVAN PAVLOV,
laureat al Premiului Nobel pentru Fiziologie sau Medicină

Unu

Marele Hugo a murit. Când mulțimile ca nişte roiuri de albine cădeau pe capul Parisului şi îndoliații veneau cu miile ca să vadă catafalcul îmbrăcat în cearşafuri negre, când delegațiile defilau şi mergeau în pas de marş pe Champs-Élysées, fluturându-şi steagurile şi depunând florile pe care le aduseseră, Sofie a întors spatele oraşului. Pe fondul unui val de durere, a plecat înapoi la Viena.

Stă la Hotelul Meissl şi Schadn pe Kärntner Strasse. Alfred a aranjat totul. E un apartament mare la etajul IV, compus din trei camere care dau dintr-una într-alta, cu ferestre înalte şi candelabre strălucitoare.

— O să am grijă să fii tratată cum trebuie, spusese el.

A venit ca să-i spună „La revedere“. La gară părea îndurerat.

— Găseşte un pic de loc şi pentru mine în viața asta nouă, Sofiechen.

Ea l-a sărutat, l-a mângâiat pe obrajii posomorâți şi, în ciuda faptului că el n-a dat nici o asigurare, a apărut o crăpătură mică şi subțire ca un fir de păr în carapacea lui rece, destul ca să-i trezească ei speranța. I-a oferit o ocazie să ia o gură de aer proaspăt. Sofie trebuie să găsească o casă, un loc unde l-ar putea convinge să locuiască, un loc unde ar putea fi împreună, undeva unde să fie linişte şi pace, unde l-ar putea convinge să se retragă din afaceri şi din lumea volatilă a producției de arme, care îi aduce aşa de multă durere.

Bella scheaună la uşă.

— Da, scumpo. Mergem la mătuşa Hermine şi la mătuşa Anna acum.

O ia pe Bella în brațe şi-i strânge puțin panglica din blăniță.

— O să ne-ajute să găsim un cămin nou. Şi atunci Alfred o să vină la Viena şi-o să vadă cât de fericiți am putea fi aici, doar tu, eu şi Alfred.

În hol lumina soarelui de primăvară poleieşte măiestrit tot ce străluceşte: candelabrul, dalele de pe jos şi de pe pereți, arcadele. O vază cu trandafiri

roşii tronează pe o masă lângă o statuetă a unui heruvim. Trandafirii mai au puțin până să se deschidă. Nu mai sunt boboci, dar nici nu sunt încă sărutările delicioase de parfum în care se vor preface şi pe care le iubeşte toată lumea.

„Nu e încă vremea trandafirilor“, gândeşte Sofie în timp ce un tânăr trece pe lângă ea şi-i zâmbeşte plin de respect. Clienții vin şi pleacă. Doamnele observă croiala de la rochia ei. Se uită invidioase, apoi se întorc şi se mai uită o dată la ea. Portarul se pleacă în fața ei ca semn că o recunoaşte. Personalul de la recepție îi zâmbeşte când trece pe acolo şi ospătarii de la restaurant se învârt în jurul ei.

Îi spun *Frau* Nobel. E o presupunere pe care n-a corectat-o. Apartamentul e rezervat pe numele lui Alfred. Toate notele de plată îi sunt trimise lui Julius Heydner, cel care se ocupă de afacerile lui Alfred la Viena. Fiecare obiect de îmbrăcăminte care îi atinge pielea şi fiecare bucățică de mâncare pe care o pune în gură poartă numele Nobel. Mai bine pentru Alfred să întrețină o soție la Viena decât să întrețină o amantă aici. Reputația lui n-o să aibă de suferit dacă Sofie îi lasă să creadă că e soția lui.

Surorile ei stau lângă fereastră. Un grup de soldați de la bar se uită după Sofie când trece pe lângă ei. Se opresc din băut, ținând paharele nemişcate, îşi dau coate unul altuia şi nu mai scot nici o vorbă. Toate tunicile albastre se întorc dintr-odată de parcă ar face o manevră de militărie.

— Eşti admirată de armată, zice Hermine râzând.

Anna întinde mâna după Bella.

— Da’ de unde! O admiră pe făptura asta adorabilă, spune ea nerăbdătoare. Dă-mi-o mie! Dă-mi-o mie!

Anna are 18 ani. Surorile vitrege ale lui Sofie sunt blonde, cu ochi albaştri. Anna are un semn mare din naştere pe obrazul stâng, pe care-l ascunde, lăsându-şi părul să-i cadă liber pe lângă față. Nici Anna, nici Hermine n-au nimic din trăsăturile lui Heinrich Hess. Doar Käthe şi băieții seamănă cu tatăl lor. Astea două sunt fetele lui Julie. Dar au expresia plină de viață a lui Heinrich şi se uită la sora lor mai mare cu multă, multă iubire.

Sofie o pune pe Bella în brațe la Anna şi se aşază.

— Am adus ziarele, spune Hermine, desfăcându-le pe masă. Sunt o grămadă de anunțuri azi. Uite, le-am încercuit deja pe astea trei, case de

vânzare la Wöhring, Dornbach şi Döbling.

Sofie aruncă o privire peste anunţuri.

— Cât costă?

— Nu spune. Cred ca trebuie să le vedem întâi. Agentul discută amănuntele.

— Dar tu poţi s-alegi ce casă-ţi place, zice Anna. *Herr* Nobel o să plătească, nu-i aşa?

— Aşa e, spune Sofie, dar trebuie s-o găsesc pe cea potrivită dacă e să-l conving să plece de la Paris.

— Crezi c-o să vină? o întreabă Anna, trecându-şi degetele prin blănița albă a Bellei.

Sofie clatină din cap.

— Nu ştiu.

— Sunt sigură c-o să vină, spune Hermine. Vrea să aibă grijă de tine, a spus-o chiar el, nu-i aşa?

— Alfred nu ştie ce vrea, zice Sofie. Nu se gândeşte decât la munca lui, la ştiința lui dragă, la marele imperiu al dinamitei pe care-l construieşte. Dacă n-o să fie cu băgare de seamă, o s-ajungă în mormânt.

Hermine arată spre ziar.

— Casele din Döbling sunt foarte căutate. Chiar la marginea Pădurii Vieneze. Gândeşte-te… viile, aerul proaspăt. Lui *Herr* Nobel i-ar plăcea acolo, nu-i aşa?

— Şi-ar putea construi un laborator acolo, spune Anna. Loc ar fi destul.

— Nu, fără laboratoare. Trebuie să fie linişte şi pace, zice Sofie, un loc unde s-ar putea odihni. Numai de m-ar asculta!

— Sunt două în Dornbach, cu grădini foarte mari, spune Hermine. Poate c-ar trebui să le vedem pe astea întâi.

Toate trei studiază anunţurile. Un ospătar aduce cafea şi o tavă cu prăjituri.

Pe când întoarce pagina ziarului, Sofie simte că e cineva în spatele ei. Ridică capul şi vede doi soldaţi în picioare, lângă masă.

— Scuzaţi-mă, doamnelor, zice unul din ei, întorcându-se spre Sofie. Ne-am gândit că poate v-am fi de vreun folos. Înțelegem că *Frau* Nobel caută casă în Viena.

— Cum de-aţi… începe Sofie, uitându-se după ospătar, dar soldatul se repede şi spune:

— Ne permiteţi să ne prezentăm? Eu sunt căpitanul Kapy von Kapivar şi el e locotenentul Künzi. Künzi cunoaşte zona foarte bine şi-ar fi foarte încântat să vă recomande ce ştie el.

— Aha, zice Sofie cu o oarecare desconsiderare.

Sunt tineri şi-şi încearcă norocul. Căpitanul Kapy von Kapivar vorbeşte cu accent. Nu e din Viena. Are părul tuns scurt, cu cărare la mijloc. Când vorbeşte, i se mişcă mustaţa şi capetele terminate în nişte smocuri se arcuiesc în sus, dând un farmec juvenil privirii. Pe piept stă, mândră, o medalie şi gulerul are pe margini stele, care arată ce grad are. Sofie se întreabă cum Dumnezeu a putut să le câştige acest copil-bărbat. Celălalt, Künzi, e şi mai tânăr. Are păr blond şi des, pe care-l poartă pieptănat peste cap. Sprâncenele sunt groase şi buzele pline, pe care se vede cea mai vagă urmă de mustaţă. Îi zâmbeşte Annei.

— Caută case în Wöhring, Dornbach şi Döbling, o ia gura pe dinainte pe Anna.

— Mama stă în Döbling, zice Künzi. E o parte frumoasă a Vienei, la marginea pădurii, şi are legături foarte bune cu trenul.

— Uitaţi-vă la adresă, spune Anna, împingând ziarul peste masă. Hirschengasse. Cum e acolo?

— Hirschengasse? Da, e un bulevard larg, cu copaci pe margine, zice Künzi. Câteva dintre cele mai minunate palate se află pe Hirschengasse.

— Atunci, Sofie, trebuie s-o vedem pe asta mai întâi, spune Anna.

— Vă putem duce acolo. Ce ziceţi? se oferă căpitanul. Suntem în permisie câteva zile. Künzi şi cu mine am fi încântaţi să vă arătăm zona.

Căpitanul von Kapivar zâmbeşte. În ochi i se citeşte că e un mare ştrengar.

— O, da, ar fi splendid, zice Anna.

— Tata mi-a zis c-o să vină el cu noi, spune Sofie.

— Dar tata nu cunoaşte cartierul Döbling.

— Totuşi, nu ştiu dacă e nevoie să fim escortate de armata imperială, zice Sofie.

— Din contră, spune căpitanul, Künzi şi cu mine am fi la dispoziţia

dumneavoastră ca să vă asigurăm paza şi protecţia.

— Pe străzile necivilizate şi primejdioase din Döbling? râde Hermine.

— E o dovadă de înţelepciune să vă luaţi măsuri de precauţie, zice el.

Hermine se uită la Sofie şi-şi dă ochii peste cap.

— De ce?

— Păi trei doamne tinere şi frumoase ca dumneavoastră, spune el. N-am dori să cădeţi pradă tâlharilor. Dacă mergeţi singure, aţi fi expuse la tot felul de ameninţări.

— Zău, domnule căpitan von Kapivar, zice Sofie, credeţi că suntem într-un asemenea pericol?

— Hai, lasă-i să vină, Sofie, spune Anna, uitându-se pierdută la locotenent. Poate c-are dreptate. Şi dacă ne atacă hoţii? Se poate întâmpla. Nu e imposibil şi eu n-am avut gardă personală până acum.

— Aş putea, fără discuţie, să vă arăt cele mai grozave locuri, zice Künzi, cele mai atrăgătoare, cele mai potrivite pentru o femeie de rangul dumneavoastră, *Frau* Nobel.

Sofie tuşeşte uşor şi râde.

— Bine atunci, spune ea, uitându-se la Anna, care stă cu bărbia rezemată pe capul Bellei, pe creştetul ei, şi are nişte ochi ce te imploră, la fel de rugători ca ai căţeluşei. Fie şi numai ca să aibă Anna escortă înarmată.

A doua zi iau un cupeu care îi duce în Döbling, unde aerul îţi dă putere. Cerul albastru are o întindere mai mare, seninul găsindu-şi o nouă vibraţie şi prospeţime în afara oraşului. Sofie îşi ridică faţa spre soare şi simte cum o mângâie pe obraji. Trage în piept adierea blândă, absorbind-o până ajunge în mijlocul corpului ei, unde începe să circule într-un iureş plin de binefacere.

Trec pe lângă case mici şi galbene şi pe lângă întinderi nesfârşite de câmp deschis, unde podgoriile urcă până la Wienerwald în şiruri drepte precum cusăturile de pe plapumă. Jardinierele dau pe dinafară de iederă şi muşcate, gardurile vii sunt tunse, grădinile îngrijite. În inima Döbling-ului sunt parcuri cu pomi înfloriţi. Ramurile lor roz şi molatice abia mai rezistă sub povara florilor nemaipomenit de frumoase. Natura dă pe-afară şi Sofie o soarbe cu toată fiinţa ei. Sunt terase elegante, case în stil clasic cu fântâni în grădină şi figurine sculptate în zid, intrări înalte şi arcuite şi garduri albe

de altădată. În toate se văd echilibrul şi bunăstarea. E un loc al liniştii necurmate.

— Uneori se vede numai partea de sus a acoperişurilor, spune Künzi, arătând cu o mână spre vilele de-a lungul bulevardului şi ridicând-o pe cealaltă ca să nu-i intre soarele în ochi.

— A, ia uitaţi-vă la capela aia frumoasă, zice atunci Anna, arătând spre o turlă ce se ridică în faţă. Ce e?

— E Schwalbenkapelle, spune el, Capela rândunelelor. Se spune că rândunelele au salvat o femeie în timpul asediului Vienei cu sute de ani în urmă.

— Au salvat-o rândunelele? întreabă Anna. Cum?

El se apleacă spre ea şi-i vorbeşte cu glas scăzut ca să ajungă la un efect dramatic.

— Legenda spune că o femeie a fost surprinsă de o ceată de soldaţi turci pe când, împreună cu copilul ei, căuta fructe rămase prin tufe. A fugit cu copilul în braţe şi s-a rugat de Maica Domnului s-o apere. Pe urmă s-a ascuns după o tufă, unde a venit un stol de rândunele, care s-au aşezat pe crengi. Turcii au urmărit-o, dar când au văzut numărul mare de rândunele cuibărite în tufă, nu şi-au închipuit că s-ar putea să se ascundă cineva acolo, aşa că şi-au văzut de drum şi femeia a scăpat. S-a întors ea de multe ori după aceea, mergând în pelerinaj la locul unde fusese salvată de Maica Domnului.

— Capela rândunelelor, şopteşte Anna. Ce romantic sună!

— *Herr* Kothbauer a construit capela acum câţiva ani, spune Künzi, ca să marcheze trecerea unui număr de ani de când fusese salvată tânăra.

— Ha, ha, ha! râde căpitanul von Kapivar. A construit şi *Heuriger*[20]-ul de partea cealaltă. Capela are barul ei! Poţi să bei vinul ăla bun, Sturm. E delicios. Probabil că Kothbauer a scornit el însuşi legenda pur şi simplu pentru a atrage o clientelă solidă.

20. Tavernă în partea de răsărit a Austriei, unde se servesc vinurile care nu au fermentat complet încă.

Anna se încruntă.

— Dar eu cred că e o legendă perfect plauzibilă, zice ea. Şi mi-ar plăcea

să mă mărit acolo.

— Eşti evreică, spune Hermine. Noi nu ne măritǎm în capele catolice.

Sofie se uită atent la sanctuar. Se vede într-o rochie de culoarea fildeşului cu un voal fin, foarte subțire, care se lasă în jos, până la călcâie. Şi-l vede pe Alfred punându-i un inel pe deget.

— Ar putea renunța la religia ei, spune ea. Aşa a făcut şi Amalie când s-a măritat cu Albert Brunner. Nu-i nici o ruşine.

Căpitanul von Kapivar se bagă în vorbă.

— Dar asemenea chestii romantice nu sunt totuşi pentru oameni ca noi, nu-i aşa, *Frau* Nobel?

— Oameni ca noi? întreabă ea nedumerită.

— Noi suntem deja căsătoriți, zice el.

— Sunteți căsătorit, domnule căpitan?

— Da, ridică el din umeri ca şi cum e vorba de ceva obişnuit, deşi soția mea e acasă, la Pesta.

— Sunteți ungur?

— Da. Dar deocamdată sunt la baza militară de aici, din Viena.

— Şi soția dumneavoastră n-o să se mute la Viena?

— Ce rost are? Postul unui soldat este întotdeauna temporar.

— Probabil că dacă soția dumneavoastră ar vedea cum e la Döbling, s-ar putea răzgândi, spune Sofie, îndepărtându-se de la subiect şi uitându-se în altă parte, conştientă fiind de privirea lui fixă şi de felul lui frivol cu care a zăpăcit-o.

— Ar putea să arate ca o zână, dar n-ar putea să stea aici, râde el. Nu putem toți să fim regele dinamitei.

— Aici e Hirschengasse, spune Künzi, în vreme ce trăsura intră pe altă stradă.

Aici mestecenii sunt la distanțe egale unul de celălalt. Formează şiruri paralele pe trotuare, întinzându-se peste drum şi rugându-se, fără speranță, să se întâlnească undeva pe cer, deasupra. Vilele sunt mai mari pe Hirschengasse. Fiecare ocupă un teren aşa de mare, încât rivalizează cu parcurile.

— Numărul 61, spune Hermine.

— Am datele agentului aici, zice căpitanul, scoțând o carte de vizită din

buzunar. *Herr* Engelmann. O să ne întâlnim cu el la poartă.

Künzi strigă la vizitiu şi se opresc la jumătatea străzii. Locotenentul le escortează pe Anna şi pe Hermine când coboară din cupeu, în timp ce von Kapivar întinde mâna ca s-o ajute pe Sofie.

— Mă descurc, spune ea, coborând singură.

El îi zâmbeşte netulburat.

Herr Engelmann îi aşteaptă. E un domn îmbrăcat impecabil, cu barbişon. Se dau cu toţii înapoi ca s-o lase pe Sofie să fie prima care face cunoştinţă cu el.

— Domnule, spune ea, sunt *Frau*… Am venit să văd casa în numele…

— Soţul ei e la Paris, zice Hermine. E un om de ştiinţă eminent care, deocamdată, vrea să rămână anonim.

— Desigur, spune omul înclinându-se de parcă trebuie neapărat să te aştepţi la discreţie numai când e vorba de averi imense. Sunt sigur că o să vă placă mult casa.

Îl urmează pe o alee impozantă care merge pe o pantă rotunjită. Copacii şi tufişurile fac să nu se vadă casa şi o ascund de vederea celor de pe stradă. Pe coama dealului apare vila mândră ca o regină.

Hermine, cu respiraţia tăiată, îşi duce mâna la gură. Anna îşi înăbuşă un strigăt. Bărbaţii se opresc şi privesc plini de admiraţie.

— E ca un palat roman, spune Hermine.

Casa e albă cu detalii crem. E magnifică, dar în acelaşi timp te face să te simţi în largul tău. Nişte trepte nu prea înalte duc spre uşile cu două canaturi din faţă. Deasupra intrării e un balcon cu grilaj, în care sunt şiruri de cercuri negre încadrate în pătrate negre. O nişă generoasă cu geam în centrul balconului e mărginită de ambele părţi de patru coloane în stil corintic, după care sunt două rânduri de uşi de sticlă prin care te-ai aştepta să apară împărăteasa Sissi şi să le facă cu mâna supuşilor ei, plini de adoraţie pentru ea.

Herr Engelmann zornăie cheile şi descuie uşa din faţă.

— Intraţi, vă rog, spune el.

Holul de la intrare îţi taie respiraţia. Sofie e atât de impresionată de frumuseţea lui, încât stă nemişcată, vrăjită de lumina albă care răzbate printr-o fereastră uriaşă de pe palierul de sus. O scară de stejar, sculptată

superb, se desfăşoară de la dreapta la stânga, cioplită parcă dintr-un arbore secular care s-a aflat cândva aici. Toate suprafeţele posibile şi imposibile sunt lustruite şi strălucesc de-ţi iau ochii: şemineul de marmură din stânga, lambriurile, podeaua, care arată de parcă ar fi ţesută din fâşii ce trec unele pe sub altele şi unele peste altele, geamurile impecabile şi, deasupra capetelor, coroana ameţitoare de cristale a unui candelabru aşa de frumos, că simţi fiori pe şira spinării dacă te uiţi la el.

Herr Engelmann îi conduce din încăpere în încăpere, arătându-le lucruri mai mărunte, şi ei merg după el ca turiştii ghidaţi de un muzeograf. Admiră şemineurile sclipitoare, tavanele lucrate cu multă dibăcie, tapetul franţuzesc, stucatura, instalaţia de apă modernă, peisajul ce se deschide spre Wienerwald. Sofie e pe de-a-ntregul vrăjită de casa asta uimitoare. Dar, dintre toate, o captivează lumina. E terapeutică, medicinală. La o asemenea lumină Alfred n-ar avea cum să mai dea adăpost spiritelor din Niflheim. Mâhnirea lui ar fi înăbuşită aici. Intransigenţa, datoria pe care şi-a impus-o singur de a realiza ceva măreţ şi nevoia lui obsesivă de a munci necontenit ar păli. Lumina asta l-ar îmblânzi, ar adânci crăpăturile din carapacea aia îngheţată a lui, ar veni precum nectarul şi i-ar arăta că dacă iubeşti pe altcineva, fie şi doar ca să-şi deschidă inima pentru Sofie, ar fi de ajuns.

— Încă mai e timp, Alfred, îşi şopteşte ei însăşi în timp ce se întoarce în holul cel mare de la intrare. Încă mai e timp.

53 Avenue Malakoff
Paris

Scumpa mea Sofiechen,

Lumea mea s-a prăbuşit în beznă şi pereţii mă ţin strâns de parcă sunt într-un sicriu de plumb. Febra a pus stăpânire pe mine şi nu-mi aduce nimic în afară de imagini dezgustătoare de care nu pot să scap. Mă chinuie coşmaruri cum că sunt îngropat de viu şi calvarul neîncetat de la Heleneborg se întoarce ca să mă urmărească, să mă bântuie. Amintirile devin mai vii când sunt pictate de penelul unei boli. Noaptea strig că nu sunt mort, că sunt încă viu, dar nu mă aude nimeni. Încerc să gesticulez, dar braţele îmi sunt lipite de corp. Mă trezesc cu inima bătându-mi mai-mai să-mi sară din piept. O simt în gât, bate prea repede, de mai multe ori pe secundă. Sudoarea curge de pe mine, deşi corpul mi-e rece. Totuşi mă arde pielea şi mă doare.

Între două coşmaruri când mă chinuie febra, te văd pe tine. Mi te aduc în minte intenţionat. Pe tine, acolo, lângă lacul din Doblhoffpark, cu sălciile care înveşmântează oglinda apei şi cu bărcile cu vâsle care saltă pe suprafaţa lacului. Te aud vorbind cu blândeţe şi râzând cu atâta delicateţe. Îţi simt atingerea, îţi simt buzele pe obrajii mei, îţi simt căldura mâinii. Doar atunci pot să mă odihnesc, sub mângâierile dragei mele Sofiechen. Ce mult îmi lipseşti, scumpa mea. Dar gripa a devenit acum epidemie, tot Parisul a căzut în ghearele ei, mulţi au murit deja şi, în ciuda protestelor tale, nu pot să te las să vii aici. Sănătatea ta e prea importantă şi n-o să permit să-ţi asumi riscul ăsta. Rămâi unde eşti, la Döbling. Descrierea casei pe care mi-ai făcut-o e foarte amănunţită şi pot să-mi dau seama clar cum arată. Pare un loc minunat şi odihnitor şi-aş vrea să vin în vizită când o să pot.

Ieri a fost pe aici nepotul meu, Emanuel. Era în drum spre Cannes, unde se întâlnea cu Ludvig, care nici el nu stă bine cu sănătatea. Boala de inimă şi bronşita cronică l-au obligat să se retragă şi pronosticul nu e bun deloc. Doctorul crede că clima mai caldă o să-l ajute, dar ai lui se tem să nu fie tuberculoză. Edla şi copiii mai mici au plecat şi ei. Întreaga companie petrolieră a fraţilor Nobel este acum doar în mâinile lui Emanuel, dar rubla

scade. Este aproape imposibil să obţii un credit şi acţionarii îşi vând acţiunile pe care le deţin. Emanuel nu poate strânge capitalul necesar ca să dea o mână de ajutor rafinăriilor de la Baku şi e forţat să accepte venituri mai mici. Mă tem că dragul meu frate n-a condus bine Branobel-ul şi Emanuel a moştenit o adevărată harababură. Trebuie să fii foarte atent la ce transmiţi generaţiei următoare. Afacerile, averile nu sunt darurile care promit să fie. N-am crezut niciodată în averea moştenită. Omul trebuie să muncească ca să-şi agonisească propria avere şi, dacă o pierde, vina nu poate fi decât a lui. O avere este în egală măsură un blestem şi un dar şi eu nu sunt foarte sigur ce să fac cu a mea. Nu pot să nu mă gândesc că unele nepoate de-ale mele şi unii din nepoţi pur şi simplu o s-o irosească, şi atunci cum o să fie ea de folos omenirii?

Emanuel mi-a dat şi alte veşti proaste. Mi-a spus că vechiul meu prieten, Frederick Abel, de la Comitetul Britanic pentru Explozivi, cel pe care l-am scos de sub dărâmăturile Clubului Carlton, mi-a furat formula pulberii fără fum şi a început să producă el însuşi un înlocuitor al balistitei. El îi spune cordită, dar în esenţă este acelaşi produs. Îi dau informaţii lui Abel de mai bine de un an şi-i raportez ce am mai descoperit, ce am mai lucrat, ce rezultate am obţinut la toate testele, în semn de bunăvoinţă din partea mea şi ca un mijloc de a continua dezvoltarea industriei explozivilor. Şi colac peste pupăză, Abel şi-a scos deja un brevet pentru cordită de la guvernul britanic. Emanuel m-a sfătuit să ajung la o înţelegere cu Abel. Dacă nu aranjez ceva, o să fiu prins cu alt proces care o să ţină cât lumea. Deocamdată nu am puterea să cer socoteală guvernului britanic, dar n-o să-l las pe Abel să-mi folosească invenţia ilegal.

Ar trebui probabil să mă retrag, ca Ludvig, dar am mult prea multă treabă de făcut până când o să-mi vină timpul.

Îţi doresc sănătate şi toate lucrurile bune de pe lume.

Cu salutări din inimă, rămân

Al tău,

Alfred

Doi

Vila cea frumoasă a devenit căminul ei. Alfred a completat un cec şi casa e acum a ei. Astăzi ea speră c-o să devină şi a lui. Când o s-o vadă, cu bibliotecile de stejar lăcuit, cu fotoliile de piele luxoase, cu canapelele masive, îmbrăcate în catifea, cu mătăsurile elegante şi cu lumina care scaldă totul, fără discuţie c-o să-şi dea seama că e bine să se mute aici, la Döbling. De-abia şi-a revenit după gripa care l-a chinuit multă vreme şi, în sfârşit, e în stare să călătorească. Hirschengasse trebuie să fie un loc unde Alfred să se poată odihni. Sofie a angajat o menajeră, Elka Bachmeier, o femeie pe care i-a recomandat-o căpitanul von Kapivar, şi o bucătăreasă şi e în curs să găsească un doctor pentru a fi sigură că Alfred o să fie mereu îngrijit cât mai bine. Kapy, cum ţine el să-i spună ea, s-a dovedit a fi un prieten descurcăreţ. Se interesează la personalul medical de la armată ca s-o ajute să găsească un doctor şi vine regulat în vizită cu Künzi, care speră întotdeauna că Anna o să fie acolo.

Sofie iese pe balconul din spatele casei. E la început de toamnă şi aerul e proaspăt. Soarele a gonit frigul dimineţii şi roua străluceşte în iarbă. În depărtare, Pădurea Vieneză se întinde până spre munţi, îmbrăcând dealurile cu un covor de frunze strânse ciorchine, de culoarea smaraldului, a bronzului, a soarelui şi a sângelui, alternând cu podgorii ale căror rânduri frumos aranjate împart terenul ca nişte piepteni enormi de aur.

Când sună clopoţelul, Bella hămăie bucuroasă.

— A venit, spune Sofie, a venit!

Intră grăbită înapoi în casă cu inima palpitând. Pune mâna să vadă dacă colierul e la locul lui şi-şi netezeşte rochia. Aude uşa din faţă închizându-se şi pe Elka întâmpinându-l.

Bella o ia înainte la picior şi Sofie porneşte în goană după ea. Se opreşte în capul scărilor şi trage aer în piept. De luni de zile tot face repetiţii pentru

momentul ăsta. O să coboare scările agale, el o s-o vadă şi o să se simtă ca şi cum a venit acasă la soţia lui. O să-şi dea seama că în locul ăsta pot fi fericiţi.

Când îl vede, se prinde bine de balustradă, şocată de felul în care arată. A îmbătrânit mult. Şi e bolnav. Se dezbracă de haină, îşi scoate pălăria şi tuşeşte. Simte durere când tuşeşte. Părul şi sprâncenele stufoase i-au albit. E gârbovit, slab şi se sprijină în baston.

— Scumpul meu Alfred, zice ea, venind să-l întâmpine, am crezut că n-o să mai vii.

Coboară scările cu o ţinută demnă. Rochia îi foşneşte împrejur. Bella e deja la picioarele lui Alfred şi-i întinde lăbuţa.

— A trebuit să vin ca să-mi văd investiţia cea mai nouă, spune Alfred.

Sofie întinde braţele spre el şi, când el îi ia mâinile într-ale lui, un amestec ciudat de frică şi dragoste, de bucurie şi tristeţe i se pune ca un nod în gât. Înghite nodul şi-l sărută pe Alfred pe barbă. Faţa lui e ciupită şi plină de riduri. Pungile de sub ochi îi spun că n-a dormit bine. E groaznic de slab şi stors de puteri.

— Trebuie să-ţi fie foame după drumul pe care l-ai făcut, zice ea. Vrei o gustare? Pot s-o rog pe Elka să pregătească…

— Nu-i nevoie, spune Alfred tuşind. Stomacul meu are doar un singur aliat acum, anume bucătăria franţuzească de la Paris. Orice altceva e ca o otravă.

— Dar, Alfred, trebuie să mănânci.

— Poate mai târziu, spune el, gripa asta nenorocită nu m-a lăsat încă. N-am poftă de mâncare.

— Am s-o rog pe Elka să facă nişte ceai. Vrei să te odihneşti un pic? Sau vrei să vezi casa?

— Arată-mi casa, zice Alfred, sprijinindu-se în baston. Sunt curios să ştiu ce se poate cumpăra cu 32 000 în Döbling în ziua de azi.

— Uită-te la holul ăsta de la intrare, spune Sofie zâmbind. Sunt încântată de el. Lumina te întăreşte aşa de mult, nu crezi?

Îl ia uşor de braţ şi-l conduce prin salon, unde ea se entuziasmează la vederea şemineului şi a tavanelor lucrate cu multă dibăcie.

— E foarte confortabil şi odihnitor, spune el, foarte plăcut.

— Şi uită-te, dragul meu, la grădină, zice ea, ducându-l la uşa de sticlă care dă spre grădină. Vezi şi tu că are vedere spre sud-vest. Nu-i frumoasă?

Îl conduce prin casă, prezentându-şi cu exuberanţă părerea despre confortul şi fericirea pe care le poate găsi el aici: atenţia dată lucrurilor mici şi aparent lipsite de importanţă, pardoselile cu model cu brăduţi, tapetele din material textil, stucatura, eleganţa simplă a locului.

Urcă amândoi scările încet şi Sofie se opreşte, făcând în aşa fel încât el să nu se grăbească. Îi arată cât de măiestrit sunt făcute barele de la balustradă şi cât de bine lacul de pe ele scoate în evidenţă textura lemnului. Alfred pare destul de impresionat.

Sus, când ajung în dormitor, Sofie zăboveşte lângă fereastră.

— E-atâta linişte aici, Alfred, zice ea, arătându-i balconul. Parcul se întinde până la Wienerwald, ia uită-te.

El vine la fereastră. Privită în lumină, faţa îi e groaznic de palidă.

— Scumpul meu, spune ea, lăsându-şi uşurel mâna să alunece în mâna lui, arăţi teribil de obosit.

— Am fost bolnav şi nu m-am refăcut complet încă, zice el.

— Îmi fac multe griji pentru că eşti singur la Paris, spune ea. Poate c-ar trebui să mă-ntorc?

— Cred că amândoi ştim că viaţa pe care ţi-am oferit-o acolo nu a fost pentru tine, draga mea, zice el dezumflat.

— Nu te-ai gândit cum ar fi dac-ai sta aici? spune ea veselă. E mult mai odihnitor decât la Paris şi Sévran, decât la Londra şi decât la Ardeer. Toate fabricile alea ale tale, tot zgomotul ăla, mai zice ea, apropiindu-se încet de el. Mai ţii minte când ai venit la Römertherme ca să te tratezi? N-ar putea şi asta să fie un tratament? N-ai putea să te odihneşti şi să te simţi bine din nou aici, cu mine?

Oftează. Nu spune nimic. Îi îngăduie să-l sărute pe gât.

Îşi lasă capul pe umărul ei.

— Sunt obosit, spune el.

Ea îl mângâie pe păr şi simte vârfurile ţepoase ale firelor tunse cu grijă. Îşi plimbă degetele pe pielea lui fină de la ceafă.

— Ai nevoie de cineva care să aibă grijă de tine, Alfred.

— Sunt atât de obosit, zice el din nou.

Îl face să se aşeze pe o canapea la capătul patului şi se cuibăreşte lângă el.

— Aş putea să am eu grijă de tine dacă ai fi aici. Vai de mine, Alfred, şopteşte ea cu glas blând, mângâindu-l pe obraz, de ce nu te cruți deloc? Obsesia asta pe care o ai pentru muncă, pentru arme… Nu mai ai nevoie de ea. N-ai putea să vii şi să trăieşti liniştit aici, cu mine, la Viena?

Sofie îi pune o pernă ca să-şi rezeme capul.

— Dar o să-ncep producția de balistită, spune el. Era şi timpul. O țin de câțiva ani. Acum că Majendie[21] a desființat terorismul, m-am hotărât să merg mai departe. O să începem producția la Sévran. Nu pot să mă opresc acum.

21. Sir Vivian Dering Majendie (1836–1989), colonel, inginer britanic, unul dintre primii specialişti în dezamorsarea bombelor.

— Nu vezi că munceşti prea mult, dragul meu? zice ea.

— Trebuie să contribui şi eu cu ceva, spune el, în special acum, că Frederick Abel mi-a furat ideea. Ți-am spus, nu?

— Da, mi-ai spus, zice ea, în scrisoare.

— Cordita, spune Alfred cu amărăciune. Toți m-au trădat.

— Nu toți, dragul meu, zice ea cu blândețe. Eu pot să am grijă de tine. Nu vrei să mă laşi? Nu vrei să mă laşi să-ți alin toată durerea pe care o porți cu tine?

— Eşti tânără, spune el, încercând să se eschiveze. Tu ai viața ta, pe care trebuie s-o trăieşti fără bătrânul tău unchi, care te opreşte să te bucuri de toate.

Asprimea vocii lui o sperie.

— Nu mă bucur de nimic fără tine, Alfred, zice ea, luându-l de mână. Te aştept să vii şi să fim împreună aici.

El îşi trage mâna repede.

— Sunt un om aşa de bătrân, o asemenea povară pentru tine, spune el, îndreptându-se un pic de spate. Nu pot să mă iau la întrecere cu tinerii care rivalizează acum pentru atenția pe care le-o acorzi.

— Ce vrei să spui cu asta? Ce tineri?

— Am auzit că te întâlneşti cu alții, în timp ce te dai drept soția mea, şi că

te întreţineai cu tot soiul de tineri în camera ta de hotel când stăteai la Meissl.

— Alfred! zice ea, trăgându-se de lângă el. Unde-ai auzit asemenea minciuni?

— Minciuni? face el, strângând din dinţi. Chiar sunt minciuni? Pe bune? Soldaţi tineri care te escortează pe tine şi pe surorile tale peste tot unde vă duceţi.

— Aha, spune ea, dând din cap. L-ai pus pe omul tău, Heydner, să mă spioneze? L-ai pus să mă urmărească şi să inventeze poveşti, aşa cum l-ai pus pe Perrin să mă urmărească cât am stat la Paris.

— S-a vorbit despre o *Frau* Nobel care umblă aiurea cu nişte tineri prin Viena, zice el cu răceală. Trebuia să ştiu dacă e adevărat. La urma urmelor, eu sunt cel care dă banii pentru toate prostiile astea. Numele meu, nu al altcuiva, e pe notele de plată.

— E doar Kapy, spune ea, şi ţi-am vorbit despre el în scrisori.

— Da, cavaleristul tău ungur, zice el, ridicând brusc mâna.

— Nu-i al meu, oftează ea. Kapy mi-e prieten, nimic mai mult. M-a ajutat să găsesc casa asta şi pe Elka. Ți-am spus doar. Nu mă interesează deloc din punct de vedere romantic.

— Trebuie că mă crezi tare prost ca să continui să achit notele de plată pentru stilul ăsta extravagant de viață la care ții morțiș, spune el, clătinând din cap.

Sofie sare în picioare.

— Extravagant? Alfred, ce-ai pățit? De ce mă acuzi în felul ăsta când n-am făcut altceva decât să mă gândesc la tine?

— Am văzut notele de plată… mobilă, vinuri de Tokay şi icre negre, zice el. Sunt într-adevăr necesare? Astea îi plac cavaleristului tău? Fără discuție, are gusturi costisitoare.

— Am tot încercat să-ți fac un cămin, spune ea. Am vrut să fie cum trebuie pentru tine. Am sperat mereu c-o să vii şi să stai aici, la Viena, cu mine. Te-am aşteptat toate lunile astea. M-ai rugat să-ți fac un pic de loc în viața asta şi aşa am şi făcut. Am făcut mult loc pentru tine. Dac-am cheltuit bani pe casa asta, e fiindcă am vrut ca tu să te simți în largul tău aici. Nu aşa trăieşti pe Malakoff?

— Dar cu rochiile şi cu toate farafastâcurile tale cum e? zice el supărat. Îl lasă cu gura căscată pe fantele tău? Am văzut chitanţele de la toate magazinele de pe Graben[22]. Bănuiesc că şi-acolo eşti cunoscută drept *Frau* Nobel.

22. Stradă importantă din Viena, unde se află restaurantele şi magazinele cele mai scumpe.

Ochii i se umplu de lacrimi. Se uită fix la Alfred şi-şi prinde rochia cu mâna, întinzând-o spre el.

— Uită-te la mine, Alfred. Vino aici şi uită-te la mine. Uită-te la hainele mele, la bijuteriile mele, la părul meu. Cât am greşit când am crezut că s-ar putea să te uiţi la mine pentru ceea ce sunt! Cum ai putea să mă vezi dincolo de toate astea? Deschide ochii. Uită-te-n jurul tău, uită-te la rafturile cu cărţi şi la mobilă, la cât de rafinată e casa asta. Tot ce sunt eu şi tot ce am e opera ta. Tot ce citesc, tot ce mănânc, tot ce beau. Hainele de pe mine şi pantofii din picioare. Eu sunt creaţia ta. La urma urmelor, sunt doar o altă invenţie făcută de tine pentru tine însuţi. Vino aici, pune mâna pe mine, atinge-mi rochia, pune mâna pe colierul meu. Toate sunt ale tale. Tu ţii în mână sforile de la marioneta asta. Şi dacă eşti nemulţumit de propria ta invenţie, atunci tu eşti de vină.

Fiecare îşi găseşte un loc în cameră şi se închide în el. El se duce spre perete şi studiază un tablou care atârnă deasupra poliţei de la cămin. Ea se împotmoleşte în covorul de lângă pat. Cuvintele pe care nu le-au spus plutesc în jurul lor în valuri de încăpăţânare tăcută. Sofie se prinde cu braţele şi-şi roade marginea unghiei de la degetul mare. Ideea că Alfred ar putea veni să stea la Döbling, că s-ar putea într-o bună zi să spună cu mândrie că e soţia lui începe să pălească repede. Acum nici măcar n-o să se mai uite la ea.

Sofie e cea care rupe tăcerea. Alfred e la poliţa căminului. Palid la faţă. Alb ca hârtia.

— Uite-aici, spune ea, nu poţi să crezi lucrurile pe care ţi le spune Heydner. Omul ăla e viclean, vrea să te-nşele. Nu sunt decât minciuni şi calomnie. Între mine şi Kapy nu e nimic. Trebuie să mă crezi.

Se duce la el, îi ia braţul şi îi pipăie oasele subţiri şi fragile.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Alfred, lasă-mă să am grijă de tine. Nu

vrei să stai aici, măcar un timp, şi să mă laşi să am grijă de tine?

— Trebuie să lucrez, trebuie să muncesc, spune el cu glas pierit.

— Munca aia a ta! izbucneşte ea. Ştiința aia a ta! Dinamita aia a ta! Îți împărtăşeşte iubirea, Alfred? Praful ăla al tău, praful de puşcă are grijă de tine? Balistita aia a ta te linişteşte? Uite şi tu ce-ți face. N-o să te facă bine niciodată. Nu-i un medicament. Te ucide.

— Munca e tot ce am, spune el.

Sofie face câțiva paşi spre uşă, căutând ceva cu care să arunce în el.

— Tot ce ai? țipă ea, scrâşnind din dinți. Munca e tot ce ai?

— E scopul meu, zice el liniştit.

— Desigur, scopul tău e să faci arma cea mai distrugătoare de pe pământ, fiindcă atunci fiecare țară din lumea asta mare s-ar teme prea tare s-o folosească şi ar fi pace. Şi apoi marele Alfred Nobel ar fi lăudat pentru că a pus capăt tuturor conflictelor cunoscute de om şi populația întregii lumi ar trăi în armonie şi noi toți ți-am mulțumi. Dar oare e chiar atât de simplu, Alfred? Să retractezi şi să te temi sau să-ți fie frică? Aşa crezi tu că merg treburile cu pacea? Pentru că, dacă e aşa, atunci ți-ai şi creat arma cea mai distrugătoare. Arma asta e inima ta rece şi lipsită de simțire.

El nu-i plăteşte cu aceeaşi monedă, ci priveşte în gol în vatra fără foc.

— Crezi că poți folosi bogăția asta, averea pe care ai făcut-o, ca să aduci ceva bun în lumea asta, să contribui cu ceva, dar nu înțelegi că armele pe care le faci n-o să-ți aducă pace sau fericire. O să fie mereu o primejdie, o să fie mereu accidente şi nu poți trăi cu aşa ceva pe conştiință. Nu eşti tu omul ăsta, Alfred. Nu eşti fabricant de arme şi nici nu eşti unul care s-ațâțe la război. Nu eşti nici lacom şi nici nu te dedai plăcerii. Nu ți-e felul. Ți-ar fi mai bine fără imperiul ăsta pe care l-ai ridicat. Ți-ar fi mai bine fără avere. De ce n-o dai altora pe toată? Să fie asta contribuția pe care ai adus-o. Nu arme şi armament, ci generozitate şi compasiune. Totdeauna vrei să-i ajuți pe alții, aşa că de ce n-o faci? Scapă de chinul ăsta fără sfârşit, Alfred, şi lasă-ți averea generației următoare de oameni de ştiință şi inventatori, oameni ca tine. Lasă-i să continue de unde i-ai lăsat tu.

— Ce-mi ceri? o întreabă el.

— Să te retragi din toată chestia asta. Să vii şi să stai aici, în pace, cu mine. Nu banii tăi contează pentru mine, Alfred. ci iubirea ta. Unde ți-e

iubirea? Unde e omul bun de care m-am îndrăgostit?

— N-am putere pentru jocurile tale, Sofie, spune el. Ar trebui să plec.

— Jocuri? Ce jocuri? Crezi că dragostea mea pentru tine e doar un joc? Ce crezi că urmăresc? Ce se presupune c-o să câştig, alt premiu de-al tău?

— Tu vrei un soț şi eu nu-ți pot fi soț, spune el.

Lui Sofie i se taie respirația. Camera îi apare înceţoşată.

— Când o să-ți fiu de ajuns? îl întreabă ea.

Alfred dă cu peria pe umerii hainei de la costum şi-şi îndreaptă vesta şi papionul mic de la gât.

— Am multă, multă afecțiune pentru tine, Sofie. Ştii că țin la tine foarte mult. Ocupi un loc deosebit în viața mea şi aş fi foarte nefericit fără tine… pierdut, fără tine. Ți-am promis c-o să am grijă mereu să nu-ți lipsească nimic, dar nu pot să mă-nsor cu tine şi nici aici, la Döbling, nu pot să stau. Sunt deja însurat cu munca mea. Nu pot s-o abandonez şi ea îmi cere să fiu în altă parte. Regret din tot sufletul.

Pare că şi-n aer au apărut cuțite. Camera o înjunghie la fiecare pas pe care-l face. Se crispează, neliniştită, dintr-un motiv sau altul, dar de durere n-are cum să scape.

— Ar trebui să plec, zice Alfred iar.

Sofie se uită la el ca la o fantomă. Poți să-i numeri coastele, aşa de slab e.

— Trebuie să mănânci mai întâi, spune ea, căci compasiunea face să-i dispară furia temporar. Elka a făcut ceai. Trebuie să guşti ceva, Alfred.

El nu protestează.

— Dacă insişti, spune el.

Când ies pe palier, Bella vine tropa-trop spre ei. Sofie o ia în brațe. Îşi apropie obrazul de blana moale a Bellei, iar Bella o linge, adorând-o.

— Fetița mea, fetița mea bună şi cuminte.

O mângâie pe Bella pe cap şi-i sărută urechiuşele pline de zulufi.

— Nu ştiu ce m-aş face fără ea, îi spune Sofie lui Alfred. Ce face Ludvig?

— E bolnav. Are tuberculoză. S-au mutat la Cannes. Edla m-a rugat să mă duc să-l văd.

— Îmi pare tare rău, zice Sofie, Ludvig a fost bun cu mine.

— Da, e un om bun, spune Alfred cu glas tremurând. Noi toți am încercat

să fim oameni buni.

Coboară amândoi scările cu greu. Încordarea dintre ei creşte văzând cu ochii. Sofie nu e în stare să-şi mascheze efortul de a-şi opri lacrimile care-i curg pe obraji. O cheamă pe Elka şi-l conduce pe Alfred prin sufragerie, unde masa e pusă pentru gustare. Porțelanul alb străluceşte către ea în zeflemea şi o coroniță de flori în mijlocul mesei, pe care o alesese cu atâta grijă, acum arată ca o jerbă pusă pe un mormânt. Întreaga scenă e o mortificare a iubirii ei, o umilire înjositoare la care nu găseşte putere să se uite.

Elka le serveşte ceai, şi prăjituri, şi sendvişuri albe şi delicate, care sunt aranjate pe un platou cu trei etaje. Alfred ciuguleşte dintr-un sendviş cu castraveți şi soarbe puțin din ceai în timp ce Sofie se uită fix la farfuria ei goală şi ascultă tic-tacul monoton al ceasului din hol.

Clinchetul clopoțelului de la intrare îi salvează.

Elka se duce să deschidă. Sofie aude un glas familiar. Cum îl aude, i se taie imediat respirația şi inima i se opreşte în loc. Elka se întoarce în sufragerie şi începe să vorbească înainte ca Sofie să poată face ceva ca s-o oprească.

— Domnul căpitan Kapy von Kapivar vrea să vă vadă, *Fräulein* Hess, anunță ea.

Alfred pune ceaşca pe farfurioară şi porțelanul sună, prevestind pe deplin un bocet de înmormântare, un singur dangăt limpede ca cristalul.

Sofie se ridică de pe scaun. I s-au muiat picioarele. Parcă sunt de gelatină.

— Scuză-mă, spune ea.

Kapy e jos, la scară. Are în mână un buchet de flori nemaipomenit de frumos.

— Kapy? zice ea, încercând să închidă uşa de la sufragerie în urma ei. Ce cauți aici?

— Ți-am adus astea, zice el zâmbind. Le-am luat de pe Kohlmarkt[23].

23. Stradă mare din Viena, unde se află multe magazine de haine şi de bijuterii scumpe, motiv pentru care este considerată principala stradă a cumpărăturilor de lux.

Sofie se uită îngrozită la buchetul splendid.

— De ce-mi aduci flori? îl întreabă ea, traversând holul. Unde-i Künzi?

În spatele ei Bella împinge uşa şi vine ţopăind.

— A, uite-o! izbucneşte Kapy cu încântare. Bella *la belle*!

Bella latră înnebunită de bucurie şi se învârte în cercuri în jurul lui Kapy. El îi dă florile lui Sofie şi se apleacă să mângâie căţeluşa.

— M-am gândit că poate o să te-nveseleascâ, spune el. Eşti totdeauna aşa de singură aici. Ia-l ca pe un cadou întârziat de casă nouă.

— Kapy, mă tem că nu te pot primi astăzi. N-ai ales bine momentul când să vii în vizită.

Kapy se ridică în picioare.

— A, zice el, nu mi-am dat seama.

E pe punctul să mai spună ceva, dar apoi se uită peste umărul lui Sofie şi închide gura, dând scurt din cap în semn că a înţeles despre ce e vorba.

Sofie face stânga împrejur, luptându-se cu buchetul enorm.

Alfred îi urmăreşte cu privirea.

— Văd ca ai musafiri, Sofie, spune el, uitându-se cu ură la ea, apoi la Kapy, pe urmă la flori.

— Alfred, ţi-l prezint pe domnul căpitan Nicolaus Kapy von Kapivar, spune ea, ofiţerul de cavalerie ungur de care ţi-am vorbit. Kapy, fă cunoştinţă cu Alfred Nobel.

Kapy întinde mâna, dar Alfred e deja la uşă. Îşi ia în grabă haina şi pălăria şi deschide uşa înainte de a le pune pe el.

— Vă rog să mă scuzaţi, zice el. Am o problemă de afaceri urgentă pe care trebuie s-o discut cu Heydner în oraş.

— Heydner? face ea, uitându-se la el ofensată. Alfred, chiar trebuie să pleci acum?

— O să iau un cupeu de pe stradă, spune el, şi o să stau la Imperial.

— Dar, Alfred, nu pleca, zice ea. E loc destul ca să stai aici.

— N-o să fac decât să te-ncurc, spune el şi iese şchiopătând. Trebuie să te întreţii cu prietenul tău. O să-ţi scriu. La revedere, draga mea.

Sofie scapă buchetul din mâini. Bella se duce glonţ ca să vadă cum stă treaba cu florile, dând din coadă şi adulmecându-le petalele. Crini portocalii şi garoafe galbene stau grămadă pe pardoseală. Holul începe să se învârtă. Mirosul de lemn lăcuit, cândva atât de demn şi de ispititor, a devenit greţos.

Lui Sofie i se moaie picioarele şi cade în genunchi. I s-a înfundat nasul şi i s-a pus un nod în gât de la mirosul ăsta greu.

— Sofie! exclamă Kapy, repezindu-se s-o prindă.

Ea nu poate respira.

Uşa se închide.

Cuprinsă de amețeală, îşi pune capul pe pieptul lui Kapy.

— A plecat, zice ea. Ce mă fac?

53 Avenue Malakoff
Paris

Dragă Sofie,

M-am întors de la Cannes şi-am adus cu mine lumina soarelui, dar nici un pic de căldură. Este neobişnuit de frumos şi grădina de la Le Fayet e la fel de încântătoare ca o pajişte primăvara, dar la mine soarele nu ajunge. M-am întors doar de o săptămână din sud şi deja am primit vestea de care ne temeam toți. Fratele meu, Ludvig, a murit. S-a mai dus un frate. N-o să pot să merg la înmormântarea lui de la Sankt Petersburg, fiindcă doctorul meu m-a sfătuit să nu pornesc la un drum aşa de lung. Sănătatea mea precară ar avea de suferit şi nu pot să-mi asum riscul.

Ferparul lui Ludvig a apărut în ziar, dar a fost scris greşit. Închipuie-ți ce groază m-a cuprins când am descoperit că *Le Figaro* spusese că eu eram cel care murise, nu Ludvig, ci eu. Nu numai atât, dar relatarea lor despre mine era extrem de usturătoare. Mă consideră criminal, Sofiechen, ucigaş. Uite ce se spunea în ziar: „Un om pe care ar fi greu să-l numeşti susținător al umanității a murit la Cannes acum trei zile. *Monsieur* Nobel era inventatorul dinamitei şi a profitat imens de pe urma morții altora. Acest negustor al morții a fost un om care şi-a făcut milioanele găsind mai multe moduri de a ucide mai mulți oameni, mai rapid decât înainte. A murit în urma unui atac de cord şi nu are moştenitori. *Monsieur* Nobel era suedez.“

De atunci sunt prins în strânsoarea cea mai cumplită a ghearelor spiritelor întunericului. Numele meu e gunoi şi existența mea nu are sens. În ciuda tuturor aspirațiilor mele generoase, lumea mă va păstra în amintire ca un milionar care a profitat de pe urma morții şi a uciderii. Toate lucrurile de care m-am temut s-au petrecut. Aşa un om sunt eu, Sofiechen? Ai spus că am o inimă rece şi lipsită de simțire. Ai vorbit serios? Poate c-ai avut dreptate. Poate că afacerea asta n-o să-mi aducă niciodată pace în suflet.

Şi acum trebuie să îndur şi un proces groaznic împotriva lui Frederick Abel, care pare să fi uitat că l-am tras de sub un candelabru ce se prăbuşea la Clubul Carlton şi i-am salvat viața. Asta e toată mulțumirea de care am parte.

Bănuiesc că eşti fericită la Viena cu tânărul tău cavalerist şi te simți mai

bine fără bătrânul tău Alfred. La ce-aş putea să-ţi fiu bun? I-am dat instrucţiuni lui Heydner să se ocupe de finanţele tale în locul meu. O să ia legătura cu tine la timpul potrivit.

Din singurătatea mea, îşi doresc sănătate şi-ţi transmit multe salutări din toată inima.

Trei

Ea stă în picioare lângă foc. A mai sosit o scrisoare de dimineaţă. Alfred e atât de pierdut în Niflheim, că nici nu mai vede ce e adevărat şi ce nu. Nu ascultă ce spune ea şi acceptă doar versiunile trunchiate despre adevăr ale lui Heydner. Scrisoarea o înţeapă în coapsă. Colţul ascuţit îi pătrunde în piele ca vârful unui cuţit. Vrea s-o smulgă din buzunar şi s-o arunce în flăcări, dar Kapy o urmăreşte cu privirea. El stă pe canapea, bând tacticos lichior *chartreuse* şi spunând încă o dată ce s-a petrecut cu o noapte în urmă când un grup de ofiţeri s-au îmbătat şi s-au provocat unul pe altul să sară în Dunăre.

— Să fi văzut toată scena! zice el râzând. Künzi mai-mai să se-nece! Nu ştie să înoate, dar cu toate astea a sărit în apă îmbrăcat. A ieşit mai mult mort decât viu. Îngheţat bocnă.

Mustaţa i se răsuceşte când râde şi el se joacă cu nasturii lucioşi de la tunică.

— Zău, Kapy, spune Sofie, ai crede că sunteţi o ceată de băietani necopţi. Ce-ar zice soţia ta?

Întrebarea îl face să-i dispară zâmbetul de pe chip.

— Despre ce să zică? Eu unul n-am sărit în apă. Şi, oricum, Viktoria nu trebuie să ştie ce se-ntâmplă la Viena. N-am dreptate? Hai, vino şi stai cu mine, spune el, bătând uşor cu palma lângă el, pe canapea. Sofie, vino-aici.

— La ce bun?

— Ce vrei să spui cu „La ce bun?“ Hai, vino. Vino şi stai cu mine în noaptea asta rece de iarnă, vino şi încălzeşte-mă. Sau îţi faci griji pentru ce-ar putea să spună soţul tău?

— Ştii foarte bine că Alfred nu e soţul meu.

— Dar laşi lumea să creadă că este.

— După cum ţi-am spus, am făcut-o din respect pentru reputaţia lui şi

nimic mai mult. Ar fi fost mult mai bine pentru el dacă lumea ar crede că întreţinea o soţie la Viena, nu o amantă. El însuşi îmi spunea *Madame* Nobel în cele mai multe scrisori. Şi încă îmi trimite scrisori în stilul ăsta.

Ea pune mâna pe buzunarul de sub fustă. Poate că Alfred a plecat, dar pe ea n-o s-o părăsească. Îi scrie aproape în fiecare zi, cum a făcut mereu, având în mod constant nevoie de liniştea emoţională pe care i-o dă ea, având nevoie de ea ca să-l liniştească şi să-l sprijine. N-o s-o lase de izbelişte. Nu poate s-o lase. E încă cea mai apropiată de sufletul lui, chiar dacă nu-şi poate permite să se însoare cu ea. Indiferent câte cărţi citeşte, n-o să fie niciodată Bertha von Suttner. Indiferent cât de mult îşi perfecţionează scrisul, sau cât de bine arată, ori cât de multe discuţii intelectuale poate susţine, n-o s-ajungă niciodată la înălţimea idealurilor lui măreţe. Scrisorile de la el nu fac altceva decât s-o zăpăcească. O ţin legată de el, zgândărindu-i de-a pururi speranţa că totuşi ar putea să aibă un viitor al lor şi numai al lor. Uneori pare că asta vrea, deşi n-o spune niciodată explicit. Precum mareea la reflux, se retrage de lângă ea, o pedepseşte şi se pedepseşte şi pe el, închizându-se în singurătate, doar ca apoi să izbucnească din nou cu declaraţii de iubire şi urări de bine, ca şi cum tot ce a creat mâhnirea lui a fost dat uitării.

Dar de ultima scrisoare de la el nici nu ştie ce să zică. E zămislită din poveştile lui Heydner şi din felul în care îi place lui să şi-o închipuie. O loveşte, o înţeapă şi nu-i dă pace deloc, precum o durere de dinţi.

Kapy se uită în fundul paharului.

— Unde e acum?

— Hmm? A, la Paris.

Glasul i se împiedică de cuvântul ăsta şi-i aduce lacrimi în ochi.

— Fratele lui a murit. E singur, nefericit, spune, simţind ea însăşi durerea. Scrie scrisori aşa de chinuitoare. Are nevoie de mine, dar nu poate să recunoască. Şi de ce ajutor pot să-i fiu când eu sunt aici, şi el acolo?

— Nu fi tristă, mititico, spune Kapy. Vino şi stai cu mine.

Se aşază lângă el pe canapea. Scrisoarea îi fâşâie în buzunar şi colţul ascuţit o ia în jos pe picior. E hârtie groasă, compactă, lucioasă, din cea care nu se împătureşte uşor.

— Eşti o simpatică, spune Kapy, la fel de simpatică pe cât e şi drăguţa aia

de cățeluşă a ta.

— De ce spui asta?

El încearcă s-o ia de mână, dar ea se smuceşte.

— Nu fi sfioasă, scumpo, zice el, zâmbind. Nobel nu-i aici. Nu te urmăreşte. Eşti liberă să faci ce-ți place.

— Mă urmăreşte mereu.

— Isuse Hristoase! Tu-l iubeşti cu adevărat, nu-i aşa? zice el, luând o înghițitură mare din băutură.

— Ai crezut că nu-l iubesc?

— Ei, cum să zic… un om bătrân şi aşa de bogat şi o femeie frumoasă ca tine.

— Ai crezut că sunt cu el pentru bani? Să ştii că aşa crede toată lumea.

Se şterge pe față.

— Dacă m-ar interesa doar banii lui Alfred, ar fi uşor. Dar când vine vorba de iubire, e mult mai greu.

Lacrimile încep să-i curgă şiroaie din nou şi ea încearcă să le oprească, închizând ochii strâns şi ținându-şi respirația.

Kapy o ia pe după umeri.

— Sofie, nu plânge, draga mea. Trebuie că ține la tine foarte mult dacă-ți pune la dispoziție toate astea, spune el, făcând semn cu mâna spre camera somptuoasă şi spre toate ornamentele de acolo.

— Ține la mine? Ține la mine, auzi colo! zice ea, strâmbând din nas. Nu vreau să mai țină cineva vreodată la mine! Casa asta! Toate lucrurile astea! Şi ce-i cu asta? Toată mobila asta frumoasă şi toate chestiile astea luxoase… Eu le-am ales… eu, cu mâna mea! Casa asta e primul lucru pe care l-am făcut vreodată într-adevăr de una singură. Am făcut totul pentru el, spune ea printre lacrimi, şi nu vreau să țină la mine. Nu vreau să țină nimeni la mine.

Kapy scoate o batistă din buzunar şi o şterge uşor pe obraji.

— Ce tot zici acolo? o întreabă el, apropiindu-se încet şi vorbindu-i în şoaptă. Sofie? Ce vrei să spui?

— Nu vreau să țină cineva la mine, Kapy. Sunt aşa de sătulă şi de scârbită de vorbele astea, „să țină la mine“. Vreau pe cineva care să mă iubească. Cineva care să mă iubească aşa cum sunt.

Sofie îi ia batista şi se şterge la nas. Prin fustă, colțurile tari ale hârtiei o

înțeapă, o împung, bătându-şi joc de ea, luând-o peste picior ca şi cum e un fel de paria. Scoate, chinuită, un oftat şi nu se poate opri din plâns.

De parcă nu mai are nici o soluție, Kapy îi dă băutura lui. Ea goleşte paharul, făcând o grimasă când simte gustul înțepător al lichidului verde.

— Grr! zice ea şi tuşeşte. Asta nu-i băutură, e pedeapsă. Mai dă-mi una.

Kapy întinde mâna după sticlă, umple din nou paharul şi îl împinge înapoi spre ea. De data asta, Sofie soarbe amărâtă, detestând fiecare pişcătură care o pătrunde până-n suflet.

— Preferi vin? o întreabă Kapy.

— Nu.

Fiecare înghițitură înseamnă un nou şuvoi de lacrimi. I se rostogolesc pe obraji, dar ea continuă să bea, hotărâtă să simtă durerea.

— Draga mea, nu fi supărată, zice el, ridicând mâna şi dându-i la o parte părul de pe față. Şi dacă ți-aş spune că eu te iubesc? Ar avea vreo importanță pentru tine?

Ea înghite băutura şi pe urmă râde neputincioasă.

— Nu fi absurd, Kapy. Nu mă iubeşti. Eşti bărbat însurat.

— Şi dacă e chiar aşa cum spun eu? zice el, sprijinindu-se cu cotul pe genunchi şi uitându-se la ea cu o privire copilărească şi întrebătoare. De ce crezi că sunt aici? De ce crezi că vin mereu să te văd?

— Nu ştiu, spune ea. Fiindcă îți dau chestia asta nesuferită, *chartreuse*.

— Sofie, zice el, clătinând din cap. Chiar crezi că sunt atât de superficial?

Ea se concentrează asupra unghiei de la degetul mare, o studiază şi observă nuanțele pe care le-a căpătat la lumina băuturii verzi.

Kapy scoate paharul din strânsoarea ei şi-l pune la loc pe masă. Îi ia mâna în mâna lui şi i-o sărută delicat.

— M-am îndrăgostit de tine, prostuțo, spune el. Nu ți-ai dat seama încă?

Cu privirea înceţoşată, Sofie vede fireturile de aur de pe tunica lui albastră-deschis, însemnele imperiale de pe mânecă, stelele de pe guler şi singura medalie, care îi atârnă neconvingător pe piept. E o înşelătorie, e un costum doar. Fața lui e mai aproape acum şi Sofie se uită în ochii lui negri şi observă cum i-e tuns părul. Vrea să aibă încredere, dar n-o să mai aibă niciodată încredere într-un bărbat. Ceva din străfundurile cuprinse de beznă

ale minții ei începe să-i lumineze brusc conştiinţa. Cineva îi dă sfaturi. Să fi fost o scrisoare? Poate de la una dintre surori? Nu, acum îşi aduce aminte, era într-o carte. Era guvernanta lui Louise de Chaulieu, profesoara scoțiană, domnişoara Griffith. „Am întrebat-o pe domnişoara Griffith cum se poate să fie trădată o femeie. «Aşa bine, desigur, când iubeşte un bărbat», a fost răspunsul ei.“

— Kapy, tu nu mă iubeşti, spune ea.

— Ba da, zâmbeşte el, ba da, te iubesc.

Pe urmă el e chiar mai aproape, buzele lui sunt şi ele acolo, aproape, pe ale ei, şi ea îl sărută. Şi e plăcut şi cald. Mustața lui o atinge pe obraz şi ei îi place să-i simtă asprimea pe piele. El e puternic, şi totuşi delicat, şi, cum e în uniforma militară, ar putea fi un soldat care s-o scape din încurcătură, s-o apere, s-o salveze. S-ar putea să fie un om pe care l-ar putea iubi. Chiar dacă nu-l iubeşte acum, îl sărută totuşi. Nu asta vrea Alfred? Îşi încolăceşte brațele pe după gâtul lui şi-l trage spre ea, plimbându-şi degetele peste epoleții de pe umeri, mângâind medalia rece şi brandenburgurile înnodate care se înşiruie pe piept în jos. El e cu mâinile în părul ei, strângându-i-l. Sărutările lui sunt pătimaşe. Ea se cufundă în pernele de pluş şi-l lasă s-o sărute pe gât, pe locurile neacoperite de haine. Aşteaptă ca sărutările lui să-i risipească singurătatea, să umple golul pe care Alfred l-a lăsat în urma lui. Dar durerea din suflet devine mai cruntă.

Se aude tic-tacul ceasului de pe poliţa de la şemineu şi asta o aduce înapoi în cameră, ca o palmă care s-o trezească la realitate.

— Kapy, spune ea. Kapy, se face târziu.

El se opreşte şi se scoală în capul oaselor.

— Da, cred c-ar trebui să plec, zice el, întinzând mâna după chipiu. Pot să vin şi mâine? o întreabă el în încercarea de a fi sfios.

Ea se gândeşte. Simte scrisoarea care o înțeapă în coapsă şi nodul de durere, care tot creşte în pieptul ei.

— Poți, spune ea mirată de ea însăşi.

El îi oferă brațul şi ea merge cu el în hol. Temperatura scade vertiginos şi Sofie tremură în nemişcarea rece a casei. Elka s-a dus la culcare. S-a făcut că nu-l vede pe oaspetele lui Sofie. Musafirul ăsta de sex masculin care vine aşa de des, în ultimul timp mai mult singur decât cu tovarăşul lui.

— Nu uita ce ți-am spus, zice el în şoaptă. Vorbesc serios, Sofie. de când te-am văzut la Meissl, am ştiut că…

— Bine, bine, Kapy, spune ea. Eşti însurat, să nu uiți asta!

O sărută din nou.

— Ne vedem mâine, spune el.

Un vârtej de gheață îl întâmpină când deschide uşa din față. Februarie e cumplit la Viena.

— Sfinte Sisoe! zice el, cutremurându-se. Mai rău decât o armată la atac.

Sofie râde, mai tare decât s-ar fi aşteptat chiar şi ea însăşi.

— Aşa e, Kapy, zice ea, clătinând din cap şi închizând uşa.

Se uită la holul somptuos şi urcă scările făcute pentru ca Alfred să le admire. Bella a adormit pe pat în camera ei. Sofie îşi trece degetele prin bretonul moale al Bellei şi cățeluşa dă din coadă somnoroasă, iubind-o pe Sofie cu devotament chiar şi în somn.

— Nimeni nu-i mai credincios decât tine, spune ea în şoaptă, sărutând-o dulce pe Bella pe creştet.

Stă pe marginea patului. Îi vâjâie capul de la lichior şi simte o uşoară greață. Îşi dezleagă şireturile, îşi desface corsetul şi-şi trage buzunarul de sub jupon. Uite-o, hârtia aia mare şi pătrățoasă. O scutură, plicul se desface de parcă ar fi un arc şi ea îl pune pe plapumă, uitându-se la cerneala groasă şi lucioasă.

„Deşi ți se va plăti în continuare o alocație lunară, Heydner m-a sfătuit să vând vila de pe Hirschengasse. Are dreptate. Nu mă deranjează să-ți pun la dispoziție o locuință, draga mea, dar refuz să achit nota de plată pentru un palat doar pentru tine singură. Dar eşti într-adevăr singură? Ştii că nu cred în averea moştenită sau în acte de caritate care nu fac nimic constructiv. Dacă, pur şi simplu, arunci o grămadă de bani unei persoane, treaba asta nu-i va da niciodată destul curaj ca să-şi facă o viață numai a ei. Poate doar s-o lipsească de mândrie şi respect de sine. Prin urmare, cred că o alocație de 500 de florini pe lună este de ajuns pentru nevoile tale.

Sunt în amurgul vieții acum şi de-ar da Domnul ca oasele mele să îmbătrânească mai repede, căci sunt tot mai izolat şi nu am pe nimeni în care să am încredere. Toată lumea m-a trădat şi nimeni nu m-ar plânge dacă ar fi să mă înghită pământul chiar în clipa asta. De la moartea lui Ludvig se

pare că sunt mereu sleit de puteri şi zilele pe care le petrec la Sévran nu se mai sfârşesc odată. Emanuel mă imploră să mă duc la Sankt Petersburg să mă ocup de un lung pomelnic de probleme de afaceri pe care Ludvig le-a lăsat nerezolvate, dar nu pot să mă aventurez într-o asemenea călătorie, căci ar fi supliciu curat.

Îţi trimit alăturat documentul întocmit de Heydner referitor la vilă. Sper sincer că o să găseşti ceva mai potrivit pentru tine la Viena.

Bătrânul tău Alfred.“

Se uită lung la fiecare cuvânt, dorindu-şi să mai fie încă mister pentru ea şi înţelesul să le fie ascuns. Dar nu prea mai are de ce să ghicească ce înţeles au, fiindcă adevărul nu poate fi evitat. Cuvintele îi spun că visurile pe care şi le făcuse c-o să trăiască aici cu Alfred s-au terminat. O să se mute din casa pe care a făcut-o pentru el. El n-o să vină niciodată să stea aici cu ea. N-o să mai fie împreună. El n-o să simtă binefacerile luminii din casa asta şi ea n-o să poată niciodată să-l vindece.

Documentul juridic jignitor de la Heydner este lângă scrisoarea lui Alfred. Sofie îşi aruncă din nou ochii peste el: „Vila de pe Hirschengasse 61, Döbling, trebuie eliberată până la sfârşitul lunii aprilie. Neconformarea cu această cerinţă va avea ca rezultat evacuarea“. Documentul e semnat de Alfred şi Heydner cu detaşare. Ea şi-i închipuie ajungând la sfârşitul întâlnirii şi pecetluindu-i viitorul cu o strângere de mână vioaie.

E la dispoziţia lui Alfred. O dă afară. Are opt săptămâni. După aceea n-o să mai fie lucruri de lux şi case frumoase. O să aibă noroc dacă el o să binevoiască să-i permită să-şi ia o cameristă sau o bucătăreasă. Şi ce-o să se aleagă de ea atunci? Visele i s-au destrămat. Scopul ei în viaţă e neclar deocamdată, ascuns undeva în scrisoarea de evacuare alcătuită de Julius Heydner. Dacă nu poate fi soţia lui Alfred, ce o să fie?

Bella sforăie în somn şi Sofie se culcă lângă ea.

— De ce mi-ar face una ca asta, fetiţa mea? spune ea, simţind în gură gustul amar de *chartreuse*. Are nevoie de mine. De ce m-ar arunca de lângă el în felul ăsta?

Sărutările lui Kapy încă îi stăruie pe buze, dar presupusa lui afecţiune n-o face să se simtă liniştită acum. Întinde mâna după Bella, dorindu-şi să

întindă mâna după Alfred şi să se facă covrig în îmbrăţişarea lui blândă.

53 Avenue Malakoff
Paris

Dragă Sofie,

În cea mai dramatică şi absurdă întorsătură a lucrurilor, am fost acuzat de spionaj de către guvernul francez. Pretind că i-am spionat munca lui *Monsieur* Vielle, de la l'Administration des Poudres et Salpêtres. Pulberea fără fum a lui Vielle, Poudre B, a fost brevetată şi cumpărată de guvernul francez înainte ca eu să închei ultimul test cu balistită. Întrucât nu puteam s-o vând francezilor şi întrucât perfidul de Frederick Abel a acaparat piaţa britanică, a trebuit să-mi caut un client în altă parte. Am făcut o înţelegere cu guvernul italian să le furnizez balistită de la fabrica mea din Avigliana. Francezii consideră că e un act de trădare, având în vedere în special faptul că Tripla Alianţă a fost reînnoită de curând, şi au ordonat încetarea producerii şi testării balistitei la Sévran şi închiderea laboratorului meu. Au trimis poliţia cu un mandat de percheziţie şi cu ordinul expres de confiscare a oricărei probe incriminatorii. Jandarmii au plecat cu mâinile goale, bineînţeles, dar cu toate astea mi-au încuiat laboratorul.

Nu-mi vine să cred că guvernul care mi-a decernat recent Legiunea de Onoare mă acuză acum de spionaj. E un guvern corupt, plin de canalii. Toate planurile mele de a avea o afacere cinstită au fost dejucate. Nu pot să nu mă gândesc la faptul că Paul Barbe are ceva de-a face cu chestia asta. Mă tem c-am fost tras pe sfoară. Altfel nu pot să-mi explic.

Sunt singur şi încet-încet pierd tot ce mi-e drag. Dacă nu mai scriu atât de des e pentru că-mi cumpăr o vilă în Italia. Poate c-o să trebuiască să mă mut la San Remo şi să-mi administrez afacerea de acolo de acum înainte.

Multe salutări din inimă.

Al tău foarte îndurerat,

Alfred

Patru

Hotelul Teglhof nu e un palat. Imitație ieftină şi fără gust a lui Meissl şi Schadn, hotelul nu are nici un pic de măreție şi nimeni n-a făcut vreun efort să pretindă că ar fi avut vreodată. Pereții au iz de mucegai. Precum fumul de la pipa lui *Frau* Schiegl, mirosul intră în aşternuturi şi în prosoape, în toate lucrurile pe care pune Sofie mâna. Nasul ei nu se obişnuieşte cu mirosul. E atât de încăpățânat, încât îi intră în haine şi în păr, chiar şi blănița Bellei a prins ceva iz. O scoate pe Bella în fiecare zi la o plimbare lungă în aer proaspăt, ca să scape de duhoarea de putreziciune, dar e de neînlăturat. Indiferent cât de multe ceasuri îşi petrece afară, nu simte altceva decât mirosul de Teglhof.

În afară de haine, bijuterii şi cărți, toate lucrurile pe care le-a avut au fost vândute odată cu casa de pe Hirschengasse. Oricum, n-au fost niciodată ale ei cu adevărat. Alfred era proprietarul mobilei, al ornamentelor, al fiecărui lucruşor cumpărat de ea pentru a da casei un aspect deosebit. Toate s-au dus acum. Dar n-o să-i ceară lui Alfred mai mulți bani. Nu e un caz care să implice nevoia de caritate şi nu poate să-l lase pe Alfred s-o privească în felul ăsta. Lucrul la care ține cel mai mult este cutia, pe care o scoate şi o pune pe masa de toaletă cu furnirul dezlipit. E cutia de ceai din mahon de pe Avenue d’Eylau.

E un fel de ceremonial. Atinge uşor capacul, mângâie colțurile care se rotunjesc, dezmiardă suprafața lăcuită cu vârful degetelor. Apoi răsuceşte cheița şi ciucurele care atârnă de ea se mişcă în clipa în care broasca se deschide. Ridică capacul, dar niciodată prea repede, gustând întotdeauna fiorul. Şi Alfred apare încet, pas cu pas. Ea se uită la toate scrisorile de la el, care sunt încă în plicurile lor, legate strâns. Apoi trece uşor cu degetele peste ele şi se uită cum dau din aripi. Date, ani, timbre, locuri. Toate cuvintele lui cuibărite în ele. Ele sunt el. Chiar aici, cu ea. Asta e partea din

Alfred care e a ei, partea pe care poate s-o păstreze.

Mai e o scrisoare nouă de adăugat în cutie. Este din Italia. Alfred s-a mutat în vila lui din San Remo. Deşi păstrează casa de pe Avenue Malakoff, nu poate locui acolo. Francezii au lansat o campanie de presă violentă împotriva lui, după închiderea laboratorului său de la Sévran. Cum se temea, afacerea nu-i aduce linişte.

„Ziarele au aruncat asupra mea insultă după insultă şi eu n-am avut putere să le opresc. O mare parte din stocul de mostre a fost confiscată, deşi Georges a reuşit să salveze ceva aparatură pe care o trimiseserăm la San Remo. După 20 de ani de serviciu loial față de mine, Georges a fost şi el forțat să-şi găsească de lucru în altă parte, căci nu puteam să mă aştept să vină cu mine în Italia. Mi s-a făcut o nedreptate cumplită, Sofiecherl, şi mă doare îngrozitor faptul că integritatea şi onoarea mea au fost puse în aşa hal la îndoială. Campania mediatică împotriva mea a fost aprobată la nivelurile cele mai înalte. Barbe, fără discuție. Am bănuielile mele că s-ar putea ca jigodia să fi avut ceva de a face cu chestia asta, deşi nu pot dovedi nimic.

În fiecare zi simt junghiuri în inimă şi nu pot dormi noaptea de durere, care e acută. E o boală grea şi nu mă aşteaptă nimic bun. Nu mai am putere deloc. În ultimul an am îmbătrânit cu zece ani şi n-o să am linişte decât în mormânt şi probabil nici atunci, fiindcă am mereu coşmaruri că sunt îngropat de viu.

Scrie-mi şi spune-mi cum o duci cu sănătatea, copilițo. Cum ți-e abdomenul? Sper că e mult mai bine şi că tu eşti veselă. Ai găsit vreun apartament? Heydner zice că tu nu faci nimic în privința asta, dar că se găsesc multe apartamente pe care le poți lua cu banii pe care îi ai.Viena e destul de mare, chiar nu poți să-ți găseşti ceva potrivit? Grăbeşte-te şi aşază-te într-un loc cât timp mai sunt în viață şi mai sunt în stare să te ajut.

Salutări pline de afecțiune de la bătrânul tău Alfred.“

Sofie pune scrisoarea pe masa de toaletă. Bella stă culcată la picioarele ei şi e numai urechi. Sofie se priveşte în oglindă. Lumina e slabă şi tenul îi e gălbejit. Sub ochi îi apar cearcăne. Se apleacă mai mult spre oglindă, înclină capul şi-şi ridică nişte bucle.

— Mama îmbătrâneşte, Bella, zice ea şoptit, atingând şuvițele aspre, argintii, de deasupra urechilor.

Sofie are 38 de ani, dar, în ochii lui Alfred, e tot fetiță.

Îi răspunde imediat.

„Liniştea, dragul meu Alfred, o să vină când o să-ți laşi inima să se deschidă. Trebuie să găseşti o cale ca munca ta să-ți aducă bucurie, căci se pare că nu-ți aduce decât durere, singurătate şi sănătate precară. Treaba asta mă macină foarte mult, căci fericirea ta a fost totdeauna cea mai mare dorință a mea.“

Stomacul ei chiorăie. Abdomenul îi e umflat şi face nişte sunete ciudate. Doctorul crede că poate are peritonită, cel puțin o formă de inflamație, posibil un ulcer. A sfătuit-o să se ducă la Karlsbad sau la Franzensbad şi să facă o cură de ape, dar ea nu-şi poate permite să se ducă acum. Nu prea-şi permite să se ducă nici la doctor.

„Încearcă să renunți la controlul strict asupra afacerilor, Alfred. Lasă-i pe unii dintre ceilalți să facă munca asta care te epuizează. Nu te-ai săturat de industria armamentelor? Întoarce-te la minuni, la munca de inventator la care ții aşa de mult. Du-te în laborator şi fă experiențe cu ceva nou. Foloseşte-ți imaginația şi inovează. Acolo ți-e inima şi e singurul mod în care poți să scapi de spiritele care te bântuie.“

Bate cineva la uşă. Se ridică de pe scaun, ținându-se cu mâna de abdomen.

E Kapy. Îl lasă să intre. El o sărută pe obraz.

— Mergem să mâncăm? întreabă el.

— Nu mi-e foame.

— Iar nu te simți bine, draga mea?

— Simt o mică jenă, atâta tot.

Kapy ocheşte masa de toaletă şi vede cutia şi scrisorile.

— Nobel, bănuiesc.

— Laboratorul lui din Franța a fost închis. S-a mutat în Italia.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Sofie, omul ăsta nu poate să te lase să trăieşti, nu-i aşa?

— E binefăcătorul meu.

— De ce nu poate doar să-ți achite notele de plată şi să te lase în pace? De ce are această… nevoie de tine?

Sofie se uită din nou în oglindă. „Fiindcă îl iubesc. Fiindcă îl înțeleg ca

nimeni altul. Fiindcă pot să găsesc sensul lumii ăsteia pentru el şi să-l fac să vadă unde îi e locul aici.“

— Nu ştiu, spune ea.

— Ți-a zis clar că n-o să se-nsoare cu tine, spune Kapy fără ocolişuri. Nu înțeleg de ce continuă să-ți scrie în felul ăsta. Nu face nimic ca să pună capăt zvonurilor cum că are o soție care nu stă cu el.

Ea îşi ridică faţa către el.

— Crezi c-arăt bătrână, Kapy?

El se duce pe furiş în spatele ei şi o ia de mijloc.

— Nu fi caraghioasă, spune el, sărutând-o pe gât, într-o parte. Eşti frumoasă.

— Câți ani are Viktoria? întreabă ea.

— Nu-i nevoie să vorbim de ea, zice şi continuă s-o sărute, întorcând-o cu faţa spre el. Tot ce contează e că acum suntem împreună, spune el. Ştii cât de mult te iubesc.

El se apleacă s-o sărute din nou, dar ea îi pune o mână pe piept.

— Ai avut noroc azi? întreabă ea.

— Nu, toate sunt prea scumpe în Viena. În ritmul ăsta se pare c-o să trebuiască se te muți în afara oraşului.

— Ştii bine că nu vreau. Am familia aici.

— Da, ştiu. Dar e aproape imposibil să găseşti un apartament la preţul de aici. Hotelul Teglhof îți dă casă şi masă pentru 10 florini pe zi. Şi mirosul ăsta încântător e inclus în preţ.

Remarca lui o face să zâmbească.

— Ce să fac, Kapy? zice ea cu un oftat. Tot ce am e alocația.

— E de mizerie, spune Kapy. Nu poți să-i ceri lui Nobel mai mult?

— Aşa ceva n-aş face.

— De ce?

— Fiindcă Alfred detestă ideea de caritate. A considerat că ajunge, aşa că trebuie să fac în aşa fel încât să-mi ajungă. Trebuie să mă descurc. Heydner nu-mi mai achită nici o notă de plată. Alocația şi atât.

— Ai putea să-i ceri lui Heydner un avans. O să vin cu tine data viitoare. O să vorbesc eu cu el.

Ea se uită la chipul lui tânăr, conştientă că joacă amândoi o farsă. Dacă n-

ar fi aşa de singură, n-ar fi aşa de tentată să joace rolul mai departe. Dar fără Alfred, îşi ia libertatea să cadă în braţele lui Kapy. El crede c-o iubeşte. Ea ştie că n-o iubeşte.

— Hai să nu ne mai gândim la Heydner în seara asta, spune el. De ce n-am bea un pahar de vin?

Se duce la vitrina mică şi prăpădită de lângă fereastră şi scoate nişte pahare.

— A mai rămas ceva din Pinot-ul ăsta.

— Eu n-ar trebui, zice Sofie, cu mâna pe abdomenul care o deranjează.

— Ei, hai, spune el, un pahar n-o să-ţi facă rău. S-ar putea chiar să-ţi facă bine.

Pune vinul în pahare şi-i dă ei unul. Ea îl ia din mâna lui şi el îşi apropie paharul de al ei şi ciocneşte.

— În sănătatea ta şi a mea, zice el.

Bella ridică capul când aude clinchetul paharelor şi panglica liliachie din blănița ei se mişcă.

— Şi în sănătatea Bellei, spune Sofie.

— Bineînțeles, în sănătatea Bellei *la belle*! zice Kapy, dând paharul peste cap.

Stau pe pat. Sofie soarbe vinul cu înghițituri mici în timp ce Kapy goleşte pahar după pahar.

El o ia de mână şi începe să flecărească, spunându-i poveşti venite direct de la cazarmă. Unele sunt grosolane, altele de-a dreptul vulgare.

Sofie se preface c-o interesează, zâmbeşte îndeajuns ca să-l convingă că-l ascultă şi, în cele din urmă, se lasă purtată de închipuire înapoi la Alfred. Îşi închipuie că e cu el la Hotelul Imperial sau pe Avenue d’Eylau ori că iau masa împreună la un restaurant parizian cu pretenţii. Chiar şi când Kapy începe s-o sărute, ce simte ea pe lobul urechii sunt buzele lui Alfred şi mâinile lui Alfred, care îi scot hainele de pe ea una câte una şi o mângâie.

Îşi închipuie că el e acolo, cu ea. Îi spune c-o iubeşte şi ăsta e singurul lucru pe care vrea ea să-l audă. Se uită lung la ea cu nişte ochi în care se citeşte o melancolie de-ţi frânge inima. Deodată ea aude ceva de Chopin. Îi vin în minte notele dureroase de la *Nocturne* în timp ce-i ia în mâini capul lui Alfred, îl mângâie pe buze cu vârful degetului mare şi-l sărută pe gură.

Ea îi simte respirația caldă când limba lui o atinge pe a ei. El o atinge fără să se grăbească şi corpul ei se întinde, se deschide tânjind şi se ridică spre degetele lui, crescând odată cu intensitatea mişcătoare a muzicii. El o mângâie acolo, între picioare, şi ea se unduieşte sub degetele lui. El geme de dorință şi ea îşi arcuieşte spatele, răsunând de trilurile muzicii, în vreme ce penisul lui tare se împinge în coapsa ei şi sângele amândurora curge mai repede de plăcere.

Gura şi mâinile lui îi explorează flămânde pielea, găsind fiecare colțişor, fiecare parte din ea, pe care ea i-o dă cu atâta plenitudine. Ea simte că pieptul ar putea să i se spargă de iubire. Atingerea lui e uşoară şi mătăsoasă. Degetele lui sunt sprintene, precum degetele pe clapele unui pian, şi cântă rulade minunate, note obsesiv de frumoase, în ritm lent şi în ritm rapid, note înalte şi joase, puternice şi pline de forță, apoi delicate şi gingaşe, creând o muzică ce ajunge atât de adânc, incomensurabil de adânc, încât îi merge chiar în suflet. Ea tremură, tânjind cu tristețe şi durere după el, în vreme ce el se mişcă alene, aprinzându-i iubirea, limbi pâlpâitoare de foc, care arde înăuntrul ei.

— Sofiechen, Sofiechen, şopteşte el şi apoi trupul lui întreg o acoperă şi bucuria, bucuria cu străluciri orbitoare, devine stăpână în timp ce muzica intră în crescendo.

Alfred e acolo, în fiecare nerv, în fiecare fibră, umplându-i trupul cu trupul lui. Ea aude sunetele cunoscute pe care le scoate el, gemetele guturale când intră mai adânc şi strigătele când fața i se încordează şi el strigă. Sufletele li se împletesc în unirea asta a lor. Fire de aur îi țin strâns împreună şi-i fac să rămână pe loc. Iubirea a pătruns adânc în ființa lor, căci amândoi se lasă pradă acestei forțe cereşti, care este cea mai dulce capitulare. În sufletul ei îi strigă numele către întreg infinitul.

— Alfred.

Are lacrimi în ochi, dar Kapy nu le observă. El se întoarce pe spate, respirând greu pe gură, cu buzele desfăcute şi capul dat pe spate. Nu trece mult şi un sforăit satisfăcut începe să se audă din fundul gâtului. Sofie se dă jos din pat uşor, fără să-l trezească, îşi pune rochia de bumbac, se duce înapoi la scaunul de la masa de toaletă şi ia tocul în mână.

„Da, dragul meu, trebuie să încerci să-ți dai seama că pacea poate fi

atinsă doar prin iubire, iar munca ta nu te iubeşte, deşi poate crezi că tu o iubeşti mult de tot. Fii cinstit cu cel care eşti, Alfred: sufletul bun şi blând pe care-l văd, omul care e atât de plin de bunătate şi sentimente omeneşti. Încearcă să te odihneşti şi dă uitării întâmplările astea cumplite. Ai fonograf la San Remo? Dacă poți să faci rost de înregistrări muzicale acolo, pune Chopin. Pune-l şi gândeşte-te la Sofie a ta care te iubeşte. Nu eşti niciodată singur, dragul meu, căci eu sunt mereu cu tine, inima mea e mereu cu tine.“

Pune scrisoarea în cutie, lăsând-o acolo cu toate celelalte. Când o dă la o parte, vede fotografia lui între plicuri. Îi atinge obrajii, se uită în ochii lui blânzi, îi mângâie şuvița de păr de deasupra urechii. Apoi închide cutia şi o încuie în tăcere. Se apleacă în față şi-şi pune capul pe capacul cutiei, cu obrazul pe lemnul lucios şi patinat. O năpădesc lacrimile, care încep să picure şi formează o baltă tăcută pe cutie.

Vila Nobel
San Remo
Italia

Scumpa mea Sofiechen,

Vara e pe sfârşite şi n-o să am nici un pic de linişte. În primul rând, persecuție în toată regula în Franța, apoi un proces litigios la Londra, care e o mârşăvie incredibil de insolentă, şi acum, astăzi, am primit vestea că Paul Barbe a murit. S-a spânzurat acum două zile. Fără îndoială o să trebuiască să mă întorc la Paris ca să încerc să descurc încurcătura pe care a făcut-o el. Mi-e frică să mă gândesc la ce-ar putea să fie. N-ar fi trebuit să-i încredinţez niciodată afacerea mea şi acum mă tem că numele şi reputația mea o să fie la pământ pentru totdeauna şi că paguba adusă companiei mele o să fie de nereparat. Când mă gândesc cât m-a nedreptățit Barbe, îmi doresc să-l fi strâns de gât cu mâna mea. O să fiu ruinat, Sofiechen, şi atunci ce-o să se aleagă de bătrânul tău Alfred? Vreau doar să mă odihnesc puţin aici, la San Remo, unde e cald şi durerile mele sunt oarecum mai uşor de suportat, dar soarta, se pare, e mai puternică decât voința noastră.

Singurul ajutor îmi vine de la tânărul meu angajat, Ragnar Sohlman, care aduce un entuziasm proaspăt în munca asta. E un chimist suedez, care mi-a fost recomandat de nepotul meu, Ludvig, unul din băieții lui Robert. Au studiat împreună la Stockholm. Sohlman lucra la Chicago când am luat legătura cu el. Inițial, ideea mea a fost să-l angajez ca secretar, dar tânărul s-a dovedit atât de talentat la chimie, încât l-am mutat imediat la laborator, unde lucrează acum la materiale sintetice.

Mă trezesc că dosarele şi scrisorile mi se adună în mormane. E prea cald ca să te zăvorăşti în contemplare şi experiențele pe care le face Sohlman în laborator sunt mai interesante decât problemele juridice. Ți-am urmat sfatul, draga mea, şi adesea mă supun imboldului de a face mai multă muncă practică. Materialele sintetice la care lucrăm au şanse mari şi suntem pe cale să găsim înlocuitori izbutiți pentru cauciuc şi piele.

Am început chiar să scriu poezii şi piese de teatru, una din plăcerile tinereții mele. Eşti şi tu, dragă Sofiechen, în visurile astea cu ochii deschişi. De curând visam la natură şi la apă, la reîntinerire şi la lumină, şi la tine.

Îmi dezmierzi cotloanele visurilor ca un fâlfâit de aripi diafane. Ieri am scris următoarele cuvinte: „E un vis de fericire, ea mă face să mă văd pe mine însumi şi acest vis de fericire…“ Asta e tot ce am.

Nu pot să dirijez evenimentele care au loc în restul lumii, dar cel puțin soarele mediteranean îmi pătrunde în piele şi-mi uşurează simptomele, ajungându-mi la încheieturi ca un lubrifiant. Schimbările sunt subtile: o uşurință a mişcării, o uşurare a pieptului. E o ameliorare, chiar dacă firavă. Nu pot decât să-ți atribui treaba asta ție şi credinței tale nestrămutate că sunt într-adevăr un om bun.

Mă întristez când spui că eşti singură. E important să ai grijă de sănătate. Nu trebuie să-ți faci griji. Grijile sunt otravă pentru stomac.

Nu-ți doresc decât sănătate şi fericire.

Al tău devotat,

Alfred

Cinci

Sala de aşteptare e înghesuită şi te face să suferi de claustrofobie. Scaunele sunt incomode şi singura lumină vine printr-un dreptunghi de sticlă jivrată, care e în spatele capului secretarei. Heydner e un om ocupat şi Sofie nu e o prioritate. Trebuie să aştepte. Simte greaţă, un amestec de nervi şi încordare de la peritonita care o supără întruna. Maţele îi chiorăie şi se tânguie într-un mod jenant.

Uşa se deschide cu un scârţâit şi apare Julius Heydner.

— *Fräulein* Hess, vorbim imediat, spune el.

Ea se ridică în picioare şi face o grimasă din cauza unui junghi în stomac. Senzaţia de greaţă o apasă şi în piept, aşa că respiră adânc. Se duce după Heydner pe coridorul proaspăt dat cu mopul, unde mirosul persistent de leşie îi accentuează agitaţia. Heydner e un om care se grăbeşte mereu. Pleacă repede de lângă ea şi Sofie se repede să ţină pasul cu el, urmărindu-i haina care se mişcă.

— Intraţi aici, zice el, ţinând uşa şi pierzându-şi răbdarea.

Se aşază unul în faţa celuilalt. Ea se face că nu observă greaţa, că nu observă durerile care o înjunghie şi încearcă să găsească în ea ceva putere.

Heydner se uită fix la ea, cu ochi negri, pătrunzători. Are o faţă ce pare construită doar din unghiuri şi vârfuri ascuţite. Parcă fiecare trăsătură a fost măsurată şi aşezată cu cea mai mare precizie, singura deviere fiind o curbă uşoară la şaua nasului. Nu are chef de Sofie. Se încruntă.

— *Herr* Heydner, spune ea, uitându-se drept la el, m-aţi chemat?

— După cum ştiţi, *Herr* Nobel mi-a dat sarcina de a mă ocupa de finanţele dumneavoastră. Am cercetat partea juridică a acestei chestiuni şi am făcut cerere ca să vă iau sub tutela mea, spune el. Acum sunt tutorele dumneavoastră legal.

— Ce? zice Sofie, uitându-se fix la bărbia lui, care se îngusta, luând

forma unui triunghi. Cum puteți dumneavoastră să fiți tutorele meu?

— Văd că nu vă e clar, spune Heydner. V-am cerut să-l aduceți pe tatăl dumneavoastră sau cel puțin pe cineva, şovăie el, uitându-se la hârtiile pe care le are în față, care ar putea să v-ajute să înțelegeți. De ce nu v-ați conformat?

— Pot foarte bine să înțeleg dacă o să-mi explicați, zice ea.

Simte greață în piept şi apoi din nou jos, în stomac. Se îndreaptă de spate.

— Spuneți-mi ce-nseamnă treaba asta.

Julius Heydner ridică hârtiile şi le loveşte uşor de birou în semn c-a pus punct.

— L-am sfătuit pe *Herr* Nobel că asta e cea mai bună soluție posibilă, calea cea mai bună de a vă controla finanțele. Fiindcă anterior v-ați permis anumite extravaganțe, hai să le spunem aşa, ați fost pusă sub tutelă de către Curtea Districtuală Regală din Viena şi eu am fost numit tutorele dumneavoastră. Asta înseamnă că veți continua să vă primiți alocația de la *Herr* Nobel, pe care o voi administra eu, dar nu vi se va acorda nici o compensație pentru cheltuielile care depăşesc alocația dumneavoastră. Dacă veți trimite vreo notă de plată la acest birou, nu va fi achitată.

— Şi la cât se va ridica alocația mea?

— Cinci sute de florini pe lună, nici un ban mai mult, cum a fost înainte.

— Nu ajunge, spune ea. Doar cazarea mă costă mai mult de jumătate din suma asta.

— Pe lângă pâinea cea de toate zilele şi cazare, de ce ar mai putea avea nevoie o femeie ca dumneavoastră? zice Heydner. Găsiți-vă un loc unde să stați cu mai puțini bani.

— Am fost şi sunt încă bolnavă. Alfred ştie de boala mea. Am de plătit onorariul la doctor, medicamentele şi tratamentul. Mi s-a recomandat o cură de ape şi n-o pot face cu 500 de florini pe lună.

— Aceasta este suma asupra căreia s-a căzut de acord. Mă tem că nu aveți de ales, *Fräulein*. *Herr* Nobel v-a întreținut atâția ani datorită bunătății şi generozității lui ieşite din comun. Dar dacă nu ia frâiele în mâini, înseamnă c-o s-arunce banii pe fereastră. Nimic nu disprețuieşte mai mult decât goana după bani, ceea ce pare să fie trăsătura absolut caracteristică a celor de felul dumneavoastră.

Heydner, cu nasul lui lung, o priveşte batjocoritor.

— De felul meu? Ce vreţi să insinuaţi? îl întreabă ea.

— Evreii au fost de vină pentru crahul de la Viena. Indiscutabil.

— Puteţi crede ce doriţi, zice Sofie răstit, dar n-am fost extravagantă şi nici nu m-am răsfăţat. Am cumpărat mobilă pentru casa din Döbling de dragul lui Alfred, nu al meu. Acum totul s-a vândut din nou. Eu trăiesc foarte modest. Dar trebuie să găsesc un apartament şi, după cum am spus, am de plătit la doctori.

— Nu-nţelegeţi, *Fräulein*? Ori acceptaţi această stare de lucruri, ori nu veţi mai primi absolut nimic.

— Alfred a avut totdeauna grijă de mine, spune ea, albindu-se la faţă. A promis c-o să aibă mereu grijă de mine. Dacă o să am nevoie de doctori, o să plătească tot el şi notele alea.

— Sunteţi foarte naivă, zice Heydner. *Herr* Nobel ştie când să renunţe la pierderi.

— Dumneavoastră nu-l cunoaşteţi cum îl cunosc eu, spune Sofie.

— Bineînţeles că nu, spune Heydner, privind-o din cap până-n picioare cu dezgust evident.

Omul e execrabil. Lui Sofie îi vine din nou greaţă, care creşte şi scade precum valurile oceanului.

— N-aveţi încotro. Nu puteţi schimba nimic, *Fräulein*. Curtea a aprobat demersul. Documentul acesta intră în vigoare acum, zice el, împingându-i-l peste birou. Acesta e exemplarul dumneavoastră. Nu vreţi să-l citiţi? Sau vă e prea greu? După câte ştiu, aveţi nişte deficienţe şi în domeniul acela.

Ea smulge hârtia de pe birou şi se uită furioasă la el.

— Nu mai am ce discuta cu dumneavoastră, zice ea, ridicându-se de pe scaun. Bună ziua, *Herr* Heydner, mai spune ea, ieşind ca o furtună şi lăsându-l la birou cu un surâs batjocoritor.

Pe coridor, mirosul de leşie se simte încă în aer şi îi ajunge în nas şi în gât, făcând-o să-i vină să vomite. Îşi descheie nasturii de la gât şi-şi pune mănuşa pe frunte. Mănuşa are un miros respingător de la Teglhof, miroase a umed şi a stătut. Atacul ăsta olfactiv crâncen o aduce în punctul de a cădea de pe picioare şi Sofie iese în stradă, clătinându-se ca un puşcăriaş care a fost eliberat după o captivitate prelungită.

Hotelul e doar la câteva străzi distanţă, dar mersul pe jos o stoarce de puteri. Se concentrează ca să se ţină pe picioare, punând câte un picior în faţa celuilalt, în vreme ce stomacul i se întoarce pe dos şi capul îi vâjâie de idei care sunt dincolo de puterea ei de înţelegere.

Kapy o aşteaptă în cameră. Stă la masă şi fumează o ţigară. O stinge când intră Sofie. Bella sare în picioare şi se repede la ea, dând din coadă.

— Unde-ai fost? o întreabă Kapy.

Sofie clatină din cap.

— Ai fost la Heydner, nu-i aşa? Doar ţi-am spus că merg cu tine. De ce te-ai dus fără mine?

Ea nu mai poate să spună nimic şi se repede la ligheanul de pe masa de toaletă. Încearcă să vomite. Pe piele îi apar broboane de sudoare şi-şi smulge pălăria. Acele i se încurcă în păr când trage de pălărie şi ea ţipă ca din gură de şarpe. De câte ori i se face greaţă, respiră greu, mai-mai să se sufoce şi tuşeşte tare de tot. Tusea o zgârie în gât. Bagă mâna în cană şi-şi aruncă apă pe frunte.

— Draga mea, dar văd că ţi-e cumplit de rău, zice Kapy, venind lângă ea. Doctorul a spus că accesul ăsta ultim e pe sfârşite, nu?

Ea încearcă să vorbească, dar vomită, aplecându-se deasupra ligheanului şi ţinându-se de marginea mesei ca să nu cadă.

Kapy caută bâjbâind un prosop. O freacă pe umeri, o şterge la nas şi la gură.

— Nu-i nimic, spune el. O să te faci bine.

Îi ridică părul care-i căzuse pe faţă şi îi dă cu apă pe gât şi după urechi. Când spasmele se potolesc în cele din urmă, o ia de braţ şi o ajută să se urce în pat.

— Culcă-te, zice el. Aşa, acum a trecut.

— Kapy, murmură ea.

— Sunt aici. Îţi aduc nişte apă.

— Nu, Kapy. Stai aici şi ţine-mă de mână.

— Aici sunt. Am venit. Gata, s-a terminat, o să te faci bine.

Sofie închide ochii.

— Kapy.

— Da, sunt aici.

— Desfă-mi, te rog, şireturile. Corsetul ăsta mi-a intrat în carne.

I le desface repede, trăgând de şireturi şi slăbindu-i strânsoarea hainelor până când balenele se desprind de pielea ei şi o eliberează.

— Aşa, respiră acum, respiră.

— Kapy.

Deschide ochii din nou şi se uită la el. Kapy stă pe marginea patului, aplecat peste ea. Îi pune mâna pe frunte.

— N-ai febră. Vrei să trimit după doctor? o întreabă el.

— Nu, zice ea. Nu. Trebuie doar să mă odihnesc.

Închide ochii din nou şi vede fața ascuțită şi zeflemitoare a lui Julius Heydner.

— S-a făcut tutorele meu legitim.

— Cine? Heydner?

Ea dă din cap.

— Poate să facă una ca asta?

— A şi făcut-o.

Ea tuşeşte şi se gândeşte că s-ar putea să i se facă rău din nou.

— N-ajunge, spune ea când spasmele o mai lasă.

— Ce n-ajunge, draga mea?

— Cinci sute de florini pe lună.

— Pot să-ncerc să te-ajut un pic, dar banii pe care-i ia un soldat sunt de tot râsul. Putem încerca să facem cumva ca să ne descurcăm, zice el pierit.

Ochii ei se deschid.

— Nu, spune ea, ridicându-se sprijinită în coate. N-o s-ajungă nicicum. Doctorul… onorariul lui o să fie peste suma asta. Ştii cât de mult cer?

— Dar tu te faci bine, Sofie. Gata, s-a terminat, spune el cu un zâmbet.

Ea s-a ferit de momentul ăsta şi l-a amânat cât a putut.

— Kapy, spune ea cu glas încă şovăitor. N-o s-ajungă.

— Eşti supărată, scumpa mea, după întâlnirea cu Heydner. Trebuie să te odineşti un pic.

— Nu, ține ea morțiş, chiar n-o s-ajungă. Vezi tu, nu e doar peritonita.

— Ce vrei să spui? întreabă el.

Adevărul răbufneşte cu sălbăticie şi ea nu-l mai poate ține ascuns.

— Kapy, sunt îngrozită.

— De ce, scumpa mea? De ce eşti îngrozită?

Se uită la chipul lui. El încă zâmbeşte, cavaleristul ei tânăr şi însurat. Dintre toţi oamenii de pe lumea asta nu putea fi unul mai nepotrivit.

— Kapy, zice ea când glasul începe să-i tremure. O să am un copil.

53 Avenue Malakoff
Paris

Dragă Sofiechen,

Nu vrei să vii la mine la Paris? Ai avut dreptate tot timpul, draga mea. În sfârşit mi-am găsit liniştea, căci mi-am ascultat inima. Şi ce uşurare e despovărarea asta! Afacerea asta mi-a adus multă durere şi frustrare de-a lungul anilor şi mulţi prieteni în care am avut încredere m-au dezamăgit în tot timpul ăsta. Cum am ţinut cu dinţii de compania asta, cum nu m-am lăsat de invenţiile mele şi de imperiul ăsta uriaş! Cu hotărâre şi încăpăţânare am vrut cu orice preţ să-mi păstrez bunul nume, dar cu ce preţ?!

Am fost orb în ce m-am străduit să fac, Sofiechen. De m-aş fi ţinut cu aceeaşi încăpăţânare de femeia pe care o iubesc! Eşti oglinda în care pot să-mi văd propria reflectare, răspunsurile pentru mine însumi pe care nu le ştiu, soluţiile pe care nu le pot găsi singur. Am bătut pasul pe loc, m-am învârtit după propria mea coadă, răspunzând fiecărui foc cu alt foc şi mai mare, iar acum cercul s-a închis şi mă trezesc din nou înapoi aici, cu tine. Vârtejul ameţitor nu mi-a adus decât durere şi singurătate.

Credinţa ta nestrămutată în propria mea putere de a avea compasiune m-a făcut să iau o hotărâre importantă. Vreau să uşurez munca altora care-şi urmează visurile. Ţii minte că mi-ai spus că asta ar trebui să fac? Să las totul în voia sorţii? Vreau să dau altora ce mi-ai dat tu mie… libertatea de a-şi dezvolta ideile fără constrângere, de a-şi împlini propriile ambiţii şi de a-şi aduce contribuţia la lumea asta într-un mod pozitiv. Într-adevăr, doresc ca să ajungă la liniştea sufletească ascultându-şi inima.

E ciudat să fiu iar la Paris fără tine. O să fiu aici mai multă vreme decât te-ai aştepta, căci trebuie să reorganizez compania după dezastrul lăsat de trădările lui Barbe. O să trebuiască să-i dau afară pe directori şi să fac propria mea emisiune privată de obligaţiuni ca să ne salvăm de la faliment, ceea ce o să mă coste tare scump.

Plouă întruna, dar ploaia e straniu de odihnitoare. Mi-a deschis ochii asupra faptului că nu mai pot duce o viaţă solitară şi că tânjesc după un tovarăş, cineva care să mă înţeleagă cu adevărat, cineva cu care aş putea împărţi zilele astea din amurgul vieţii.

Scumpă Sofie, te rog să-l ierţi pe bătrânul tău Alfred. Dacă în inima ta se mai găseşte ceva iubire pentru mine, vino la mine şi fii soţia mea. Poate că e timpul, dacă mă mai vrei.

Al tău iubitor,

Alfred

Şase

Stă întinsă într-o cameră cu ferestrele acoperite, înconjurată de surorile ei, şi pendulează între luciditate şi delir. Cuvintele o urmăresc ca un blestem. Le vede în mintea ei, făcute bucăţele şi rupte în litere care sunt puse grămadă unele peste altele. Sunt întoarse cu susu-n jos, b-urile devenind p-uri, şi cu faţa-n spate, b-urile devenind d-uri. Codul Olgăi face ca şerpii să intre în ea, dându-se de-a dura, şi-i aduce în gură gustul dulce-greţos al merelor şi toate sunt aşa cum erau înainte ca ea să înveţe cum să le dea de cap. Dar chiar şi prin himera asta ciuntită, cuvintele au o putere aşa de mare. Săpate adânc în conştiinţa ei, repetate împotriva voinţei ei, radiază atât de strălucitor, încât e imposibil să nu le iei în seamă. „Dacă în inima ta se mai găseşte ceva iubire pentru mine, vino la mine.“ Fiecare cuvânt, fiecare literă se măreşte cu fiecare contracţie, adăugând mai multă durere luptei ăsteia interminabile. „Vino la mine şi fii soţia mea. Poate că e timpul, dacă mă mai vrei.“

Are ceva în gură, o bucată tare de lemn. Pute a whisky.

— Muşc-o, spune Anna.

Cu ochii ieşiţi din orbite, Sofie se uită la surioara ei şi scuipă bucata de lemn.

— O să-ţi fie de ajutor ca să ai ce să muşti când o să vină durerile, când o să trebuiască să împingi din nou, zice Anna.

— A vrut să mă duc la el, bălmăjeşte ea.

Dar cum ar putea să se ducă la el cu burta mare, sperând că poate el o mai iubeşte şi vrea să se-nsoare cu ea, când ea poartă în pântece copilul altui bărbat?

— Cine e? E el?

— E domnul doctor Leitner, spune Anna.

În colţ se aud şoapte.

— Greu de spus în cazul unei femei de vârsta ei… să piardă aşa de mult sânge… dacă trebuie să alegem între mamă şi copil…

— Strânge-mă de mână.

Sofie o trage pe Anna aproape de ea, pe urmă o împinge de acolo, coborând în ea însăşi când răbufneşte durerea şi ridicându-se din nou când durerea se mai domoleşte. Copilul încearcă să vină, pe urmă pare că renunţă.

— Alfred, şopteşte Sofie, unde e?

Anna n-o aude. Käthe şi Hermine o caută între picioare. E umezeală acolo. Murdărie, lichid, sânge, excremente.

— Să împingi tare când mai vine o dată, zice Hermine.

— Alfred! strigă Sofie, pe urmă plânge şi scânceşte. Alfred, Alfred, Alfred.

Anna îi pune lui Sofie o cârpă udă pe frunte.

— Alfred nu-i aici, Sofie. Vrei să spui Kapy? Kapy e-n Ungaria, termină cu divorţul. Mai ţii minte? Noi i-am trimis o telegramă.

Telegramă. Alte cuvinte. Se zbat în creierul ei: „Dacă în inima ta se mai găseşte ceva iubire pentru mine“. Se trage de păr de parcă încearcă să şi-l smulgă din rădăcină. „Vino la mine şi fii soţia mea.“

— Împinge acum, spune Hermine.

— Nu pot. Nu, nu. Nu pot.

Se împinge pe ea însăşi în ghearele morţii. Crampele se întețesc, apăsarea, răbufnirea dureroasă o despică în două. Simte un imbold să se sforţeze, să dea afară. Se teme şi totuşi nu-i poate rezista.

— Poţi, spune Hermine. Hai, Sofie, împinge din nou.

Simte o durere care o pârjoleşte până în măduva oaselor şi-şi ţine respiraţia. Apăsarea se întețeşte în obraji, în ochi, în cap, pulsând şi tăind ca o secure.

— Respiră! zice Anna, suflând ea însăşi repede. Hu, hu, hu. Respiră!

Sofie ţipă. Se simte furia în ţipătul ei. Heydner. Se gândeşte la Julius Heydner, complicele nemernic care i-a scris lui Alfred şi i-a spus de copil. Şi s-a bucurat. A ajuns la el înainte ca Sofie să aibă ocazia să-i explice. A zis că Sofie minţise în privinţa bolii ei. Peritonita ei a fost doar un şiretlic şi boala ei adevărată a fost sarcina. I-a spus că Sofie încerca să ascundă faptul

că o să aibă un copil nelegitim. Heydner i l-a luat pe Alfred. În ciuda rugăminților ei fierbinți, Alfred nu-i mai scrie.

Țipă din nou. Țipă şi împinge şi blestemă.

Încercările Annei de-a o linişti n-o mângâie deloc. Nu numai copilul, ci chiar inima şi sufletul lui Sofie sunt smulse din ființa ei. Chiar dacă scapă cu viață, o să fie moartă. Moartă pe dinăuntru.

— Mor! strigă ea. Lasă-mă să mor!

La următoarele câteva contracții, lasă durerea să-şi facă de cap. Nu are putere să se lupte cu ea. O prinde în gheare, o scutură bine, pe urmă o prinde din nou, ca un monstru cu o sută de pumni. O face să treacă dincolo de senzația fizică până când o amorțeşte.

— Îi văd capul, spune Hermine, încă un pic. Respiră, Sofie, respiră.

Sofie nu vrea să mai respire. Îşi întâmpină ultima suflare, ultima gâfâitură, căutând-o cu limba în aerul grețos. Saliva îi umezeşte bărbia, sudoarea curge şiroaie pe ea. Corpul îi e congestionat. O grămadă de carne dă naştere la carne.

— Alfred, scânceşte ea. Când o să mor, să-i spui lui Alfred c-am vrut să vorbesc cu el.

— N-o să mori.

E Käthe. Acum se duce la capul ei, lăsând-o pe Anna să plece de acolo.

— Adu nişte apă, îi spune ea. I-e cald.

— Nu mai pot face nimic, murmură Sofie. Alfred. O să-i spui.

— N-o să trebuiască să-i spun, zice Käthe.

— Mă urăşte. O să mor şi el tot o să mă urască.

— Nu te urăşte. Hai, acum, încă un pic şi-o să-ți vezi copilul.

Anna se întoarce cu o cârpă curată şi cu un alt castron cu apă. Käthe o şterge pe Sofie pe față.

Începe o altă contracție.

— Nu pot, plânge Sofie. Nu mai pot face nimic.

— Împinge din nou, zice Hermine cu asprime. Hai, Sofie! Haide!

Doctorul Leitner e acolo. Are nişte scule în mână care arată cumplit.

Sofie geme. E încordată. Găseşte un crâmpei de forță într-un loc necunoscut din ființa ei şi luptă cu toată puterea.

— Aşa! Aşa! spune Hermine. Uite, iese copilul acum. Dă-i înainte!

Anna se apleacă şi-i ţine capul lui Sofie cu amândouă mâinile. O mângâie pe păr, dându-i-l la o parte de pe faţă şi atingându-i delicat fruntea udă cu degetele ei subţiri.

— Hai, c-ai reuşit. Iese copilul, spune ea. Kapy a zis c-o să fii tare ca un soldat.

— Kapy.

Sofie spune numele de parcă-i e străin. Simte greaţă în piept.

— Vreau să beau ceva, spune ea gâfâind.

Käthe aduce apă şi Sofie bea paharul până la fund.

— Sunt moartă? întreabă ea.

— Nu, zâmbeşte Käthe. O să-ţi spun când o să fii.

Sofie continuă, împingând cu înfrigurare. Simte o durere pătrunzătoare în timp ce doctorul Leitner se luptă cu un fel de cleşte până ce capul copilului iese în cele din urmă, urmat de lovitura puternică a umerilor şi sfârşind cu senzaţia de rostogolire a unui corp cald care iese pe furiş din ea.

— Vai! Uite-o! A ieşit! A ieşit, Sofie! spune Hermine printre lacrimi.

— E fetiţă? mormăie Sofie. E fetiţă?

Apoi se aude un sughiţ mititel şi doctorul Leitner se apucă de treabă cu altă sculă, în vreme ce Hermine înveleşte trupul mic şi roşu cu un prosop în toiul urletelor fără veste ale nou-născutei.

— Stai, stai, mititico, spune Hermine, aducându-i surorii ei copilul. Uite, Sofie, ai o fetiţă tare scumpă! Uite-o, uite-ţi fetiţa!

Anna şi Käthe o ajută pe Sofie să se scoale în capul oaselor şi ea întinde mâinile ca să-şi ia în braţe fetiţa. O feţişoară înţeleaptă şi somnoroasă se uită spre ea. O mică minune a omenirii. Are un smoc lucios de păr negru şi ochi căprui cu genele încă ude.

— Hei, mititico, spune Sofie, sufocată de o răbufnire de emoţie. Eşti nemaipomenită, nu-i aşa?

Îşi mângâie fetiţa pe obraji, aproape temându-se să-i atingă trupul gingaş. Gura copilei se deschide şi Sofie observă că buzele au exact aceeaşi formă cu ale ei.

— O bucăţică din mine, spune ea.

— E frumoasă, zice Anna. Bună, copiliţo, eu sunt mătuşa ta, Anna. Pe mine o să mă iubeşti cel mai tare!

Sofie tremură. Îi e frig. Doctorul Leitner spune că a pierdut sânge şi o să fie foarte slăbită un timp, dar n-o să moară. Acum e bine, deşi nu-i mai pasă ce-o să i se-ntâmple. Dintr-odată devine recunoscătoare pentru că trăieşte şi pentru că a fost martora acestei minuni incredibile.

— Am să-i spun Margarethe, zice ea, sau Gretl. Micuța Gretl, pe scurt.

Surorile se învârt în jurul ei şi Gretl scoate sunete ascuţite, cuibărindu-se la pieptul lui Sofie.

— O să-i spună cineva lui Alfred? zice Sofie. Să-i spună că n-am murit. Să-i spună că Gretl e nemaipomenită. Să-i spună că eu…

Îşi lasă capul în jos şi începe să plângă. O izbucnire devoratoare de milă şi iertare de sine. Atinge uşor cu degetul obrăjorul lui Gretl şi se minunează de frumusețea acestei mici minuni uimitoare. Se uită vrăjită la făptura micuță şi umflăţică din braţele ei. E făcută din fire de aur întreţesut. Este ca şi cum într-un fel, în misterul nesfârşit al vieții, fetița asta i-a fost adusă de Alfred.

Partea a patra
LITERATURĂ

Sufletul tău nu-l am în gramofon. Lasă-mi sentimentele tale şi poţi să iei şi vocea, şi înfăţişarea. Nu ele te fac să fii ceea ce eşti.[24]
Henry Higgins, Pygmalion

24. Traducere de Petru Comarnescu.

GEORGE BERNARD SHAW,
laureat al Premiului Nobel pentru Literatură

Unu

E greu să te concentrezi pe căldură. În laborator e sufocant şi aerul e îmbâcsit, stătut şi nemişcat, în ciuda faptului că e iarnă. Beckett e în camera alăturată şi lucrează la un focos nou pentru explozie. Ragnar îl invidiază. În cealaltă cameră e mai întuneric şi mai răcoare. De nu ştiu câte ori încearcă să se concentreze, să facă experienţa cum trebuie, dar laboratorul plin de un sfârâit monoton îl face să fie letargic şi gândurile îi zboară neîncetat la Ragnhild. E acolo, ca o fantomă lângă el. El îi vorbeşte, uneori cu glas tare. Îşi aduce aminte de fiecare cuvânt din scrisorile ei, numărându-şi-le din nou pe toate, de la prima până la ultima, trimisă chiar acum câteva zile:

— Da, o să vin.

Îşi simte pleoapele grele şi sudoarea îi curge de pe frunte. Se întreabă dacă e în stare să facă experienţa şi repetă toate datele:

— Acid ftalic. Oxidarea naftalinei topite, fierberea hidroxidului de sodiu – sodă caustică. Concentrează-te, Ragnar, concentrează-te.

Pune la un loc toate instrumentele, aprinde arzătorul, aşază naftalina solidă, cristalină, albă şi o strânge cu clema inelară de metal. Mirosul ei înţepător îl îngreţoşează. Se şterge pe frunte cu mâneca şi întinde mâna după furtunurile de cauciuc. Tocmai le montează la paharul Erlenmeyer când zgomotul uşii îl face să tresară şi să-i tremure mâinile.

E *Herr* Nobel. Intră şi rămâne în picioare lângă el la masă.

— Ei, cum merge, Sohlman? întreabă el. Am crezut c-o să vin să văd rezultatele.

— Da, *Herr* Nobel, spune Ragnar, acum încep.

Ragnar montează furtunurile şi mai pune două ca să se scurgă excesul de apă.

Se uită amândoi cum soda caustică începe să se topească la căldură. Căldură care invadează încăperea, căldură care aproape îi desfiinţează

simțurile lui Ragnar. Vaporii încep să se ridice în pâlnia de deasupra. În timp ce substanța continuă să bolborosească în fața lor, Ragnar îşi ia inima-n dinți şi-l întreabă pe Nobel o chestiune care-l macină de când a primit scrisoarea de la Ragnhild.

— Domnule, aş vrea să vă rog ceva, dacă se poate.

— Ce, Sohlman?

— Dacă nu vă supărați, domnule, aş vrea tare mult, dacă puteți, să-mi dați voie să lipsesc câteva zile.

— Da, înțeleg. Unde te duci?

— Norvegia şi Suedia.

— Pot să te-ntreb cu ce scop?

— Suedia, ca s-o văd pe mama, domnule, şi Norvegia, ca să mă însor.

— Să te însori?

Herr Nobel ridică din sprâncene.

— Da, domnule. Pare într-adevăr cam pe nepregătite, dar amândoi suntem siguri.

— Păi n-aş vrea în nici un caz să stau în calea iubirii adevărate, spune el. Când trebuie să pleci?

— Peste câteva luni.

— Atunci lasă-mă să mă gândesc puțin.

— Da, domnule, spune Ragnar zâmbitor. Mulțumesc, domnule.

Zâmbetul îi dispare repede când se uită în jos şi vede o pată mică şi umedă pe fluierul piciorului lui *Herr* Nobel.

— O, nu, spune el. *Herr* Nobel, o, nu!

Înspăimântat, Ragnar vede că a făcut o greşeală îngrozitoare. Unul din furtunuri nu a fost montat bine. Ceea ce a crezut el că e exces de apă este de fapt soluție caustică caldă, care se scurge şi îi îmbibă pantalonii lui *Herr* Nobel.

— Fiți atent, domnule, spune el cuprins de panică, simțind că are un nod în gât. Furtunul curge.

Herr Nobel se uită în jos alarmat.

— Trebuie să vărsăm apă, spune Ragnar.

Herr Nobel îşi ține cracul de la pantaloni ca să nu-i ajungă la piele şi iese ca o furtună din laborator, fără să spună nici un cuvânt.

Ragnar tremură din toate încheieturile. Îi e ruşine. E înspăimântat.

Opreşte experienţa. Stinge arzătorul. Pune cu grijă deoparte instrumentele şi aruncă hidroxidul de sodiu.

O ia la fugă spre George Beckett, în camera de alături.

— George! George!

Beckett îşi întoarce privirea spre el de la masa la care lucrează. Mustaţa groasă i se zbârleşte când deschide brusc gura de parcă ar fi un arc.

— Ce e? Ce e, Ragnar?

— *Herr* Nobel. Cred că l-am opărit.

— Ce? Cum?

— Furtunul de scurgere. N-a fost montat cum trebuie. Soda caustică i-a curs peste tot pe picior.

— Unde e?

— Nu ştiu. A plecat. Cred că s-a dus în casă.

— Stai că mă duc eu să văd, spune Beckett, lăsându-şi instrumentele deoparte.

Ragnar se trânteşte pe un taburet. Planurile i se năruie în faţa ochilor. O să-şi piardă slujba. N-o să mai aibă ce să-i ofere lui Ragnhild. Ea o să anuleze căsătoria.

Când se întoarce Beckett, Ragnar sare din nou în picioare.

— Ei? zice el.

— A plecat.

— A plecat? Unde?

— Auguste zice c-a ieşit.

— Dar dac-a păţit ceva?

— Să se fi dus să ceară ajutorul unui doctor? zice George. Să se fi dus la doctor? E chimist, Ragnar. Sunt sigur că ştie ce să facă.

— Am stricat tot, spune Ragnar.

George îl bate uşor pe umăr.

— Nu spune una ca asta.

— Ce să fac?

— Tot ce putem face este să-l aşteptăm să vină înapoi, zice George.

Ragnar nu se poate concentra ca să lucreze. Temându-se să mai atingă orice alt lucru, îşi atârnă halatul în cuier şi se fofilează pe uşă ca să ajungă

înapoi la hotel.

Lui *Herr* Nobel îi trebuie o săptămână să se întoarcă. Ragnar stă la poartă. Vila Nobel are toată măreția unui palat venețian, cu ferestrele ei înalte cu obloane, cu coloanele, turnurile şi motivele decorative. E foarte mare. Aşezată într-un parc enorm care coboară spre coastă, înconjurată de o grădină de portocali, de palmieri gigantici şi de plante exotice. Aloea, ardeiul iute, cactusul, vița de vie şi iedera sunt atât de prolifice, încât ar părea nişte monştri în orice alt loc, dar aici se potrivesc perfect cu dimensiunile tuturor lucrurilor care le înconjoară. Ragnar se simte pitic în comparație cu toate celelalte. Deschide poarta şi se plimbă fără vreun scop anume prin curte.

Laboratorul e în mijlocul chitrilor. E o clădire lungă, de cărămidă, în care se află o sală a motoarelor cu un motor cu aburi şi curent electric pentru iluminat, o încăpere pentru experiențe de chimie şi o a treia încăpere care adăposteşte o bibliotecă, instrumente de măsurat greutatea şi puşti pentru exerciții de tragere. Ragnar şi *Herr* Nobel adesea trag cu puşca spre mare de pe un debarcader pe care l-a construit *Herr* Nobel din malul stâncos. Îşi fac experiențele, măsurând viteza proiectilelor pe care le trag pe mare.

Ragnar vine la laborator, îl salută pe Beckett, îşi pune halatul şi începe să aranjeze instrumentele pentru ziua respectivă. Tocmai strânge şuruburile de la suportul pentru pâlnie când servitorul, Auguste, intră ca o furtună.

— *Signor* Sohlman, spune el, *Signor* Nobel s-a întors şi doreşte să vă duceți la el în birou chiar acum.

Stomacul lui Ragnar se desface în bucăți când omul se pregăteşte pentru lovitura pe care trebuie s-o primească. O să fie concediat fără discuție. Poate c-o să fie arestat? Aruncat în puşcărie?

Drumul prin toată casa pare nesfârşit sub soarele crud al Mediteranei. Pe Ragnar îl strânge gulerul şi sudoarea se face broboane pe tot corpul. Intră pe uşa din față. Vila nu e mai puțin măreață decât exteriorul ei. Înăuntru sunt tavane pictate în frescă, dale cu pătrățele albe şi negre ca pardoseală, palmieri şi ferigi înalte în urne uriaşe. Sunt lumini electrice, băi cu instalația de apă în interior, mese de marmură, oglinzi cu rame aurite, covoare, un pian cu coadă şi câteva din colecțiile de antichități ale lui Alfred. Ragnar urcă scările fără să facă zgomot, trece pe sub arcada de la camera de zi de la

etaj şi merge până-n fundul coridorului, unde e biroul lui *Herr* Nobel.

Bate încet la uşă.

— Intră.

Herr Nobel stă la birou.

— Intră, Sohlman, spune el, făcându-i semn cu mâna. Ia loc.

Mirosul pătrunzător de piele este peste tot în aer.

Ragnar îşi drege glasul.

— Îmi pare aşa de rău, *Herr* Nobel, începe el şovăind. A fost o greşeală de neiertat.

— Nu suntem aici ca să vorbim de întâmplarea aia nefericită, zice *Herr* Nobel. Am altceva de discutat cu tine.

Lui Ragnar i se taie picioarele.

— Învoirea ta, spune *Herr* Nobel. M-am gândit serios la chestia asta.

— Şi?

— Ştii, sunt pe cale să cumpăr o fabrică de maşini în Suedia, la Bofors, şi o să fiu şi eu acolo când o să faci tu vizita de care mi-ai pomenit, dacă procesul de cumpărare merge cum trebuie. Bofors oferă cel mai mare potenţial pentru producţia de tunuri la o scară care poate rivaliza chiar şi cu armele britanice şi nemţeşti. Şi o să-mi dea în sfârşit un loc numai al meu în Suedia, conacul Björkborn. Grădina e foarte mare şi e destul loc pentru a construi un laborator ca să producem balistită, ca şi un poligon de trageri pentru testarea pulberilor şi a grenadelor explozive şi un atelier pentru fabricarea pieselor de tun.

— Sună interesant, domnule.

— Bănuiesc, spune Nobel, că viitoarea ta soţie trebuie să fie norvegiană.

— Exact, domnule, zice Ragnar. Ragnhild. E din Christiania.

— Şi-aş greşi prea mult dacă aş spune că s-ar putea să prefere să stea în Suedia mai degrabă decât în Italia? E un pic mai aproape de casă, nu-i aşa?

— N-am întrebat-o, domnule.

Herr Nobel se lasă pe spate şi bate toba cu degetele pe marginea scaunului.

— O să am nevoie de cineva care să se ocupe de fabrica de maşini de la Bofors, spune el, şi m-am gândit că, poate, ai fi tu persoana aia.

— Eu? se bâlbâie Ragnar. Director?

— Am nevoie de cineva care să se ocupe de ce e acolo cât timp eu sunt aici. Nu pot face totul singur şi nici nu simt nevoia să ţin eu totul în mână. Ar însemna o creştere de salariu pentru tine. Căsnicia implică responsabilităţi noi şi, ca soţ, o să trebuiască să-ţi întreţii soţia. La conac este loc mai mult decât e nevoie pentru ca tu şi Ragnhild să locuiţi acolo în condiţii bune.

— Nici nu ştiu ce să spun, domnule, spune Ragnar în timp ce simte în piept un val de afecţiune pentru Nobel.

— Un simplu „mulţumesc“ e de ajuns, zice *Herr* Nobel zâmbind. După cum am mai spus, munca perseverentă merită să fie recunoscută şi eu am încredere în tine, Sohlman. Ştii cât de greu e să găseşti pe cineva în care să poţi avea încredere cu adevărat?

Ragnar observă că lui *Herr* Nobel îi tremură mâinile şi i se încleştează pumnii de durere.

— Aşa că, dacă găsesc un om în care am încredere, o să fac tot ce pot ca să-l păstrez.

Cei doi dau mâna.

— Mulţumesc, domnule.

Ragnar zâmbeşte. Ragnhild i-a fost dată înapoi.

Herr Nobel se ridică de pe scaun şi-l conduce până la uşă.

— Pot să-ţi pun o întrebare ceva mai personală, Ragnar? spune el.

— Da, domnule.

— Sunt curios dacă Ragnhild e… dacă are…

— Ce să aibă?

— Ei, ce mai încolo-ncoace, dacă are cap pentru ştiinţă?

— O, Doamne sfinte, nu, domnule, râde Ragnar. Nu înţelege nimic, nu ştie nici o iotă de chimie. Mă tem că o cam plictisesc când îi vorbesc de experienţele mele.

— Aha, zice *Herr* Nobel. Dar e intelectuală?

— Îi place să citească, domnule, şi are părerile ei despre anumite lucruri.

Herr Nobel dă din cap şi zâmbeşte, zăbovind nervos lângă Ragnar.

— Dacă vă întrebaţi ce m-a atras la ea, domnule, nu intelectul a fost, ci iubirea ei, felul în care ţine la mine şi felul în care mă înţelege. Nimeni nu m-a făcut să mă simt aşa până acum. De fapt asta şi contează.

— Aşa e, zice *Herr* Nobel, într-adevăr. Iartă-mă pentru c-am fost atât de direct. O să vin mai târziu să mă uit la rezultatele pe care le-ai obţinut. Şi poate c-o să am pe mine o armură de data asta.

Ochii îi strălucesc şmechereşte.

Ragnar se simte uşurat. Poate să respire din nou relaxat.

— Vă sunt foarte recunoscător pentru generozitate, domnule, spune el.

După ce a ieşit din birou, *Herr* Nobel îl cheamă înapoi din nou.

— Şi altceva, Sohlman.

Ragnar se întoarce.

— Domnule?

— Aş fi mai fericit dacă mi-ai spune Alfred.

— O, zice Ragnar, dând din cap pe când obrajii i se fac roşii ca focul. Da, domnule.

Hotel Bahngasse
Viena

Scumpul meu Alfred,

E târziu şi, ca întotdeauna, gândul meu e numai la tine. Ştiu că mă auzi, deşi nu scrii. Te rog, Alfred, vino, fie şi numai pentru scurt timp. Cum ai mai iubi-o pe fata mea frumoasă! Creşte văzând cu ochii. Nu poți să n-o iubeşti. Toată lumea zice că e tare dulce. Recunosc c-am făcut greşeli, deşi nu pot s-o pun pe Gretl în această categorie, căci ea nu e o greşeală. Cum ar putea ceva aşa de dulce şi de nevinovat şi plin de iubire să fie o greşeală? Iartă-mă, dragul meu Alfred, dar adesea mă gândesc la Gretl ca şi cum ar fi copilul tău. E isteață şi inteligentă ca tine. Cum te-ar mai vrăji! Ți-ar plăcea aşa de mult, Alfred. Ştiu că ți-ar plăcea.

Să fii mamă nemăritată la Viena e imposibil. Să fii aşa înseamnă să fii insultată şi condamnată. Fiica mea are nevoie de un nume legitim şi nu pot s-o las să sufere. Trebuie să-i asigur viitorul. Altfel n-o să moştenească nimic de la mine, nici măcar alocaţia pe care mi-o dai tu. Ai face orice pentru copilul tău, Alfred, chiar dacă ar însemna să-ți pierzi o parte din suflet. Sacrificiile pe care le fac pentru fiica mea nu mă chinuie. Îi doresc doar să aibă un viitor luminos, plin de posibilități şi ocazii bune. Vreau să-i dau tot ce mi-ai dat tu mie.

Maternitatea m-a schimbat şi, în ciuda nefericirii mele constante fiindcă sunt fără tine, există un sentiment în viaţa mea pe care nu l-am avut înainte, o răspundere față de scumpa mea Gretl şi o bucurie şi o încântare pentru lucrurile cele mai simple. Singurul nor asupra fericirii mele de mamă este faptul că tu nu eşti aici s-o împarți pe Gretl cu mine. Te rog, vino. Deşi condițiile sunt regretabile, ştiu că n-ai regreta faptul că ai cunoscut-o pe fiica mea şi că te-ai împăcat cu iubitoarea ta Sofie. Te rog, vino, Alfred. Ştiu că-mi auzi rugămințile, chiar dacă nu răspunzi. O mie de sărutări de la a ta Sofie.

Doi

Uşa se trânteşte. Plouă. Se duce înapoi pe stradă, ținând-o pe Gretl la piept şi acoperind-o pe cap cu un şal ca să n-o ude ploaia. Bella e legată de gărduleț. Cățeluşa e udă leoarcă. Blănița e lipită de corp şi coada îi atârnă între picioare. E jumătate din cât e ea de obicei şi ochii mari, castanii, par enormi. Sofie pune copilul înapoi în cărucior şi trage bine acoperitoarea. O dezleagă pe Bella şi pornesc spre apartamentul următor.

Pe Bella o dor încheieturile şi amândouă trebuie să meargă şontâc-şontâc, să se oprească şi să pornească iar, în timp ce oamenii trec repede pe lângă ele, nelăsându-şi umbrelele din mână. Sofie defilează cu pas de melc pe străzi. O paria, una dintre persoanele indezirabile. Curvă.

Proprietarul de la ultimul apartament nici c-ar fi putut s-o jignească mai tare.

— Strada asta are o reputație bună şi nu vreau ca apartamentul meu să fie închiriat la o ştoarfă şi la bastardul ei. Găseşte-ți alt loc unde să-ți faci treburile.

N-a fost primul şi n-o să fie nici ultimul. La Viena, o femeie de vârsta ei cu un copil şi fără un soț pe care să-l vadă lumea poate fi un singur lucru. Gretl a deschis toate uşile spre inima şi sufletul lui Sofie, dar le-a închis pe toate spre oraş.

Următorul apartament e deasupra unuia care vinde ziare pe Johannesgasse. Sofie pune căruciorul la adăpost sub copertina magazinului şi sună. Gretl începe să plângă. I-e foame. Bella, făptura muiată de ploaie, se mişcă anevoie în cerc şi se aşază uşurel pe trotuarul ud.

O femeie cu o față rotundă şi severă apare la uşă.

— Am venit pentru apartament, spune Sofie.

Gretl zbiară.

— Copilu-i al tău? întreabă femeia.

— Da, e fiica mea.

Femeia iese în ploaie, se uită cu dezgust la cărucior, la câinele ud şi la femeia de vârstă mijlocie din faţa ei.

— Deci o să fii tu şi soţul tău?

— Şi copilul, şi Bella, căţeluşa mea.

— Unde-i tatăl? face ea, uitându-se să vadă dacă Sofie are verighetă pe deget.

— Soţul meu n-a putut să vină cu mine astăzi, spune ea. Vă rog, trebuie să găsim o casă unde să stăm.

— Ţi-o poţi permite?

— Da.

Ploaia o loveşte tare pe femeie peste faţă, dar ea stă nemişcată, cu braţele îndoite.

Un bărbat iese din magazin, cu un ziar deasupra capului. Sofie l-a mai văzut. E o cunoştinţă de-a lui Kapy.

— A, are bani gârlă, strigă el, şi ştim cu toţii cum face rost de ei!

Sofie tresare.

Gretl geme, scuipă ca să poată respira, pe urmă ţipă.

— Pot să intru, doar un minut? întreabă Sofie. Trebuie să-i dau fetiţei să sugă.

— Voi, curvele, nu vă gândiţi niciodată la asta când vă culcaţi cu unu' şi cu altu', nu-i aşa? zice femeia scuipând. Nu vă gândiţi c-o să fie nişte guri de hrănit. Nici prin cap nu-mi trece să stai şi să-ţi vinzi marfa de la mine din apartament. Vezi-ţi de drum!

Şi trânteşte uşa cu o bufnitură care răsună lung.

Sofie îşi aranjează pălăria şi apa curge de pe boruri, udând-o pe umeri şi pe piept. O leagănă pe Gretl în vreme ce Bella se scoală de jos. Lui Sofie îi tremură mâinile şi picioarele. E obosită şi-i e sete. Are anemie. A început când s-a născut Gretl şi se agravează, dar ea nu-şi poate permite să se ducă la doctor. Se uită în vitrina magazinului de ziare şi se gândeşte să cumpere o sticlă cu suc. Se uită la geam, se uită cum alunecă picăturile de ploaie. Simţindu-se slăbită, nu se mişcă. Doar se prinde de mânerul căruciorului şi se uită fix la vitrină. Apoi observă ceva. Jos, în colţul din dreapta al pervazului, e un şir de anunţuri scrise de mână. Unul e scris cu litere de

tipar mari şi negre. Totdeauna i-a fost mai uşor să înţeleagă literele mari de tipar. Nu se schimbă şi nu se încalecă cum fac celelalte. Ochii i se opresc pe pătrăţelul de hârtie: „SE CAUTĂ PROFESOR PENTRU UN BĂIEŢEL. PROBLEME CU LITERELE.“

Sofie îşi îndoaie genunchii şi se lasă pe vine ca să se uite mai bine la anunţ. Tivul de la fustă îi intră în bălţile care tot cresc. Mai e un rând scris cu litere mici de mână: „Adresaţi-vă la *Frau* C. Windisch-Graetz, Weihburggasse 6.“

— Oare o să pot? o întreabă ea pe Gretl. Oare o să poată mama?

În ultima vreme şi-a recitit toate cărţile bune de demult, cele pe care le-a studiat cu *Madame* Bach la Paris. Noapte de noapte, după ce o culcă pe Gretl, toate romanele alea care îi făceau atâtea necazuri, pe care, cândva, se chinuia aşa de mult ca să le citească, acum îi aduc mângâiere. Pare că vorbesc limba inimii lui Sofie. Balzac şi Flaubert şi *Madame* de Lafayette. Se lasă purtată de poveştile Emmei Bovary şi ale lui Moş Goriot. I-a citit chiar şi pe Zola şi Baudelaire. Pofta asta reînnoită pentru citit este ce o leagă de Alfred. Într-un fel o aduce mai aproape de el.

— Oare chiar o să poată mama?

Se uită atent la cuvintele din anunţ şi le bagă la cap: „*Frau* C. Windisch-Graetz, Weihburggasse 6.“

Ploaia cade întruna şi ele merg greu, târându-se ca nişte haimanale pe străzile murdare. Caii trec tropăind, împroşcând apa murdară din bălţi şi trăgând trăsuri în care se ascund doamne fine, prea delicate pentru o asemenea vreme. Oamenii trec, cu capetele în jos şi cu umerii înainte, zbârlindu-se împotriva torenţilor. Nimeni nu se uită pe unde merge şi Sofie trebuie să fie atentă ca să evite iureşul şi s-o apere pe Bella de cizmele care vin bocănind. Gretl a plâns până când, în cele din urmă, a adormit.

Traversează Parkring şi merg mai departe, groaznic de încet, prin potopul cumplit, până când Bella se opreşte de tot şi se aşază pe marginea trotuarului. Îi atârnă capul şi gâfâie. Sofie trage de lesă, dar Bella rezistă. Nu vrea să mai meargă deloc.

— Of, Bella *la belle*, spune Sofie. Te doare chiar aşa de tare, scumpa mea?

O ridică şi duce căţeluşa udă leoarcă sub un braţ. Picioruşele şi lăbuţele

Bellei atârnă blegi, în vreme ce stropii de ploaie îi picură din urechi şi din nas. Sofie trebuie să împingă căruciorul cu o mână, ceea ce o face să meargă şi mai încet. Face aproape o oră ca să ajungă înapoi la hotelul ieftin de pe Bahngasse. În hol Gretl se trezeşte şi-şi aduce aminte că-i e foame. Începe să plângă din nou.

— Da, ştiu, Gretl. Ştie mama.

Ajung în cameră. Copilul urlă şi Bella schelălăie în semn că e de acord cu ea. Sofie îşi scoate hainele ude şi o ia pe Gretl din cărucior, ținând-o în brațe şi sărutând-o ca să tacă.

— Aşa e, scumpa mea, spune ea, ținând-o la piept. Cine-i mică şi-i e foame? Şi cine-i o mamă rea fiindcă a făcut-o s-aştepte?

Se aşază pe marginea patului şi Gretl fornăie şi suge. Lacrimi limpezi şi mari ca nişte mărgele i se rostogolesc pe obraji. Bella se trânteşte sleită pe păturica ei de lângă uşă. Sofie tot mai tremură.

— O să-i scriem doamnei, spune ea, trăgându-şi nasul şi ştergând lacrimile cu mâna. Asta o să facem, Gretl. O să-i spunem că mama poate, că mama a avut şi ea cândva probleme cu literele, dar că mama poate să citească acum.

Când Gretl a adormit, Sofie îşi pune cămaşa de noapte, îşi adună hârtia de scris şi se urcă în pat. Trage cearşafurile şi-şi înfăşoară pătura pe lângă picioare. E roasă pe margini, dar cel puțin e curată. Camera poate că e strâmtă, dar nu pute ca la Teglhof. Aprinde lampa, care dă o lumină galbenă şi slabă. În camera întunecoasă, unde ploaia bate în geam, Sofie îşi scrie scrisoarea.

„Stimată *Frau* Windisch-Graetz,

Vă scriu ca să mă interesez de postul de profesoară pentru băiețelul care are proleme cu literele.“

Îşi ține tocul bine şi are grijă să scrie clar şi lizibil.

„Eu însămi am avut probleme foarte serioase cu literele şi le vedeam altfel decât toți ceilalți până când am luat lecții cu o profesoară la Paris şi am învățat o tehnică eficientă, care m-a ajutat să ies din impasul în care eram. Chiar şi această scrisoare ar fi fost imposibil de scris pentru mine acum câțiva ani şi mulți oameni, inclusiv propria mea familie, credeau că sunt proastă. Sunt sigură că aş putea să-i împărtăşesc experiența mea

băieţelului de care e vorba, întrucât, foarte sincer vă spun, îi înţeleg greutăţile. Vă rog să credeţi cu tărie că lucrurile se pot schimba chiar şi pentru cei al căror caz pare complet lipsit de speranţă.“

Suflă ca să se usuce cerneala, pe urmă împătureşte scrisoarea şi se scoală din pat ca să găsească un plic. Lucrurile ei sunt puse într-un cufăr mare deasupra, lângă leagănul lui Gretl. Deschide închizătorile, ridică capacul şi cotrobăieşte după cutia cu rechizite. O scoate în linişte, având grijă să nu trezească copilul. Când ridică cutia, ies la iveală cărţile ei, care zăceau sub cutia aia. Scoate *Memoriile a două tinere căsătorite*, se minunează când o vede şi-i atinge coperta de parcă ar descoperi-o chiar atunci, pentru prima dată. O ia în pat şi se uită pe paginile uzate, oprindu-se când găseşte pasaje care au fost subliniate. Găseşte notiţe scrise în curmezişul unor pagini. „N-ul vrea să fie r aici. DRAGĂ, îl vezi?“ Sofie zâmbeşte. Olga. N-a mai văzut-o de ani de zile. A auzit că s-a mutat la Berlin şi că voia să se facă actriţă, dar Sofie nu-i mai ştie adresa.

Îi dă înainte cu frunzăritul cărţii. Cuvintele încă o zăpăcesc, dar poate să ghicească acum cum trebuie şi înţelesul îi devine repede clar. Găseşte un alt fragment subliniat, care îi atrage atenţia. Trebuie că l-a subliniat ea cu mâna ei. E un pasaj despre căsătorie, pe care Renée i-l scrie lui Louise la puţin timp după ce s-a măritat cu Louis de l’Estorade. „Căsătoria este o chestiune care se referă la toată viaţa, în vreme ce iubirea are ca scop doar plăcerea. Pe de altă parte, căsătoria rămâne când plăcerile dispar.“ Louise e îngrozită că Renée s-ar fi putut mărita cu un bărbat pe care nu-l iubeşte cu patimă, dar Renée îşi găseşte salvarea în maternitate. Chestia asta acum o înţelege Sofie. Acum e soţia unui bărbat pe care nu-l iubeşte şi mama unui copil pe care-l adoră. S-au căsătorit în septembrie. Fără flori, fără verighete, fără vreo rochie deosebită, doar primăria şi doi martori pe care nici unul dintre ei nu-i cunoştea. Au semnat actele care o făceau pe Gretl să fie copil legitim şi pe Sofie, soţia unui ofiţer retras din serviciul activ.

Căsătoria nu l-a schimbat pe Kapy. Iese aproape în fiecare seară la băutură cu prietenii lui din armată, făcând o grămadă de promisiuni c-o să-şi găsească de lucru şi foarte puţine eforturi ca să reuşească. Întotdeauna e un tip care cunoaşte pe cineva, un prieten care caută un om cum e Kapy, un serviciu care cere un contraserviciu, un post care o s-apară în câteva

săptămâni. Dar Sofie ştie că promisiunile făcute la cârciumă sunt la fel de nesigure ca picioarele celor care stau acolo cu sticla-n faţă şi la fel de nesincere ca vorbele prin care au fost exprimate.

Când se întoarce Kapy, cartea deja i-a căzut pe piept lui Sofie şi ea moţăie uşor.

— Şşş, spune ea în şoaptă, ridicându-se în capul oaselor. Să n-o trezeşti.

Kapy se duce clătinându-se la şifonier şi-şi scoate centura. Se simte mirosul de alcool în aer.

— Poate să doarmă liniştită, că eu merg în vârful degetelor, zice el cu glas dogit. Mă strecor ca o pisică.

Îşi scoate hainele, le atârnă şi pe urmă trânteşte uşa de la şifonier.

— Kapy! Nu face zgomot, spune ea. Cum a fost întâlnirea?

Se holbează la ea ca printr-o ceaţă deasă. Ochii i s-au înroşit şi buzele îi atârnă.

— Ai zis că urma să te întâlneşti cu omul ăla, negustorul de vinuri.

— Da, şi m-am întâlnit, spune el.

— Şi?

— Şi am băut vin amândoi, rânjeşte el.

— Dar nu pentru asta trebuia să te întâlneşti cu el, zice Sofie. Trebuia să-l convingi că eşti în stare să vinzi vinul, nu să-l bei.

— Ei, cine-i ţâfnoasă? spune el, băgându-se în pat.

— De acum încolo trebuie să vii cu mine să vedem apartamentele, zice Sofie. Fără tine, fără verighetă, nimeni nu mă crede că sunt măritată. Cred că sunt curvă. Toată ziua numai aşa mi-au spus.

— Cum au putut să spună una ca asta, zice el, când toată lumea ştie că eşti a mea?

El ridică pătura şi se furişează lângă Sofie, bâjbâind lipsit de îndemânare să-i găsească trupul.

— Kapy, geme ea.

— Ei, hai, nu fi supărată, spune el. Vino şi sărută-mă, scumpo.

Îşi lipeşte buzele de buzele ei, dar gustul de alcool o face să se ferească.

— Eşti beat, zice ea, întorcând capul în altă parte..

— Poate, un pic, dar tu ştii că te doresc, spune el, suflând greu şi lingând-o. Vreau să intru-n tine, în dulceaţa aia de…

Îi bagă mâna între picioare şi o freacă.

Ea e rece ca un sloi de gheaţă.

— Kapy, nu, zice ea, luându-i mâna şi dându-i-o la o parte.

Cu balele curgându-i, o sărută într-o parte, pe gât, şi se împinge în ea.

— Kapy. Termină.

— Nevasta mea frumoasă. E dreptul meu conjugal s-o fut pe nevasta mea frumoasă care e numai bună de futut, nu-i aşa? bolboroseşte el cu limba împleticindu-i-se.

Ea sare jos din pat, nemaiputând să-l suporte.

— Avem nevoie de mai mulţi bani, spune ea. Uită-te şi tu. Nu putem să trăim tot aşa. Gretl are şi ea nevoie de un cămin ca lumea. Avem nevoie de mâncare, şi de haine, şi bani pentru spălat rufele şi pentru medicamente. Şi într-o bună zi Gretl o să trebuiască să meargă la şcoală.

— La şcoală? o trânteşte el. Da’ ce nevoie are să-nveţe?

— O să citească opere literare şi o să scrie bine, cu mult cap, aşa cum scria Olga, şi o să-nveţe limbi străine, şi ştiinţă, şi matematică. Şi când o să fie mai mare, o să aibă grijă de ea însăşi şi-o să se apere singură şi n-o să trebuiască să îndure durerea pe care o îndur eu. O să aibă ocazii bune, lucruri pe care eu nu le-am avut.

— Până când bătrânul Nobel nu ţi le-a dat.

— Da, mi le-a dat, zice ea. Alfred mi-a arătat o viaţă la care n-aş fi putut să visez niciodată. S-a îngrijit de educaţia mea şi mi-a permis să cred că aş putea să fiu mai mult decât o florăreasă, că aş putea să fac cu totul altceva.

Kapy râde disprețuitor.

— Şi unde-i el acum?

Sofie îşi fixează privirea pe perete. Alfred nu scrie. Nu-i răspunde la scrisori. Îi e prea ruşine să-i scrie unei femei care a făcut un copil din flori şi care acum e măritată cu altcineva, în ciuda faptului că Sofie insistă că lucrurile sunt departe de ceea ce par să fie.

— Şi tu unde eşti? spune Kapy. Uite, de ce nu-i ceri dragului şi bătrânului tău Alfred mai mulţi bani, cum îţi tot spun eu de nu ştiu câtă vreme?

— Deja îmi dă o alocaţie.

— Care nu-ţi ajunge nici de scobitori, scuipă Kapy.

— Alfred nu crede în filantropie. El crede că oamenii trebuie să-şi aleagă drumul pe care o să meargă şi că trebuie să se întreţină singuri, şi asta o să fac şi eu, spune ea. Dacă trebuie, o să găsesc eu ceva ca să mă descurc.

— Şi cum o să faci asta? întreabă Kapy. O să găseşti alt milionar cu care să te culci?

Sofie se prinde strâns de marginea leagănului în care doarme Gretl.

— Oricine-ar fi mai bun decât tine, zice ea cu glas scăzut şi ferm.

Kapy se întoarce pe partea cealaltă şi-şi trage cearşafurile peste cap.

— Atunci găseşte-ți alt bărbat, bombăne el.

Ebendorferstrasse 18
Viena

Scumpul meu Alfred,

M-am apucat să-l citesc pe Baudelaire noaptea. Versurile scurte şi hipnotice sunt atât de soporifice, încât mă ajută să dorm. Dar fragmentul pe care l-am citit noaptea trecută mi-a frânt inima şi mi-am da seama imediat că trebuie să-ți scriu din nou. Era aşa:

Folosindu-şi spornic ultima dogoare
Inimile noastre or să ardă blând.
Reflectându-şi focu-n spiritele care,
Două-oglinzi, cu totul gemene îşi sunt.[25]

25. Traducere de Octavian Soviany, în Charles Baudelaire, *Florile răului*, Casa de Editură Max Blecher, Bucureşti, 2014.

De-ai şti, Alfred, cât m-a durut sufletul. Poezia se numeşte „Moartea amanților“. Nu e tragic? M-a făcut să mă gândesc la tine, departe în Italia, şi la mine, aici la Viena. Departe unul de altul, totuşi nu despărțiți. Despărțiți nu putem să fim nicicând.

Te rog, vino la mine, Alfred. Sunt îngrijorată din cauza sănătății tale şi din cauza presiunilor la care te supui. Eşti bine? Îți aduci aminte să împlineşti lucrurile care te fac fericit? Invențiile, laboratorul, ideile tale noi? Sper că nu laşi spiritele din Niflheim să-ți întunece judecata. De-aş fi acolo ca să am grijă de tine şi să te ajut să înțelegi lucrurile!

Căsnicia nu arată cum m-am aşteptat eu. Kapy e un bețiv şi nu-i pasă de noi. Nu e un om bun ca tine, scumpul meu Alfred. Dar n-am avut de ales în privința asta şi tot ce am făcut am făcut pentru Gretl. Ea e puterea care mă sprijină, lumina care mă inspiră să continui şi să fac viața asta să meargă înainte. Nu avem lux, dar am reuşit să găsesc un apartament mic pentru noi pe Ebendorferstrasse, care e destul de plăcut.

Acum câtva timp m-am angajat pe un post ca să mai adaug ceva la venitul nostru. E nevoie de bani în plus pentru mâncare şi medicamente, şi spălatul rufelor, şi hăinuțe pentru fetița care creşte ca din apă. Mi-am permis

chiar să angajez o femeie. Tina mă ajută cu copilul şi are grijă de ea cât sunt eu la lucru. O să fii şocat când o să afli ce post am, Alfred, şi eu, în sinea mea, zâmbesc când mă gândesc la chestia asta, fiindcă am devenit *Madame* Bach! Da, acum sunt eu însămi guvernantă la un copil de 8 ani, pe care-l cheamă Ricard Windisch-Graetz. Familia locuieşte pe Weihburggasse, lângă Stadtpark. *Frau* Clara Windisch-Graetz e o doamnă minunată care a detectat un anumit neajuns în felul în care citea Ricard. Spunea că, în nici un caz, nu era redus mintal şi că, de fapt, în multe privinţe era deosebit de perspicace. Totuşi rămăsese în urmă faţă de ceilalţi copii din clasă şi nu făcea aceleaşi progrese la scris şi citit ca ceilalţi băieţi.

Am răspuns la un anunţ pe care l-a pus Clara în vitrina unui magazin de ziare şi i-am explicat ce probleme am avut eu cu literele. M-a invitat să-l cunosc pe Ricard şi mi-a dat voie să încerc să-l ajut. Recunosc, m-am cam temut când a venit vorba de întâlnire, fiindcă ştiu că nu sunt deşteaptă la fel cum era Olga. Familia Windisch-Graetz face parte din aristocraţie, dar mi-am dat repede seama că băiatul întâmpina exact aceleaşi greutăţi pe care le-am întâmpinat şi eu. Am stat câteva săptămâni pur şi simplu ca să găsim literele pe care le confunda cu altele, literele lui „periculoase“, la fel cum a făcut Olga cu mine. Pe urmă am muncit ca să facem o cheie care să-l ajute, folosind poze şi despărţind cuvintele în silabe şi sunete.

Acum mă duc la Ricard o după-amiază pe săptămână. A început să citească admirabil şi face în continuu progrese. Clara e foarte mulţumită de progresul pe care-l face băiatul. Trebuie să-ţi spun, Alfred, că faptul că îl ajut pe băiat şi că simt că pot contribui cu ceva la viaţa lui îmi dă un sentiment de maximă împlinire. Tu mi-ai spus mereu că aş putea să-mi găsesc singură locul potrivit în lumea asta, că aş putea să găsesc o ocupaţie care să dea un scop şi înţeles vieţii mele. Acum, fără discuţie, l-am găsit. Sunt fericită să ştiu că propriul meu handicap dă altcuiva o şansă să înveţe şi să se dezvolte, la fel ca şansa pe care mi-ai dat-o tu mie.

Eşti un om bun, cu suflet mare, Alfred. În singurătatea asta nu uit niciodată bunătatea pe care mi-ai arătat-o. S-a făcut din nou târziu şi nu pot dormi, fiindcă mă chinuie gândurile care se îndreaptă spre tine. Ceea ce mă face să mă întorc la *Monsieur* Baudelaire şi la versurile lui tragice care-ţi frâng inima. Nu e o nebunie că suntem departe unul de altul, dragul meu

Alfred? Aş vrea să fii aici. Cât de încântat ai fi s-o vezi pe Gretl! Sunt sigură că voi doi aţi fi buni prieteni. Te rog, vino, Alfred. Ştiu că încă mă auzi, deşi nu răspunzi. Inima mea însingurată este şi a fost mereu a ta. Iartă-mă, scumpule. Iartă-mă şi vino.

Sofie

Trei

Întâlnirea se apropie de sfârşit şi Ragnar simte că Alfred e obosit. Au discutat despre construirea unui generator de aburi care să fie folosit pentru forjare la faţa locului. Carl Delwick e aici cu doi dintre colegii lui. Ragnar l-a invitat pe fostul lui şef de la Chicago la Bofors ca să ia parte la întâlnire, căci cunoştinţele pe care le are Delwick sunt foarte valoroase. Îşi revede planurile, arătând schiţe pentru generator şi discutând problema rezervoarelor şi a ţevilor.

Sunt în sufragerie. Aerul e îmbâcsit. Alfred îşi tot duce mâna la cap şi-şi bagă degetele între guler şi gât. Nimeni altcineva nu vede că răbdarea lui e pe punctul de a depăşi orice limită.

— Aş vrea s-aud ce crede Ragnar despre toate astea, spune Alfred.

Colegul lui Delwick, Mathieson, râde.

— Mă-ndoiesc că Sohlman o să spună ceva în contradicţie cu ce s-a spus. Cum poate să-l critice pe Delwick, fostul lui director?!

Alfred sare în picioare ca ars.

— Daţi-mi voie să vă spun, zice el, scoţând flăcări pe nări, că dacă diavolul însuşi ar fi să spună că Sohlman n-a fost întru totul direct şi cinstit cu mine, l-aş face mincinos.

Pleacă de la masă, lăsându-şi oaspeţii cu gura căscată.

Toţi se uită ciudat unii la alţii. Delwick îşi strânge planurile şi şi le pune la loc. Mathieson deschide gura, dar înainte ca să poată el spune ceva, Alfred se întoarce la masă.

— Scuze, domnilor, zice el, haideţi să discutăm altceva. Ştiţi că doctorii mă îndoapă cu nitroglicerină? Nu e asta ironia sorţii? Acum folosesc substanţa pentru uz intern. I se spune Trinitrin ca să nu se sperie chimiştii sau publicul.

Toţi râd. Atmosfera se înveseleşte.

— Cred că suntem toți de acord cu planurile, spune Ragnar, restul îl putem face prin corespondență.

Vorbele astea sunt de ajuns ca să pună capăt întâlnirii. Americanii își strâng lucrurile și Alfred dă politicos mâna cu fiecare înainte de a ieși pe ușa din spate.

Ragnar îi însoțește până la ușa din față.

— Pare un adevărat tiran, spune Delwick, bătându-l pe Ragnar ușor pe spate.

— Nu, zice Ragnar, e foarte drept și cinstit. Vrea doar ce poate fi mai bun pentru afacerile lui. S-a ars de atât de multe ori. Acum sănătatea lui a devenit precară și el munceşte mai mult decât îl țin puterile. Pur și simplu nu știu cum face.

— Bine, îți doresc să ai noroc, Sohlman, spune Delwick. Faci o treabă bună aici. Ține-mă la curent cum merg lucrurile cu generatorul.

După ce-au plecat toți, Ragnar se duce la Alfred. Îl găseşte stând cu Ragnhild pe scaunele de răchită de pe verandă. Amândoi sunt aplecați peste un maldăr de hârtii de pe genunchii lui Ragnhild. Ragnar se așază lângă ei, își aprinde o țigară și se uită la terenul acoperit de plante crescute în voia Domnului care coboară spre râu și spre orașul Karlskoga, aflat pe celălalt mal.

— Dar vedeți, noi nu spunem așa în norvegiană, spune Ragnhild. Seamănă cu suedeza, dar e totuși altceva.

Alfred a rugat-o pe Ragnhild să-i traducă piesa în norvegiană.

— A, uite-l și pe Ragnar, zice Alfred. Au plecat?

— Da.

— Soția ta mă-nvață norvegiana. Credem că înțelegem, dar sunt așa de mult nuanțe.

— Nu e chiar la fel cu suedeza, nu, nu e, spune Ragnar.

Ragnhild pune manuscrisul pe masă.

— O să continui mai târziu, *Herr* Nobel, zice ea. Trebuie să văd dac-au început să pregătească masa.

— Trebuie să-ncerci să-mi spui Alfred, dragă, zice Alfred. Am reușit să-l conving pe Ragnar să renunțe la formalisme.

Ragnhild îi pune mâna pe umăr lui Ragnar.

— Aşa am fost crescuți, spune ea, să-i respectăm pe cei mai în vârstă decât noi.

— N-aş zice că e lipsă de respect din partea ta dacă mi-ai spune pe numele de botez când eu ți-am cerut în mod expres să faci aşa, zice Alfred.

— Foarte bine, Alfred, spune Ragnhild. O să-ți aduc o băutură rece şi bună.

Se apleacă, îl mângâie pe Ragnar pe obraz şi pe urmă dispare înăuntru.

Alfred se foieşte pe scaun. Se aşază picior peste picior.

— Sper că nu zici c-am fost nerezonabil acolo, spune el.

— Deloc, zice Ragnar.

— Nu vreau să-mi pună nimeni la îndoială încrederea pe care o am în tine, indiferent cine e. S-a ajuns la o înțelegere? În privința generatorului?

— Da, o să finalizăm specificațiile prin scrisori.

— Foarte bine.

Stau amândoi şi se uită în zare, la grădină. Privirea lui Ragnar se îndreaptă spre padocul unde pasc armăsarii cei nemaipomeniți, din rasa Orlov, ai lui Alfred. I-a adus aici din Franța, împreună cu bucătarul şi cu vizitiul lui, Jean.

— I-am scris din nou lui Rudolf Lilljequist, spune Alfred.

— Da?

— Îmi place cum gândeşte, dar sunt un pic îngrijorat în privința metodelor pe care le foloseşte la fabricarea sodei caustice. E încă nesatisfăcător, după părerea mea. I-am spus că poate să-şi facă experiențele aici, la Bofors, dacă e nevoie.

— Sunt sigur că avem capacitate pentru asta, zice Ragnar.

— Avem nevoie de un laborator de electrochimie. Am putea fără discuție să sprijinim de aici dezvoltarea industriei electrochimice în Suedia. De fapt mă gândesc să-l pun tehnician la laborator. Kjellberg vorbeşte despre pensionare.

— Dar Lilljequist vrea postul ăsta?

— Nu l-am întrebat încă. E ocupat cu experiențele lui la Bengtsfors. E un om bun totuşi. Ce-mi place cel mai mult la el este că-i urăşte pe avocați cam la fel de mult cât îi urăsc şi eu.

Ragnhild se întoarce cu o tavă cu băuturi. Stau toți trei şi urmăresc cu

privirea cum soarele dispare încet-încet în timp ce copacii îşi lasă umbrele prelungi peste iarbă. Conacul mare radiază de căldură sub soarele care se duce şi suflarea plăpândă a liliacului se răspândeşte în aer în timp ce ei trei se destind în seara blândă de vară.

După cină Alfred şi Ragnar joacă biliard, apoi se duc în salon, la Ragnhild, s-o asculte cum cântă la pian, şi se aventurează într-o discuție animată despre religie şi metafizică până când vine ora inevitabilă şi toți se duc la culcare.

— Mintea mea o porneşte în galop, spune Ragnhild în timp ce se dezbracă şi se bagă în pat. Omul ăla te pune fără discuție pe gânduri.

Ragnar ridică cearşafurile şi se întinde lângă soția lui. O sărută. Îşi bagă capul în pernă.

— Da, aşa e.

— Pare atât de…

— Atât de cum?

— Trist, zice Ragnhild. E trist sau furios? Piesa lui te întoarce pe dos. Uneori e plină de violență, alteori, de durere şi tristețe.

— Zău? În ce fel?

Ragnhild întinde mâna să ia manuscrisul lui Alfred de la ea de pe noptieră.

— Nu ştiu… lucruri de felul ăsta: „Şi în visele mele din timpul nopții, dacă ai şti cât de des mă săruți şi mă mângâi şi cât de fericită suspini şi tremuri în îmbrățişarea mea.“ A fost Alfred vreodată îndrăgostit? Ştii cumva?

— Din câte ştiu eu, nu, spune Ragnar.

— Nu ți-a vorbit niciodată de cineva?

— Nu.

— Dar voi doi sunteți apropiați.

— Suntem colegi. El e şeful meu.

— E mai mult de-atât, Ragnar.

Strânge foile şi pune manuscrisul la loc pe noptieră.

— Poate că trebuie să fii femeie ca să vezi asta, zice ea, dar înlăuntrul lui e un dor cumplit. Sunt sigură. A iubit pe cineva.

— Piesa e despre o fată care-şi omoară tatăl?

— Da. El e un monstru fără pic de milă şi pretinde că nu e tatăl ei adevărat.

Ragnar întinde mâna şi o trage spre el.

— Şi de aici deduci tu că Alfred e îndrăgostit?

— Nu, râde ea, dar felul în care sunt scrise anumite părţi din piesă. E obsedant. E o tristeţe adâncă. El are o lume interioară, o lume poetică pe care nu ne-o arată nouă.

— E un idealist. Asta e mai mult ca sigur.

— Nu e credincios, departe religia de el. Sunt scene în care pur şi simplu îşi bate joc de Biserică, dar e ceva spiritual la el, spune Ragnhild. Unele din pasajele pe care le scrie sunt frumoase. Scrie despre cântece şi nopţi înstelate, despre valuri care se izbesc ritmic de ţărm şi despre visarea la malul mării.

— Vreau să intru acolo, geme Ragnar.

Îi înconjoară trupul cu braţele şi o ţine strâns. E pe punctul să o sărute din nou când se aude o explozie puternică, atât de bruscă şi de înspăimântătoare, că amândoi se scoală în şezut. Se aude din nou. O bubuitură urmată de o pârâitură, de un zgomot ca şi cum s-ar fi spart ceva.

— Stai aici, zice Ragnar.

Se scoală şi-şi trage pantalonii pe el, punându-şi maioul în grabă, cum dă Dumnezeu.

— A venit dinspre aripa unde stă Alfred, spune Ranghild. Lasă-mă să vin cu tine.

— Nu! Aşteaptă aici, zice el, făcându-i semn cu mâna să se ducă înapoi.

Ragnar se năpusteşte afară, pe palier, şi intră ca o furtună în salonul care ocupă toată partea din spate a casei. Ocoleşte plantele, scaunele şi mesele şi verifică ferestrele. Nimic. O porneşte ca din puşcă spre stânga, unde este apartamentul lui Alfred. Bate la uşă, dar nu aşteaptă răspunsul.

— Alfred! strigă el. Alfred, ai păţit ceva?

Dă buzna în cameră şi-l găseşte pe Alfred sculat, stând în pat, ţinându-se strâns cu o mână de piept şi având un revolver în cealaltă.

— Pastilele mele, zice Alfred cu glas hârjâit.

Sunt două găuri de gloanţe în scrinul din cealaltă parte a camerei.

— Pastilele tale? spune Ragnar. Unde sunt? Cine? Vreau să zic, de ce

tragi cu revolverul? A fost cineva aici? Vreun nepoftit?

— Pastilele mele, zice Alfred tuşind.

Ragnar aprinde lampa de lângă pat şi caută prin sertarele lui Alfred ca un spărgător, scotocind după Trinitrin. Când îl găseşte, apucă bine sticluța şi scoate două tablete, pe care şi le pune în palmă.

— Apă? Ai nevoie de apă?

Fuge spre cana mare cu apă şi umple o ceaşcă.

Alfred lasă revolverul jos. Ia apa şi-şi înghite pilulele.

Ragnar îi aranjează pernele lui Alfred şi ia pistolul de pe pat.

— Alfred, spune el, eşti bine? Vrei să-ți aduc un doctor?

Alfred se prăbuşeşte la loc în pat. Respiră greu şi se căzneşte să ia o gură de aer.

— Încet acum, zice Ragnar, respiră încet, pe nas.

Ragnhild apare în cămaşă de noapte la uşă.

— E totu-n ordine? întreabă ea în şoaptă.

— Da, cred că da, spune Ragnar, du-te înapoi şi culcă-te.

Se întoarce spre Alfred.

— Ai nevoie de un doctor?

Alfred clatină din cap.

— O să-mi revin imediat, zice el. Îmi trece numaidecât odată ce-am luat pastilele.

— Şi pistolul? întreabă Ragnar. Nu-nțeleg.

— Îl țin la capul patului aici, la Björkborn.

— De ce?

— Casa e aşa de mare. Îmi fac griji că n-o să m-audă nimeni dacă am un atac noaptea. Pistolul e glasul meu.

— Păi noi te-am auzit, bineînțeles, spune Ragnar.

— Îmi pare rău, zice Alfred. Frica ne determină să facem lucruri prosteşti.

Se odihneşte un pic. Îşi recapătă respirația.

— Mi-e aşa de frică să nu mor singur, spune el.

— Nu mori, zice Ragnar.

— Ba mor.

— Nu eşti singur.

— Ragnar, spune Alfred, recăpătându-şi stăpânirea de sine. Sunt puțini cei în care am la fel de multă încredere cum am în tine, puțini care sunt la fel de agreabili, de mulțumiți, puțini care cer aşa de puțin de la mine. Mulțumirea, da, asta e singura bogăție adevărată, nu-i aşa? Tatăl tău trebuie să fi fost tare mândru de tine.

— Nu ştiu, zice Ragnar, ferindu-şi privirea. A murit când aveam 4 ani. Nu ne-am cunoscut prea bine.

— Îmi pare rău. Nu mi-am dat seama că l-ai pierdut când erai atât de mic.

— A fost un accident, spune Ragnar. L-a luat pe fratele meu la pescuit. A fost furtună şi barca s-a răsturnat. Gunnar nu era înotător de forță. Tata a încercat să-l salveze.

— Ți-l aminteşti? îl întreabă Alfred.

— Uneori cred că da, dar acum nu sunt sigur dacă nu cumva mi-aduc aminte doar de fotografia lui. Mama nu vorbea despre el. Îl ura, zice Ragnar, pufnind pe nas.

— Sunt sigur că nu l-a urât, spune Alfred.

— Mai era o altă femeie şi un alt copil. Nici până în ziua de azi nu pomeneşte nimic de el.

Alfred trage aer în piept cu mare greutate.

— Inima trebuie să închidă în ea multe dureri, zice el.

— Mama a pierdut atât de mulți copii, continuă Ragnar când ceva în el începe să se destindă. Gunhild, Alf era mic de tot, Gunnar cu tata în accident, Astrid şi pe urmă Signe a murit când avea 24 de ani. E ciudat că mă gândesc la asta. Sunt cu doi ani mai mare decât era ea când a murit. Mă simt vinovat că am trăit mai mult decât toți.

Alfred respiră neregulat.

— Şi eu am pierdut şi frați, şi surori. Trei au murit când erau mici de tot, Rolf a murit la 10 ani, pe urmă l-am pierdut pe Emil şi apoi pe Ludvig. Se pare că mi-am petrecut viața ucigând şi rănind oameni. Nu sunt cu nimic mai bun decât un asasin. Ori eu, ori asasinul, totuna.

— Prostii! spune Ragnar. Eşti bun şi generos.

— Sunt o grămadă de oameni care n-ar fi de acord cu tine, zice Alfred în şoaptă. Există doar o singură persoană care mereu a crezut altfel, care mi-a spus neîncetat că sunt un om bun, că am o inimă plină de compasiune. Şi

acum ea e…

Se face tăcere. Undeva se aude cum bate un ceas.

— Ea m-a făcut să-mi dau seama… când mă gândesc la numele meu, la moştenirea mea, spune Alfred, începând să vorbească din nou pe neaşteptate. Nu e nimeni căruia să-i las moştenirea asta. Nu am urmaşi, nu am copii. Mă şi-ntreb, o să-şi aducă lumea aminte de mine mereu ca de un criminal? Ar fi minunat să cred că numele ăsta ar putea contribui în vreun fel la binele cuiva după ce n-o să mai fiu.

Închide ochii.

— Nu-i vorba de mine, Ragnar, e vorba de ceilalți, de cei care vin după mine.

Ragnar rămâne cu el, bucurându-se de liniştea momentului.

— Am găsit un fel de ispăşire în chimie, zice Ragnar după un timp.

Nu poate să spună dacă Alfred a adormit sau nu, dar fața îi e liniştită şi respiră din nou uşor şi regulat.

— Credeam că era ca o vrăjitorie şi c-o să pot face o experiență, să descopăr o substanță, să fac o poțiune care să-i ia mamei toată tristețea. De parcă aş putea să aplic vrăjitoria din chimie la oameni, să pot oarecum să-i schimb în bine.

— De-am putea, murmură Alfred, dar nu putem. Vrăjitoria noastră nu merge aşa de departe, Ragnar. E mai bine să-i lăsăm aşa cum sunt. Oamenii trebuie să aibă experiențe proprii, să fie ei înşişi. Dacă i-am putea schimba, probabil că nu i-am iubi atât de mult.

— Trebuie să te odihneşti acum, spune Ragnar. O să dorm în salon ca să nu trebuiască să foloseşti din nou pistolul.

Alfred Nobel, marele om, e plăpând ca o umbră. Fața îi e aproape opacă, părul cărunt e des şi nepieptănat, toate oasele feței s-au lăsat, pielea îi e fragilă şi găunoasă. Omul ăsta blând e puternic şi vulnerabil în acelaşi timp, liniştit şi totuşi chinuit. Ragnar pune uşor mâna pe umărul lui Alfred.

— Noapte bună, Alfred, şopteşte el.

Alfred nu răspunde. Se cufundă în vise unde Ragnar speră că o iubire de demult s-ar putea întoarce la el, suspinând fericită şi odihnindu-se în îmbrățişarea lui.

Patru

Tina îi îndreaptă rochița lui Gretl şi o şterge la gură cu o cârpă, iar fetița face grimase fiindcă nu-i place. Sofie îşi prinde cu piepteni părul cu şuvițe argintii şi urmează ritualul de a-şi ascunde ce e mai urât şi de a scoate în evidență ce e mai frumos în trăsăturile ei: puțină pudră, un pic de roşu în obraji, sprâncene pensate cu grijă, o picătură de ulei de ricin pe gene şi pe sprâncene, alifie trandafirie pe buze. Îi dă un lustru de vitalitate şi o face să arate sănătoasă şi robustă. S-a mai împlinit la trup şi corsetele s-au lărgit, dar poate încă să arate elegantă cu rochia potrivită şi cu câteva bijuterii. A ajuns să-nvețe, aşa cum se întâmplă cu cele mai multe femei, că îngrijirea e un înlocuitor acceptabil pentru tinerețe.

Îşi dă cu puțină colonie de verbină pe gât.

— E totul gata? o întreabă ea pe Tina.

— Prăjitura. Ceaiul. Serviciul de porțelan. Florile, zice Tina, repetând o listă în minte.

— Tacâmurile?

— Lustruite, da.

— Fața de masă?

— Călcată.

— Şervețelele?

— Împăturite.

— Atunci suntem gata, spune Sofie. De-ar fi şi Bella *la belle* aici!

— Bella *la belle*, zice Gretl şi Sofie o ia de mână pe fetița ei ca să nu mai simtă atât de tare durerea care o cuprinde.

— Vino, scumpa mea. Hai să mergem şi să ne uităm.

Soarele după-amiezii pătrunde prin fereastră şi dă camerei de zi o strălucire plină de veselie. Apartamentul nu e nici spațios, nici luxos, dar camera din față e destul de mare ca să încapă în ea o masă de sufragerie şi

scaune, o canapea, două fotolii şi o măsuţă pentru cafea. Două ghivece cu ferigi străjuiesc pe ambele părţi biblioteca de pe perete şi pe măsuța pentru cafea e o vază cu flori tăiate proaspăt.

Stau amândouă la fereastră, aşteptând cu nerăbdare. Gretl nu prea ştie nici ea ce caută.

— Caii sunt negli? întreabă ea.

— Pot fi chiar albi, draga mea, spune Sofie, ridicând-o pe Gretl în braţe.

— Tlăsula e neagră?

— Probabil, zice Sofie, neagră şi lucioasă. Şi cine-o să fie în ea, Gretl?

— Unchiu' Alfred.

— Exact, scumpa mea, spune Sofie. Unchiul Alfred!

Încă nu poate crede că el a fost de acord. Insistența ei de-a lungul câtorva luni bune şi faptul că i-a scris întruna au dat rezultate în cele din urmă. Acum trei luni a venit o scrisoare din Suedia. „Aş vrea să-ți fac o vizită dacă nu te deranjează prea tare. Mai întâi trebuie să văd copilul ăsta de care n-ai încetat să vorbeşti în scrisori şi trebuie să te văd şi pe tine, Sofiechen. Poate că ai dreptate. Poate că e o nebunie să fim încă departe unul de altul."

— Mama! Mama! Tlăsula! zice Gretl, arătând cu degetul.

— A venit! spune Sofie. Tina! Ia-o pe Gretl. A venit.

Servitoarea vine degrabă, neputând să-şi ascundă emoția. Pentru Tina, e aproape ca o vizită regală.

— Vino, Gretl, spune ea când Sofie îi dă drumul fetiţei şi se uită jos la cupeu şi la caii grozavi.

Cât ai bate din palme e din nou acolo, pe Avenue d'Eylau, şi-l urmăreşte cu privirea cum soseşte în trăsura trasă de armăsari. Barbă încărunţită, joben, baston în care să se sprijine şi ce vede ea de sus, adică pantofii lui lustruiţi şi cercul negru de la calota jobenului.

Bărbatul care coboară din trăsura asta e slăbuţ. Are un pachet sub un braţ şi cu toată puterea din celălalt braţ se sprijină în baston.

— Vai, Alfred, zice ea în şoaptă, dragul meu!

Sună clopoțelul şi Sofie iese zburând din cameră.

— Mă duc eu, spune ea. A venit! Mă duc eu!

O zbugheşte pe scări în jos, palpitând de nerăbdare, ajunge jos în hol şi se repede la uşă. El stă cu spatele la ea, întors cu fața spre stradă. Când aude

uşa deschizându-se, se întoarce.

— Bună, Sofiechen, zice el.

— Alfred! spune ea gâfâind. Vai, Alfred, ai venit!

Deschide uşa larg şi-l pofteşte înăuntru.

El o sărută pe obraz. Nici unul nu schițează vreun gest ca de îmbrățişare, deşi în holul întunecat se vede destul de bine că ar vrea să se îmbrățişeze. Se uită unul la altul curioşi, fiecare obişnuindu-se cu chipul celui din fața sa, observând schimbările pe care le-a făcut timpul. El e un domn în vârstă. Are barba mai căruntă acum şi trăsăturile mai slab definite. Pielea e mai subțire şi chipul mai fragil. Dar nu şi-a pierdut strălucirea din ochi sau bunătatea înnăscută care i se vede pe chip.

— Stăm la etajul doi, spune Sofie, agitându-se pe lângă el.

Alfred păşeşte încet, sprijinindu-se serios în baston. Sofie ridică mâinile spre el, dar nu-l atinge.

— Mă descurc singur, spune Alfred. Bătrânul tău unchi oboseşte totuşi, Sofiechen.

— Arăți foarte bine, zice Sofie.

— Nu-i nevoie să mă lauzi, draga mea. Sunt o stafie bătrână şi hodorogită. Acum, unde-i copilița cea dulce despre care vorbeşti mereu cu atâta însuflețire?

— E înăuntru, cu Tina. O aduc imediat. O să-ți placă, Alfred, ştiu c-o să-ți placă.

Ajung în capul scărilor şi Alfred se clatină un pic. Brațul îi tremură.

— Aici, spune Sofie, invitându-l să intre. Dă-mi voie să-ți iau pălăria şi haina.

Când aude glasul maică-sii, Gretl vine în fugă.

— Mama! Mama!

— Gretl, scumpa mea! zice Sofie în timp ce-i atârnă haina lui Alfred în cuier. Vino şi spune-i „bună ziua“ unchiului Alfred, scumpeteo. A venit de departe să ne vadă, tocmai din Suedia.

O ia de mână şi o duce pe fetiță spre Alfred.

— Bună ziua, Gretl, spune Alfred, aplecându-se spre ea. Doamne, ce mult semeni cu mama ta!

— Spune „Bună ziua, unchiule Alfred“, zice Sofie, punându-şi mâinile pe

umerii lui Gretl.

Gretl se uită la el.

— Bună ziua, unchiule Alfred, spune ea timid.

— Spune-i unchiului Alfred câți ani ai, scumpa mea, zice Sofie.

Cu mare entuziasm, Gretl ridică două degețele grăsulii.

— Doi, spune ea.

— A, ai doi ani, zice Alfred cu blândețe. Eşti o domnişoară în toată regula.

— Intră, te rog, şi stai jos, Alfred, spune Sofie, arătându-i drumul spre camera de zi. Tina o s-aducă prăjitură şi ceai.

Tina stă drepți ca un soldat, cu mâinile în față, făcute căuş, cu pieptul înainte şi cu capul ridicat. Zâmbeşte politicos când Alfred o salută dând din cap.

— E foarte plăcut aici, zice Alfred.

— Nu e ca apartamentele cu care eşti tu obişnuit, spune Sofie.

— Eu sunt obişnuit cu birourile şi cu vagoanele de tren.

— Te rog, nu vrei să stai jos? zice ea, oferindu-i un loc pe canapea.

— Dar unde-i Bella? întreabă el.

— Am pierdut-o, scumpa de ea, era bătrână şi avea dureri mari. Mi-a frânt inima când am pierdut-o. Mă gândesc la ea în fiecare zi. Era o prietenă aşa de bună, o mângâiere. Dar o am pe Gretl şi ea mă mângâie la fel de mult, chiar mai mult. Are grijă de mine mai mult decât îşi dă seama.

Alfred îi întinde pachetul pe care l-a adus.

— Am ceva pentru tine, Gretl dragă, spune el.

Gretl se uită în sus spre el, cu ochii plini de respect temător.

Alfred îi dă pachetul.

— E pentru tine. Poți să-l desfaci, zice el zâmbind. Haide, draga mea. Ia-l!

Gretl se-aşază, buf, pe podea cu darul pe care l-a primit. Sofie îngenunchează lângă ea şi o ajută să rupă hârtia şi să deschidă cutia frumoasă. Se aud chițăituri de mult aşteptată bucurie şi când ultima foiță e dată la o parte, Gretl râde încântată.

— Mama, mama, o păpuşă!

— E de la Paris, spune Alfred.

— O, e frumoasă, nu-i aşa? zice Sofie în vreme ce Gretl scoate păpuşa din cutie şi o sărută pe faţă. E din Franţa, scumpo.

— Flansa, spune Gretl.

— Mulţumesc, Alfred. Foarte drăguţ din partea ta că te-ai gândit la ea. Trebuie să bem nişte ceai. Ţi-e foame?

— Mie nu mi-e foame niciodată, zice el.

— Atunci o să te forţez să mănânci.

Tina vine cu ceştile şi cu farfuriile, pe urmă se întoarce şi aduce prăjitura.

Sofie taie o felie pentru Alfred.

— E *sachertorte*. Ciocolată, spune ea. N-o să trebuiască să te forţez să mănânci. Gustă, e delicios.

Ea îi toarnă o ceaşcă de ceai şi se aşază într-un fotoliu. Alfred pune prăjitura pe genunchi şi, politicos, ia o bucăţică.

Gretl se joacă pe podea cu păpuşa.

— Ce bine că te văd în sfârşit, Alfred, după toţi anii ăştia, zice Sofie.

— Ar fi trebuit să vin mai demult, spune el. Am fost un prost bătrân şi arţăgos. Dar nu mi s-a părut că se cade să fac vizite unei doamne căsătorite.

Sofie clatină din cap.

— Căsătorită? Asta nu e căsătorie, Alfred. Kapy nu e niciodată aici. Nu prea se poate spune că e tată pentru Gretl, şi cu atât mai puţin nici soţ pentru mine nu e. Singura iubire a vieţii lui e băutura.

— Îmi pare rău, spune Alfred. Dar se pare că te descurci minunat.

— Fac tot ce pot, zice ea.

Colţul gurii i se ridică într-un zâmbet şi Sofie îşi dă la o parte o buclă rebelă de pe faţă. Îi palpită pieptul şi dintr-odată ea îşi dă seama că arată bine şi că el o fixează cu privirea.

— Eşti guvernantă? întreabă el. Ce realizare grozavă, draga mea!

— E doar un angajament lipsit de importanţă. Ne ajută puţin la cheltuielile zilnice, atâta tot.

— Da’ cu alocaţia cum stă treaba? întreabă Alfred.

— Întind de ea cât se poate, dar Julius Heydner n-are inimă deloc. Unele luni sunt mai grele decât altele. Sunt mai multe lucruri de spălat iarna şi avem nevoie şi de mai mult combustibil şi de mai multă mâncare atunci. Uneori sunt tare strâmtorată, dar niciodată nu-mi dă un avans. De ce m-ai

pus sub tutela lui, Alfred?

— Mi-a spus că e cel mai bine din punct de vedere legal şi că în felul ăsta o să fii mai în siguranță.

— Dar eu nu am nici un control asupra propriilor mele finanțe şi uneori e foarte greu să trăieşti cu 500 pe lună.

— Mi-a spus că o duci foarte bine şi că n-ai nevoie de alt ajutor. Nu mi-a pomenit niciodată nimic despre greutățile iernii şi despre lupta pe care trebuie s-o duci ca să faci rost de combustibil şi de mâncare sau despre faptul că i-ai cerut bani în avans. Dac-aş fi ştiut, nu te-aş fi lăsat să suferi. O să vorbesc cu el şi o să-i dau dispoziție să-ți crească alocația, zice Alfred, la 700.

— O, Doamne, ce bun eşti! O să faci tu aşa ceva?

— Bineînțeles, spune el, măcar atâta pot să fac. Deşi dovedeşti că eşti atât de plină de resurse sufleteşti. E admirabil, draga mea. Poate că sunt şi alții pe care poți să-i ajuți pe lângă băiatul ăsta, Ricard.

— Posibil, zice ea. Nu m-am gândit niciodată că neajunsul meu ar putea fi de folos altora. Aş vrea s-ajut oamenii, spune ea, uitându-se în jos la Gretl, care cască şi se freacă la ochi. Dar de unde să găsesc atâta timp? Şi nici nu sunt profesoară cu acte-n regulă. N-am pregătire, aşa că, şi dac-aş vrea să fac mai mult, mă-ndoiesc c-aş fi în stare.

— Când vrei să faci ceva, spune Alfred, mai ales când vrei foarte mult, adesea îți dai seama că ai deja tot ce îți trebuie.

Sofie se duce s-o ridice pe Gretl de jos.

— Micuța asta e tot ce am nevoie, spune ea, sărutând-o pe Gretl pe obrajii bucălați.

O strigă pe Tina.

— E timpul ca Gretl să se ducă la culcare acum, zice ea când intră servitoarea. Poți să-ți iei păpuşa cea nouă cu tine, scumpa mea, spune ea. Spune-i „la revedere“ unchiului Alfred. Ia uite ce fetiță cuminte avem noi aici!

Gretl se uită din brațele maică-sii.

— Pa, pa, zice ea, căscând mai-mai să-i trosnească fălcile.

— Pa, pa, Gretl, spune Alfred când Sofie i-o dă Tinei, care duce fetița la culcare. E dulce într-adevăr, zice el. N-ai greşit cu nimic când ai prezentat-o

cum ai prezentat-o. Trebuie să te asiguri c-o să primească o educaţie bună.

— Ea e tot pe lumea asta pentru mine, Alfred, spune ea. Gretl mi-a dat un sens vieții. Aş fi distrusă fără ea. Desigur, mi-ar plăcea să primească o educație bună. Îmi doresc atât de multe lucruri când vine vorba de ea! Vreau tot ce e mai bun pentru ea. Dar de unde bani ca să fac toate astea?

Alfred îşi pune ceaşca şi farfuria pe masă.

— Nu-ți face griji, draga mea, o să mă ocup eu de asta. Când o să vorbesc cu Heydner, o să aranjez ca micuței Gretl, draga de ea, să nu-i lipsească nimic, zice el. Vino să stai lângă mine, Sofiechen.

Ochii îi strălucesc din nou şi Alfred întinde mâna spre ea.

Cu blândețe, ea îl ia de mână.

— Totdeauna mi-am închipuit că o să vii, spune ea. Mi-am închipuit aşa de multe lucruri. De-ai şti, Alfred, de-ai şti măcar!

— Ce ți-ai închipuit? zice el în şoaptă. Spune-mi.

— Ei, tuşeşte ea, au fost doar închipuiri. Vai, Alfred, uneori credeam că n-o să te mai văd niciodată.

— Dar acum sunt aici. Spune-mi. Ce ți-ai închipuit în căpşorul ăla al tău?

— Întotdeauna mi-am închipuit c-o să fii soțul meu. Mi-am închipuit c-o să fiu soția ta şi c-o să stăm împreună într-o casă frumoasă. Şi c-o să avem copii, un băiețel şi o fetiță.

Glasul începe să-i tremure şi o lacrimă i se prelinge de sub gene.

— Mi-am imaginat c-o să fii mândru de mine. Mi-am imaginat c-o să… mă iubeşti.

Alfred se apleacă spre ea.

— Scumpa mea Sofiechen, am fost un mare idiot, şi bătrân pe deasupra, să te las doar să-ți închipui viața pe care aş fi putut să ți-o ofer. Dreptatea se găseşte doar în închipuire, zice el, strângând-o de mână. Imaginația e singurul loc în care orice lucru de pe lumea asta merge cum trebuie, unde lucrurile merg cum vrem noi. E un univers perfect înăuntrul nostru, unde ideile se nasc, cresc şi înfloresc în toată deplinătatea amețitoare a culorii pe care credem noi c-o au. În închipuirea noastră, oamenii sunt cum vrem noi să fie. Ne iubesc, ne înțeleg, fără vorbe şi pretenții. Acolo sunt un ideal, în deplină putere, fără metehnele care îi umbresc în realitate. Am învățat că singura dreptate pe lumea asta se găseşte în noi înşine, în închipuirea

noastră.

Sofie îşi şterge lacrimile.

— Dar de ce nu poate fi şi adevărată? De ce sunt lucrurile cum trebuie doar în mintea noastră?

— Fiindcă acolo nu sunt complicații, nu sunt obstacole. În vreme ce realitatea aduce numai piedici.

— Spui chestia asta ca şi cum e inevitabilă, zice ea.

— Şi aşa şi este. Absolut sigur. Ființele omeneşti sunt făpturi tare chinuite.

— Dar, oricum, le iubim, spune ea. Eu ți-am acceptat defectele tale, Alfred. Dar tu n-ai putut să le accepți pe ale mele.

— După cum ți-am spus, am fost un prost, prea preocupat de afacerile şi reputația mea ca să fac loc şi pentru altceva. Am avut şi eu închipuirea mea. Mi-am închipuit că tu ai fi o femeie rafinată şi educată, un ideal, o persoană care nu exista. Am fost orb şi n-am văzut că-mi erai mai mult decât suficientă aşa cum erai. Dragostea pe care mi-o purtai, încrederea ta în mine, astea erau de ajuns, Sofiechen, dar mă tem că mi-am băgat minții în cap cam târziu. M-ai tot îndemnat să-mi deschid inima şi când, în sfârşit, am deschis-o, totul s-a schimbat. Vreau să fac ceea ce trebuie, să fac ce pot ca să-i ajut pe alții, oameni care au aceleaşi pasiuni ca şi mine. Ştii că am vrut dintotdeauna să-mi aduc contribuția, să fac ceva care să schimbe lumea în bine.

— Eşti un om bun, Alfred, spune ea. Ai fost mereu un om bun şi blând.

— Sofiechen, zice el, respirând cu greu şi trăgând-o pe Sofie mai aproape de el. Aşa de mult am vrut să vii la Paris, crede-mă, am vrut din tot sufletul. Dar… ei, pe urmă au venit Gretl şi von Kapivar, am pierdut ocazia. Am vrut să fac lucrurile să meargă altfel. Te-am dezamăgit.

— N-am avut niciodată intenția să fiu cu Kapy, spune ea. Am vrut mereu să fiu soția ta, a nici unui alt bărbat.

— Şi ce e o soție? o întreabă el, luând-o în brațe. Îmi vin în minte multe lucruri: o prietenă devotată şi credincioasă, o persoană care te iubeşte în ciuda defectelor tale. Cineva căreia îi place şi întunericul şi lumina, persoana din realitate, nu din închipuire, acel tu care e nepotrivit şi deficitar, atât de inevitabil de omenesc. E cineva care poate să te vadă şi să ştie ce ai

nevoie, chiar când nici tu însuţi nu ştii. Te înţelege în mod implicit. Aş spune că e persoana care îţi dă posibilitatea să vezi clar adevărul eului propriu. Tu, draga mea Sofiechen, eşti toate astea la un loc.

Sofie tremură în braţele lui. Umerii i se zbat când o ţine el şi lacrimile îi curg pe pieptul lui.

— Stai, nu plânge, scumpa mea, zice el, mângâind-o pe păr. Nu fi tristă, draga mea. Acum sunt aici.

— Alfred, îşi trage ea nasul, aşezându-se cum stătuse la început şi frecându-se la ochi.

— Sofiechen, zice el, luându-i mâinile de pe faţă. Zău că te iubesc, cu toată sinceritatea.

Ea strânge din buze ca să-şi înăbuşe un suspin.

El o sărută, o atinge pe obraz, îi absoarbe durerea cu buzele şi lacrimile cu pielea feţei. Vorbesc şi plâng şi se opresc din sărutat ca să respire până când inima încetează să-i mai doară şi durerea se pierde în mulţumire. Degetele ei îl mângâie pe ceafă, prin toate locurile cunoscute, mirosul lui atât de cunoscut, atingerea lui pe care ea o cunoaşte atât de bine. Buzele ei se apropie de ale lui. Se sărută fără să se sature, încă o dată sunt iubiţi, oprindu-se doar ca să respire, privindu-se unul pe celălalt cu uimire, apoi sărutându-se din nou până când trupurile lor cer cu mult mai mult decât le pot da sărutările.

— Sofie, spune el gâfâind. Scumpa mea Sofie.

— Rămâi aici, spune ea, măcar la noapte. În noaptea asta lasă-mă să fiu soţia ta.

— Nimic nu m-ar face mai fericit, zice el, luând-o din nou în braţe.

Cinci

Ragnar nu poate să doarmă. N-a fost pregătit pentru şoc. Au ajuns prea târziu. Acum câteva zile a primit o telegramă care-l informa despre boala lui Alfred şi imediat a luat legătura cu nepotul lui Alfred, Emanuel. S-au înțeles să se întâlnească în drum spre Italia cu verii lui Emanuel, Ludvig şi Hjalmar. Au primit vestea când au sosit la Nisa.

Alfred a murit singur.

Când Ragnar a ajuns acasă la Alfred, l-a găsit pe Auguste plângând în hol.

— A spus ceva?

— Da, a încercat, a spus Auguste, dar n-a putut să vorbească decât în suedeză. Nu l-am înțeles. Îmi pare rău.

Doctorul le-a explicat cum a fost cu atacul cerebral. Lui Alfred i-a fost greu să vorbească şi doar a mormăit ceva în suedeză. Creierul lui sclipitor a pierdut într-o clipă cinci din limbile pe care le ştia şi dintr-odată a rămas numai cu una. Una pe care nimeni n-o înțelegea la San Remo.

După ce vorbesc cu doctorul, cei patru bărbați se duc la un hotel mic de pe deal.

Ragnar stă în pat, încearcă să se înfăşoare în cerul întunecat al Mediteranei şi să se piardă în beznă, dar e sfâşiat şi se zbate în hău fără să aibă vreo idee ce să facă pe urmă. Şi-a pierdut prietenul, îndrumătorul. Ce-o să se întâmple acum? Ce-o să se întâmple cu tot ce e la Bofors şi cu afacerile? Şi laboratoarele? Cum o să meargă toate mai departe fără Alfred? Se uită fix la cortina nopții, neantul fără margini care nu are nici un răspuns.

O bătaie dură în uşă îl sperie şi Ragnar se scoală în capul oaselor.

— Ragnar, noi suntem, spune Emanuel. Trebuie să vorbim.

Cei trei domni Nobel intră, umplând camera cu aerul lor solemn. Vechiul lui prieten, Ludvig, nici nu se uită la el. Se aşază la capul patului şi-şi

rotunjeşte umerii osoşi, făcând o cocoaşă exagerată de parcă încearcă să se ascundă de Ragnar.

— Scuză-ne, zice Emanuel. E important.

Hjalmar trage un scaun din partea cealaltă a camerei. Nu pare nici el să se uite la Ragnar şi se apleacă în față, punându-şi coatele pe genunchi. Emanuel rămâne în picioare. Hjalmar şi Emanuel sunt amândoi oameni solizi, bine făcuți. Ai zice mai degrabă că sunt frați, nu veri. Au sprâncene negre şi stufoase şi bărbi dese. Părul lui Emanuel a început să încărunțească şi stă ridicat într-un ciuf în față. Are un chip mai blând decât Hjalmar şi ochi plini de bunătate ca ai lui Alfred.

— Tocmai am primit o telegramă de la Stockholm, zice Emanuel cu blândețe. Nu ştiu cum să-ți spun chestia asta, aşa c-am să fiu direct. A fost deschis testamentul unchiului meu. A fost păstrat la o bancă suedeză şi acum i s-a citit conținutul. Ragnar, unchiul Alfred te-a numit executor testamentar.

— Ce? se holbează Ragnar la el.

— Tu şi un tip pe nume Rudolf Lilljequist… ați fost numiți executori testamentari. Deocamdată nu sunt informații în plus, altele decât cerința că unchiul meu a vrut să fie incinerat, să-i fie deschise venele şi să fie chemați doctorii care să semneze certificatul de deces. Teama lui cea mai mare era să nu fie cumva îngropat de viu.

— Eşti sigur că ai dreptul ăsta? îl întreabă Ragnar.

— Da, e foarte clar, zice el, scoțând din buzunar o foaie pătrată de hârtie. „Ca executori ai dispozițiilor mele testamentare, prin prezentul îi numesc pe domnul Ragnar Sohlman, cu reşedința la Bofors, Värmland, şi pe domnul Rudolf Lilljequist, din Bengtsfors, lângă Uddevalla.“

— Lilljequist ştie? întreabă Ragnar.

— Nu, nu încă.

Ragnar se duce la fereastră. Cerul fără stele nu-i oferă nici o mângâiere, nici o promisiune c-o să se facă iar dimineață vreodată.

— Ai avut idee de asta? întreabă Hjalmar înțepat. Ți-a spus ceva despre chestia asta?

— Nu, niciodată, zice Ragnar. Dar cum pot eu să îndeplinesc o asemenea sarcină? Sunt chimist, nu avocat. Nici măcar nu-l cunosc pe Rudolf

Lilljequist.

— Ştii cine e? îl întreabă Emanuel.

— Da, e inginer. Alfred lucra cu el la producerea substanțelor electrochimice. Voia să-l angajeze.

— O copie a testamentului e pe drum, spune Emanuel. O s-ajungă aici în câteva zile. Primul lucru care trebuie făcut este să pregătim un inventar al averii şi lucrurilor personale ale unchiului Alfred. Am trimis după pastorul suedez de la Paris, Nathan Söderblom. O să oficieze o mică slujbă la Vila Nobel şi pe urmă sicriul o să fie trimis la Stockholm, unde o să aibă loc funeraliile oficiale.

— Bine, atunci asta e, zice Ludvig, ridicându-se de pe scaun. I-am spus. Eu mă duc să mă culc.

Hjalmar se duce după fratele lui fără să scoată un cuvânt.

— E un şoc, spune Emanuel după plecarea celor doi. Cred că s-au aşteptat… mă rog, să fie altfel, mai zice el, punându-i lui Ragnar o mână pe umăr. Am încredere deplină în tine, spune el. Pun mare preț pe judecata unchiului meu. Ştiu că te aprecia foarte mult.

Bagă telegrama în buzunarul de la piept şi pune la loc scaunul lui Hjalmar în cealaltă parte a camerei.

— În ruseşte se spune „duşeprikazcik“ la executor testamentar, zice el, şi înseamnă „administratorul sufletului“. Noapte bună, Ragnar, odihneşte-te.

A doua zi Ragnar îi trimite o telegramă lui Rudolf Lilljequist, cerându-i permisiunea de a acționa în numele său privitor la inventarul averii lui Alfred. Peste o zi primeşte un răspuns: „Nu înțeleg ce vreți să spuneți în telegramă. Este trecut numele meu în testament?“

Testamentul soseşte seara.

Ragnar e în camera de zi de la etaj unde el şi Alfred stătuseră adesea. A pus un disc la gramofon. Era aşa cum îl lăsase Alfred: Chopin, *Nocturne.* Ragnar studiază cămaşa discului, o întoarce pe o parte şi pe alta, citeşte despre compozitor şi orchestră şi pe urmă îşi fixează privirea pe cerul nopții în vreme ce notele singuratice îi inundă creierul. Căutând după lucrurile lui Alfred, au descoperit un testament mai vechi, care îl numea pe Emanuel executor, dar, în partea de sus a documentului, erau scrise următoarele cuvinte în diagonală: „Anulat şi înlocuit cu un testament alcătuit ulterior,

păstrat la Enskilda Bank, Stockholm“. Acum Ragnar urmează să fie executorul. Nu-şi dă seama de ce l-a ales Alfred pe el.

E întrerupt de cei trei domni Nobel, care urcă scările în mare grabă. Emanuel duce un plic. Ludvig ridică acul de pe disc şi pune capăt muzicii lui Chopin.

— E aici, spune el.

Fiind nepotul cel mai mare, Emanuel deschide documentul.

— Aşa e, zice el, aşezându-se pe scaun.

— Ei? spune Ludvig răstit. Atunci citeşte-l.

Emanuel şovăie, apoi citeşte cu glas molcom ca unchiul lui.

— „Nepoţilor mei Hjalmar şi Ludvig Nobel, fiii fratelui meu Robert Nobel, le las fiecăruia suma de două sute de mii de coroane; nepotului meu Emanuel Nobel, suma de trei sute de mii şi nepoatei mele Mina Nobel, o sută de mii.“ Lui Ingeborg şi Tyrei le dă câte o sută de mii la fiecare.

— Tu primeşti mai mult decât noi? îl întreabă Hjalmar.

— Şi doar sute de mii? se miră Ludvig. Unchiul Alfred a avut o avere imensă. Milioane. Unde e restul?

— Nu se poate, zice Hjalmar. Dar legile succesorale ce spun?

Emanuel trece cu privirea pe restul documentului.

— N-a crezut în averea moştenită. Clar, a vrut ca banii lui să se întoarcă în arena publică, să fie folosiţi pentru o cauză mai nobilă.

— Ca, de exemplu, ce? zice Ludvig, scuipând printre dinţi. Ce-ar putea fi mai important decât propria familie?

— Premiile.

— Ce? spumegă Hjalmar. Ce vrei să spui cu premiile?

Emanuel îşi lasă din nou ochii în jos.

— Sunt nişte sume modeste aici pentru alte persoane particulare: Olga Böttger, *Frau* Sofie Kapy von Kapivar şi Alarik Liedbeck, *Madame* Gaucher, Joseph şi Jean, Auguste, Alphonse Tournaud şi Georges Fehrenbach.

Emanuel nu mai spune nimic câteva minute şi citeşte mai departe în gând.

— Aşa e. Păi e fără precedent.

— Ce vrei să spui? zice Ludvig.

— Vrea ca tot capitalul din proprietăţile valorificabile rămase să fie investit în titluri cu venit sigur şi să se constituie un fond, din care dobânzile să fie distribuite anual sub formă de premii celor care au adus cel mai mare beneficiu omenirii. Urmează să fie împărţit în cinci părţi egale, citeşte Emanuel, „premii pentru fizică, chimie, fiziologie sau medicină, literatură şi pace“. Are câteva idei şi despre cine să decerneze premiile astea. „Cele pentru fizică şi chimie să fie decernate de Academia Suedeză de Ştiinţe, pentru medicină, de Institutul Karolinska din Stockholm, pentru literatură de Academia din Stockholm şi premiul pentru corifeii păcii să fie decernat de un comitet format din cinci persoane, care va fi ales de Storting[26]-ul norvegian.“

26. Parlamentul norvegian.

— De guvernul norvegian? se miră Hjalmar. De ce nu de cel suedez?

— Nu spune. Spune că este dorinţa lui expresă ca, la decernarea premiilor, să nu se ţină sub nici un motiv seamă de naţionalitatea candidaţilor, iar premiul să fie acordat celui mai merituos, indiferent dacă e scandinav sau nu.

— E clar că bătrânul o luase pe arătură, spune Hjalmar. Tu l-ai îndemnat să facă una ca asta, Emanuel? Doar pentru că ţie-ţi merg afacerile bine? Dar cu partea tatii cum rămâne? Când a murit, n-a avut nimic din activele pe care le-a avut unchiul Alfred.

— Eşti supărat, Hjalmar. Toţi suntem supăraţi, zice Emanuel.

— Cum dracu’ să nu fim, spune Ludvig, strângând pumnul. Cine i-a permis să-l facă pe Sohlman, aici de faţă, executorul lui testamentar? E limpede că nu era *compos mentis*[27].

27. În deplinătatea facultăţilor mintale (lat.).

— Era perfect lucid, zice Emanuel. Sunt patru martori care au semnat. Habar n-am avut că voia ca Ragnar şi Lilljequist să fie executorii lui. Probabil că s-a răzgândit în ceea ce mă priveşte fiindcă sunt rudă apropiată.

— Şi atunci Sohlman ce primeşte pentru efortul lui? spune Hjalmar cu un glas ca bubuitul de tunet. Câteva milioane pentru că a fost băiatul cel cuminte?

Emanuel citeşte mai departe.

— „Pentru eforturile şi atenţia lor, îi dau lui *Herr* Ragnar Sohlman, care probabil va trebui să aloce cel mai mult timp pentru această problemă, o sută de mii de coroane şi lui *Herr* Rudolf Lilljequist, cincizeci de mii de coroane.“

— Am fost traşi pe sfoară, zice Ludvig. E absolut lipsit de noimă. De ce să primească şi Ragnar?

— Mă duc să le trimit o telegramă, spune Hjalmar, sculându-se în picioare, avocaţilor noştri.

— Hjalmar, nu sări aşa de mult peste cal, zice Emanuel. Nu putem…

— Ce? zice Ludvig, pornind-o după fratele lui. Nu putem face nimic? Cum îndrăzneşti, Emanuel? Putem face o grămadă de lucruri. Avocaţii noştri vor declara testamentul nul şi neavenit. E ilegal.

— Ludvig, ai puțin respect pentru dorințele unchiului nostru, spune Emanuel, dar el spune, el aude.

Ei nici nu-l iau în seamă.

Ragnar îşi masează fruntea.

— Îmi pare rău, zice Emanuel. S-au aşteptat la mai mult. Dar tu eşti administratorul sufletului. Sarcina asta a ta este. Trebuie să iei toate măsurile pentru ca dorințele unchiului meu să fie duse la îndeplinire, indiferent de ce s-ar întâmpla. Înțelegi?

— Da, spune Ragnar, da, sigur. Dorințele lui Alfred trebuie respectate. O să fac tot ce pot. Dar cum? Se pare că beneficiarul principal este un fond, care actualmente nu există, şi eu o să trebuiască să încerc să-l înființez.

— Da, zice Emanuel. Se pare că aşa stă treaba.

— Şi ce-o să se-ntâmple cu companiile? întreabă Ragnar. Cum putem scoate acțiunile lui Alfred de acolo? Din compania ta, de exemplu?

— Şi eu mă gândeam la acelaşi lucru, spune Emanuel. Participațiile unchiului Alfred au o influență hotărâtoare în afacerea noastră. Compania ar avea de suferit fără discuție.

— Şi cu Bofors ce-o să se-ntâmple? zice Ragnar. Fără îndoială Alfred nu vrea să spună că trebuie să-i vindem acțiunile pe care le are în toate întreprinderile astea, nu? Bofors? Compania Dinamitei Nobel? Compania Păcurei? Branobel?

— Nu se poate să fi avut de gând să le ducă la faliment, spune Emanuel.

— Activele astea vor trebui puse deoparte, zice Ragnar. Dacă toate acțiunile lui trebuie convertite în obligațiuni de stat sau alte titluri cu venit fix, ar fi un adevărat dezastru pentru fiecare dintre aceste companii ale familiei Nobel. Nu se poate să fi avut el intenția asta.

Mintea lui o porneşte cu sorcova, închipuindu-şi cum o să arate catastrofa ce se apropia.

— Şi cum rămâne cu toate invenţiile şi brevetele lui? Dar cu toți inginerii din laboratorul lui? Personalul? Nu pot fi concediați pur şi simplu, nu-i aşa?

— Poate c-o să apară ceva prin hârtiile lui, spune Emanuel, un fel de instrucțiuni privitoare la chestiunile astea. Până atunci îți sugerez să iei toate măsurile necesare pentru ca, deocamdată, activitatea să meargă mai departe ca de obicei.

Capul lui Ragnar nu poate face socoteala cât de mare e sarcina asta şi ce responsabilitate enormă are de purtat acum. Va trebui să aibă de-a face cu o familie decepționată de moştenirea pe care a primit-o, să vândă lucruri, să înființeze un fond, să investească bani şi să organizeze instituțiile care urmează să decerneze premiile. Singura lui speranță este ca Lilljequist să aibă destulă experiență ca să-l ajute şi pe el.

Când Nathan Söderblom soseşte o săptămână mai târziu, are loc o ceremonie mică, simplă şi cam ciudată, la Vila Nobel. Ragnar, Emanuel, Hjalmar şi George Beckett duc sicriul în salonul din mijloc şi-l pun lângă fereastra prin care pătrunde lumina. E împodobit cu flori, care sunt atât de multe la San Remo. Hjalmar şi Ludvig stau amândoi într-o parte a încăperii şi nu vorbesc deloc cu Emanuel şi Ragnar. Söderblom, un tânăr cu o atitudine serioasă, nu ştie ce să creadă când vede tensiunea şi ruptura evidentă dintre nepoți. Începe să-i aducă elogii decedatului, temându-se că s-ar putea să irite nervii rudelor, şi aşa încordați la maximum.

— Înainte ca Alfred Nobel să-şi înceapă ultima călătorie spre țara nordului pe care, deşi în foarte mare măsură cetățean al lumii, a considerat-o mereu ca fiind țara sa, noi, prietenii şi cei care i-am fost aproape, ne adunăm aici, între munții şi valurile cu creste însorite ale Mediteranei, în paradisul pământesc pe care l-a iubit aşa de mult şi pe care l-a ales să-i fie cămin.

Ragnar îşi lasă capul în jos. Durerea îl loveşte fără să-i dea nici un semn dinainte şi pierderea grea începe să-şi arate colţii, zdruncinându-i stăpânirea de sine, înfigându-i pumnale în piept şi lăsându-i lacrimile să i se rostogolească pe obraji.

Söderblom continuă. Vorbeşte despre intelectul lui Alfred, despre realizările lui remarcabile, despre faptul că a cucerit forţele ascunse al naturii şi le-a pus în slujba omenirii, despre onorurile pe care le-a adus Suediei, despre averea câştigată cu greu şi despre aptitudinea lui pătrunzătoare şi pătimaşă pentru cercetare, care a avut ca scop explorarea celor mai îndepărtate unghere ale străduinţei omeneşti. Apoi Söderblom spune că Alfred n-ar fi dorit ca gândurile noastre să se oprească asupra acelor lucruri astăzi.

— Astfel, strălucirea zgomotoasă a faimei şi discursurile laudative extravagante sunt reduse la tăcere, spune Söderblom. Moartea nu face nici o deosebire între milionar şi sărac, între geniu şi omul simplu. La sfârşitul zilei suntem toţi egali. În moarte ca şi în religie, doar sufletul contează.

Omul cel mai simplu, cel mai tăcut şi cel mai bun, omul cel mai inteligent a plecat pentru totdeauna.

Ragnar se şterge la ochi, dar lacrimile nu i se opresc. Plânge ca un copil, ca un băieţel părăsit de tatăl lui şi lăsat singur să găsească răspunsuri.

La sfârşitul ceremoniei, Ludvig îl înfruntă.

— Şterge-ţi lacrimile, Sohlman, zice el în bătaie de joc. N-a fost unchiul tău. Familia noastră va contesta acest testament la toate tribunalele din lume. Vom dovedi că este ilegal şi ni se va da înapoi averea Nobel, căci noi suntem proprietarii ei de drept. Nu te mai zbuciuma încercând să înfiinţezi fondul ăla, premiile alea, e inutil. Vom face pe dracu-n patru ca să nu se întâmple aşa ceva nicicând.

Şase

Ea stă grămadă pe podea lângă cutie. Are părul despletit şi o cămaşă de noapte care-i ajunge până la genunchi. Scoate scrisorile sistematic, una câte una. Le desface, le împătureşte din nou, le pune deoparte. Uneori citeşte cuvintele, alegând bucățelele pe care vrea să le vadă. Alteori pur şi simplu se uită fix la toată pagina, pe urmă o strânge la piept. Hârtie şi cerneală. Rămăşiţele vieţii unde au fost cândva mâinile lui. Miroase scrisorile, le mângâie, încearcă să le absoarbă. Crâmpeie din el sunt pe vârful degetelor ei. Amintirile îi ating pielea, trecând pe lângă ea ca nişte panglici pe care nu poate să le prindă.

Durerea o loveşte în piept precum grindina. Ia la mână o altă grămadă de scrisori: tristeţe, iubire, furie, durere, inima ei care se frânge în tăcere. Nu e în stare să se înţeleagă pe sine sau nepotrivirea asta oribilă de împrejurări care îi stau în faţă ca o enigmă cu toate posibilele soluţii aşezate una lângă alta, dar imposibil de pus la un loc. O parte din ea a dispărut complet, şi răspunsuri nu există.

Îi vede poza băgată între plicuri. Îi atinge faţa. Trasează o curbă ca un semn de întrebare de la frunte la obraz. Ochii lui, cerând iertare cu atâta umilinţă, şi alea trei şuviţe de păr de deasupra urechii, pe care ea încearcă să le îmblânzească, deşi e numai o poză. Vine din nou un val de tristeţe care o copleşeşte şi îi umple ochii de lacrimi, hăul fără fund. Nimic nu poate îndrepta lucrurile. El a plecat pentru veşnicie. A dispărut treptat în noapte, lăsând timpul să se aşeze de-a pururi între ei. Lăsând-o în realitatea asta rece pe care n-o poate schimba.

Noaptea se preschimbă în zi. Cenuşiul, şi albastrul, şi rozul, şi portocaliul pictează cerul ca nişte felii de timp, fiecare fiind o amintire imposibil de înţeles. Intră Gretl şi o găseşte pe podea, lângă cutia cu scrisori. Îşi bagă capul sub cotul lui Sofie şi se lipeşte de ea. E răcită şi îi e cald.

— Bună, scumpeteo, zice Sofie. Te simți mai bine?

Fetița dă din cap.

— Mama e tristă. Unchiul Alfred a plecat. N-o să-l mai vedem niciodată. El ți-a dat-o pe Flansa. Unde e? Poți să te duci şi s-o aduci aici?

— Io duc Flansa, spune Gretl.

Pleacă cu paşi de pisică şi vine iar înapoi, ducându-şi în brațe păpuşa iubită.

— Flansa bolnăvioală, zice ea.

— Vai de mine, se simte şi ea prost ca şi tine? Trebuie s-o facem bine. Ce i-ar plăcea să mănânce la micul dejun?

— Blânză, spune Gretl.

— Atunci du-te la Tina şi roag-o să-ți dea brânză până se-mbracă mama.

Gretl pleacă. Se aude un zgomot în hol. Uşa se deschide şi se închide trântindu-se. S-a întors Kapy.

— Bună, scumpo, îi spune el lui Gretl. Ia strânge-l pe tăticu-n brațe!

Apare în uşa de la dormitor, cu părul în mare neorânduială.

— A, din nou pe podea, zice el, cu scrisorile alea ale tale, bănuiesc. Ştii bine că n-o să-l aduci înapoi.

— Unde-ai fost? îl întreabă Sofie.

— Pe-afară.

— Ai fost din nou la jocuri de noroc?

Intră şi se aşază pe pat.

— Scoală-te de pe podea, Sofie. Uite în ce hal eşti!

Ea pune cu grijă scrisorile mai într-o parte şi se duce la masa de toaletă.

— Uită-te la tine!

— Ce? zice el.

— Vii aici beat, vii când ai tu chef. Ce fel de tată eşti?

— Ce fel de mamă eşti tu? Plângi pe podea în fiecare zi şi te jeleşti pentru un moş pe care crezi că l-ai iubit.

— Dacă nu era Alfred, n-aş fi avut un acoperiş deasupra capului.

— Vai, neprețuitul Alfred! face Kapy.

— Să nu, spune Sofie, să nu-ndrăzneşti să-l vorbeşti de rău!

— De ce? Nu te-a iubit, aşa că ce importanță are?

— M-a iubit, zice ea fierbând, şi a avut grijă de mine, ceea ce e mai mult

decât faci tu pentru soția şi fiica ta.

— Trebuie s-o luăm iar de la capăt? zice Kapy. M-ai obligat să divorțez, m-ai obligat să mă însor cu tine şi, din cauza ta, m-au dat afară şi din armată.

— Nimeni nu te-a obligat să faci nimic, spune Sofie. Tu ai vrut. Ai făcut-o pentru Gretl. Dar tot ce i-ai dat a fost numele tău. Nu eşti un tată adevărat pentru ea. Nu-i dai nimic. Nu-i dai nimic nici din timpul tău, nici din iubirea pe care zici că i-o porți.

— Cel puțin eu n-o răzgâi. Cheltuieşti o avere pe haine şi zdrăngănele pentru copilul ăla.

— Copilul ăla e fiica ta şi eu vreau tot ce-i mai bun pentru ea.

— Şi bănuiesc că tragi nădejde c-o să găsească vreun milionar pe care să-l farmece, aşa cum ai făcut tu.

— Taci!

— Ce? Nu poți să recunoşti? Că planul tău să pui mâna pe regele dinamitei a eşuat, tuşeşte el. Eşti o babă răsuflată care-mi stârneşte mila. Ştii că lumea râdea de tine. Se vorbea despre tine peste tot în Viena când te-am întâlnit eu. Şi nu în felul în care ți-ar plăcea ție. Gretl o să trebuiască să se zbată mai mult decât tine, aşa c-ar trebui s-o pui pe roate de-acum, cât e mică.

Ura neîmpăcată i se zbate în piept ca un roi de viespi. Un torent de vorbe urâte sunt gata să pornească spre el, aproape sărindu-i de pe buze ca o explozie, dar ea nu le dă drumul. N-are rost să te cerți cu un bețiv.

— Ți-am spus, zice ea cu calm. Vreau să divorțez.

El râde cu înverşunare.

— E mort, Sofie. Nu poți să te măriți cu el acum.

— Ieşi afară! strigă ea. Pleacă din casa asta şi să nu mai vii înapoi!

— Nu plec până nu-mi văd fata, spune el.

— Ai s-o vezi şi pe urmă ai să pleci.

— Şi unde se presupune că trebuie să mă duc?

— La cârciumile tale şi la femeile tale. Du-te înapoi la Pesta, din partea mea, du-te înapoi la Viktoria. Căsătoria asta falsă s-a terminat.

El iese agale din casă, luând alte câteva guri de băutură din sticla plată pe care o ține în buzunar.

— O să trebuiască să-mi plăteşti, zice el. N-o să plec aşa cu una, cu două.

Gretl aleargă spre el.

— Tati, hai să ne jucăm! spune ea.

— Bună, mititico, zice el. Un joc şi pe urmă plec.

Sofie se duce înapoi la cutia de pe masa de toaletă. Ia cutia în mâini şi-şi pune capul pe capac. Se zgârie pe pielea capului cu unghiile, ia nişte smocuri de păr şi le răsuceşte pe degete în timp ce se gândeşte. O să trebuiască să recurgă la serviciile unui avocat ca să divorţeze. Dacă Kapy îi face greutăţi, o să trebuiască să-i asigure un venit lunar.

Se îmbracă în grabă. O să se ducă la biroul lui Heydner şi o să-l înfrunte de una singură.

Uşa din faţă se trânteşte cu o bufnitură surdă când iese Kapy.

Peste câteva minute se aude zgomotul făcut de Tina, care zăngăneşte farfurii şi oale în bucătărie.

— Trebuie să ies azi, spune Sofie, venind la ea în bucătărie. Poţi să ai grijă de Gretl câteva ore acum, de dimineaţă?

— Da, bineînţeles, zice Tina cu expresia ei placidă neschimbată în timp ce toarnă apă într-un vas ca să fiarbă cafeaua.

— Flansa vrea brânză, zice Sofie zâmbind. Mai avem?

— Sunt sigură c-o să găsim destulă pentru domnişoara păpuşică, spune Tina. Cel puţin are gusturi nepretenţioase.

Sofie tresare când o aude pe Gretl tuşind în cealaltă cameră.

— Nu-i mai bine, nu-i aşa? zice ea.

— Mama! strigă Gretl, cu glas nefiresc. Mama, vino!

Sofie intră în fugă şi o găseşte pe Gretl în genunchi pe podea, cu faţa roşie ca focul.

— Gretl? Ce e, scumpa mea? spune Sofie, luând-o în braţe şi punându-i mâna pe frunte.

— Mama, mi-e lău.

Sofie strigă după Tina când Gretl tuşeşte din nou, de data asta tare de tot, scoţând o flegmă groasă şi vomitând peste tot pe podea.

— Ajută-mă! strigă Sofie.

Tina vine ca o furtună.

— Vai, trebuie dusă la doctor imediat.

— O să-mi trebuiască bani, zice Sofie. Uită-te în cutia de pe poliţa din bucătărie. Am pus în ea tot ce-am luat de la Clara acum câteva zile.

Gretl tuşeşte din nou, mai-mai să-i iasă sufletul. Ochii i se înroşesc şi privesc în gol. Are gura deschisă.

Tina aleargă la bucătărie şi se întoarce cu cutia în mână.

— E goală, spune ea.

— Dar am pus 20 de florini în ea, zice Sofie, uitându-se neputincioasă prin cameră în vreme ce Gretl respiră cu greu la ea în braţe. Kapy! face ea, spumegând de furie. El trebuie că i-a luat.

— Îi aduc nişte apă, spune Tina.

— O să trebuiască s-o duc pe Praterstrasse. Avem destui bani pentru o trăsură?

— Să mă uit la mine-n pungă, zice Tina.

Gretl respiră cu foarte mare greutate. Din gât se aude un sunet oribil cum e cel de tuse măgărească şi din piept, un horcăit de la flegmă.

— Avem nevoie de ajutor, spune Tina, întorcându-se cu apa şi cu un pumn de monede. Am destul ca să luăm un cupeu, zice ea.

— Hai să mergem, scumpa mea, spune Sofie, o să fie bine. O să mergem să vedem dacă ne poate ajuta bunicul. Trebuie să te ducem la doctor.

O ridică pe Gretl în braţe şi Tina aduce o pătură.

— Poate să vină şi Flansa? întreabă Gretl cu glas răguşit, prinzând păpuşa de mână.

— Da, sigur, scumpo. Flansa vine cu noi.

Sofie o ține pe Gretl lângă piept şi-i simte trupuşorul cald care se luptă să respire.

— Aşa, scumpo, zice ea cu glas tremurat. Mama o să aibă grijă să te faci bine. Încearcă să respiri. Aşa, draga mea.

Iese în fugă pe scări şi Tina o ia înainte, ducându-se în stradă ca să caute o trăsură.

— Mama!

Gretl tuşeşte când ajung la uşa din față.

— Ce e, iubirea mea?

— Cade Flansa.

Sofie întinde mâna după păpuşă, o ridică şi o pune lângă obrazul lui

Gretl.

— Uite-o, scumpa mea, uite-o aici. Flansa e aici şi mama e aici, şi tu o să te faci bine. Îți promit, zice ea, sărutând-o pe Gretl pe frunte.

Se uită fix la fața frumoasă a păpuşii în vreme ce simte pe piept capul fierbinte al lui Gretl.

Tina le ajută să se urce în trăsură şi mâinile lui Gretl, puse pe după gâtul lui Sofie, îşi slăbesc strânsoarea. Sofie îşi pune fetița pe genunchi, cu blândețe, şi o sărută pe fruntea care arde.

— Praterstrasse! strigă Tina la vizitiu. Cât poți de repede!

Sofie se uită la ea speriată, încercând să nu ia în seamă frica ce i se simte în glas.

Şapte

Ziarele urlă. Fiecare titlu spune cu încăpăţânare acelaşi lucru.

„Regele condamnă actul lipsit de patriotism al negustorului de moarte!“

„Familia Nobel declară ilegal ultimul testament.“

„Testamentul lui Nobel încalcă legile succesorale. Beneficiarul nu există.“

„Testamentul lui Alfred Nobel – intenţii la înălţime, gafe la înălţime.“

Fiecare poveste e alimentată cu destul venin ca să-i asmută pe oameni împotriva lui Alfred. Publicul larg îl detestă în mare măsură şi campania mârşavă de presă, sprijinită şi finanţată de Ludvig şi Hjalmar, a făcut o considerabilă impresie negativă asupra instituţiilor care acordă premiile. Nimeni nu vrea să meargă aproape de Nobel, de banii lui sau de premiile lui. Sarcina pe care o are Ragnar e imposibil de îndeplinit.

Cel mai recent articol apare în *Vårt Land*, un ziar naţional care exercită o influenţă considerabilă. Bate monedă pe criticile aduse în mod obişnuit: lipsa de patriotism a lui Nobel, care a lăsat la o parte interesele Suediei în favoarea activităţilor internaţionale şi greutăţile foarte mari cu care s-ar confrunta instituţiile care acordă premiile în îndeplinirea sarcinii pe care şi-ar asuma-o. Oare membrii acestora n-ar fi cu siguranţă expuşi la luare de mită şi corupţie? De ce nu a prezentat Nobel, în amănunţime, un proces de selecţie pe care să-l folosească instituţiile pentru a decide asupra câştigătorilor? De ce a fost testamentul plin de ciudăţenii? Şi în privinţa premiului pentru pace, cum poate un comitet numit de guvernul norvegian să fie altceva decât o ameninţare la adresa intereselor politice ale Suediei, ţinând cont de faptul că relaţiile dintre cele două ţări sunt deja pe marginea prăpastiei?

Articolul se încheie dând detalii despre toate criticile sociale obişnuite:

produsele muncii asidue n-ar trebui să fie disponibile pentru toată lumea? Masele n-ar trebui să beneficieze de încasările fondului Nobel? „Un milionar care face un asemenea cadou poate fi el personal demn de respect, dar munca de o viață a lui Nobel a adus după sine moarte şi distrugere. Suntem mult mai câştigaţi fără milioanele sau donațiile lui.“

Ragnar împinge ziarul mai încolo. Întinde mâna să ia cafeaua.

— Cum? zice Ragnar. Cum, pentru numele lui Dumnezeu, o să fac toate astea?

Ragnhild îl ia de mână. Are fața crispată. Stau la un hotel din Stockholm de la moartea lui Alfred. Îşi iau micul dejun pe şoptite sub privirile scrutătoare ale personalului şi ale clienților.

— E greu, dar nu imposibil, spune Ragnhild fără convingere.

Ragnar clatină din cap.

— Toate sunt împotriva noastră. Nu e numai familia. Guvernul francez îi vrea şi el banii. Dacă pot să dovedească legal că principalul domiciliu al lui Alfred, *domicile de fait*, când a murit, era la Paris, o să-i ia totul, toate milioanele lui o să se piardă risipindu-se pe impozite şi oricum n-o să mai rămână nici un ban pentru fondul de decernare a premiilor.

— Aşa că o să trebuiască să dovedeşti că era domiciliat în Suedia. O să trebuiască doar să găsim o cale ca să facem asta.

— Da, dar el n-a locuit oficial acolo de când avea 9 ani. Pe urmă a locuit prin toată Europa, dar n-a fost niciodată înregistrat undeva ca rezident. „Cel mai bogat vagabond din Europa“, aşa-i spuneau. Trebuie să dovedim că reşedința lui de bază a fost conacul Björkborn. Nu ştiu cum o să facem asta, zice el plin de țâfnă, chiar nu ştiu.

— Cel puțin tu şi Lilljequist aveți acum un avocat, spune Ragnhild.

— Lindhagen, da. E un avocat bun. Dar e suedez. O să trebuiască să ne ocupăm de proprietăți şi fonduri peste tot în lume, zice Ragnar, frecându-se la ochi. Zi de zi numai publicitate rău intenționată şi pur şi simplu simt cum îmi scapă totul printre degete. Pe instituții nu le interesează, şi pace! Nu vor să aibă nici o legătură cu nici una din chestiile astea. De ce n-or fi putând să vadă că Alfred a vrut să facă doar ceva bun?

— E nevoie de răbdare ca să-i faci să se schimbe, spune Ragnhild, uitându-se prin restaurant şi vorbind cu voce joasă. Uită-te la ce-ai făcut

deja. Ai făcut inventarul la San Remo şi la Paris. Ai retras toate titlurile lui Alfred de la bănci şi sunt toate în siguranţă la Comptoire National. Ludvig şi Hjalmar nu pot ajunge la ele acolo. Te-ai întâlnit cu preşedintele Nielsen în Storting…

— Da, dar nu vine tocmai la ţanc, zice Ragnar, faptul că singurul guvern care vrea cu adevărat să decerneze un premiu este cel căruia îi revine premiul pentru pace?

Reuşeşte să dea la iveală un zâmbet.

— Şi norvegienii abia aşteaptă să se despartă de Suedia.

— Sunt sigură c-o să facă şi treaba asta pe cale paşnică, spune Ragnhild.

— Fără îndoială o să vrei să divorţezi de mine dacă chestia asta mai ţine mult.

— Cred că pot rezista, zice ea. Sunt norvegiancă, nu-i aşa? Şi treaba asta nu mă face să fiu militantă pentru pace?

— Poate că da, dar eu nu sunt militant pentru pace. Sunt doar chimist şi-ar cam trebui să plec. Lilljequist voia să începem astăzi devreme. Trebuie să se-ntoarcă mâine la Bengtsfors, aşa că iar o să rămân de unul singur. Încercăm să găsim o cale să-l convingem pe regele Oscar. Trebuie să facem ceva ca să întoarcem campania asta de presă în favoarea noastră. Ne sufocă.

— O să găsiţi voi o cale, spune Ragnhild, sorbindu-şi ceaiul.

O sărută pe obraz, îşi ia servieta şi-şi trage haina pe el.

Vântul la Stockholm e o fiară neîmblânzită. Poate să fie martie, dar aerul e rece şi te pătrunde până în adâncul sufletului ca o sabie ascuţită. Ragnar îşi ridică gulerul şi lasă capul în jos. Merge pe Drottninggatan gheboşat ca să ţină piept rafalelor, căci şfichiurile tăioase ale vântului îi umplu obrajii de băşici. Merge greu, înfrânt, spre port, unde aerul e şi mai rece. Îi biciuie faţa şi el îşi bagă nasul în palton. Vântul rece se mai domoleşte doar pe Jakobsgatan, unde el şi Lilljequist şi-au făcut un birou.

Se aruncă în uşă şi se năpusteşte pe scări în sus, ajungând în hol ca un evadat.

— Lilljequist? strigă el, frecându-şi mănuşile una de alta şi suflându-şi în palme.

— Aici sunt!

Se duce în direcţia din care a auzit vocea şi-şi găseşte colegul la un birou

în camera din spate.

— Afară parc-a venit era glaciară, zice Ragnar.

Rudolf Lilljequist îşi ridică privirea din hârţoage. Chelia îi străluceşte ca o lună plină şi ochii lui mari şi rotunzi îl studiază pe Ragnar.

— Poate să vină, în ce ne priveşte, zice el. Lindhagen e-aici. În cealaltă cameră. L-am rugat să scrie un articol pentru *Aftonbladet*, ceva care să convingă publicul. Ca executori, trebuie fără discuţie să ne apărăm drepturile de a duce la îndeplinire ce e scris în testamentul ăsta.

— Bine, spune Ragnar. O să mă duc să vorbesc cu el.

Îl găseşte pe Carl Lindhagen în biroul de pe partea cealaltă a holului.

— Sohlman, zice el, ridicându-şi privirea de pe hârtiile din faţa lui.

Expresia nu i se schimbă. Nu i se schimbă niciodată. Totdeauna arată la fel. Frunte înaltă şi palidă, păr pieptănat într-o parte, mustaţă neagră ca un V pus cu susu-n jos, vârful unui triunghi ce îi ascunde buzele, şi glasul lui e un mormăit permanent. Lindhagen e un om înnebunitor de serios, e socialist, pacifist şi un susţinător fervent al ideilor lui Alfred.

— Scrieţi un articol? întreabă Ragnar.

— Exact. Presa e cel mai periculos duşman al dumneavoastră în acest moment. Trebuie să aveţi pe cineva care să vă susţină acolo. Nu poate fi vorba să rămâneţi pur şi simplu pasivi.

— Ce o să spuneţi?

Lindhagen trage aer pe nas, scoate o batistă şi se şterge.

— Singurii care au dreptul să se plângă de risipirea unei averi sunt cei care au ajutat la crearea ei. În cazul de faţă nu e nimeni care să reprezinte acea persoană, în afară de dumneavoastră şi Lilljequist. Publicul trebuie informat despre importantul serviciu pe care îl face Nobel pentru ţară. Cea mai mare parte din bani i-a făcut în străinătate, dar prin premii îi aduce înapoi în Suedia. Şi în ce priveşte caracterul internaţional al fondului propus, cu siguranţă va contribui la o mai bună înţelegere între naţiuni. Pe urmă sunt membrii familiei, a căror lăcomie nu cunoaşte margini şi care trebuie abordaţi prin presă. Nu e o ceată amărâtă de cerşetori care riscă să moară de foame pe stradă. Au moştenit deja o avere mare, care e numai a lor, datorită imperiului petrolier al tatălui lor. Publicul larg trebuie să înţeleagă treaba asta. Familia suedeză Nobel construieşte castele pe nisip.

— Perfect, zice Ragnar, dar să nu fiţi prea agresiv. Noi căutăm să ajungem la o înţelegere amiabilă cu rudele, nu la vreun proces interminabil şi îndârjit.

— Lucrul cel mai important acum e să îndreptăm opinia publică în direcţia bună, spune Lindhagen. Lucrurile trebuie privite dintr-o perspectivă corectă. Cuvintele noastre au putere.

— Vă rog să nu uitaţi că mai trebuie să-l convingem pe rege şi instituţiile care decernează premiile. Şi treaba asta n-o s-o facă o campanie de presă care vrea să plătească cu aceeaşi monedă, zice Ragnar.

— Ascultaţi la mine, domnule Sohlman, cazul acesta e complex, sunt multe părţi implicate, multe politici şi multe legi la care trebuie să te supui. E delicat. Aşa ceva nu s-a mai făcut până acum. Dar deja e un război în presă, unul pe care-l pierdeţi. Trebuie să faceţi ceva, nu să staţi şi să vă uitaţi. Trebuie să luptaţi.

Ragnar îl lasă pe Lindhagen să scrie mai departe şi se duce în biroul pe care-l ocupă în partea din faţă a clădirii. Închide uşa. Camera e îngheţată. Aprinde focul. Stinge chibritul şi inhalează mirosul de fosfor care arde. Mai aprinde un chibrit şi-l stinge, doar ca să simtă mirosul de laborator. E disperat să se-ntoarcă la experienţele lui, la munca pe care o supraveghează la Bofors. Ca om de ştiinţă, are mai multe şanse să creeze ceva folositor în numele lui Alfred. Ca executor, nu obţine nimic.

Se duce la birou, tremurând în aerul rece, se bate peste braţe. E o scrisoare de la Emanuel, la care trebuie să răspundă, şi alte scrisori care trebuie scrise. Trebuie apelat la Carl David af Wirsén, preşedintele Academiei Suedeze. E singurul susţinător al donaţiei lui Nobel şi singura speranţă pe care o are Ragnar de a-i convinge pe membrii academiei că sunt capabili să aprecieze producţia literară anuală a lumii întregi. Dacă ar putea face el asta, s-ar putea ca şi ei să câştige acordul regelui şi să schimbe atitudinea celorlalte instituţii implicate.

Trebuie să scrie cuvinte. Cuvinte care o să convingă, şi o să demonstreze, şi o să dea asigurări, şi o să aducă satisfacţie. Cuvinte şi litere. Ragnar e aşa de sătul de ele. Tare-ar vrea să aibă eprubete, şi recipiente, şi compuşi, şi elemente în faţa lui. Ridică tocul de pe birou, ia o foaie de hârtie şi priveşte în gol la soba din partea cealaltă a camerei.

Nu aude uşa şi e mirat când Lilljequist intră fără să bată la uşă, cu o telegramă în mână.

— Sohlman! zice el. Lasă totul baltă!

— Ce s-a-ntâmplat? întreabă Ragnar.

— Trebuie să te întorci la hotel imediat şi să-ți pregăteşti o valiză.

— De ce?

— Hristoase! Afurisita aia de familie! spune Lilljequist.

— Ce? exclamă Ragnar. Ce e?

— Ludvig şi Hjalmar sunt în drum spre Paris cu avocații lor. Pretind că au procură. Au de gând să încerce să retragă toate titlurile lui Alfred.

— Nu pot să retragă nimic, spune Ragnar, dând cu piciorul în scaun. Noi avem procură, prin Nordling.

— Poate că avocații lor mai cu moț ştiu ceva ce noi nu ştim. Trebuie să mergem, spune Lilljequist, alb la față. Dacă pun mâna pe banii ăia, s-a terminat.

Opt

Anna stă pe marginea patului. Pune cârpa pe fruntea lui Gretl când fetița doarme. Pieptul lui Gretl se ridică şi se lasă în jos aproape imperceptibil. Sofie se uită fix la fiica ei, slabă de-i numeri coastele, bolnavă şi palidă, şi la păpuşa mereu prezentă, Flansa, care stă în pat lângă ea.

— Aşa e de câteva săptămâni, spune Sofie. E prea mult. N-o să se facă bine de una singură.

— Ba o să se facă, zice Anna, ai răbdare. E puternică.

— Tare-aş vrea s-o pot duce la un tratament, spune Sofie, are nevoie de o cură, trebuie să fie în preajma unor doctori ca lumea. Medicamentul pe care l-am luat de la omul lui tata n-o ajută cu nimic. Starea ei nu s-a îmbunătățit deloc.

— De ce nu-ncerci să te odihneşti un pic? o întreabă Anna. Tu nici măcar nu dormi şi când eşti nedormită totul ți se pare mai rău decât e în realitate.

— Cum să mă odihnesc când ea e cum e? zice Sofie. Clipă de clipă, cât sunt trează, încerc să găsesc răspunsuri şi nu e de ajuns să stau aici şi să sper c-o să se facă bine, nu-i aşa?

Anna împătureşte cârpa şi o ia de braț pe sora ei.

— Vino-ncoace. O să-ți fac ceva să mănânci.

— Nu. N-am timp, spune Sofie. Plec.

— Unde?

— Mă duc înapoi să vorbesc cu Heydner. O să-l rog în genunchi dacă trebuie.

— Sofie, zice Anna, nu-ți face din nou una ca asta cu mâna ta. Heydner ți-a spus data trecută ce prevede testamentul. Nu s-a schimbat nimic. Nu mai sunt bani.

— Dar Alfred a vorbit cu Heydner. Ştiu c-a vorbit. Şi dacă Alfred ar fi acum aici, ar fi făcut ceva, spune Sofie cu glas schimbat când rosteşte

numele lui Alfred. A ținut la noi… la mine, nu-i aşa? N-ar fi lăsat să se întâmple una ca asta, nu m-ar fi lăsat să sufăr în halul ăsta, nu-i aşa?

— Nu, bineînțeles că ne-ar fi ajutat, spune Anna, dar acum nu e aici şi Heydner n-o să se lase înduplecat. Doar îl ştii cum e. Chiar când s-a dus tata la el, n-a putut să-l convingă.

— Dar trebuie să-ncerc. Uită-te la ea! zice Sofie, clipind nervos.

Are ochii uscați şi arşi. O dor toate oasele şi în capul ei e o amestecătură de întrebări şi probleme care nu şi-au găsit nici măcar o soluție parțială.

— Mă întorc mai târziu, spune ea, ducându-se spre uşă. Dacă vine Kapy, să nu-l laşi să intre. Şi-a luat lucrurile săptămâna trecută. N-are ce căuta aici.

Anna se duce după Sofie la uşă. Sofie îşi aranjează pălăria şi se uită în oglindă. O femeie străină şi jerpelită o priveşte fix.

— Să ai grijă de fetița mea, zice ea.

Străzile din Viena sunt amețitor de întinse, aşa de întinse, c-o şi sperie. Clădirile se profilează amenințătoare pe cer, dese şi dominatoare, fundături imense care blochează lumina şi o țin pe Sofie ca în carceră. Cercetează drumurile, căutând posibile rute de evacuare cu o senzație constantă de sufocare. Se ține aproape de ziduri, mergând cu paşi mici şi repezi.

E mult de mers până la biroul lui Heydner de pe Walfischgasse. Se uită tânjind la cupeurile care trec pe lângă ea şi-şi aduce aminte de trăsura frumoasă a lui Alfred, trasă de cai albi, şi de toată lumea care se uita la ei doi când se plimbau pe străzile din Baden. A fost atât de demult, ca un vis pe care nu-l mai poate atinge.

Intră în sala de aşteptare întunecoasă şi secretara se uită la ea cu reproş.

— E ocupat, zice femeia.

— O să intru la el, spune Sofie răstit. Dacă trebuie să aştept toată ziua şi toată noaptea, tot o să intru la el.

Se aşază pe un scaun cu cadru de oțel şi-şi desface haina, forțându-se să respire mai rar.

Secretara clatină din cap, dar nu încearcă să-i spună să plece. Îşi lasă ochii în jos şi continuă să scrie într-un caiet de programări.

Camera are tot farmecul unei celule de puşcărie. Ticăitul unui ceas marchează aşteptarea eternă. Bate ca o pedeapsă. Pereții soioşi, lumina

insuficientă, cenuşie, mohorâtă, care pătrunde prin geamul jivrat. Poți foarte bine să înnebuneşti aici. Are ca scop să creeze imboldul de a o lua la fugă. Sofie se gândeşte la asta. Dar gândul îndreptat spre Gretl, care e bolnavă, o ține lipită de scaun.

După un timp se obişnuieşte cu tic-tacul ceasului şi se concentrează pe pereți, ascultând cu atenție şi încercând să audă ce se spune în partea cealaltă. Dar nu se aude nici un sunet, nici un murmur, nici un bubuit şi nici o hărmălaie şi nu se simte nici o urmă de acțiune.

Pierzându-şi răbdarea, Sofie sare-n picioare.

— De fapt, are pe cineva la el în clipa asta?

Secretara tresare.

— E cineva la el?

— E un om foarte ocupat.

— E singur, nu-i aşa? întreabă Sofie, pornind cu paşi mari spre uşă.

— *Frau* Kapivar, veniți înapoi! spune secretara alarmată. Domnul Heydner nu poate fi deranjat.

Sofie n-o ia în seamă. Merge grăbită pe coridorul care duce la biroul lui Heydner şi intră fără să bată la uşă.

El stă la birou, cu nasul într-o carte.

— *Herr* Heydner, zice Sofie, trebuie să vorbesc cu dumneavoastră imediat.

Se uită în sus la ea şi îi cad umerii.

— Am vorbit deja, spune Heydner.

— Dacă încă sunteți tutorele meu legal, aşa cum țineți s-o tot spuneți, am dreptul să vin aici ori de câte ori doresc.

Secretara lui Heydner vine c-o falcă-n cer şi cu una-n pământ.

— Scuzați-mă, domnule, n-a vrut s-asculte.

— O s-o primesc, spune el, dând cu palmele în birou, deşi nu ştiu ce-am avea de discutat.

Sofie se aşază pe un scaun.

— Fiica mea e foarte bolnavă, zice ea, are nevoie de tratament.

Toate unghiurile feței lui Heydner se ascut. Fălcile i se încleştează şi oasele îi ies în afară.

— Am discutat problema asta cu tatăl dumneavoastră.

— Şi acum o discutaţi cu mine.

— V-am spus ce prevede testamentul lui *Herr* Nobel, spune el, întorcându-se să ia un dosar de pe un raft din spatele lui. Vă veți primi alocația în fiecare lună, în exact acelaşi cuantum ca înainte.

Îi înmânează lui Sofie două documente.

— Uitaţi-vă aici, zice el, puteţi să-l citiţi şi singură.

Sofie se uită la hârtii. Una este o scrisoare şi cealaltă este o copie cu prevederile testamentului lui Alfred. Îşi găseşte numele şi se uită neajutorată la cuvinte: „*Frau* Kapy von Kapivar, a cărei adresă este cunoscută de Anglo-Österreichische Bank din Viena, este îndrituită prin prezentul act să primească o rentă anuală de opt mii patru sute de florini, care îi este plătită de banca sus-menționată, şi în acest scop am depus la această bancă suma de o sută cincizeci de mii de florini în obligaţiuni de stat maghiare“.

— Nu se schimbă nimic, spune Heydner. Voi continua să vă plătesc alocația lunară ca înainte.

— Dar Gretl are nevoie de tratament acum, zice Sofie, sunt mult mai mulți bani în bancă. Nu-i puteți accesa? Să scoateți mai mult în avans?

— Nu, spune Heydner cu desconsiderare. Exact acest fel de gândire v-a adus în această situație grea. Alocația dumneavoastră a crescut deja la 700 de florini pe lună. Şi aceasta este suma pe care pot să v-o plătesc în mod legal.

— Dar Alfred a venit la dumneavoastră, zice ea, înainte de a se întoarce în Italia. V-a rugat să instituiți un fond, pentru fiica mea.

— Nu-mi aduc aminte de o asemenea întâlnire, spune Heydner.

— Să nu-mi spuneți minciuni, zice ea.

— Nu am nici o dovadă documentată ca să susțină pretenția dumneavoastră, spune Heydner în derâdere. Dumneavoastră aveți?

Sofie e puțin încurcată.

— Toată viața Alfred a fost trădat de oameni necinstiți ca dumneavoastră, zice ea cu dispreț. Dac-ar fi aici acum, v-ar fi dat dispoziție să-mi plătiți. Punea bani deoparte ca s-o ajute pe Gretl, ştiu că punea. A spus c-o să vă dea dispoziții clare ca să instituiți un fond pentru ea.

— N-am primit asemenea dispoziții şi nu se pot face speculații despre ce ar fi făcut sau ce n-ar fi făcut *Herr* Nobel cu banii lui. Am obligația să

supraveghez plăţile către dumneavoastră, care se ridică la 700 de florini pe lună. Nu mai mult.

— Arată ca şi cum ar fi tuse convulsivă, dar ar putea să fie tuberculoză, zice Sofie cu disperare. Fetiţei nu-i e mai bine. Stă în pat toată ziua, tuşeşte, are febră mare, nu poate să vorbească sau să se joace ori măcar să mă ia de gât.

Heydner o priveşte fix, fără să fie impresionat câtuşi de puţin.

— Trebuie să fie tratată de doctori cu experienţă. Aveţi idee cât costă tratamentele? Mii de florini.

— Veţi primi 700 de florini pe lună, spune Heydner.

— Dar n-ajunge, strigă Sofie, fluturând hârtiile către el. N-ajunge ca să-i salvez viaţa!

— Atunci va trebui să găsiţi o alternativă ca să strângeţi fondurile necesare, zice Heydner. Puteţi păstra hârtiile acelea. Luaţi-le acasă şi dacă, în viitor, veţi avea vreo îndoială privitor la cuantumul indemnizaţiei dumneavoastră lunare, puteţi să le folosiţi ca să vă aducă aminte. Se pare că uitaţi aşa de des.

— Daţi-mi un avans, spune Sofie.

— Nu pot, clatină el din cap.

— Vă rog, zice Sofie cu un glas tăios ca lama de cuţit. Am făcut tot ce-am putut. Am renunţat la servitoare fiindcă a trebuit să cumpăr medicamente. Tatăl lui Gretl refuză să contribuie din punct de vedere financiar. Alfred e tot ce mi-a rămas. Trebuie să m-ajutaţi!

Heydner se ridică şi arată cu mâna spre uşă.

— Alfred nu mai e aici, *Frau* von Kapivar. Tot ce aveţi de la el este generoasa alocaţie lunară, pe care v-a lăsat-o prin testament. Acum, sunt foarte ocupat astăzi.

E detestabil. Un om făcut doar din ţepuşe şi oase, fără carne sau inimă.

— Dacă fiica mea moare, spune Sofie, strângând tare hârtiile în mână, o să fie din cauza dumneavoastră. O să vă mustre conştiinţa, dacă aveţi aşa ceva.

Pleacă fugind din birou. O ia în jos pe coridorul mohorât şi ajunge din nou în stradă. Continuă să fugă, fără să se uite pe unde merge. Afară, afară şi departe de puşcăria asta a oprimării. Palatele mari şi albe, statuile,

cupolele, coloanele, turnurile şi figurinele, întreaga Vienă o apasă şi o strânge de gât cu mâinile ei regeşti uriaşe. Nu se opreşte până când nu ajunge la o fântână unde apa îşi trimite stropii fini în sus, în aer, şi picăturile mici o stropesc uşor pe piele. E într-un parc, înconjurată de copaci. Jeturi de apă țâşnesc din fântâna cea mare din mijlocul unui lac cu apă limpede. Țâşnitori care aruncă apa în stropi mult mai fini, făcând nişte cupe ca de cristal, sunt aranjate pe pietre în jurul țâşnitorii din centru şi sute de arcuri de apă îşi trimit de pe margini stropii delicaţi spre lac.

Sofie stă pe o bancă şi lasă sunetul apei s-o învăluie.

Se uită la documentele pe care le ține în mână.

Mai întâi reciteşte conținutul testamentului lui Alfred. Se uită în treacăt peste nume. Cele mai multe îi sunt familiare. Nepoatele şi nepoții lui Alfred, Emanuel Nobel. Se opreşte şi-i vine în minte draga ei Bella şi noaptea când i-a adus-o Emanuel pe o ploaie torențială. *Madame* Gaucher, Georges Fehrenbach. Toate sunt nume ce vin din alt timp.

Şi apoi ajunge la explicația pentru premiile lui Alfred. El a ascultat-o. Şi-a deschis inima. Şi-a dat imensa lui avere ca să-i ajute pe alții care doreau cu ardoare să-şi vadă visurile împlinite. Un premiu pentru chimie, un premiu pentru fizică, un premiu pentru literatură, chiar şi un premiu pentru pace. Nu o armă distrugătoare care să umple de spaimă inimile oamenilor, ci sute de mii, se spune că o să fie probabil chiar milioane de coroane suedeze, ca să creeze ocazii favorabile, ca să acționeze precum cineva care face totul posibil şi ca să-i recompenseze pe militanții pentru pace din lumea întreagă. Aşa ceva nu s-a făcut niciodată până acum. Lumea întreagă n-a văzut niciodată o activitate mai filantropică.

Şi totuşi, punerea în aplicare a prevederilor din testamentul lui Alfred e încă nesigură şi intenţiile îi sunt înţelese greşit. Sofie a citit ziarele. Un titlu sună aşa: „Regele Suediei la întrecere cu regele dinamitei“. Regele spune că testamentul e lipsit de patriotism, oamenii spun că averea ar trebui folosită de toată lumea şi instituțiile selectate pentru a decerna premiile nu vor să fie implicate în aşa ceva. E dureros să crezi că nimeni nu se poate bucura de generozitatea lui Alfred. Ce bine o să poată el să facă pentru întreaga lume dacă averea lui imensă nu poate fi folosită în scopul pe care l-a fixat el?

Se uită la cealaltă bucată de hârtie pe care o are în mână. Nu e scris mult

pe ea. E doar o scrisoare de însoţire şi atâta tot. Câteva rânduri de la un domn din Suedia, Ragnar Sohlman. Îşi aduce aminte de numele lui. E tânărul chimist pe care îl angajase Alfred mai întâi la San Remo şi apoi la Bofors.

„Vă trimit alăturat conţinutul testamentului lui *Herr* Nobel. Veţi găsi aici amănunte clare referitoare la dorinţele lui în legătură cu *Frau* Kapy von Kapivar.“ Scrisoarea repetă ce e scris în testament, pe urmă Sohlman încheie spunând: „Dacă aveţi nevoie de mai mult ajutor, vă rog să nu ezitaţi să luaţi legătura cu mine.“

Ragnar Sohlman. Sofie îşi fixează privirea pe nume. Se uită la adresă. E undeva în Stockholm: Jakobsgatan.

Se uită la fântânile frumoase şi se gândeşte la premiile lui Alfred. Cristalul nestatornic dansează în lumină şi sunetul mângâietor al apei care curge îi linişteşte spiritul şi-i pune ordine în gânduri. Se orientează şi zâmbeşte ca pentru ea când îşi dă seama că se află în mijloc, la Schwarzenbergplatz, unde soţia magnatului de la căile ferate locuia într-un apartament splendid şi unde perdelele atârnau ca hainele unor uriaşi. Totul e în jurul ei acum, când stă aici, lângă fântână, şi se uită cum sclipeşte apa: cristale, diamante.

Picături mici de diamant. Premii.

Îşi aduce aminte de premiile ei, daruri pe care i le făcea Alfred. Împătureşte scrisoarea şi-şi bagă hârtiile sub braţ. La marginea fântânii ia apă în pumni şi se stropeşte pe faţă cu picături mici şi reci de diamant, lăsând apa să-i curgă pe ceafă şi pe guler. Se atinge uşor pe obraji, pe pleoape, pe frunte, pe buze. Apoi aude glasul lui aşa de clar de parcă Alfred ar fi stat lângă ea: „Când vrei să faci ceva, mai ales când vrei foarte mult, poţi să-ţi dai seama că ai deja tot ce îţi trebuie“. Îşi întoarce faţa de la fântână şi se porneşte să facă drumul lung înapoi, spre Ebendorferstrasse.

Nouă

Stau la Hôtel d’Albe, pe Champs Élysées.Telegramele pline de panică de la Gustaf Nordling, consulul general al Suediei, i-au adus aici. Ludvig şi Hjalmar au sosit la Paris, înarmaţi cu avocaţi, ca să acţioneze împotriva executorilor şi să redobândească banii unchiului lor.

Ragnar şi Lilljequist sunt în picioare din zori. Trebuie să se mişte repede cât e încă devreme şi să ajungă la bancă imediat ce se deschide.

— Ai documentele de asigurare? întreabă Ragnar în timp ce coboară în hol.

— În valiză. Am verificat de o mie de ori, spune Lilljequist.

— Cu vizitiul cum stă treaba? întreabă Ragnar. I s-a spus ce facem?

— Édouard Caron. Nu suflă o vorbă.

Trec pe lângă portar şi dau cu nasul de dimineaţa minunată de la Paris. Soarele străluceşte deja şi-i localizează ca un proiector. Ragnar blestemă. Tare-ar vrea să fie întunecat şi mohorât afară, oricum, dar să iasă cât mai puţin în evidenţă. Sare în cupeul care aşteaptă şi Lilljequist îi aruncă valiza. Vizitiul îşi duce mâna la pălărie când îi vede. Caii nechează şi-şi hârjâie potcoavele de parcă s-ar pregăti pentru o cursă.

— Suntem gata, strigă Lilljequist, aruncându-se pe banchetă. Cât poţi de repede, băiete!

Pornesc în pas normal, huruind pe Champs Élyseés, care e aşa de gol la ora asta, încât zgomotul făcut de roţile ce ating pietrele are ecou. Vizitiul îşi mână caii cu vioiciune, dar nu foarte repede, fără a-i face să meargă în galop, ceea ce n-ar face decât să trezească bănuieli.

— O să punem totul în valiză, spune Ragnar, apoi o ducem la biroul lui Nordling de la consulat. Putem să facem pachetele acolo. Am omul meu la gară, Pierre. Mă aşteaptă la Expédition de Finance.

— Doamne sfinte, zice Lilljequist. Dacă află rudele de treaba asta, o să

ne-aresteze.

— N-au cum să ştie, spune Ragnar. Numai în felul ăsta putem face ce trebuie. E perfect legal, Nordling are procură. Ei o să-ncerce să nu ţină cont de asta, dar atâta timp cât îl avem pe Nordling de partea noastră, nu se cheamă că furăm banii.

— Se pare totuşi că asta facem, zice Lilljequist.

Trec repede pe lângă Jardin des Tuileries şi pe urmă se strecoară pe străzile mai înguste până ajung pe Rue Bergère, unde banca îşi deschide porţile. Faţada care-ţi taie respiraţia se profilează ameninţătoare deasupra lor. Statuia enormă înfăţişând Prudenţa şi medalioanele de mozaic ale celor cinci continente îi judecă înainte chiar de a fi început. Personalul de pază trage înapoi porţile de fier. Văd trăsura care se opreşte şi-i urmăresc cu privirea pe Ragnar şi pe Lilljequist intrând cu valiza.

— *Bonjour*, zice Ragnar zâmbind şi ridicându-şi pălăria.

Paznicul le face semn să intre.

— *Bonjour, Messieurs.*

Se duc spre camera mare unde au depozitat titlurile lui Alfred în săptămânile care au urmat după moartea lui. Îşi prezintă documentele la ghişeu şi funcţionarul descuie camera de valori.

— O să găsiţi totul acolo, spune el, exact cum le-aţi lăsat.

Ragnar deschide uşa şi întinde mâna după cutiile din seif.

Amândoi le pun jos una câte una şi cu mare grijă trec conţinutul lor în valiză: maldăre de hârtii, certificate, plicuri, bani. Lilljequist le bagă pe toate în valiză. Valiza se umflă şi el trebuie să se aşeze în genunchi pe ea ca s-o închidă ca lumea.

— Asta-i tot? întreabă el.

— Da. Să mergem, spune Ragnar, grăbindu-se să iasă. Nu putem să pierdem nici o clipă. Nordling ne aşteaptă.

Ridică valiza s-o pună în trăsură şi o aşază între ei doi pe banchetă.

— Dă-i drumu’! zbiară Lilljequist.

Caron pocneşte din bici.

Se îndreaptă spre Sena şi pe urmă spre consulatul suedez.

Ragnar bagă mâna în buzunar.

Scoate un pistol.

— Ce dracu’? zice Lilljequist. De unde l-ai luat?

— L-am primit de la fostul meu şef, Carl Delwick, spune Ragnar, ţinând un Remington deasupra valizei.

— Pentru ce ţi l-a dat? Ştiam că eşti chimist. M-am înşelat cumva?

— Am stat la Chicago, zice Ragnar zâmbind, şi dacă pot să supravieţuiesc pe străzile din Chicago, pot să supravieţuiesc şi la Paris.

— Crezi c-o s-avem nevoie de el? întreabă Lilljequist.

Ragnar cutreieră străzile. A fost avertizat. Hoţii din oraşul ăsta sunt deştepţi, nu-şi dau aere, arată ca nişte domni. Asalturile sunt ceva obişnuit. Hoţii fie atacă trăsura direct, fie aranjează dinainte o ciocnire cu un alt vehicul, făcând cupeul să se răstoarne şi călătorii ca şi tot ce e în el să se împrăştie pe drum. Dacă răstoarnă trăsura asta şi dispar cu valiza, o să fie nu numai bani în joc.

— Nu risc, spune el, ţinând pistolul strâns în mână.

Merg mai departe cu valiza între ei. Parisul se trezeşte. Grilajele se dau la o parte, copertinele se desfac, căruţele încărcate se opresc la marginea drumului şi negustorii le ies în cale. La Les Halles se pun tarabe şi femeile vin cu coşurile şi aşază fructele şi legumele în rânduri. Apar băieţi pe biciclete cu genţi pline cu ziare şi măturători care curăţă gunoiul şi mizeria rămasă de ziua dinainte.

În cele din urmă ajung la consulatul suedez, unde îi întâmpină un Nordling neliniştit şi-i duce într-o încăpere de la etajul doi. Gustaf Nordling este bine supraponderal şi respiră greu când urcă scările. Nu poate să vorbească şi sudoarea i se adună pe frunte. Când ajung în capul scării, se şterge pe faţă cu o batistă şi închide uşa.

— Măi, băieţi, voi o să mă omorâţi pe mine, zice el. Nu suport încordarea asta. Haideţi atunci să terminăm cât se poate de repede. Puteţi folosi camera asta ca să vă aranjaţi toate hârtiile. Pe rafturile de-acolo găsiţi bandă pentru lipit, foarfece, sfoară, hârtie de împachetat, tot ce-aveţi nevoie. Sohlman, aseară a sosit o telegramă pentru tine. Câţi oameni ştiu că eşti aici?

— Nici unul. Doar soţia mea.

— Foarte bine. Să nu te-apuci să spui la toată lumea, zice el, dându-i plicul lui Ragnar. Cu cât terminăm mai repede cu toată treaba asta, cu atât mai bine. O las în seama voastră.

Iese din cameră şi, în locul unde a stat el, rămâne un miros greu de sudoare şi trabuc.

Lilljequist trage valiza în mijlocul camerei şi Ragnar deschide telegrama.

O citeşte. Zâmbeşte.

— Ce? întreabă Lilljequist. S-a răzgândit brusc regele?

— Nu.

Telegrama e de la Ragnhild: „L-am rugat pe un avocat, care e prieten cu tata, să se uite la cazul ăsta. Este un paragraf în legislaţia franceză: «Casa unui om e locul unde are caii». Poate Lindhagen să dovedească faptul că Nobel avea grajduri la Björkborn? Dacă da, testamentul poate fi legalizat la Karlskoga.“

— Trebuie să-i telegrafiem lui Lindhagen, imediat, spune Ragnar. Alfred ţinea trei armăsari Orlov la Björkborn.

— Şi? face Lilljequist, ridicând din umeri.

— S-ar putea dovedi că avea domiciliul în Suedia, nu la Paris, şi să-i convingă pe avocaţii francezi.

— Cum?

— Nu-s sigur cum, zice Ragnar, dar Lindhagen trebuie să ştie de treaba asta.

— Banii întâi, pe urmă telegrama, spune Lilljequist, deschizând valiza.

Se apucă amândoi de treabă, aranjând hârtiile lui Alfred în teancuri separate. Toate acţiunile şi obligaţiunile considerate ca fiind convertibile sunt puse în pachete care vor fi trimise la biroul din Londra al Union Bank of Scotland. Obligaţiunile şi alte tipuri de titluri merg la Enskilda Bank din Stockholm. Ca să fie asigurat, nici un pachet nu trebuie să depăşească valoarea de 20 000 de franci. Numără, calculează, verifică şi împachetează, luând la mână, tăcuţi şi concentraţi, conţinutul valizei. Când totul este împachetat şi pus la punct, cei doi duc pachetele din nou în valiză şi umplu alte două serviete cu pachete mai mici, învelite în hârtie de culoare închisă.

Când totul e gata, îşi iau hainele şi pălăriile. Ragnar verifică dacă are revolverul în buzunar şi se uită la Lilljequist.

— Gata?

— Să mergem.

Dau să plece, dar când Ragnar întinde mâna spre clanţă, Nordling dă

năvală gâfâind. Curge apa pe el şi pieptul îi palpită vizibil.

— Avem o problemă, zice el cu glas hârjâit.

— Ce e? întreabă Ragnar.

— Au venit! Sunt aici!

— Cine? Cine a venit?

— Familia Nobel.

— Aici, la consulat?

— Da! Acum! Sunt jos! Şi-au adus avocaţii. Încearcă să afle cum e cu valabilitatea procurii pe care o are consulatul. Vor să ştie unde sunt titlurile lui Nobel la Paris şi pretind că au dreptul să ştie în calitate de beneficiari. Nu le pot spune că sunteţi aici, nu-i aşa? Dacă află ce faceţi, o să fim blocaţi.

— Nu e ilegal, zice Ragnar. Tu ai procura şi tot ce ai făcut este perfect legal. Încearcă să ne sperie, dar noi trebuie să-i apărăm interesele lui Alfred. N-o să ne-nfrângă.

— Nu i-aţi văzut pe avocaţii lor, spune Nordling, foindu-se şi frângându-şi mâinile. O să trebuiască să daţi ochii cu el, să le spuneţi adevărul, să le spuneţi cum stă treaba cu banii.

— Nu înainte de a-i scoate din ţară, spune Ragnar. Dacă o să-ntârziem chiar şi foarte puţin, o să le fie de ajuns ca să alerteze autorităţile fiscale şi, ţinând cont de faptul că problema reşedinţei permanente a lui Alfred nu e încă rezolvată, guvernul francez o să se repeadă.

— Uite ce e, zice Lilljequist. Hai să ieşim şi să ducem totul la gară. Pe urmă o să venim înapoi, o să dăm ochii cu rudele şi-o să le spunem ce s-a-ntâmplat.

Nordling îşi plimbă limba înăuntrul obrajilor.

— Foarte bine, dar, dacă mă lăsaţi de izbelişte, o să le spun totul.

— Nu-ţi face probleme. Venim înapoi, spune Ragnar. Ţine-i de vorbă până ajungem noi aici.

O pornesc în goană pe scări în jos, ies ca o furtună în stradă şi înghesuie valiza şi servietele în trăsură. Ragnar îşi ţine echilibrul şi se aşază pe banchetă, cu pistolul în mână, în vreme ce se îndreaptă spre Gare du Nord, traversând oraşul.

Străzile sunt aglomerate acum şi ei înaintează cu greu. Fiecare stradă

prezintă pericolul unei posibile ambuscade. Ochii celor doi cercetează aleile, trotuarele, pieţele, celelalte trăsuri ca să vadă dacă nu e vreun pericol.

Când ajung ei la gară, găsesc acolo un furnicar de călători. Édouard Caron merge cu trăsura cât poate de aproape de intrarea principală. Fără să se gândească, fără să vorbească, Ragnar şi Lilljequist înşfacă valiza şi servietele şi o iau la fugă. Aleargă din ce în ce mai repede prin mulţime ca să intre în gara copleşită de bubuituri ca de tunet. Tavanul ei imens şi arcuit amplifică zgomotul: şuieratul locomotivelor, fumul care erupe şi învăluie totul în cale, fluierăturile şefilor de tren şi năvala pasagerilor. Ragnar ţine valiza într-o mână, iar cu cealaltă strânge cu putere pistolul din buzunarul de la palton.

Sala de la plecări nu se mai termină. Se feresc să nu se-mpiedice de cufere, bagaje, hamali, cărucioare şi valuri de oameni ca să ajungă la oficiul poştal. Fiecare om e o ameninţare. De câteva ori Ragnar pregăteşte pistolul, bănuind pe oricine care se uită doar la valiză şi la servietе.

— Aici, strigă Lilljequist. Vezi firma? Expédition de Finance?

Ragnar se zbate să înainteze mai repede şi se izbeşte de birou, dându-se pe gheaţă şi speriindu-l pe tânărul funcţionar care stătea la ghişeu.

— Îl caut pe Pierre Lefèvre, îi dă el drumul gâfâind.

Un bărbat scund, cu ochelari cu rame subţiri, apare din camera din spate.

— Domnul Sohlman? zice el în englezeşte.

— Da, spune Ragnar, şi dumnealui e colegul meu, domnul Lilljequist.

— Poftiţi, domnilor.

Îi duce în magazie, unde cei doi ridică valizele şi servietele şi le pun pe o masă.

Lilljequist deschide bagajele şi începe să pună pachetele în două grămezi diferite.

— Jumătate merg la Londra şi jumătate, la Stockholm, spune Ragnar.

— Da, zice Lefèvre, şi pot să văd documentele de asigurare?

— Bineînţeles.

Ragnar îi întinde documentele şi Lefèvre dă din cap mulţumit.

Ragnar se uită la ceas. Se crispează. Îşi caută pistolul în buzunar.

În minutele de agonie care urmează, iau toate măsurile ca pachetele să fie ştampilate şi puse în ordine şi-l urmăresc pe Lefèvre, care le pune în locuri

de păstrare sigure.

— Aşa, domnilor, spune el, o să plece din ţară în după-amiaza asta.

— Bine, zice Ragnar, întorcându-se spre Lefèvre. Putem trimite o telegramă de aici, Pierre?

— Bineînțeles.

Ragnar scrie repede un mesaj pentru Lindhagen: „Legislația franceză. Casa unui om e locul unde are caii. Verificaţi.“

Se reped afară ca să-l găsească pe Caron şi, cu un sentiment amestecat de uşurare şi teamă, se întorc la consulat ca să se confrunte cu Hjalmar şi Ludvig.

Nordling se plimbă în sus şi în jos prin hol.

— Le-am oferit masa de prânz, spune el. Nu credeam c-o să vă mai văd pe voi doi.

— Acum suntem aici. Ei unde sunt? întreabă Ragnar.

— Avocaţii au plecat, zice Nordling. Cei doi fraţi sunt în salon. Pe aici.

Se duc amândoi după Nordling într-un salon unde domnii pot fuma, la parter.

— Aici, spune el.

Ragnar îl vede pe Ludvig ridicându-se de pe scaun. Îl străpunge pe Ragnar cu privirea.

— Ragnar, spune Ludvig, cred că e timpul să avem o discuţie, nu crezi?

— Bineînțeles, Ludvig. Mă bucur să te revăd. Bună, Hjalmar, zice Ragnar afabil. Fă cunoştinţă cu colegul meu, celălalt executor, Rudolf Lilljequist.

Hjalmar nici nu prea vorbeşte cu ei când ce doi se aşază pe scaune.

Un valet aduce pahare cu apă.

Ragnar îşi scoate haina, având grijă să-şi ascundă pistolul în buzunar.

— Ne-aţi furat moştenirea familiei, spune Hjalmar.

— Tot ce facem este să ducem la îndeplinire dorințele exprese ale unchiului vostru, zice Ragnar, şi eu unul nu pot trăda încrederea pe care mi-a acordat-o.

— Sunt erori grosolane în testament, spune Hjalmar. Noi suntem familia lui şi, ca atare, ar trebui să avem dreptul la banii pe care i-a lăsat. Sunt de drept ai noştri.

— Aţi văzut şi voi testamentul, zice Ragnar. Principalul beneficiar este fondul pe care unchiul vostru vrea să-l folosească pentru decernarea premiilor.

— Fondul nu există, spune Ludvig.

— Suntem pe cale de a-l crea, zice Lilljequist. Se înfiinţează o fundaţie la Stockholm ca un mijloc de a primi banii lăsaţi prin testament.

— Nu aveţi nici un drept să luaţi bani atâta timp cât nu s-a stabilit încă ţara de reşedinţă permanentă a unchiului nostru, zice Hjalmar.

— Mai mult ca sigur va fi Suedia, spune Ragnar.

— Chestia asta nu e decât pură închipuire. Ştim cu toţii că reşedinţa unchiului nostru a fost aici, la Paris, pe Avenue Malakoff. A stat aici 17 ani şi a avut o casă şi personal angajat aici. A mai stat şi la San Remo, în Italia, dar la Bofors n-a stat niciodată.

— Ba da, a stat, zice Ragnar, şi poate fi dovedit legal. Autorităţile franceze nu au nici o pretenţie la moştenirea lui Nobel. Tribunalul care legalizează testamentul va fi la Karlskoga, în Suedia.

— De ce ne tot pui bețe-n roate? întreabă Ludvig, cu flăcări ţâşnindu-i din ochii negri.

— Stai, măi, Ludvig, ne cunoaştem de-atâta vreme, spune Ragnar. Pur şi simplu încerc să duc la îndeplinire dorinţele unchiului tău şi-ar fi o trădare din partea mea dacă nu aş face tot ce-mi stă în puteri. Lilljequist şi cu mine n-avem nimic de câştigat din chestia asta. Pur şi simplu am fost numiţi să avem grijă de interesele altora potrivit prevederilor testamentului şi să luăm măsurile necesare pentru ca premiile să fie acordate aşa cum a intenţionat unchiul tău.

— Şi cu ceilalţi membri ai familiei Nobel cum rămâne? întreabă Ludvig. Pentru ei nu eşti trădător?

— Nu, spune Ragnar. Sunt doar un tampon între diferite partide de aici. Vărul vostru Emanuel a promis c-o să rămânem prieteni chiar dacă poate o să avem păreri diferite în probleme oficiale. Nu poţi şi tu face aşa?

— Să cred că n-ai fi ajuns aici dacă nu eram eu? zice Ludvig exasperat. Numai eu sunt de vină pentru c-am adus una ca asta pe capul familiei mele.

— Ce vrei să spui? zice Ragnar.

— Eu sunt cel care te-a făcut cu slujba aia, spune Ludvig. Tare-aş vrea să

nu-i fi pomenit numele tău.

Ragnar se lasă pe spate în scaun şi ia o înghiţitură de apă.

— Fără discuţie, îţi mulţumesc pentru asta, zice el. Faptul c-am lucrat cu unchiul tău a fost o experienţă minunată. Dar nu cred că testamentul lui ar fi fost altfel dacă nu aş fi lucrat cu el.

— Vom dovedi că reşedinţa lui a fost aici, la Paris, zice Hjalmar cu dispreţ, şi vom obţine banii care sunt de drept ai noştri.

— Mă tem că n-o să se poată, spune Ragnar, sculându-se în picioare. Puteţi să staţi voi aici şi să faceţi câte speculaţii vreţi despre acel *domicile de fait* al lui Alfred, dar totul e pură teorie acum.

Îşi pune scaunul sub masă şi-i face semn lui Lilljequist că trebuie să plece amândoi.

— Toate documentele importante, toate certificatele, toţi banii şi toate titlurile au fost scoase din Franţa şi, prin urmare, nu mai sunt sub jurisdicţie franceză. Vă sfătuiesc şi pe voi, şi pe ceilalţi membri ai familiei voastre să renunţaţi la orice gând de a deschide un proces în Franţa. Dacă vreţi să mergeţi mai departe, ar trebui să reluaţi problema în Suedia.

Hjalmar se înnegreşte la faţă de mânie şi face o mişcare să-l atace pe Ragnar.

Ragnar îşi caută pistolul în buzunar, dar Ludvig îl prinde pe Hjalmar de braţ şi-l trage înapoi pe scaun.

— O să ne-ntâlnim la tribunal, Sohlman, spune Ludvig.

Ragnar dă din cap şi zâmbeşte.

— Bineînţeles că o să ne-ntâlnim. La Karlskoga.

Îşi lasă Remington-ul să cadă în fundul buzunarului şi pleacă plin de vitejie, cu Lilljequist alături.

Zece

Sofie se uită la premiul ei. Diamante. A rezistat. Şi-a amanetat celelalte bijuterii, dar n-a fost în stare să se despartă de colierul lui Alfred. Pietrele strălucesc când le întinde peste tejghea, dar le consideră o marfă ca oricare alta. Sticlă aşezată pe mătase albastră. Adamas. Aşa a zis el. Carbon. Sunt atomi de carbon adunaţi cu toţii într-un lanţ. O bucată de stele. O mică felie de cer.

— Asemenea frumuseţi rare, spune omul, numărând fericit banii pe care i-i pune în palmă.

— Sunt lucruri mai preţioase, zice Sofie, lucruri mult mai valoroase decât pietrele.

Domnul în vârstă scoate colierul din cutie.

— Da, dar giuvaierurile astea vor dura o veşnicie, spune el.

Sofie îşi pune fişicul de bani în pungă.

— Unele lucruri sunt preţioase tocmai pentru că nu durează o veşnicie.

Domnul nu dă atenţie şi încuie cutia într-o vitrină de sticlă.

Sofie i-a spus deja „La revedere“ lui Gretl.

— Mama pleacă într-o aventură.

A plecat devreme, sărutând-o pe obrajii traşi şi rugându-se să se întâmple o minune. A pus mâna Flansei în mânuţa lui Gretl, făcând-o să prindă degetele păpuşii cu degeţelele ei şi îndemnând-o să reziste până când se întoarce mama.

Face semn unei trăsuri ca s-o ducă la gară şi foloseşte o parte din bani ca să cumpere bilete. Îşi rezervă un compartiment separat, căci trebuie să fie singură. Hamalul îi aduce bagajul: o valiză şi o geantă de voiaj. O ridică s-o pună în plasă.

— Geanta nu, spune Sofie. Vreau s-o am lângă mine.

— Da, doamnă, zice el, dând geanta jos şi punându-i-o alături.

Pasagerii se urcă în tren, luptându-se cu valizele, sucindu-se şi răsucindu-se spate în spate pe coridor. Locomotiva şuieră când scoate aburi care inundă tot peronul. Aburii se ridică până la fereastra ei. Zgomot şi agitaţie. Ţipete. Fluiere. Hamalul pleacă. Închide uşa, înăbuşind hărmălaia tumultuoasă.

Sofie îşi scoate pălăria. Acele au tot înţepat-o şi şi le scoate ca să scape de durere. Compartimentul e confortabil şi ea se lasă pe spate pe scaunul tapiţat. E moale precum catifeaua. Braţe capitonate şi perne cu ciucuri. La ferestre sunt storuri albastre, draperii de pluş şi cercevele. E covor pe jos şi uşile din lemn de cireş sunt lustruite şi curate. Aici o să stea tot drumul până la Danzig.

Un fluierat asurzitor şi huruitul locomotivei. Trenul tras de o locomotivă cu aburi începe să se mişte şi pleacă pufăind din Viena, unde rămâne o parte din Sofie, legată de Gretl. Locomotiva uriaşă porneşte, apăsând-o pe inimă, şi aşa începe călătoria lentă şi dureroasă. O să dureze ore în şir. Zile şi nopţi.

Îşi trage geanta către ea. E mare şi a căpătat o formă nefirească, ascuţită, întinsă în jurul cutiei dinăuntru. E nerăbdătoare să scoată cutia, să fie cu el, dar aşteaptă până ce iese trenul din oraş şi n-o deschide până când nu trec şuierând prin peisajul rustic.

Două sute şaisprezece scrisori. El a vrut ca ea să le ardă, dar ea le-a păstrat pe toate. Poate că o parte din ea a ştiut mereu că, într-o bună zi, scrisorile astea o să fie tot ce-i va fi rămas despre el. Bagă mâna, mângâie scrisorile puse frumos după categorii, se uită la plicuri: „*Frau* S. Nobel, *Madame* Sofie Nobel, Doamna Nobel“. Scrisul lui înclinat, atât de familiar, felul în care i-a scris numele. Ăsta e Alfred. Cutia asta cu scrisori e bărbatul pe care l-a iubit. Uitându-se la cât de multe sunt, toţi anii ăia, brusc vede cât de grea e sarcina pe care o are. Sunt cuvinte pe care trebuie să le găsească. Undeva, în aproape două decenii de corespondenţă, ştie unde sunt. „Ai deja tot ce îţi trebuie.“

Una câte una, scoate scrisorile, începând cu cele mai de demult. Sunt pline de afecţiune şi grijă înţelegătoare. Găsea clipe libere noaptea târziu, printre dureri de cap şi şedinţe la companie şi procese şi negocieri, întotdeauna îşi făcea timp ca să-i scrie câteva cuvinte. „Te strâng în braţe şi-

ți doresc, din adâncul sufletului, tot ce e bun.“ Ea mângâie hârtia, clipeşte ca să-şi alunge lacrimile, se şterge pe faţă şi se gândeşte la Gretl. Se forţează să se concentreze asupra altui lucru, să găsească celelalte cuvinte, cuvintele care o s-o ajute pe fiica ei. Cuvinte despre Paul Barbe şi Carl Dittmar şi despre exploziile şi accidentele care au avut loc. Trebuie să le găsească înainte de a ajunge la Danzig.

Se apucă urgent de treabă. Fiecare cuvânt e o lingură de medicamente pentru Gretl, un doctor, o cură, o refacere. Întinde scrisorile pe scaunul din faţă, aranjându-le în rânduri, an de an. Compartimentul se transformă treptat într-un soi de birou, cu scrisori şi note, teancuri aşezate sistematic, în ordine. În vreme ce trenul goneşte şuierând şi ziua se retrage, făcând loc nopţii, ea îşi construieşte cazul pe îndelete, aranjează cu pricepere cuvintele lui Alfred, făcând un compus, aşa cum făcea el în iubitul lui laborator. Cuvintele lui sunt substanţe care pot fi amestecate, încălzite, topite, turnate în forme ca să devină ceva nou. Studiază scrisorile cu precizie maximă şi alege ingredientele care o să formeze noua ei poveste. Cuvinte, expresii, propoziţii, toate apar ca nişte comori. Îşi notează date, le subliniază pe cele importante şi pune scrisorile în vârful teancului.

Continuă în felul ăsta până când încep să i se bată ochii de încordare şi, în cele din urmă, cade într-un somn plin de vise îngrijorătoare, care n-o ajută deloc să se odihnească. O vede pe Gretl, vede cum i se agravează tusea, îi vede faţa la fel de albă ca a Flansei, păpuşa de lângă ea, care întinde către Sofie un braţ lipsit de viaţă. Şi Gretl plânge după mama, după mama ca să vină înapoi acum. Se trezeşte cuprinsă de panică, paralizată, sufocată şi simţind cum mişcarea pistoanelor o sugrumă şi cum mugetul locomotivei o duce tot mai departe de Gretl. Vede cum creşte distanţa dintre ele şi-şi închipuie cât timp i-ar lua să se întoarcă la fiica ei dacă s-ar întâmpla ceva. O doare inima de atâta încordare, dar legătura cu fetiţa ei n-o să se rupă, indiferent cât de departe o s-o ducă drumul ăsta. Deschide fereastra şi trage aerul cu zgomot în piept, făcându-l să-i intre în corp şi să-i umple plămânii cu un sentiment de spaţiu şi libertate.

— Rezistă, Gretl, scumpa mea, rezistă.

Soarele răsare la Lodz, unde trenul se opreşte ca să ia apă.

Sofie se întoarce la scrisori. Sunt sortate în tranşe şi organizate clar, aşa

încât o să-i fie uşor să dea de cuvintele de care o să aibă nevoie când o să vină timpul. Scrisorile sunt aşezate în grămezi şi aranjate în teancuri pe care nu-şi aduce aminte să le fi făcut, de parcă ar fi ajutat-o nişte zâne bune. Mulţumită, le aşază în cutie şi pune cutia la loc în geantă.

Trenul ajunge la Danzig după-amiaza târziu. Gara e o clădire roşie, de cărămidă, pe care nu poți să n-o observi, cu un turn cu ceas, foişoare şi cupole. Pasagerii năvălesc pe peron în valuri şi liniştea vagonului se preschimbă din nou în agitaţia gării. Hamalul se întoarce ca s-o ajute pe Sofie la bagaje, îndreptând-o spre trenul care o s-o ducă în port. Ea se învârte pe lângă un grup de oameni care vorbesc o limbă nordică şi se ține după ei ca un animal rătăcit.

Soarele păleşte, dar tonul şi textura zilei sunt tot vii şi pline de lumină. Vaporul e gata de plecare, pasarela e în jos şi coşurile fumegă. Bărci cu pânze mai mici, legate de bord, saltă liniştite pe lângă barjele lungi, încărcate cu butoaie de metal. Mirosul puternic al mării se răspândeşte în aer, făcând stomacurile să se întoarcă pe dos de greaţă şi promiţându-le o stare nu prea bună celor mai puțin robuşti. Clădirile de pe marginea apei sunt o perdea de culoare, înghesuite una într-alta precum cuburile cu care se joacă Gretl acasă. Verzi, galbene, albe şi roşii-cafenii, sunt strânse bine între ele, sprijinindu-se una pe cealaltă. Unele mici şi prăpădite sunt strivite între fațade largi şi luminoase, împodobite precum catedralele.

Sofie nu se dezlipeşte de geantă, de cutie, de scrisori. Au loc ultimele îmbrăţişări. Mulţimi de scandinavi se strâng pe punte, trecând pe lângă controlorul care verifică biletele şi dă instrucţiuni, strigând cât poate de tare în diferite limbi. Sofie merge unde se duc toți pasagerii şi găseşte un loc liniştit lângă balustradă. Sună sirena vasului şi zgomotul îi arde trupul. Se uită lung înapoi, spre uscat, şi se gândeşte la Gretl, şi-şi închipuie că sirena o cheamă pe ea. Închide ochii pe jumătate şi vede clădirile alea colorate mai întâi ca şi cum ar fi cuburile lui Gretl, pe urmă cărți pe un raft, cărți pe care Gretl o să le citească într-o bună zi, apoi case pe o stradă, o stradă unde poate c-o să stea Gretl într-o bună zi. E atât de departe de ea acum, că ar avea nevoie de zile întregi ca să se întoarcă la ea şi încă trebuie să mai meargă mai departe, cu inima strânsă şi încordată.

— Asta e, Alfred, zice ea în vreme ce vaporul o porneşte pe Marea

Baltică. Te duc înapoi la Stockholm, unde trebuie să renunţ la tine de dragul fetiţei mele.

Partea a cincea
PACE

Trebuie să ne folosim timpul cu înţelepciune şi să înţelegem că orice moment este potrivit pentru a face bine.
NELSON MANDELA,
laureat al Premiului Nobel pentru Pace

Unu

Spre marea uşurare a lui Ragnar, cei trei armăsari Orlov ai lui Alfred au avut destulă putere ca să oprească autorităţile franceze să ridice pretenţii la averea, la titlurile şi la rezervele lui de bani lichizi. Recursurile făcute de Ludvig şi Hjalmar la Paris nu au avut sorţi de izbândă şi tribunalul din Paris care s-a ocupat de caz s-a declarat incompetent pe motiv că acel *domicile de fait* al lui Nobel la decesul său trebuie să fi fost la conacul Björkborn de la Bofors, fiindcă acolo erau grajdurile unde au fost ţinuţi. Testamentul lui Alfred a fost acum validat de guvernul suedez şi legalizat la Karlskoga. Guvernul a emis un decret prin care cere Academiei Suedeze, Academiei de Ştiinţe şi Institutului Karolinska să colaboreze cu procurorul general pentru ducerea la îndeplinire a dorinţelor lui Alfred Nobel privind decernarea premiilor.

Ragnar îşi face bagajele. El şi Ranghild pot în sfârşit să plece de la Stockholm şi să se întoarcă la Björkborn. Strânge dosarele şi hârtiile, aranjându-le cu grijă. Fiecare scrisoare poate fi prezentată la un tribunal, fiecare declaraţie poate fi folosită ca mărturie. Nu se aruncă nici măcar o notiţă. Ragnar învaţă valoarea şi pericolul, cuvântului scris. Se fac copii după orice. Scrisorile sunt datate şi numerotate. Documentele judiciare sunt puse la dosar în ordine alfabetică.

— Zău aşa, Alfred, mormăie el în timp ce se uită prin hârtii, ştiu că nu dădeai doi bani pe avocaţi, dar ţi-ai închipuit că o să-mi placă chestia asta?

Bate cineva la uşă. Lindhagen intră cu paşi mari.

— Presa îşi schimbă atitudinea, spune el. Uitaţi-vă la asta.

Aruncă un exemplar din *Dagens Nyheter* pe biroul lui Ragnar.

— Hai, daţi-i drumul. Citiţi-l, zice Lindhagen.

Ragnar ridică ziarul.

— „Acest testament, al cărui conţinut este fără îndoială menit să atragă

atenţia întregii lumi civilizate, reprezintă unul dintre cele mai magnifice gesturi spre binele umanităţii de care s-a dovedit capabilă o fiinţă omenească.“

— Vedeţi? Decretul dat de guvern schimbă opinia publică. Câştigăm tot mai mult sprijin.

— Dar cu familia cum rămâne? Şi cu regele? întreabă Ragnar.

— Am altceva să vă arăt, spune Lindhagen, dându-i o scrisoare lui Ragnar. E de la Leman.

— Avocatul lui Ludvig?

— Da, propune o posibilă înţelegere.

— Chiar au de gând să facă aşa ceva? întreabă Ragnar.

— Nu ştiu, dar Leman vrea să ne întâlnim. E un început, nu-i aşa? Academia de Ştiinţe nu prea e dispusă să întreprindă ceva imediat şi sunt şanse să se alieze cu familia şi să conteste testamentul, dar noi îl avem deja de partea noastră pe af Wirsén de la Academia Suedeză. Au organizat un scrutin intern în favoarea decernării premiului pentru literatură şi af Wirsén a câştigat cu 12 voturi pentru şi 2 împotrivă. Dacă avem mai mulţi ca el, preşedintele Forsell şi profesorul Key, de exemplu, dacă-i putem convinge de meritele acestor premii, cu presiunea aceasta în plus din partea guvernului, e doar o chestiune de timp până când toate instituţiile vor fi gata să negocieze, lăsând familia să se lupte de una singură. N-o să aibă puterea să facă asta.

— Sper să aveţi dreptate, spune Ragnar. Am vorbit cu Emanuel şi este crucial să ajungem la o înţelegere prietenească cu familia şi să câştigăm sprijinul regelui.

— Ţineţi-vă de treaba asta, domnule Sohlman, zice Lindhagen. Am ajuns prea departe ca să dăm înapoi acum. Atâta timp cât aceste relatări favorabile apar în continuare în presă, vom câştiga sprijinul publicului larg şi regele nu se va mai opune. Mările lumii politice sunt mult prea periculoase ca să-şi lase barca să se legene în acest moment, iar rudele nu au obrazul destul de gros ca să meargă până-n pânzele albe. Oricum nu vor dobândi niciodată renume de eroi, fie că aterizează pe o saltea de bani, fie că rămân cu buzele umflate.

Îl lasă pe Ragnar să-şi facă treaba şi închide uşa.

Ragnar se uită din nou la ziar. E adevărat. Opiniile se schimbă. Publicul se îmbunează în ce-l priveşte pe Alfred Nobel. Ragnar trebuie doar să găsească un mijloc să îmbunătăţească şi mai mult situaţia. Are nevoie ca lumea întreagă să-şi dea seama de bunătatea lui Alfred, să simtă deplinătatea generozităţii sale şi să ştie că dorinţa lui nestăpânită a fost totdeauna să facă ceva bun. Asta ar trebui să le fie clar tuturor – acest dar este cel mai mare lăsat vreodată moştenire de un singur om în scopuri idealiste. Această contribuţie imensă şi acest beneficiu nemăsurat adus ştiinţei şi umanităţii sunt unice. Probabil este invenţia cea mai măreaţă a lui Alfred, un monument închinat filantropiei, care ar trebui să-i stabilească şi să-i păstreze renumele de-a pururi.

După-amiaza trece. Ragnar umple şi etichetează cutii. Totul va fi dus la biroul lui Ragnar de la Björkborn, care va rămâne casa lui în calitatea pe care o are de administrator al averii. Tânjeşte după munca lui de chimist. Tânjeşte după laboratorul la care vrea să se întoarcă şi după nişte îndeletniciri mai practice.

Ragnar tocmai lipeşte ultimele cutii, când apare Rudolf Lilljequist, cu fruntea lui mare şi lucioasă care străluceşte la uşă. Se furişează înăuntru, clătinându-se uşor de parcă ar fi primit un pumn în nas. Ochii lui întrebători îl privesc fix pe Ragnar.

— Lilljequist? Ce e? întreabă Ragnar.

Lilljequist nu spune nimic, doar clatină din cap.

— Rudolf? face Ragnar. Spune-mi ce s-a-ntâmplat.

Lilljequist îşi duce mâna la tâmple.

— Vorbeşti germana, nu-i aşa?

— Vorbesc ceva, zice Ragnar. De ce?

— A venit o femeie.

— Ce femeie?

Din nou Lilljequist clatină din cap.

— O femeie…

— Bine, dar cine e? zice Ragnar râzând. Arăţi de parc-ai fi văzut o stafie. Tremuri tot.

— Ţi-a spus vreodată Nobel despre o oarecare Sofie Hess?

— Nu.

— E aici, spune Lilljequist.

— Bine, dar cine e?

— E… se bâlbâie el, e…

— Da?

— Pretinde că e soția lui.

Ragnar râde din nou.

— Prostii. Alfred n-a fost niciodată însurat. Zău, Lilljequist, cu suma asta de bani pusă-n joc, pot apărea şarlatani cu duiumul.

— Doar că ea, zice Lilljequist, are scrisori, o grămadă de scrisori, de la Nobel.

— Sunt autentice?

— Aşa s-ar părea. Vrea să discute cu tine.

— Foarte bine, spune Ragnar, împingând nişte cutii cu piciorul. Ad-o înăuntru.

Trage un scaun până la biroul lui gol şi face o cărare printre lucrurile din cameră.

Ea intră înainte ca el să termine şi el îi simte prezența, deşi n-o vede, căci ea e în spatele lui.

Când întoarce capul, o vede stând în picioare şi fixându-l cu privirea.

— *Fräulein*…? zice el.

— Hess, spune ea. Mă cheamă Sofie Hess.

E o femeie elegantă, de vârstă mijlocie, îmbrăcată aproape în întregime în alb. Nu e deloc impostoarea la care se aştepta Ragnar. Are o geantă voluminoasă, pe care o ține la piept.

— Probabil că mă ştiți ca *Frau* Kapy von Kapivar, spune ea limpede şi direct. Aşa m-a trecut Alfred în testament.

— Da, numele mi-e cunoscut, zice Ragnar. Staţi la Viena, nu-i aşa? Eu sunt Ragnar Sohlman, unul din executorii testamentului lui *Herr* Nobel.

Îi întinde mâna, dar Sofie Hess doar se uită fix la el.

— Alfred a pomenit de dumneavoastră, spune ea.

— Nu vreți să stați jos? zice Ragnar, prinzându-şi piciorul pe o parte într-o cutie şi împiedicându-se uşor când se întoarce.

Ea se aşază la biroul lui.

— Vă rog să mă scuzați pentru toată harababura asta de aici, spune

Ragnar, încercând să spargă gheața. Sunt pe punctul de a mă muta înapoi la Björkborn.

Ea îl priveşte fix fără să se lase impresionată.

— Sunt aici ca să discut prevederile testamentului lui Alfred, zice ea. Ca soție, am dreptul la o sumă mai generoasă.

Are ochi albaştri pătrunzători, în care Ragnar se teme să se uite. Poartă părul ridicat, sub o pălărie albă, cu pene. Îşi ține spatele drept şi e calmă.

— Iertați-mă, spune Ragnar, dar nu există nici o dovadă că Alfred a avut vreo soție. N-a fost căsătorit niciodată.

Ochii lui Sofie Hess îl sfredelesc.

— Optsprezece ani din viață am fost într-o relație cu Alfred Nobel. Am aici scrisori personale de la el, pe care mi le-a trimis spunându-mi „*Frau* Nobel, *Madame* S. Nobel“. Am zeci de asemenea scrisori.

— Scrisori? se miră Ragnar.

— Destule ca să dovedesc, *Herr* Sohlman, la tribunal că Alfred Nobel m-a considerat soția lui.

Nu-şi mută privirea de la el, ci continuă să se uite la el cu ochii ăia albaştri şi pătrunzători.

— Sunt aici ca să discut un contract. Plata integrală şi imediată a unei sume de bani.

Ragnar e buimăcit.

— Mă tem că aşa ceva nu este posibil, zice el. Prevederile testamentului lui *Herr* Nobel nu sunt supuse negocierilor.

— Zău? face Sofie mirată. Atunci de ce durează atât de mult discuțiile dintre avocații care le reprezintă pe rudele lui Alfred şi avocații care acționează în numele instituțiilor? Nu negociază ca să cadă de acord asupra unui contract?

— Nu-mi este îngăduit să discut natura nici unui arbitraj.

Se uită la el fix. E formidabilă.

— Dar recunoaşteți că, pentru ca dorințele lui Alfred să fie duse la îndeplinire, sunt necesare negocieri şi o anumită interpretare a testamentului?

Ragnar se ține de marginea biroului ca să nu cadă.

— Veți afla, continuă ea, că Alfred mi-a lăsat prin testament o sumă de

bani, o alocaţie pe care mi-o dădea încă dinainte de a muri.

— Da, spune Ragnar, i-am scris unui domn pe nume Heydner, din Viena, referitor la acele prevederi. El m-a informat că sunt bani destui în bancă pentru a continua plata alocației către dumneavoastră până când va fi validat testamentul, ceea ce deja s-a şi întâmplat acum. Nu aveți motive de îngrijorare, *Fräulein* Hess, alocația dumneavoastră va continua.

— Alocația este de 700 de florini pe lună, zice ea. Credeți că ajunge ca să trăieşti? Că ajunge ca să tratezi un copil bolnav? Ştiți cât sunt de scumpe tratamentele medicale?

— Îmi pare rău, spune Ragnar. Treaba mea este să asigur ducerea la îndeplinire a prevederilor din testamentul lui Alfred.

Ochii lui Sofie se aprind.

— Treaba dumneavoastră e să-mi satisfaceți cererile.

Un val de furie începe să se ridice în pieptul lui Ragnar. Nu e vorba de şarlatanie aici. Sofie are mintea brici şi ține la ideile ei. Probabil c-a fost destul de atrăgătoare în tinerețe. Ochii ăia. Fără discuție, e o forță de care trebuie să ții seamă.

— Nu puteți cere nimic, zice Ragnar. Mă tem că vă pierdeți timpul. Sunteți *Frau* Kapy von Kapivar, nu *Frau* Nobel.

Ea zâmbeşte pe urmă şi ridică capul.

— Alfred şi cu mine am fost ca şi căsătoriți ani de zile, spune ea. Vreau 150 000 de florini, şi îi vreau pe toți odată.

— După cum am spus, *Fräulein* Hess, insistă Ragnar, nu puteți schimba prevederile testamentului lui Nobel.

— Poate că nu, zice ea, dar pot să cer ceea ce mi se cuvine de drept.

— Ceea ce vi se cuvine, *Fräulein*, este alocația desemnată a fi a dumneavoastră, aşa cum este prevăzut în testamentul lui Alfred.

— Dumneavoastră, bărbații, îl împunge ea, credeți că ne puteți ține din scurt. Credeți că stăpâniți lumea, nu-i aşa?

— Cred că discuția noastră a luat sfârşit, zice Ragnar nervos. Va trebui să vă rog să părăsiți camera.

Îşi împinge scaunul sub birou şi se uită spre uşă.

— Foarte bine, spune Sofie. Dacă nu sunteți pregătit să-mi satisfaceți cererile, înseamnă că nu am de ales.

— *Fräulein*?

Ea zâmbeşte din nou şi bate toba cu degetele pe geantă.

— Înțeleg că întâmpinați anumite greutăți în afirmarea bunei reputații a lui Alfred, *Herr* Sohlman, în a-l convinge pe regele dumneavoastră de bunătatea şi generozitatea lui Alfred. Dacă nu-mi dați banii care sunt de drept ai mei, atunci mâine, la prima oră, o să duc scrisorile lui Alfred la redacția ziarului *Aftonbladet*. O să le vând şi o să fie publicate în toate ziarele din lume.

— Ce? face Ragnar. Nu se poate. Doar n-aveți de gând să faceți aşa ceva!

— Ba da, zice ea serioasă. Dacă nu-mi dați imediat toată suma pe care o cer, o să fiu forțată să găsesc alte mijloace de a o procura. Şi dacă lumea o să afle de relațiile intime, secrete, ale lui Alfred Nobel, de relația lui cu o femeie mult mai tânără, care, pe deasupra, era şi vânzătoare de flori, de gândurile şi părerile lui, de felul muşcător în care vorbea despre asociații lui de afaceri, despre viața lui interioară, despre viața lui emoțională, atunci aşa să fie.

— Nu, nu, zice Ragnar disperat, nu puteți face una ca asta.

— Ba pot, spune Sofie cu sânge rece. Scrisorile astea sunt ale mele şi pot face ce vreau cu ele.

— Nu, nu le puteți publica, zice Ragnar disperat.

Sofie Hess se ridică de pe scaun şi ochii ei pătrunzători încă îl sfredelesc cu hotărâre.

— Atunci dați-mi banii mei, se zburleşte ea.

Ragnar se repede la uşă.

— Trebuie să mă consult cu colegii mei, spune el. Aşteptați-mă aici.

Iese pe hol respirând greu. Gâfâie. Cine e femeia asta?

— Lilljequist! Lindhagen! strigă el. Veniți repede.

Cei doi ies din biroul lui Lindhagen. Pe chipul lui Lilljequist încă se citeşte frica.

— Tare mi-e teamă că s-ar putea să spună adevărul, zice Ragnar. Poate c-o să trebuiască s-ajungem la o înțelegere.

Doi

Sofie aşteaptă, printre cutii şi dosare care sunt împrăştiate prin cameră, îl aşteaptă pe Ragnar Sohlman să se întoarcă. Nu-şi lasă geanta din braţe. Un birou. Două scaune, faţă-n faţă. Îşi ţine scrisorile pe genunchi şi se uită lung pe fereastră.

„Deci de-aici vii tu, Alfred?“

E la început de vară, dar aerul în oraşul ăsta e rece. Nu vezi încă nici o floare şi soarele nu te încălzeşte. Însă ea e hotărâtă să obţină lucrul pentru care venit şi n-o să plece până nu rezolvă.

Se joacă cu o şuviţă de păr. Îşi netezeşte fusta. Ţine capul sus. E conştientă de vârsta pe care o are. Are cu doi ani mai mult decât avea Alfred când a cunoscut-o pe ea. Se considera un om în vârstă atunci. O fi şi ea e o doamnă în vârstă acum? Şi Sohlman ăsta, atât de tânăr. Protejatul lui Alfred? Cu vorbă blândă, cu ochi strălucitori, puţin oblici şi plini de bunătate, vorbeşte nemţeşte fluent, cultivat. Ca Alfred. De asta l-a ales.

Se aud nişte paşi, care se apropie. Sofie devine băţoasă. Îşi ţine bine cutia cu mâinile. Intră Sohlman, însoţit de primul bărbat, Lilljequist, şi de un alt bărbat în costum negru. Au chipuri ca de cremene, dar ea n-o să se lase intimidată.

— *Frau* Kapy von Kapivar, spune Sohlman, întorcându-se la birou. Colegii mei şi cu mine suntem interesaţi să vedem ce fel de material conţin aceste scrisori ale dumneavoastră.

— Foarte bine, zice Sofie.

Îşi deschide geanta, scoate cutia şi o pune pe birou. Ridică capacul. Totul e aranjat, în ordine. Ajunge uşor la scrisorile de care are nevoie, aşa cum şi-a planificat.

— Sunt 216 scrisori în total. Alfred şi cu mine eram… zice ea cu un glas puţin schimbat, foarte apropiaţi. Îmi scria despre toate câte se întâmplau.

Scoate mai multe scrisori de deasupra.

— Ca să vă dau câteva exemple, spune ea şi începe să citească fragmentele pe care le-a subliniat. „Când mă gândesc cât m-a nedreptăţit Barbe, îmi doresc să-l fi strâns de gât cu mâna mea“, zice ea, trecând la următoarea. „A fost o explozie, un accident îngrozitor, un om a murit. Mă tem că vina e numai şi numai a mea. Ar fi trebuit să-i avertizez în privinţa riscurilor pe care le implică transportul. Uneori mă şi întreb unde va duce pierderea asta cumplită de vieţi omeneşti.“

Continuă, trecând la scrisoarea următoare cu tot mai multă încredere.

— „Ce am creat? Mă tem că, până la urmă, mi-a scăpat din mână toată chestia. Le-am dat teroriştilor o armă aducătoare de moarte. Mor oameni şi e doar vina mea.“

Se uită la Ragnar Sohlman, iar el îi face semn să continue. Ia altă scrisoare.

— „Numele meu e gunoi şi existenţa mea nu are sens. În ciuda tuturor aspiraţiilor mele generoase, lumea mă va păstra în amintire ca un milionar care a profitat de pe urma morţii şi a crimelor.“

Şi încă una.

— Asta e din 1880, spune ea. „*Frau* Schnell e o mincinoasă. Soţia lui Dittmar e şi mai cumplită, o femeie cu un caracter atât de josnic, nici nu merită să depună mărturie.“

Sofie pune scrisorile la loc în cutie şi bagă mâna să mai scoată câteva.

— Sunt altele în care Alfred critică guvernul francez, „e un guvern corupt, plin de canalii“, guvernul britanic, pe membrii familiei lui, inclusiv pe copiii lui Robert, vorbeşte amănunţit despre cazul corditei şi despre multe alte probleme, să le zic sensibile. Am şi toate plicurile, spune ea. O să vedeţi că multe sunt pentru „*Madame* S. Nobel“, adică pentru mine.

Le pune în faţă câteva scrisori.

— Da, spune Sohlman, atingându-şi buzele cu vârfurile degetelor.

Lindhagen se apropie mai mult. Se uită peste umărul lui Sofie şi-l întreabă pe Sohlman ceva în suedeză.

— Da, zice Sohlman.

Pare să confirme că, într-adevăr, e scrisul lui Alfred.

Cei trei bărbaţi se uită unul la altul şi continuă să vorbească în suedeză pe

un ton încordat. Sofie nu înțelege ce spun. În timpul cât vorbesc ei, ea ține bine scrisorile şi se gândeşte la Gretl.

„Rezistă, scumpa mea, rezistă.“

În cele din urmă, Ragnar Sohlman se uită din nou la ea.

— Am fi dispuşi să vă dăm 50 000 de florini pentru corespondență, spune el.

Ea îi râde în nas.

— O să trebuiască să-mi daţi mai mult. Nu e ziar pe lumea asta care să nu vrea scrisorile astea. Nu credeţi că mi-ar fi uşor să iau mai mult de la presă? Suma de care am nevoie, *Herr* Sohlman, este 150 000 de florini, care să-mi fie dată imediat în întregime direct mie, nu lui Heydner.

— Nu putem lua nimic din titlurile lui Nobel, zice Sohlman, nu avem la dispoziţie suma pe care o solicitaţi.

Sofie se uită fix la el.

— Alfred mi-a dat totdeauna ce am avut nevoie şi a vrut să fie sigur că mie şi fiicei mele n-o să ne lipsească nimic. Dacă ar fi cu noi chiar în camera asta, ar completa deja cecul.

Bărbaţii vorbesc din nou în limba suedeză, iar Sofie îi ascultă şi-i urmăreşte, prefăcându-se că înțelege.

— O sută de mii s-ar putea, spune Sohlman.

— Nu, zice ea. Fiica mea are nevoie de tratament medical… Am nevoie de o sută cincizeci.

N-o să şovăie. N-o s-o facă pe mama disperată, pe femeia neajutorată, pe femeia emotivă, sensibilă şi nevoiaşă. N-are nevoie de mila lor.

Ei vorbesc. Ea ascultă.

— O sută douăzeci de mii e cel mai mult. Vor fi nişte condiţii, spune Sohlman.

— O sută cincizeci sau mă duc la presă, zice ea sfidătoare.

De frustrare, Sohlman închide ochii câteva secunde. Se uită la ceilalţi. Lindhagen dă din cap.

— Foarte bine, spune Sohlman, 150 000. Cu nişte condiţii.

— Ce fel de condiţii? întreabă Sofie.

— Avocatul nostru, aici de față, va scrie un angajament, pe care trebuie să-l semnați. Va trebui să predați toate scrisorile pe care le dețineți. Nu aveți

dreptul să ridicaţi alte pretenţii financiare la această avere, în afară de alocația stipulată de Nobel. Şi dacă veţi încerca, în orice fel, să aduceţi atingere reputației lui Nobel, vom avea dreptul să oprim plata dobânzii la capitalul dumneavoastră.

Sofie continuă să se uite la el, cu ochii aţintiţi asupra lui.

— Foarte bine, spune ea. O să semnez un asemenea document când o să primesc banii.

— Vom avea nevoie de ceva timp ca să întocmim hârtiile, zice Sohlman. Vă propunem să vă întoarceţi la sfârşitul săptămânii.

N-are încredere în ei. Îşi ia scrisorile şi le pune la loc sigur, dându-le la o parte.

— Dacă sunteţi pregătiţi să suportaţi cheltuielile pentru cazare şi masă, o să rămân la Stockholm, spune ea.

Îndrăzneala ei îi lasă cu gura căscată. Lui Lilljequist îi cade falca.

— Dar nu am mult timp, zice ea. Trebuie să mă întorc la Viena cât mai repede cu putinţă. Vă las două zile. Nici un minuţel mai mult.

Se ridică de pe scaun.

Bărbaţii se dau la o parte.

— O să găsesc singură drumul spre ieşire, spune ea. Bună ziua, domnilor.

Ea pleacă cu paşi hotărâţi, lăsându-i pe cei trei ameţiţi şi încercând să pună cât de cât la loc ceea ce dărâmase ea.

Afară soarele începe să alunece în jos pe cerul spălăcit. Sofie se duce spre apă. Traversează podul fără să aibă vreo destinaţie în cap. Tremură toată. Trece pe lângă palatul regal şi intră într-o încurcătură de străzi înguste, vechi de când lumea. Nu se opreşte. Trebuie s-o ţină tot aşa şi să meargă mai departe, căci masca de bravură cade încet-încet şi Sofie începe să se regăsească pe ea însăşi. Labirintul de ulicioare medievale, pietrele zgrunţuroase de sub tălpile ei şi clădirile cu ziduri groase îi aduc aminte de vechile străduţe lăturalnice din cartierul Vienei, Leopoldstadt: spălătoresele, Karmelitermarkt, tarabele, vânzătoarele de flori.

Iese din oraşul vechi şi se trezeşte din nou lângă apă. De apă nu poţi scăpa în oraşul ăsta de insule. O mângâie răceala Mării Baltice, care se pare că i-a făcut pasivi pe locuitorii oraşului. Nimeni nu arată prea multă emoţie, nimeni nu face declaraţii înfocate şi nu-şi exprimă sentimentele. Există doar

o încredere distantă, o siguranţă tăcută. Oraşul e ca Alfred. El a fost fără îndoială un produs al Stockholmului.

Ea se prinde cu mâna de balustradă, urmăreşte cu privirea bărcile cu pânze aliniate în port şi-şi închipuie că el e lângă ea. A mers oare pe străzile astea? A fost oare aici când era copil? Oare a fost cândva chiar pe locul unde e ea acum? Se uită la cerul care se întunecă treptat şi-şi doreşte să poată să facă o gaură în nori, să facă un coridor prin timp care s-o pună în legătură cu el. Alfred a fost precum culoarea cerului ăstuia, fără mare pompă, nimic ce ar putea fi descris în cuvinte, doar un amestec complicat de subtilităţi, nuanţe blânde ale unei lumini imperceptibile, care împreună au dat o formă caracterului său. Imposibil de definit, dar limpede ca lumina zilei.

Alfred a vorbit mereu despre faptul că lumea este făcută din lucruri pe care nu le putem vedea. Elemente. Credea atât de mult în ele. Bucăţele minuscule, invizibile, care ne susţin viaţa pe pământul ăsta. Intangibile, eterice, nu te poţi uita la ele. Trebuie doar să ai încredere că sunt acolo. Sofie inspiră, trage oxigen în piept, trage pe gură o rafală mare de parcă ar gusta aerul, cerul, apa, toate într-un singur lucru. Şi atunci ştie că el e acolo, că e cu ea. Căci el e înăuntrul tuturor lucrurilor, omniprezent, în tot ce curge şi se învolburează în jurul ei. Ea n-are nevoie de dovezi, la fel cum n-are nevoie de nici o dovadă că oxigenul e în aerul pe care-l respiră. Nu e nevoie de validare sau de explicaţie. Crezul, încrederea, credinţa în lucrurile pe care nu le poţi vedea sau atinge, asta e certitudinea fără crâcnire a iubirii.

— Ajută-mă, Alfred, îi spune ea cerului. Dacă mă iubeşti, o să mă ajuţi.

Trei

Stă la biroul lui Alfred de la Björkborn. E aşa cum era când trăia el: casa lui Nobel, biroul lui Nobel, călimara şi tocul lui Nobel. Doar că acum sunt ale lui Ragnar. E directorul Companiei Balistitei de la Bofors. Primeşte un salariu modest, un mic procent din profitul companiei şi locuinţă gratis la conacul Björkborn. De la marele lui prieten a moştenit libertatea de a inventa. Compania va continua să scoată pe piaţă produse de sinteză şi praf de puşcă şi să facă detonări de probă. Ragnar are o serie de laboratoare la dispoziţie şi personal serios şi capabil, care va continua munca lui Alfred aşa cum a conceput-o el.

Sofie Hess a plecat. A venit precum norii iuţi ai unei furtuni de vară, înnegrind cerul fără vreo avertizare prealabilă. A străpuns aerul. A izbucnit ca o vâlvătaie, a stârnit şi a ameninţat, apoi s-a fâsâit, plecând aproape la fel de repede cum a venit.

Lindhagen a strâns fondurile şi i-au plătit până la ultimul bănuţ.

Sofie a câştigat.

Dar când Ragnar a luat scrisorile de la ea, şi-a dat seama că ea era cea care pierduse. S-a uitat la cutie cu dor şi părere de rău când i-a predat-o lui Ragnar. I-au plătit o sumă exorbitantă ca s-o facă să tacă, dar faptul că au luat cutia aia de la ea părea un jaf. Ragnar a simţit chestia asta. I-l lua pe Alfred. Îl lua de lângă ea. Ea îi dădea drumul să plece. A semnat angajamentul, nu triumfătoare, ci acceptând cu tristeţe. Nu era speculă murdară. Era un sacrificiu. Lindhagen şi Lilljequist erau prea atinşi ca să vadă treaba asta, dar Ragnar ştia. Era cum îşi închipuia el că ar putea să fie dacă ar fi fost despărţit de preţioasele scrisori ale lui Ragnhild, dacă toate i-ar fi fost luate. Sofie Hess de-abia dacă s-a uitat la el atunci. Ochii ei albaştri şi pătrunzători nu-l mai interogau. Erau îndreptaţi spre cutia aia, la care se uitau ca la un colac de salvare. Atunci a dispărut orice îndoială din

mintea lui Ragnar. Sofie Hess îl iubise pe Alfred. Ar fi putut foarte bine să fie *Madame* Nobel. Era o pereche potrivită pentru marele om.

Când s-a întâmplat ce s-a întâmplat, n-au vorbit deloc. Lindhagen i-a spus că scrisorile vor fi păstrate la Stockholm. Au fost puse sub cheie. Cutia a fost sigilată şi secretele vor fi ascunse timp de mai bine de 50 de ani. Totul depinde de reputația lui Alfred, de bunul lui nume, de respectabilitatea plină de demnitate pe care Ragnar s-a luptat s-o sudeze, acel Nobel pe care trebuie să-l vadă publicul. Nimeni nu poate şti conţinutul scrisorilor. Ele îl prezintă pe Alfred ca fiind supus greşelii, îi scot la iveală defectele, îl fac ființă umană ca noi, toți ceilalți.

Ragnar a citit scrisorile cu o plăcere vinovată. Ragnhild avusese dreptate: Alfred iubise într-adevăr. Se îndrăgostise aşa de tare de fata care vindea flori, încât nici el însuşi n-a fost în stare să vadă lucrul ăsta. A pus totul sub masca bunăvoinței şi a dorinței de a-i da ajutor. Voia s-o preschimbe în altceva. Ragnar se întreabă dacă Alfred şi-a dat vreodată seama că de fapt a făcut-o. Căci Sofie Hess, cea pe care a cunoscut-o el, nu era o vânzătoare neghioabă. Femeia asta avea o minte brici. Şi îşi jucase cărțile cu iscusință.

Alfred îi împărtăşise totul. De parcă scrisorile ar fi fost un mijloc de a-şi linişti conştiința sau de a scăpa de o povară care-i stătea pe suflet. Sofie avusese dreptate. Erau amănunte dintre cele mai sensibile: procese, săgeți otrăvite la adresa unor membri ai guvernului şi asociați în afaceri, cum au fost Paul Barbe şi Frederick Abel, amănunte despre accidente şi explozii şi un sentiment de vinovăție şi responsabilitate pentru tot şi toate câte sunt – vinovăție pentru Campania de Bombardamente Fenian[28], vinovăție pentru asasinarea țarului rus, vinovăție pentru soarta tuturor oamenilor care au murit în fabricile lui. Era convins că lumea o să-şi aducă aminte de el ca de un ucigaş şi nimic mai mult.

28. Campanie de bombardamente (1881–1885) îndreptată împotriva Imperiului Britanic de către republicanii irlandezi cu scopul de a instaura o republică irlandeză independentă.

Este treaba lui Ragnar să facă tot ce poate pentru a se asigura că aşa ceva n-o să se întâmple niciodată. A încuiat scrisorile într-un seif. O să rămână secrete, sigilate şi neatinse, vreme de peste 50 de ani.

Eliberat din detenția prelungită a cuvintelor, s-a întors pe tărâmul cifrelor,

unde se simte cel mai bine.

Se uită cu ochi mari cât cepele la o sumă scrisă pe o bucată de hârtie:

„Active nete: 31 587 202,28 coroane suedeze

Cinci Premii Nobel“

Pe o altă bucată de hârtie este o sumă diferită:

„1 200 000 coroane suedeze = moştenirea familiei“.

Ragnar se uită la cifre şi le compară. I se pare că e o victorie.

Ludvig şi Hjalmar se ţin ferm de protestele lor, dar tribunalul districtual din Karlskoga a blocat toate încercările de a opri procedurile judiciare şi rudele au fost obligate să se conformeze. După multe luni de negocieri, care au fost ca o nesfârşită cădere de grindină asupra hotărârii lui Ragnar, s-a ajuns în sfârşit la o înțelegere. Au redus la tăcere familia nemulțumită şi au convins academiile să accepte sarcina de a decerna premiile. Pot doar să spere că regele Oscar o să se dea şi el bătut.

Emanuel a fost ajutorul nestrămutat al lui Ragnar. Acea hotărâre rusească, acea cutezanță specifică lui Nobel, pusă în mişcare fără preget. A luat înapoi acțiunile lui Alfred de la compania petrolieră, plătind 2 000 000 de ruble şi i-a scăpat pe cei din familie de grija că acțiunile lor în companiile Nobel sunt în primejdie. A participat neobosit la întâlniri, a dus muncă de lămurire cu rudele lui şi a făcut o declarație oficială, care s-a dovedit hotărâtoare pentru înființarea Fundației Nobel. La o întâlnire cu delegați de la academiile care vor decerna premiile, Emanuel a spus că doreşte să respecte intențiile şi dorințele regretatului său unchi şi că n-o să conteste nimic din ce este inclus în testament. Totuşi, pentru a duce la îndeplinire intențiile testatorului, au fost, fără discuție, necesare modificări şi prevederi suplimentare şi toate astea n-au putut fi introduse fără consimțământul tuturor moştenitorilor. Aceasta a fost singura concesie pe care a făcut-o Ragnar. Procesul-verbal al întâlnirii a fost trimis instituțiilor ce decernau premiile, care, în cele din urmă, au fost de acord să colaboreze.

E o victorie. Ragnar nu poate s-o considere decât o victorie.

Dar e încă nervos. Există încă Sofie Hess. La fiecare înfățişare, la fiecare audiere, la fiecare etapă a negocierilor, se aşteaptă s-o vadă apărând, fluturând în mână o altă scrisoare, ridicând mai multe pretenții, bătându-se cu pumnii în piept cum c-a găsit o poveste îngrozitoare care va face ca toată

munca lui Ragnar să se ducă pe apa sâmbetei, distrugând orice şansă ca premiile să se materializeze vreodată. Până când cele cinci premii n-o să fie înmânate, lupta asta n-o să se termine. Dar ea n-a apărut încă şi Ragnar nu poate decât să-şi închipuie că Sofie Hess s-a liniştit.

Îşi strânge hârtiile şi le pune într-un dosar când intră Ragnhild, aducând o vază cu trandafiri.

— Vă deranjez, *Herr* Sohlman? întreabă ea zâmbind.

— Da, zice Ragnar zâmbind şi el. Sunt un om foarte ocupat.

— Ei, cum nu pot să te scot în grădină, am adus grădina la tine.

Pune vaza pe birou şi se duce lângă el.

— Ştii ceva? Cred că meriţi un Premiu Nobel pentru toate eforturile pe care le faci. Un Premiu pentru Pace, fără discuţie.

— Nu cred că executorul are dreptul la aşa ceva, zice el. Închipuie-ţi cât de fericit ar fi Ludvig după toate astea, dacă aş continua şi aş câştiga eu însumi fondul de premiere.

— Păi ar fi de la guvernul norvegian, surâde ea, şi sunt sigură c-aş putea trage nişte sfori pe-acolo.

Îl ia de gât şi se aşază la el în poală.

— Sau ai putea să câştigi un premiu pentru chimie, spune ea, deşi cred că şi eu aş putea aspira la premiul ăla.

— Tu? Şi ce-ai făcut tu ca să aspiri la un premiu?

— Ei, din întâmplare, am şi eu o invenţie grozavă, zice ea, luându-i mâna de pe mijlocul ei şi împingându-i-o uşor peste abdomen, deşi am primit un pic de ajutor de la un strălucit chimist, pe nume Sohlman, care merită recunoaştere în această problemă.

Ragnar se uită la ea.

— Vorbeşti serios?

— Foarte serios, spune ea zâmbind, dar cu siguranţă o să trebuiască să fac eu mai toată munca la invenţia asta şi tu ar trebui să ţii minte acest aspect când o să discuţi drepturile de brevet şi participarea la profit.

Ragnar se uită atent la burta ei, mângâindu-i trupul uşor de parcă e cu totul nou pentru el.

— Ragnhild, spune el cu bucuria citindu-i-se pe chip. Când? Cum? Eşti sigură?

— Da, sunt în luna a treia, zice ea.

El o priveşte fix de parcă ea îi vorbeşte o limbă nouă.

— Ce minunat! Cât eşti de deşteaptă! spune el. N-am nici cea mai mică îndoială că invenţia ta o să merite toate premiile lui Alfred.

— Ei, nu prea sunt eu sigură de cât de multă pace o s-avem parte de pe urma omuleţului ăstuia, zice ea râzând.

— Ce te face să crezi că-i băiat?

— Îţi spun imediat, zice ea. Acum vino, Ragnar. Trebuie să te scot din biroul ăsta înainte să uiţi cum e aerul proaspăt.

Ragnar o ia de mână şi ies amândoi în grădina conacului, unde totul lui îi apare într-o lumină nouă. Viaţa lui n-o să mai fie din nou aceeaşi. O să fie tată. Un copil o să depindă de el şi-o să vină să-i ceară sfatul. O să fie un om la care copilul o să se uite cu respect şi de la care o să înveţe. Încearcă să şi-l imagineze pe propriul lui tată, dar vede doar o fotografie, o singură fotografie pe care maică-sa a ţinut-o ascunsă, cu faţa în jos, într-un sertar. Nu vrea să fie doar un om într-o fotografie pentru copilul lui, cineva de care să-ţi fie ruşine şi pe care să-l uiţi. Vrea ca lumea să-şi aducă aminte de el cu multă dragoste, la fel cum Ragnar îşi aduce aminte de Alfred.

Iarba din rondul mare de afară, de la uşa din faţă, este proaspăt tăiată şi trandafirii din mijloc îşi ţin capetele ridicate, deschizându-şi florile spre soare. Natura se poate mândri cu darul cunoaşterii înnăscute. Ştie când a venit timpul. Insectele bâzâie. Pietrele stau şi se coc la soare. Sus pe deal, atelierele sunt în plină activitate. Se aud zăngănitul şi huruitul maşinilor, strigătele oamenilor care încearcă să acopere vacarmul. Minunile prind viaţă. Şi printre copaci, după grajduri, sunt clădirile care adăpostesc laboratoarele unde, în spaţiul modest şi tăcut al eprubetelor, paharelor şi borcanelor, elementele se combină şi se solidifică, formând ceva nou.

— A avut 355 de brevete, spune Ragnar. A inventat lucruri de care nici eu n-am ştiut. Nu le-am descoperit decât după ce a murit.

— O minte atât de creatoare, zice Ragnhild.

— Aş vrea să poată şi el să vadă toate astea şi aş vrea să-l poată vedea pe fiul nostru când o să se nască.

— Alfred e aici cu totul, spune Ragnhild. O să fie totdeauna cu noi.

Fac un ocol prin pădure şi vin pe deal în jos până în spatele casei, unde

soarele împroaşcă pereţii cu lumină şi căldură. Gâzele se joacă, răsfăţându-se fericite şi fiind ele însele pur şi simplu. Dincolo de panta vălurită a grădinii se văd râul şi oraşul Karlskoga în depărtare.

Ragnar se uită la apa care sclipeşte în soarele cald al după-amiezii. Clipa îl aduce într-un loc de linişte pură şi nemaiîntâlnită.

— E oare posibil să fii aşa de mulţumit? întreabă el. Singura bogăţie adevărată e mulţumirea. Alfred avea dreptate. Dacă băiatul nostru poate moşteni fie şi cea mai măruntă fărâmă din ceea ce simt eu acum, o să fiu mulţumit.

Râul curge şi spumegă, după o lege doar de el ştiută. În toate câte sunt pe lume, există o putere, o forţă, o intenţie. Condiţiile sunt cele mai potrivite. Şansa pluteşte în aer, aşteptând o scânteie care s-o facă să se lanseze. Ragnar o simte în jurul lui, în interiorul lui, peste tot. E energia potenţială, tot ce nu se vede, tot ce prinde contur şi formă. Nu o poate atinge, dar ştie că e acolo, mereu prezentă în fărâmele invizibile de viaţă.

Patru

Trandafirii din Doblhoffpark țin mai mult decât toți ceilalți. E început de toamnă, dar ei încă îşi revarsă culorile şi miresmele în jur, cățărându-se pe spaliere, înveşmântând marginile pergolei şi făcând un tunel de petale. Gretl e fermecată. Sare ca un ieduț, cu Flansa în mână, învârtind-o pe mica ei tovarăşă, ridicând-o ca să miroasă florile, legănând-o ca pe un copil, pe urmă dansând cu ea, valsând în sus şi-n jos pe alei. Se plimbă pe sub sălcii, pe lângă lac, ascultând murmurul şoptit al brizei. Adierea le mângâie pe obraji şi aduce nişte bujori de sănătate pe chipul lui Gretl. E bine din nou. După toate săptămânile petrecute la Römertherme, cu doctorii cei mai buni, cu tratamentul cel mai bun şi bucurându-se de o climă blândă, Gretl s-a refăcut complet.

Vine în fugă, învârtind-o pe Flansa în aer, dansând în trecere pe lângă fântâni, cântându-şi sieşi cu glas scăzut, cufundată în propria ei poveste, apoi se repede ca s-o ia de mână pe Sofie.

— Flansa e prințesă, mamă, spune ea. Dansează cu un prinț.

— Şi cum îl cheamă? întreabă Sofie.

— Alfred, spune Gretl.

Sofie se opreşte şi se uită la ea.

— Pe prinț îl cheamă Alfred?

Gretl dă din cap.

— Ca pe unchiul Alfred, zice ea.

Pentru o clipă, Sofie e tare mirată, dar atunci de ce i-o fi aducând mereu aminte lui Gretl că păpuşa a fost un cadou de la unchiul Alfred?! Flansa e un element constant al vieții lui Gretl. Doarme pe perna lui Gretl, are locul ei la masă şi e adusă în situația de a juca toate jocurile şi de a citi toate poveştile care se spun seara, la culcare. Flansa merge la doctor, urmează un tratament şi ia medicamente. Flansa îi aduce mângâiere şi o apără, luptă în

locul lui Gretl, se bucură de victoriile ei, râde cu ea, plânge cu ea. Flansa are grijă de ea tot timpul şi îi oferă dragoste.

Sofie îşi ridică faţa către soare.

— Desfată-te cu aerul ăla cald şi bun. E încă aşa de plăcut.

Gretl o imită, făcând gesturi exagerate. Sofie râde pe înfundate.

Gretl o ia din nou la fugă.

— Trag aer în piept, zice ea, ţopăind şi desfăcându-şi braţele. Îl trag în piept, mamă. Uite! Uite!

— Da, scumpa mea, şi-o să te ajute să creşti mare, să fii puternică şi să-ţi porţi singură de grijă.

Ies amândouă din parc şi merg pe jos prin oraş, unde clădirile galbene în stil Biedermeier strălucesc în soare şi magazinele freamătă de viaţă. Vânzătorii ambulanţi de pe stradă le strigă şi Gretl se opreşte să se uite la toate lucrurile, luându-le în mână şi cercetându-le şi punând întrebări cu o fascinaţie şi curiozitate fără margini. Ai zice că oraşul e lumea ei şi că fiecare stradă, fiecare magazin este o aventură care aşteaptă să fie descoperită. Sofie o urmăreşte cu privirea cum o ridică pe Flansa să vadă totul, îi şopteşte ceva păpuşii la ureche, apoi trece mai departe. Gretl conduce şi Sofie o urmează.

În cele din urmă se trezesc c-au ajuns jos, pe Wassergasse, unde ghivece cu trandafiri roz se aliniază pe marginea trotuarului şi coşuri cu petunii atârnă pe pereţi.

— Ia uită-te la flori, mamă! zice Gretl, alergând înainte. Putem intra? Flansa vrea să intre şi să se uite.

Fetiţa o ia la fugă şi intră pe uşă înainte ca Sofie să aibă o şansă să-i răspundă.

Sofie îşi ridică ochii spre firmă: *Badens Sträusse*. Literele sunt pictate cu alb pe fond verde. Vitrinele largi sunt pline de buchete ispititoare, frumoase aranjamente florale aşezate pe mătase verde-pal. Clopoţelul sună şi deschide uşile spre amintirile lui Sofie.

Buchetele sunt aranjate după culori pe lângă marginile florăriei. În mijloc e un stand cu ferigi, plante în ghivece şi vaze de sticlă. Mai sunt acolo panglici şi fundiţe, coşuleţe şi ornamente şi un miros familiar de frunze ude şi flori proaspăt tăiate. Gretl a găsit o găletuşă cu fluturi de ceramică în

culori vii. Ridică unul şi-l flutură pe lângă faţa păpuşii, scoţând pe gură un sunet ca un vâjâit.

— Fii atentă, scumpo, spune Sofie, cercetând cu privirea o găleată cu flori care i-a atras atenţia.

Vine o fată tânără din spatele magazinului.

— Scuzaţi-mă, tăiam flori, zice ea, ştergându-se pe frunte cu dosul mâinii.

Sofie scoate una dintre florile din găleată, apoi se întoarce şi se uită la fată.

— Lilium, spune ea.

— Da, crinii sunt foarte frumoşi, zice fata cu un zâmbet politicos.

Atunci îl vede pe Alfred, ţinând crinul în dreptul feţei, cu petalele atingându-i barba, cu pălăria sub braţ, cu faţa lui serioasă, cu ochii lui albaştri şi plini de sinceritate. Ochii ăia care se preschimbau în stele când zâmbea.

— „Şi crinul ca o baghetă, care şi-a ridicat, precum o menadă, cupa sa de culoarea clarului de lună“, spune Sofie.

— Aţi spus ceva, doamnă? zice fata, întinzând mâna ca să ia nişte foiţă.

— Shelley, spune Sofie, „Planta simţitoare“.

Duce crinul la nas şi-i trage în piept parfumul puternic. „Iubirea, frumuseţea şi încântarea nu mor şi nici nu se schimbă.“ Pune floarea la loc în găleată şi fata de la florărie se uită la ea, neştiind ce să creadă.

— Mamă! Putem să cumpărăm un fluture? zice Gretl emoţionată.

Deasupra se deschide o uşă şi apoi se închide. Se aud paşi. Lângă fata de la tejghea apare o doamnă durdulie cu păr care începe să încărunţească, probabil de aceeaşi vârstă cu Sofie.

— Bună ziua, doamnă, spune ea. Sper că Estelle vă e de ajutor.

— Da, spune Sofie, mă uitam la crini.

— Vin-aici, fetiţo, zice femeia. Dă-i doamnei nişte crini. Îmi cer scuze. Estelle e franţuzoaică. Un pic cam visătoare.

Sofie se uită la Estelle.

— *Ma fille aimerait acheter un papillon, s’il vous plaît*.[29]

29. Fetiţa mea ar dori să cumpere un fluture (în fr., în orig.).

Chipul lui Estelle străluceşte de încântare. Ea ia fluturele din mâna lui Gretl.

— Vrei să ți-l leg cu o panglică drăguță, *ma chérie*?

Gretl dă din cap entuziasmată.

Sofie simte privirea femeii mai în vârstă ațintită asupra ei. Se gândeşte la *Frau* Schiegl şi la zilele când dormea în mansarda îmbâcsită de tutun, acolo sus. Se întreabă ce s-ar fi ales de ea dacă Alfred n-ar fi intrat în florărie în dimineața aceea. Ar fi putut foarte uşor să devină femeia care se uită acum la ea cu admirație.

— Putem să aranjăm florile şi să vi le trimitem, dacă vreți, spune femeia, la hotel sau la Römertherme, dacă acolo stați.

— Da, ar fi grozav, zice Sofie. De ce n-o lăsați pe Estelle să le aranjeze cum vrea ea şi să ni le trimită la Römertherme?

— Bineînțeles, spune femeia în timp ce i se luminează toată fața. Estelle, ai auzit? Doamna vrea să-i aranjezi tu florile.

— *Merci, Madame*, zice Estelle, dându-i lui Gretl fluturele pe care l-a împodobit.

— O să trebuiască doar să scriem cum vă cheamă, doamnă, spune ea, ducându-se la tejghea şi deschizându-şi caietul de comenzi.

— Da, desigur, zice Sofie, mă cheamă… face ea, ezitând şi apoi uitându-se la Gretl, mă cheamă…

Femeia se uită în sus la ea şi-şi ține creionul în mână, gata să scrie.

— Da, *Frau*?

— *Fräulein* Hess, spune Sofie, Sofie Hess. Fiica mea şi cu mine o să fim la Römertherme până la sfârşitul săptămânii.

— Da, doamnă, zice femeia, zgâindu-se la Gretl. O să am grijă să vă fie trimise florile cât mai curând posibil.

— Mulțumesc, spune Sofie, căutându-se în pungă şi dându-i câteva bancnote. Cred că ajunge pentru flori şi transport.

— O, nu, e mult prea mult, zice femeia, numărând banii pe care i i-a dat Sofie. Estelle, deschide sertarul ca să-i dau rest lui *Fräulein* Hess.

— Vă rog, o întrerupe Sofie, dacă rămân ceva bani, aş vrea să-i ia Estelle drept recompensă pentru serviciul pe care mi l-a făcut.

Estelle rămâne cu gura căscată şi se uită la femeia mai în vârstă, uimită.

— Da, sunteți foarte generoasă, spune femeia, dar chiar nu putem accepta felul ăsta de…

— Insist, zice Sofie. Estelle, sper c-o să-i foloseşti cum trebuie.

— *Merci, Madame,* spune Estelle, făcând ochii mari.

— Mulțumesc, doamnelor, zice Sofie. La revedere.

Pleacă de la florărie şi ies pe Kaiser Franz Joseph Ring, unde Sofie face semn unui cupeu şi o aşază pe Gretl pe banchetă.

— Aşa, spune ea, poți să stai aici lângă mine. Poți să fii o doamnă rafinată într-o trăsură.

— Ca tine, mamă, zice Gretl şi-i flutură pe sub nas un fluture.

Sofie o sărută pe Gretl pe obraz şi-o strânge în brațe în timp ce vizitiul pocneşte din bici şi caii pornesc la trap pe deal în sus, spre Römertherme.

— Toate trei suntem doamne rafinate, spune Gretl. Tu, eu şi Flansa. Fă cu mâna la toți oamenii, mamă, zice ea, arătând cu degetul spre nimic în mod deosebit, închipuindu-şi că e ovaționată de mulțime în lumea ei mică.

Sofie face cu mâna străzilor goale.

— Crezi că ne văd? întreabă Gretl.

Sofie zâmbeşte. Vede doar nişte cai albi şi un domn tăcut, cu privire blândă, care ține câțiva crini pe genunchi.

— Sunt sigură că ne văd, scumpa mea. Sunt sigură.

Ragnar

Ceremonia de decernare a primelor Premii Nobel, Stockholm, 10 decembrie 1901

Aliatul nostru de la Academia Suedeză, Carl David af Wirsén, citeşte o poezie. Glasul lui creşte şi trece printre spectatori cu demnitate şi importanţă. Sunetul e mai mare decât omul, amplificat de ocazia deosebită. Spectatorii au amuţit, pătrunşi de intensitatea convingerii lui Wirsén. Vorbeşte elocvent. Cuvintele ies cu puterea tunetului de sub mustaţa lui frumos aranjată.

— Două lucruri ne fac să ne asumăm responsabilitatea cea grea, zice el în încheiere. Voinţa morţii şi onoarea mamei noastre.

Aplauze.

Un cvartet bărbătesc se ridică în picioare ca să cânte. În fundul scenei, capul cel alb stă de veghe. Ochii lui fără viaţă privesc iscoditor de parcă îl caută pe rege, care e absent, după cum a observat toată lumea. E în Norvegia. Ironia situaţiei mă amuză. A fost chemat la Christiania ca să liniştească valurile tot mai mari de nemulţumire. Sfârşitul uniunii[30] se profilează ameninţător şi inevitabil şi regele pierde teren. E în acelaşi oraş în care, chiar în dimineaţa asta, lui Frédéric Passy şi Henry Dunant li s-a decernat primul Premiu Nobel pentru Pace. I-am rugat pe cei din comitet să-mi telefoneze când se termină.

30. Este vorba despre Uniunea dintre Suedia şi Norvegia (1814–1905).

— Poate c-ar trebui să-l pun pe Dunant să vorbească cu regele vostru? spusese John Lund crispat. Activiştii ăştia pentru pace ar putea avea vreo influenţă?

Îmi închipui cum ar fi. Dacă fondatorii Crucii Roşii şi Societăţii Franceze

pentru Pace n-ar fi în stare să-l convingă pe regele Oscar să fie de acord cu dizolvarea paşnică, ce şanse am avea noi, ceilalţi?

Fiul lui, prinţul moştenitor Gustav, stă nemişcat pe locul lui. Deşiratul ăla căruia îi numeri coastele studiază sumbru scena de după nişte ochelari fini şi delicaţi. Vârfurile mustăţii lui extraordinare se ramifică de parcă ar fi nişte arme. Într-o bună zi el o să fie rege.

Mă gândesc la fiul meu, Rolf. Îmi spune „tati“. Mă ţine de obraz cu mânuţa şi-mi întoarce capul ca să mă uit la el când vorbeşte. Nimeni pe lumea asta nu-mi poate reţine atenţia aşa cum o face Rolf. Chiar mă gândesc la el acum, aici, în toiul ceremoniei impozante care are loc în jurul meu.

Alte aplauze. Ragnhild prinde ocazia şi spune:

— Asta e!

Mă uit la uşile laterale. Cercetez partea din spate a scenei, de după orchestră şi obeliscuri. Ea ar putea încă să apară. În faţa familiei regale şi a întregii elite academice din Stockholm.

Mă uit din nou la Emanuel. Are privirea aţintită la peretele din spate.

Preşedintele Academiei de Ştiinţe, Clas Odhner, vine în mijlocul scenei. Înspăimântător cum este, Odhner trimite fiori de gheaţă printre spectatori. Dintr-odată, suntem copii de şcoală la mâna unui profesor sever. Chipul lui e permanent mânios, cuvintele sale sunt ciuntite, economice, calculate, fără a face nici cea mai mică risipă. Vorbeşte despre Röntgen şi despre cum a descoperit el radiaţiile care şi-au luat numele după el. Tubul Lenard, tubul Crookes-Hittorf, electrozii de la bobina Ruhmkorff, sarcina electrostatică. Nici unul din termenii ăştia nu poate să însemne ceva pentru Odhner, care e istoric, dar, cu toate astea, îi rosteşte cu emfază de parcă ar vorbi despre singurul elev din clasă care promite.

— Şi razele X pe care le-a creat Röntgen ne-au dat prima imagine radiografică a corpului uman din lume, zice el de parcă ne-ar mustra pe toţi ceilalţi.

Röntgen ascultă cu capul plecat şi cu barba lui lungă şi neagră ajungându-i până pe piept. Lângă el, van’t Hoff se pregăteşte să fie evaluat. Pare nervos, ca noi toţi ceilalţi, sub privirea lui Odhner. Această mare recompensă capătă brusc un iz de povară şi responsabilitate. Oamenii de

ştiinţă nu se simt bine în ţinută de gală şi în atmosfera de pompă şi fast. Nu le place să fie puşi pe lamelele microscoapelor şi să fie cercetaţi de capetele încoronate. Vor să se întoarcă la laborator şi să fie lăsaţi să-şi continue cercetările.

Ascultăm relatarea lui Odhner despre presiunea osmotică şi cinetica chimică. Se poticneşte când trebuie să pronunţe „atom de carbon tetravalent“ şi buzele lui van’t Hoff schiţează un uşor rictus. Probabil că se întreabă de ce a fost ales un arhivar să ţină discursul ăsta.

În sfârşit, Odhner coboară de pe podium şi invită pe fiecare laureat să vină în faţă şi să-şi primească diploma şi medalia de la prinţul moştenitor Gustav, care, dominându-i pe toţi ca un catarg, stă în mijlocul scenei. Prinţul se apleacă şi-i strânge mâna lui Röntgen, mormăind câteva cuvinte de felicitare. Van’t Hoff zâmbeşte larg când îşi primeşte premiul, vizibil uşurat.

Atmosfera devine mai relaxată şi spectatorii se simt atraşi de amabilul profesor Karl Mörner de la Institutul Karolinska, care se urcă pe podium ca să vorbească despre realizările lui Emil Adolf von Behring şi despre elaborarea terapiilor cu ser antidifteric. Fiind şi el tot doctor, Mörner e plin de admiraţie respectuoasă faţă de Behring, care îşi primeşte premiul de la prinţul Gustav cu o plecăciune adâncă şi solemnă.

— Ai reuşit, spune Ragnhild în şoaptă în timpul aplauzelor pentru Behring. Nu pot să le mai ia medaliile alea înapoi acum.

Carl David af Wirsén vine iar pe scenă. Fiind singurul universitar care pare că gustă momentul, se ţine de marginile pupitrului şi părul lui alb vâlvoi reflectă lumina. Scrutează încăperea cu privirea, face o pauză, trage aer în piept şi-şi regăseşte vocea aia de stentor.

— La fel ca şi colegii săi laureaţi, Sully Prudhomme a fost cândva om de ştiinţă, spune el, dar darul pe care l-a făcut lumii întregi este poezia ştiinţifică pentru timpurile moderne.

Prudhomme lipseşte de la ceremonie. E bolnav. M-am tot gândit la chestia asta. Alfred a vrut să-i ajute pe visători. Sunt sigur că a avut de gând ca fondurile să fie acordate tinerilor, care au încă o carieră în faţă. Le-ar da şanse mai multe, i-ar ajuta în cercetare, i-ar ajuta să se descurce în viaţă. Totuşi, toţi laureaţii pe care i-au selectat academiile sunt bătrâni, la sfârşitul

carierei, oameni care s-au afirmat deja. Cel mai tânăr, von Behring, are aproape 50 de ani. Sunt cu toții o garanție. Academiile se tem. Ochii întregii lumi fiind ațintiți asupra lor, nu pot selecta un laureat, indiferent cât de talentat ar fi, care e prea imatur ca să facă față unei asemenea sume sau care ar putea fi ulterior implicat într-un scandal şi să-şi distrugă reputația. Mă uit la capul acela alb.

— Fii fericit, Alfred, că au ales, indiferent pe cine. E o victorie.

Ghearele îngrijorării mă împung din nou în piept. Mă uit la ceas. Mai e doar un premiu. Doar o medalie. Doar o strângere de mână, pecetluită de aprobarea regală. După asta, nu mai poate fi schimbat nimic. E bun făcut.

Pe când af Wirsén începe să citească una din poeziile cele mai faimoase ale lui Prudhomme, eu mă gândesc la ziua în care am luat scrisorile de la Sofie Hess. Îmi aduc aminte cum mi le-a dat, cum s-a uitat la cutia care i-a alunecat printre degete.

— „Nici n-am bănuit atingerea fină: / Prin nici un zgomot nu s-a trădat“, citeşte af Wirsén.

Ea n-a putut să se uite la mine. De parcă nu mai exista nimic altceva în încăpere. Şi ceva ascuțit i-a străpuns inima când i-am luat cutia.

— „Dar imperceptibila fisură, / Rozând cristalul fără odihnă, / Lățindu-se nevăzută, dar sigură, / I-a înconjurat toată talia fină. / S-a scurs treptat apa proaspătă, / Şi miezul florii s-a ofilit; / De ea nu v-atingeți, e spartă, / Chiar dacă nimeni n-a bănuit.“

Ceva s-a rupt, s-a spart. Ceva a fost smuls. Era un sacrificiu. Ea s-a spintecat şi s-a sfâşiat când a lăsat scrisorile în mâinile mele. O bucățică din ea, ruptă şi sfâşiată.

— „Adesea, tot aşa face mâna iubită, / Răneşte în treacăt inima, / Apoi inima îşi simte seva risipită / Şi floarea rară a iubirii ei piere.“

Mă uit la fața albă de alabastru. Alfred mă urmăreşte. Bustul mic domină toată sala, controlând-o cu calm, ca şi cum el a ştiut că toate astea se vor întâmpla şi că erau parte din planul lui. Testamentul. Poate că l-a făcut vag în mod intenționat, l-a lăsat deschis interpretărilor ca să aibă şi academiile un cuvânt de spus? A ştiut că rudele o să protesteze şi că regele o să fie de partea lor. A ştiut că executorii trebuiau să fim eu şi Lilljequist. Eram singurii în care avea încredere. Şi Sofie, el ştia şi asta, ştia că, într-un fel sau

altul, o să găsească ea o cale ca să obţină ceea ce îi trebuia ca să supravieţuiască.

— „În ochii mulţimii e mereu intactă, / Dar în ea fisura se lăţeşte plângând; / Rana-i prea adâncă, deşi delicată; / N-o atingeţi, va fi cioburi curând.“[31]

31. „Vaza spartă“ (Sully Prudhomme, *Poeme*, trad. Emilia Oanţă, Aldo Press, Bucureşti, 2010).

O iau de mână pe Ragnhild. Are lacrimi în ochi.

Ne uităm la ministrul francez care primeşte premiul lui Prudhomme într-un ropot de aplauze, apoi orchestra începe un marş şi familia regală se ridică. Încet, spectatorii se dezmorţesc şi se răzleţesc, parcă trezindu-se dintr-un vis. O pornim şi noi spre ieşire şi eu mă uit înapoi spre scenă. Ieşind, îi întâlnesc privirea lui Emanuel. Îmi aruncă o privire înţelegătoare, ochii aceia ai lui Nobel, strălucind de bunătate. Îi zâmbesc, pe urmă îmi las privirile să zăbovească o clipă asupra acelui cap mic, fin şi delicat, o prezenţă călăuzitoare în fundalul vieţii mele.

— Misiune îndeplinită, Alfred, îi spun eu. Premiile tale au fost decernate. Prin ele vei trăi de-a pururi în amintirea oamenilor. Misiune îndeplinită.